

2 200

Blażeny muż genż nie poszedł · po radzie
Beatus vir: qui non abiit in co(n)-
niemiłościwych a na cesce grzesznych
silio impiorum: et in via peccatorum
nie stał a na stolicy pośmiewnicy
non stetit et in kathedra pestilencie
nie siedział A ale w zakonie bożem
non sedit Sed in lege domini fuit uo-
le gego sw gego zakonie myślić będzie
luntas eius et in lege eius meditabitur
we dnie y w nocy Y bude iako drzewo
die ac nocte Et erit tamquam lig-
iesto wsadzeno yest podle
num quod plantatum est secus de-
how rodzinnych yesto owocze swe
cursus aquarum quod fructum suum
da w czas swoy A list
dabit in tempore suo Et folium eius
nie splyne a wszytko kolwiek uczyni
non defluet et omnia quecumque faciet
prospiegy Nie tak niemiłościwi
prosperabuntur Non sic impii non sic

chwalime gmye twe na wyeky
laudamus nomen tuum in seculum
y na wyeky wyekom ...
et in seculum seculi. Dignare
hospodyne tohoto dne ostrziecy ny
te domine die isto sine peccato nos
ostrziehaty. Smyluy sie nad namy hospodyne
custodire. Miserere nostri domine mi-
smyluy sie nad namy. Bud twa milost hospo-
serere nostri. Fiat misericordia tua do-
dyne nad namy yakoz my vfamy
mine super nos quemadmodum spera-
w tye. Wtie vfam hospodyne neza-
vimus in te. In te domine speravi non
traczuy mne na wyeky
confundar in eternum. Canticum
Chwal duse ma hospodyna
Magnificat anima mea domi-
y wzradowal sie duch moy
num et exultavit spiritus meus
v bozie spasitely mem. Nebo gest wzezrzel
in deo salutari meo. Quia respexit
na ponyzenost dyewky swe. Owa ot toho
humilitatem ancille sue ecce enim
blazenu mye nazowu wsyecka
ex hoc beatam me dicent omnes wsiecka narodzenie
narozenye. Nebo vczynil mnye wely-
generaciones. Quia fecit michi mag-
ku wecy mocny gest a swate gmye
na qui potens est et sanctum no-

PAMÁTKY

STARÉ LITERATURY ČESKÉ

VYDÁVANÉ

MATICÍ ČESKOU.

Číslo VII.

ŘADA I., ODDÍL 2.

ŽALTÁŘ WITTENBERSKÝ.

SPISŮ MUSEJNÍCH ČÍSLO 150.

V PRAZE 1880.

NÁKLADEM MATICE ČESKÉ.

Žaltář Wittenberský.

K tisku připravil

a výklady i slovníkem opatřil

Dr. JAN GEBAUER.

V PRAZE 1880.
NÁKLADEM MATICE ČESKÉ.

Tiskem dra. Edv. Grégra v Praze.

Žaltářem Wittenberským nazýváme kodex, choný v seminarní knihovně ve Wittenberce a obsaující, mimo některé věci drobnější, hlavně žalmy tinské s českým jich překladem mezi řádky.

Kodex má tuhou vazbu, 283 listy pergamenové format malé osmerky.

Na vnitřní straně první desky napsáno jest mem asi XVII stol.: Господи Спаси Царевича; d tím: За Вѣрꙋ и Вѣр'нотъ (sic); pod tím chybná nskripce k obojímu: i. e. Hospodini Spaši Czarebna, wieru y Wiernostw; pod tím: Ex Gratia Czareae ittis pro fide et fidelibus.

První tři listy jsou přídavek pozdější, bezpochyby rve při vazbě kodexu přidaný. Žaltář začíná se po nich, a kromě toho liší se listy tyto od listů sledujících i vespolek formatem o něco menším a rgamenem tloušťky a barvy nestejné.

Prvý z nich má na přední stránce jeden řádek čitelný, sedřený, pod tím Oremus pro omnibus elibus, pod tím merzinocz (sic), pod tím nápis lého kodexu: **Psalterium Latino-Slavonicum;** ránka druhá je prázdná.

List druhý má na obou stránkách (na 19 a 11 řádcích) *malé Desatero*, psané rukou stol. XIV; jest to opis ze předlohy asi takové, jaká se čte v Rukopise Hradeckém po Desateru velkém na str. 118^{b}—119^{b} (Výbor z literat. české I. 262—264), ale opis chybný. Podávám je zde věrně, s přidáním toliko interpunkce a rozdělením řádkův podlé veršův, pak s několika poznámkami pod čarou.

To geſt deſſatero bozie kazanye.
Ktoz deſſatero drzy kazanye bozie,
Ten przide w nebeſſke ſſbozie.
Prwe: myluy tworczie ſweho
A wzdi czſty na wrch wſeho.
W druhem kazany boh kazal,
aby czlowiek w tom mudr bywal,
aby goho neymenowal
w gyeſytney rzyecy, any wzywal.
W czwrtem kazal na pamyeti
ſwe ſwate dny wzdy gmyeti,
Geho ſwym nabozenſtwym czſtity,
Tot geſt nedyele, den geho,
gyne dny czſti podle toho.
Cztwrte kazanye bozie geſt.
Pate kazanye: pomnyete
druh druzczie nezabigieyte,
Any ſkutkem, any radu,
ny lakomſtwem, any ſwadu.

---

8 goho m. *jeho*, v rkp. zřejmé o. — *10* czwrtem: tak v rkp., m. *třetiem*. — *15* Po verši tom vynechán jeden; v Hrad.: *čiň otčíku a matcě čest.*

To ſtarzy y mlady ſlyſte,
to geſt kazanye ſeſte.
Smylſtwa *[str. 2]* ſye wzdy chowati,
a w tom ſwoy zywot ſchowati.
Naplnyz ſedme kazanye,
acz ſye vchowaſ kradenye.
A k tomv ſczedr z ſweho budeſ,
tak wyeczneho pekla zbudeſ.
Oſme kazanye geſt: Krzywy
nebud ſwiedek any lſtywy.
W dewatem geſt bôh przikazal,
by czyzieho nycz nezadal.
To kazanye deſſate:
genz w manzelſtwy przziebywate,
Wzdi w czyſtotye bidlte,
tak ſie k bohu przyblyzite. AMEN.

List třetí má na stránce první nahoře glossu gentes ſborowe písmem červeným, potom modlitbu Pro benefactoribus dicatur: Exaudiat te Dominus etc. (19 řádků); na stránce druhé dvě glossy písmem červeným: zhubitedlney peſtilencie, neſtawal ſtetit, patřící k žalmu I, 1 a 2, jenž jest na listě následujícím.

Potom následuje 280 listů jiných, kvalitou celkem stejných a velikostí jen málo se různících (na př. list z nich první je vysoký 15 cm 2 mm, široký nahoře 10 cm 3 mm; list 262 vys. 15 cm 1 mm, šir. 10 cm 7 mm; atp.). Listy tyto počítám o sobě, beze spojení se předcházejícími listy přídeštnými. Na nich jdou žalmy lat. a české od 1[a] do 263[a], pak latinské modlitby a písně s notami

263^b až 277^a, pak jsou dvě strany prázdné 277^b a 278^a, potom následují lat. litanie (v nich také vzýváni sv. Václav a sv. Vojtěch) s modlitbami 278^b až 280^a a na 280^b je opět modlitba latinská.

Listy 1 až 263^a mají nad řádky žalmů latinských překlad jejich český a jsou proto pro nás částí nejdůležitější. Text jejich je psán v řádcích linkovaných. Vylinkované pole je $10^1/_2$ až $11^1/_2$ cm vysoké a $7^1/_2$ cm široké. Řádkův jest na listech 1—201 po 22, potom od 202^a až do konce po 28 a většinou po 30 na stránce; v části prvější, se řádky řidšími, jest i písmo v řádcích řidší, v řádcích pak hustě položených jest i písmo hustší, tak že jedna stránka hustá skoro dvakráte tolik písma podává, co jedna řídká. Řádky počtem liché mají text český, sudé latinský; kodex byl tedy patrně s tím úmyslem založen, aby nad textem latinským měl překlad meziřádkový.

Text latinský je psán inkoustem černým, bez interpunkce a bez nápisův nebo čísel žalmův a písní jednotlivých; začáteční písmeny jednotlivých veršův jsou velké červené, jednotlivých žalmův z pravidla barevné (červené, modré, dvojbarevné, trojbarevné), větší než inicialky jednotlivých veršův (ve výši dvou až pěti řádkův) a vyvedeny dílem prostě, dílem ornamentalně.

Text český je psán větším dílem barvou červenou, ostatek inkoustem černým, totiž: od začátku do žalmu 90, 13 (1^a až 171^b) červeně; 90, 14 až 90, 16 (171^b a 172^a) černě; 92, 1 až 104, 38 (172^a—201^b) červeně; 104, 38 od slova gich do

108, 31 (201b—211a) černě; Deut.*) 1—43 (211b až 215a) červeně; 109, 1 až 117, 3 (215b—221a) černě; 117, 3 od slova aronow (221b) až do konce červeně. Začáteční litery jednotlivých veršův, nebo i některých odstavcův uvnitř veršův, jsou z pravidla barvy opáčné, v textě červeném černé, v černém červené;**) zřídka jsou barvy s ostatkem stejné, na př. A 2, 10; K 24, 1; K 27, 1; Przineſte 28, 1; někdy provedeny jsou barvou jinou, modrou, modrošedou atp.; někdy dvěma barvami, zejmena v textě červeném červeně s několika črtami černými. Zvláštnosti v písmě není. Litera pro *r* je dvojí, jedna podobná k tištěnému r, druhá k z; litera z mívá zvláštní nahoře oblouček (viz slovo *muz* na snímku strany 1a); pro *s* i *š* je z pravidla dlouhé ſ, ſſ, jenom na konci slov bývá dosti často litera s; *u* na začátku slov a slabik psáno skoro vždycky v·; litery c a t často velmi nesnadno jest rozeznati, poněvadž litera c mívá podobu zřejmého t, na př. *prach* 1, 4 psáno zřejmě prath, atd.; litera pro *i*, *í* bývá dílem beze znaménka diakritického, dílem mívá čárku; taktéž litera y někdy bývá čárkou opatřena. Litery v textu českém jsou menší než v latinském.

Rozdíl mezi písmem latinským a českým jeví se nějaký, ale co do stáří není valný a není nepodobno, že text český vepsán jest brzo po latinském, že oba jsou téměř současny.

---

*) Vysvětlení *skratkův* viz zádu, při začátku Slovníka (str. 212).

**) V tomto vydání jsou inicialky červené naznačeny tiskem kursivním.

O čase, kdy byl vepsán text český, poučuje písmo. O tomto pak jest zdání několikeré. Šafařík napsal v Rozboru literatury staročeské 1842, 112, že písmo toto možno položiti do první čtvrti století XIVtého. W. Nehring, Iter Florianense 1871, 51 jistí, že písmo ukazuje do první polovice st. XIV. Professor Wattenbach, když jsem se ho v lednu 1879 o stáří předloženého originalu tázal, vyslovil, že písmo jest ze století XIV; a když sem mu připomenul, že jazyk jest ovšem mladší, než ve Zlomcích epických z doby brzo po r. 1306 pochodících, ale zase mnohem starobylejší, nežli v památkách ze sklonku stol. XIV, na př. ve Štítného učení křesťanském (v knihovně university Pražské 17. A. 6) psaném r. 1376, že tedy jazyk by ukazoval asi do polovice století XIVtého, t. j. do druhé třetiny nebo druhé čtvrti jeho, usoudil, že písmo s tímto shledáním se srovnává. O přípiscích pravil Wattenbach, že glossy české jsou o málo mladší nežli text a též ze stol. XIV; glossy polské ze XVII stol., mimo glossu wfitka narodzena Magnif. 48, která je ze stol. XV; a malé Desatero na druhém listě přídeštním že písmem upomíná na dobu Ludvíka Bavorského. Od tohoto shledání uchyluje se dosti značně úsudek prof. Waitze, jemuž prof. Jagić v únoru 1880 předložil fotolithografické snímky dvou stránek Žaltáře Wittenberského a jenž podlé těchto snímkův usoudil, že písmo ukazuje do století XV, a je-li ze stol. XIV, tedy že jest blíže ke sklonku nežli ku prostředku jeho. (Sdělení prof. V. Jagiće). Také v Časop. Česk Musea 1879, 400—401 položen jest Žaltář Wittb. od p. A. Patery

asi do sklonku stol. XIV. Proč tyto úsudky palaeografické tak se rozcházejí, nevím. Mně se podobá nejvíce úsudek Wattenbachův, poněvadž s ním také jazyk Žaltáře Wittb. dobře se srovnává, a nemohu za pravý uznati odhad páně A. Paterův, pokud v něm Žaltář Wittb. nejen co do písma, ale „i co do jazyka“ položen jest asi do sklonku stol. XIV. Jazykem je Žaltář Wittb. rozhodně a mnohem starobylejší, nežli kterákoliv památka česká (nedialektická) ze sklonku stol. XIV, a možná se o tom přesvědčiti srovnáním třeba jen několika vět ze Žaltáře Wittb. a na př. ze Štítného učení (z r. 1376). Hlásí-li se naproti tomu písmo skutečně až do sklonku XIV nebo dokonce až do XV století, tedy byla by mezi písmem a jazykem chronologická neshoda a bylo by ji vyložiti tím, že opisovatel (Žaltář Wittb. jest opis) zachoval v neobyčejné míře starší jazykový ráz své předlohy.

Jiné, co o napsání českého textu připomenouti a vytknouti jest, jsou hojné chyby. Chyby tyto jsou poučné pro posuzování staročeských památek přeložených, a proto, ačkoli jsou podlé potřeby připomínány na svém místě v poznámkách pod čarou, přece podám jich také zde malý přehled, z něhož více nežli z poznámek po různu roztroušených možná si učiniti obraz překladatelské umělosti a neumělosti i písařské dbalosti a nedbalosti.

Z chyb Žaltáře Wittb. nelze si mnohých vysvětliti jinak, nežli že vznikly při opisování, když písař v předloze své chybně četl a potom ovšem také chybně do kodexu svého vpisoval. Tak na př. k tramu m. *k chrámu* ad templum 5, 8 za-

jisté nevzniklo jinak, nežli že opisovatel nedopatřil, chybně četl a chybně psal; taktéž w chramye m. *v schraně* in abscondito 26, 5; aby ſlybil t. j. *slíbil* místo *slý byl* ut maligneris 36, 8; ty yly m. *tiší* mansueti 36, 11; wſiczny ſwati m. *v sieni svatej* in atrio sancto 28, 2; zrziedlna yeſuty m. *zřěl na jěšuti* respexit in vanitates 39, 5; obklyczifſ m. *otlúčíš* segregabis 67, 10; naopak otluczil m. *okľúčil* neb *obkľúčil* circumdedit 31, 7; slowutnych m. *slonových* eburneis 44, 9; w kragy m. *v králi* in rege 149, 2; otplatie m. *oblapie* palpabunt 113, 7 (15); toty m. *tito* isti 94ᵃ, 11; zebrziecze m. *žebřěte* mendicent 108, 10; nelytoſti m. *nelíbosti* indignationis 84, 4; otgiely m. *objěli* possederunt 104, 44; wzchowayu m. *vzkochajú sě* delectabuntur 36, 11; wzweſelyuczyu m. *vsveličju* magnificabo 68, 31; naſſi m. *vaši* vestri 94ᵃ, 9; wy m. *ny* nos 123, 3; ſwe m. *tvé* tuos 136, 9; neprzatedlnych m. *nepravedlných* iniquorum 64, 4; yaz yſem m. *jal jsem* coepi (sic) 76, 11; wezdwyzy twey přěde mnú jsú m. *vzdviži tvé* holocausta tua 49, 8, kdež opisovatel tím se mátl, že plur. Nom. *vzdviži* bral za Lok. sing. *v zdviži;* vzdrawy sě laetabor 9, 3, wzdawy sě laetabor 30, 8, vzdrawuge sě laetabitur, 20, 2 a 32, 21 místo *vzdraduji* a *vzdraduje*, kterěžto formy vloženým *d*, vz*d*rad- místo vzrad- (srov. z*d*ralý m. zralý a p.), byly písaři nepovědomy a zdály se mu chybny, načež on chtě je opraviti sám do chyby upadl; gich m. *jeho* eius 94ᵃ, 5; iako m. *jeho* 71, 7; tobie m. *todie* ecce 10, 3; a tobie m. *a todie* etenim 36, 25; kto die m. *todie* etenim 18, 12; mynu, wzkwetnu,

ſpadnu m. *mini, vzkvetni, spadni* transeat, floreat, decidat 89, 6; hledate m. *dělánte* operamini 6, 9; ſhladil m. *ssadil* jsi deposuisti Moys. 7; przietychugiczi m. -tyrh- intercidentis 28, 7; cěsty pokorne m. *pokojné* pacis 13, 3; karanye m. *kázánie* praeceptum 18, 9; vkazaly m. *ukárali* exprobraverunt 88, 52; mylugiczy m. *minující* transeuntes 88, 42; kniezieti m. *kniežěcí* principum 75, 13; ath (t. j. *ať*) ty otpuſty m. *a ty otpusti* remisisti 31, 5; nezaſtru sě m. *nezastyzu sě* non erubescam 24, 20; v jezeru mezyem m. *nižšiem* in lacu inferiori 87, 7; wyplaczowal m. *vyplacovách* exsolvebam 68, 5; poloziſſ m. *položil s'* posuisti 20, 4; ztratiſſ m. *stratil s'* perdidisti 72, 27; vzdrawiſſ m. *uzdravils* sanasti 29, 3; wpil m. *vylil* effudi 41, 5; welyky m. *veselý* 111, 5; nedoſtoyneho m. *nedostatečného* inopem 36, 14; vſtawiczenſtwie m. *ustavenie* testamenti 105, 45; rady knyezieczie consilia gentium 32, 10, kde *kniežěcie* vzato omylem ze řádku následujícího, consilia principum; ať ſye obleku zahanbie w hanbu induantur confusione, kde *zahanbie* vzato omylem ze řádku předcházejícího; totéž platí o slovese *uslyšal* 19, 7: v mocznych vſlyſſal, in potentibus salus dexterae eius; atd.

Některé z takovýchto chyb opisovačských nalezl náš písař již ve předloze, ze které opisoval; o některých to dokážeme, ješto vyskytují se také v jiných opisích recense Wittenberské, o jiných smíme se toho domýšleti. Většinou však přičteme je trvám písaři našemu, když poznáme, že v díle jeho jest také drahně takových chyb písařských, které jen

na nedostatečnou dbalost jeho svedeny býti mohou. Uvedu jen několik příkladů: nenawyety místo *nenáviděti* 35, 5; znameyu m. *znamenaju* Deut. 20; wyſbodil m. *vysvobodil* 114, 8; hoſdynu m. *hospodinu* 146, 7; nepoknie m. *nepokorně* 130, 2; wykayu m. *vykopajú* 93, 13; zraky m. *zázraky* 77, 43; mnoho m. *mnohého* 85, 15; prziprayuczi m. *připravujúcí* 28, 9; przdeſſ m. *přídeš* 100, 2; hrzſſnyczi m. *hřiešníci* 118, 110; ſczty m. *ščíty* 45, 10; wſczkny m. *všickni* 62, 12; wypuſczny m. *vypuščeni* 35, 13; wproſczeny m. *vyproščeni* Zachar. 74; wzradyu m. *vzraduju* Hab. 18; zpiewyte m. *zpievajte* 97, 4; yſt m. *jest* 62, 4; twgi m. *tvoji* 30, 6; nedawy m. *nedávaj* 26, 12; kterzs m. *kteréž s'* 43, 2; w ſtrziezny m. *v střěžení* 18, 12; wzheda m. *vshlédá* 30, 24; owocze m. *ovocné* 148, 9; weſty m. *ve čsti* 44, 10; burzem m. *búřném* 80, 8; ponocznyu m. *pólnočniu* 88, 13; propatech m. *propastech* 134, 6; Cwala místo *chvála* Zachar. 79; oliczziegie m. *obličějě* 113, 7; oteme m. *ote mne* 38, 11; nevſlyſſielyly m. *neuslyšěli* 105, 25; lſtywiewie m. *lstivě* 35, 2; zehnananye m. *žehnánie* 3, 9; obicznyczznyczi m. *obižníci* 72, 12; oteteydiete m. *otejděte* 6, 9; yſi yſy m. *jsi* 103, 1; twe twe m. *tvé* 118, 160; ohnems pokuſſals 16, 3; yſty m. *jsi* 85, 10; chwowayu m. *chovaju* 105, 3; oſtwiet m. *osvěť* 118, 135; dyzwi m. *dřvi* 140, 3; lytowym m. *Lotovým* 82, 9; wſalmonye m. *v Selmoně* 67, 15; nalezene m. *nalezení* 27, 4; bude m. *budú,* wzywe m. *vzývá* 88, 27; nebe m. *nebo* 89, 10; v weſſeluy m. *u veseliu* 99, 2; modluy m. *modlju* 137, 2; kirzwdu m. *křivdu* 25, 4; mye m. *méj* 31, 4; tube-

zenſtwie m. *túžebenstvie* 118, 28; ruczi waſſie m. *rucě vaši* 57, 3; chwalu ſlawie m. *slávu chvále* 65, 2; atd. O mnohých chybách těžko jest říci, vznikly-li nesprávným čtením předlohy, či nedbáním při psaní; na př. kak m. *tak* 47, 11; wchod m. *vschod* 102, 12; wiediele m. *viděle* 138, 16; zboyuczye m. *sbojujúcie* 34, 1; wzwyſſ m. *vzvyš sě* 93, 2; chwaliti m. *chváliti bude* 82, 8; zawidiety m. *náviděti* 36, 1; w ſtirzſku m. lat. Tyrum 82, 8; w ſud m. *v stud* 34, 26; atd. Několikráte dal se písař latinským textem másti a napsal tak yſu m. *jako* Athan. 226[b] (četl sicut za sunt), babilonia m. *Babylona* 86, 4, in proſtrzied m. *u* prostřěd Moys. 8, a podobně 83, 11; 101, 7; 64, 5. Zvláště často chyboval písař českého textu tím, že nedopsal slova do konce. Někdy to učinila za něj ruka jiná, pozdější, na př. nemoczen 6, 3, kde kursivou naznačené *n* je připsáno černě (v textě červeném); a taktéž geh*o* 7, 17 a 29, 6; otplaczygy*czym* 7, 5; neprzate*li* 8, 3; pokoleny*e* 11, 8; na ny*e* 17, 8; neprziete*l* 12, 3; w hnie*wie* 55, 8; prziemoze*no* Ann. 4; rozkaz*al* 90, 11; czynyech*u* 118, 51; tweh*o* 118, 56; atd. Častěji však slovo nedopsáno také zůstalo; na př. ſwe m. *svému* 11, 3; vſlyſſ m. *uslyšiš* 80, 9; knyeza m. *kniežata* 23, 9; ot zloſt a ot hrziech m. *zlosti* a *hřiecha* 50, 4; neprziete m. *nepřietel* 54, 13; ſkutk m. *skutky* 44, 2; ſyn m. *synóm* Ezech. 19; twy m. *tvými* 89, 13; bu m. *budu* 26, 1; ab a w gieſky m. *aby* a *v jěskyni* 9, 9 (30): chwaly m. *chváliti* 118, 175; mluwy m. *mluvili* 11, 3; vczyny m. *učiniti* 77, 19; oſwiety m. *osvietiti* Zachar. 79; otpuſti m. *otpustil* 84, 3; ne-

nawidie m. *nenáviděla* 118, 161; nepolozy m. *n položili* 85, 14; atd.

Tolikéž hojné jsou chyby v inicialkách, kte dílem jsou napsány chybně — Yakez m. *Takež* 8 16, Nako m. *Jako* 34, 14 a 57, 9 Abrátil m. *Obrá* 29, 8, Iudyti m. *Súditi* Deut. 36, S místo *A* neb (et) 22, 6, Swarzy m. *Tváři* 44, 5, — dílem js od písaře jenom naznačeny ale od rubrikatora n prowedeny, na př. Sluncze 135, 8, Syla 117, 1 Stogiecze 121, 2, Podle Deut. 35, Rozproſtrzi Moys. 12, Otny 118, 39 a j., — dílem nejsou a provedeny ani naznačeny, na př. Acz 138, 8 a 13 5, Bud 121, 7, Czſo 115, 12, Wedie 107, 12, K 107, 11, Zemy 106, 34, Ale 81, 7 a Hab. 18, Rze Moys. 9, Tento Moys. 2, Donudz 72, 17, Wypuſti 44, 2, Ath 39, 16, Ten 23, 6, Ot 16, 8, Mluwen 11, 7 a j. v.

Úhrnem chyb velmi mnoho, a máme tedy př sebou v kodexu Wittenberském opis staročeské Žaltáře velmi chybný.

Ale na chybách těchto není dosti; hojnost jiný nalezáme v překladě, i když od něho nežádáme n více, nežli jakž takž věrné přetlumočení toho smys nebo jen těch slov, jež jsou obsaženy v textě l tinském.

Kde je latinský text sám nejasný, tam ovše nelze očekávati, že by překladatel český byl uhodl smy a podal text jasný. Na př. Rex virtutum dilecti dile et speciei domus dividere spolia (Er, der da Kön der Herschaaren des Geliebten, des Geliebten i und giebt des Hauses Schönheit Beute zu vertheile

halhofer) = Kral moczny myly myly a twarzy do-
ıowey dyelity pleny 67, 13; Currus decem millibus
ıultiplex (Der Wagen Gottes ist zehntausendfach,
'halh.) = Woz deſietmy tuſſyczi mnozy 67, 18; Qui
ɔquitur iniqua, non direxit in conspectu oculorum
ıeorum (Wer Frevel redet, konnte sich vor meinen
ugen nicht aufrecht halten, Thalh.) = genz mluwy
rzywotu, neprziedelach (ŽGloss. neprziedeſlach) przied
czyma myma 100, 7; exciderunt ianuas eius in idip-
um (hieben seine Thüren allzumal zusammen, Thalh.)
= wyrubaly wrata gegie w nyey 73, 6 (in idipsum,
ýraz adverbialní, častý v žalmích latinských); in
onvertendo Dominus captivitatem Sion (als die Ge-
ıngenschaft Sions der Herr gewendet, Thalh.) =
obraczenyu hoſpodyn gietie 115, 1; atp. Případů
ıkto nejasných je v latinském textě žaltáře samo
ebou mnoho, poněvadž překlad latinský chce býti
ſce originalu věrný než stilisticky správný; v pře-
ladě pak staročeském jest jich mnohem více, poněvadž
řekladatel je rozmnožil neumělým tlumočením slov
ıtinských, při čemž i z latinského textu zřetelného
ąsto vznikly věty české syntakticky všelijak ne-
právné, obsahem nezřetelné, nepravé, opáčné, ano
nesmyslné. Na př. providebam: prohledach 15, 8
lumočení doslovné); iudicare cum (tak v rkp.,
ulg. bez cum) pupillo et humili: Sud ſ ſyrotku a po-
ornemu 9, 18 (39); de persequentibus me: (učiníš súd)
ad nenawyduczych mne 118, 84, a pro peccatoribus
erelinquentibus legem: za hrzieſſniky otſtupugyczich
ąkona 118, 53 (poněvadž bývá za latinský Ablativ
ąsto stč. Genetiv, položen je také v obou příkladech

těchto po i předložkách nad a za); ne quando irascatur Dominus: ne nyekdy rozhnyewa ſie 2, 12; tu ad liberandum suscepturus hominem non horruisti virginis uterum: ty wykupity y przygiety czlowieka newzhrozil yſi diewczy zywot Ambros. 260[b]; venturus est: przyde geſt Athan. 227[b]; (in terra) inaquosa: na mokrem 62, 3 (překladatel neporozuměl latinskému výrazu a bral inaquosa za in aquosa); adesse: k bytyu Deut. 35 (rozuměl ad esse); in veritate: neprawdu (rozuměl „inveritas"); in vellus: v prziewale 71, 6 (mátl si unda a vellus, v češt. obé vlna); aestus: leto Puer. 67 (mátl se s aestas); testimonia: vprawenye 92, 5 (testamenta); exultaverunt: wzwyſſie ſie 96, 8 (exaltaverunt); exaltationes: weſele 149, 6 (exultationes); hostias: drzwy (ostia); abduxerunt; prziwedli 136, 3 (adduxerunt); vinum libaminum: wyno lybanſke Deut. 38 (Libanon); fulgura: bliſkanie 143, 6 (imperativ vzat za plur. Nom.); moros: ſmyrt 77, 48 (mors); inique (adverbium): neprawedlnicze (Vokativ sing.) 49, 21; altissime (Vokativ): prziewiſoczie (adverbium) 9, 3; potentissime: przieſilnye (taktéž) 44, 4; rectae (sc. iustitiae, v rkp. psáno recte): prawie (adv.) 18, 9; mare vidit et fugit: morze widiel i zabiehl (podmětem věty je moře) 113, 3; populi mei (plur. Nom.): ludu meho 58, 12; Domine.. rex.. deus (sing. Vok.): hoſpodyn.. kral.. boh 83, 4; in exitu.. domus Jakob (obé sing. Gen.): u výštiu.. dom iakubow 113, 1; unum (sc. os.): gedno (t. kosť, nesrovnalost v rodě) 33, 21; magnificata est misericordia: wzweliczena geſt myloſirdie 56, 11; effusa est contentio: prolita geſt ſwar 106, 40;

abyssus multa: bezden (masc.) welyka 35, 7; vana salus: gefutna zdrawie (sing.) 59, 13; eam: obeymyete gy 47, 13, wywolil yu 131, 13 (t. Sion); Jerusalem, quae: Yheruzalem, giez (t. j. jěž místo jenž) 121, 3; laetata est Aegyptus: radowala ſie geſt egypt 104, 38; eum (sc. orbem): vſtawil geho (t. okrúhlosť země) 23, 2; in ea (sc. civitate): w nyey (t. městě) 86, 5; in eo (monte): w nem (hoře) 73, 2; eam (silvam): yu (les) 73, 6; eam (requiem): yu (pokoj) 131, 6; eius (terrae): v bohatſtwyu geho (t. země); qui (pisces): giz (ryby) 8, 9; ad mandata tua, quae: kazany twemu, giez (nesrovnalost v čísle) 118, 48; omnia.. proſperabuntur; wſſe (sing.).. proſpiegy 1, 3; beatam me dicent omnes generationes: blazenu mye nazowu wſeczko narozenye Magnif. 48; non est occultatum os meum: nenie vtagena vſta ma 138, 15; placuerunt.. lapides: ſmylili ſie kamenye 101, 15; haec, quae: to, giez 131, 12; te.. confitetur: tie.. zpowieda ſie koſtel Ambros. 260ª (nesrovnalost v pádě); improperavit Domino: vkaral hoſpodynu 73, 18; vivos et mortuos: (příští jest súdit) zywe y mrtwe Athan. 227ᵇ; metuentes eum: ſtrachugyczymy geho 32, 18; dilexisti: mylowal yſem (odchylka od grammatické osoby) 51, 6; iudicia tua: prawa geho 9, 5 (26); dicet: rzku Deut. 37; regnabit rkp. 46, 9: kralowal (odchylka ve formě časové); tu scisti rkp. 39, 10; toty wieſſ; qui convertuntur: gyz obraczygyu 84, 9 (zmateno act. a pass.); non plorabantur: neplakachu 77, 64; non sunt lamentatae: neyſu okwieleny 77, 63; nisi dominus aedificaverit domum: acz.. vſtawi 126, 1 (negace zanedbána); ne forte exaltentur:

ſnad ty ſie wzwyſſye 139, 9; nec compuncti: y zbodeny 34, 16; non enim, qui: zawierne, genzto 118, 3; non ad insipientiam: ne k mudroſty 21, 3; nihil mihi deerit: nyczehoz mi ſie nedoſtane (smysl opáčný) 22, 1; atd.

Při srovnávání překladu českého s textem latinským dlužno však míti na paměti, že latinský text žalmův starý poněkud se liší od pozdějších tisků Vulgaty. Uvedu jen několik příkladů: rukopis Wittenberský má 31, 2 non imputabit, Vulg. non imputavit; 90, 15 rkp. clamavit, Vulg. clamabit; 93, 21 rkp. captabant, Vulg. captabunt; Puer. 74 rkp. superexaltat, Vulg. superexaltet; Deut. 30 rkp. persequebatur a fugarent, Vulg. persequatur a fugent; 104, 20 rkp. principes, Vulg. princeps; 87, 12 rkp. in perditionem, Vulg. in perditione; Moys. 1 rkp. honorificatus, Vulg. magnificatus; 29, 13 rkp. et cantet, Vulg. ut cantet; 16, 14 rkp. diviserunt, Vulg. dimiserunt; 106, 40 rkp. contentio, Vulg. contemptio; Deut. 41 rkp. accuro (chybou opisu), Vulg. acuero; 94[b], 9 rkp. in exacerbatione, Vulg. in irritatione; 94[b] 10 rkp. proximus, Vulg. offensus. Ve případech takových srovnává se překlad český někdy s parallelním textem latinským a odchyluje se od Vulgaty — na př. ſwar 106, 40, w ztraczenye 87, 12, poczſczen Moys. 1, blizny 94[b], 10 —, někdy naopak srovnává se s Vulgatou a odchyluje se od textu parallelního — na př. kniezie t. j. knieže 104, 20, oſtawyly ſu 16, 14, naoſtrzy Deut. 41 —; někdy dokonce nesrovná se překlad český ani s textem parallelním ani s Vulgatou, zejména 128, 4 mají

rkp. i Vulg. cervices, český pak překlad má zylý t. j. žíly, tedy týž smysl, jaký na tomto místě podlé Thalhofera (er zerschnitt die Stricke der Sünder) podávají recense hebrejská a Septuaginta.

Jiných příkladů, svědčících o neumělosti a nebedlivosti původcův našeho Žaltáře, můžeme pominouti, poněvadž dílem čtenářovi samy se zjevují, dílem v poznámkách připomínány jsou. V poznámkách jest mimo to také zaznamenáno, kde jaká oprava za doby staré se stala.

Opravy ty většinou provedeny jsou brzo po napsání textu českého (ještě ve stol. XIV) připsáním, a to buď do řádku samého, když tam bylo místo, na př. 13, 3; 138, 9; 31, 3; buď nad řádkem a pod řádkem, na př. 88, 23; 7, 3; nejčastěji pak na kraji. Opravné glossy na kraji mívají nějaké korrelativní znaménko (háček, oblouček nebo šikmé znaménko rovnosti), kterým se ukazuje, kam do textu glossa patří; jiné jsou bez znaménka takového a mají při sobě někdy l' neb al' (vel, aliter). Opravy tyto nejsou vždycky trefné, na př. 104, 8; 108, 10; někdy právě opravovatel chybu přidělal, na př. 4, 8; 54, 16; 67, 15.

Zřídka vyskytují se rasury: 2, 10; 94[b] 4 a 7.

Jiný účel než opravení textu českého mají v Žaltáři našem glossy polské, hojné zvláště okolo listu 210 a násl., totiž usnadniti porozumění čtenáři polskému, v jehož rukou se Žaltář Wittb. nalézal. Pocházejí, jak již pověděno, ze stol. XVII a jedna, totiž wßitka narodzena Magnif. 48, až ze stol. XV. Jazykozpytcům polským jsou již známy, ve vydání

pak přítomném uvedeny jsou v poznámkách skoro všecky; některé nebyly mi dosti zřetelny.

Co se tkne původu Žaltáře Wittb., vysvítá z něho a ze srovnání jeho s textem jiných staročeských překladů žaltáře, že jest z valné části (o celku nelze toho dokázati) opisem z nějaké předlohy starší a že přeložení samo dlužno položiti do doby velmi staré.

Že jest Žaltář Wittb. opisem, o tom svědčí dosti hojné chyby, kterých nelze vysvětliti jinak, nežli že vznikly při mechanickém opisování, chyby opisovačské, o kterých nahoře byla řeč; o tom svědčí Žaltář Glossovaný, jenž pochází ze sklonku stol. XIII a jehož glossy většinou čtou se také v textě ŽWittb.; a o tom svědčí ty případy kodexu Wittenberského, kde text český podává smysl Vulgaty a text latinský od ní se odchyluje, na př. oſtawyly ſu 16, 14 podlé Vulg. dimiserunt a proti rukopisnému diviserunt, kniezie ludſke 104, 20 podlé Vulg. princeps populorum a proti rkp. principes populorum, acz naoſtrzy Deut. 41 Vulg. si acuero rkp. accuro (sic) atp. Vedlé těchto příkladův chybných jsou v latinském textě ŽWittb. také takové, kde chyba pozdější rukou jest opravena, nejčastěji přípiskem na kraji, na př. 26, 8 připsáno na kraji domine; 27, 3 suo; 27, 7 a 30, 11 mea; 30, 18 impii; 30, 19 justum; podobně Deut. 19 a j. v.; kdyby se shledalo, že opravy tyto jsou mladší nežli text český, byly by také tyto příklady svědectvím, že ŽWittb. jest opis.

Předloha, z níž Žaltář Wittb. opsán, byla zdá se glossovaná. Nasvědčují tomu příklady lat.

non erit qui eripiat: nebude kto genz zprofti 49, 22, a Quoniam nequitiae in habitaculis eorum: Nebo ſabirſtwo v bidlech gich proſtrzied gich 54, 16; v prvním příkladě za lat. qui jsou v českém překladě dva výrazy, kto genz, a podobně v druhém za lat. in habitaculis eorum české v bidlech gich proſtrzied gich; věci takové ukazují ku předloze glossované a vysvětlují se tím, že opisovatel pojal glossu do textu. Totéž platí snad o 38, 9, kde lat. erue přeloženo jest wipraw y zproſti.

Předlohou byl pisateli Žaltáře Wittb. text nějaký takový, jaký se jeví v Žaltáři Glossovaném ze sklonku stol. XIII. To vidí se v celku, poněvadž glossy Žaltáře Gloss. větším dílem se Žaltářem Wittb. se srovnávají; a to potvrzují také mnohé jednotlivosti, na př. slovo uter přeloženo 118, 83 v obou *lahvicě* a 77, 13 v obou výrazem jiným; ros ermon 132, 3 má v obou týž přídavek *té hory* před Hermon; disperdes 142, 12 přeloženo v obou *rozprášiš,* t. j. jakoby disperges; atd.

Předlohou však nebyl text identický se Žaltářem Glossovaným, poněvadž Žaltář Wittb. v některých případech od Žaltáře Gloss. se liší, podávaje jednak český výraz buď jen jiný, na př. in choro 150, 3 w korzie ŽWittb. a w tanczu ŽGloss. atp., jednak maje výraz chybný proti správnému v ŽGloss., na př. initiati sunt Beelfegor 105, 29 nacziely yſu ŽWittb. a ſwietili ſu ŽGloss., moros 77, 47 ŽWittb. ſmyrt (mors) a morſku yahodu ŽGloss. atp., jednak zase maje výraz správný proti chybnému v ŽGloss., na př. zelus 118, 139 v ŽGloss. chybně nyloſt a

v ŽWittb. správně mylost, non subsistent 139, 1 v ŽGloss. chybně neostanyu a v ŽWittb. správně ne ostanu, de interitu 102, 4 v ŽGloss. chybně ztrast a v ŽWittb. správně ze ztraty, atp. Nestejnos těchto nelze by bylo vysvětliti, kdyby byl Žaltá Wittb. opisem z předlohy identické co do textu s Žaltářem Glossovaným.

Předlohou (netřeba tu mysliti na předlohu bez prostřední, mohlť to býti opět opis učiněný ze před lohy starší, a snad opis tím způsobem několikátý kterou pro krátkost nazývati chceme ŽX, byl ted nějaký text, z něhož vznikly na jedné straně česk glossy v ŽGloss., ježto většinou souhlasí se ŽWittb a na druhé straně česká část Žaltáře Wittenberského Jen tím způsobem možná si vysvětliti shody i ne shody obou Žaltářův. Podlé toho byl by i Žaltá Gloss. aspoň do jisté míry opisem; za takový vy dávají jej pravděpodobně jeho chyby, jako wpzod wihá místo *vzpodvíhá* 144, 14, przied klralē m. *přě králem* 97, 6, przieskale m. *přěd krále* 88, 28, prz lnul m. *přilni* adhaereat lingua mea 137, 6, strziel m. *střěd* 136, 2 atp., skutečně pak potvrzují to chyb jeho dotčené v odstavci předešlém nylost m. *milos* neostanyu m. *neostanú,* ztrasti m. *z ztráty,* a chyby které má se Žaltářem Wittb. společny. Chyby tyto společné v obou žaltářích, nemohly zde vzniknout jinak, než tím, že byly již ve společné obou žaltář předloze a odtud dostaly se skrze opisovatele i d ŽGloss. i do ŽWittb. Na př. negotio perambulant in tenebris 90, 6 přeloženo v ŽWittb. ot wieczi chodiczie we tmye a v ŽGloss. je též ot wiecie, t.

v obou žaltářích *ot věcě* m. *ot věci,* a tato shoda vysvětlí se, když vezmeme, že chybné *věcě* bylo již ve společné předloze ŽX; taktéž přeloženo jest (qui) respicit 103, 32 v ŽWittb. i v ŽGloss. hledie m. *hledí* a bylo tedy hledie bezpochyby již v ŽX; distulisti (Christum) 88, 39 v ŽWittb. omazal ſy a v ŽGloss. omazal ſi, (de populo) barbaro 113, 1 v ŽWittb. (z ludu) neſtuluwneho a v ŽGloss. taktéž, oba nejasné výrazy, omazal i neſtuluwneho, byly tedy zajisté již v ŽX; taktéž jen opisováním možná si vysvětliti w hlaſſu ŽWittb. a w hluku ŽGloss. za lat. in condensis 117, 27, začež v ŽX byl třeba výraz správný, ale od opisovatelův nestejně pokažen; podobně 102, 9, kde ŽWittb. má wzhorzi, a ŽGloss. wzhozi za latinské comminabitur, nesešly-li se zde chyby nestejné jenom náhodou.

Předloha ŽX nebyla tedy bez chyb. Některé pak její chyby opět jsou toho způsobu, že jenom z nedopatření opisovačského snadně si je vysvětlíme, zejména omazal distulisti 88, 39 a neſtuluwneho de populo barbaro 113, 1. Proto nelze ani ŽX pokládati za první napsání našeho textu, a jest tedy i ŽX opis, jemuž zase předlohu nějakou ŽA předeslati musíme. Z toho pak vyplývá velmi důležité svědectví o době, do které až text našeho Žaltáře sáhá, svědectví, které již Šafařík v Rozboru literatury staročeské 1842, 119 vyslovil: Žaltář Glossovaný pochází ze sklonku stol. XIII, jeho pak předloha ŽX a její zase předloha ŽA svědčí, že původ našeho textu žaltářového sáhá do doby daleké před sklonkem století XIII, že v Žaltáři Wittb. obráží se nám text velmi starožitný.

Jakou měrou pisatel Žaltáře Wittb. se držel své předlohy, toho nelze ukázati zevrubně. Co má Žaltář Wittb. společného se ŽGloss., pochází zajisté z předlohy; zajisté z předlohy pochází také ještě velmi mnoho jiného; avšak nelze tvrditi a dokázati, že by bylo v ŽWittb. všecko jen opisem a že pisatel jeho ku přeložení textu nepřispěl ničím. Některá místa mohou se bráti přímo za svědectví proti tomu, ta totiž místa, kde latinský text Žaltáře Wittb. odchyluje se od Vulgaty a třeba chybný jest, text pak český v odchylce a chybě s ním se srovnává. V případech takových o všech nesnadno jest mysliti, že tytéž souhlasné chyby byly již v předlohách textu českého i textu latinského, a ku pravdě více se podobá, že pisatel českého textu Žaltáře Wittb. při práci své také nahlížel do parallelního latinského textu svého kodexu a že podlé tohoto místy měnil přejímaný text předlohy své. Na př. 59, 10 má Vulgata: mihi alienigenae subditi facti sunt, v lat. ŽWittb. bylo však amici místo subditi, a s tím srovnává se také przietele v překladě českém, chyba pak obojího textu poznána a opravena jest teprve později; 55, 6 bylo v rkp. omnes congregationes chybně místo omnes cogitationes, pisatel textu českého sveden touto chybou napsal ſhromazdenye, ale pak poznal chybu, zavřel ſhromazdenye do závorek a napsal myſſlenye, kdežto v textě lat. chyba opravena jest tím, že za congregationes vepsáno mezi řádky cogitationes; 107, 10 má text český Do dumegie místo *do Idumejě*, poněvadž v parallelním textě latinském bylo původně In dumeam, z čehož teprve rukou

pozdější uděláno In ydumeam; 25, 1 je v textě latinském zbytečné yſius, quoniam yſius ego . ., místo quoniam ego . . Vulg., pisatel bral je za ipsius a položil do textu zase zbytečné geho, nebo geho yaz w newynye mey wſſel ſem; v kantiku Ann. 7. má text český krzieſye, wzwodye za latinské suscitat, elevat, ale v ŽWittb. je zde na obou místech zřejmá rasura a při suscitat jsou nad to i patrny stopy, že tū bylo dříve suscita*ns*, podlé toho překladatel český měl tedy v textě parallelním participia suscitans a elevans a přijal formu participialní také do překladu; atp. Některé tohoto způsobu příklady pocházejí však ze předloh; zejména podobá se to o 75, 4, kde Vulgata má confregit potentias arcuum a Žaltář Wittb. měl arcum místo arcuum; překlad český má tutéž chybu, luczicze t. j. *lučišče* m. *lučišči*, ale poněvadž táž chyba je také v Žaltáři Poděbr., který není opisem ze ŽWittb., tedy dlužno ji položiti do předloh.

Maje promluviti o poměru Žalt. Wittb. k ostatním známým žaltářům českým století XIII a XIV, chci dříve podati stručný seznam těchto památek. Jsou to

1. Žaltář Wittenberský;

2. Žaltář Klementinský z 1. polovice stol. XIV (v knih. univers. v Praze 17. A. 12; začíná se od žalmu 4, 2*); perg. 4°, 145 listů);

*) Co schází, bylo v době staré vytřeno, a na místě toho vepsán v XV stol. částečně text jiný, shodný s textem bible Mikulovské. J. Jireček, ČČMus. 1872, 391.

3. Žaltář Kapitulní ze 2. pol. XIV (v knih. kapitulní u sv. Víta v Praze; v. Šafařík, Rozbor literatury stč. 114);

4. Žaltář Poděbradský čili Olešnický z r. 1396 (kdysi majetek rodiny Poděbradské, potom chován v knížecí brunšvické knihovně v Olešnici ve Slezsku; v. Šafařík tamtéž 114—115);

5. Žaltář Glossovaný ze sklonku stol. XIII (v knih. Národního Musea v Praze 1. H. 1, vytištěn od V. Hanky ve Zbírce nejdávnějších slovníků 1833, 234 sl. a od A. Patery v ČČMus. 1879, 405 sl.);

6. Zlomek Brněnský z první pol. XIV (dva listy perg. 8°, v literární pozůstalosti Šafaříkově v knih. Nár. Musea, obsahuje text 24, 3 až 26, 1 a 34, 5 až 35, 9; v. Šafařík, Rozbor 116);

7. Zlomek Musejní ze stol. XIV (dva listy perg. 4°, v knih. Nár. Musea v Praze, téměř nečitelný; v. Šafařík tamt.);

8. Zlomek sv.-Tomášský ze XIV stol. (pět listů perg. 4°; jeden list v knih. Nár. Musea v Praze, dostal se sem z knihovny klášterní u sv. Tomáše a obsahuje text 47, 9 až 49, 12; ostatní čtyři listy chovají se v téléž knihovně v literární pozůstalosti Šafaříkově a obsahují text 60, 3 až 68, 35; mezera mezi 49, 12 a 60, 3 obnáší právě tolik, co čtyrlistí zachované v pozůstalosti Šafaříkově);

9. Zlomek Pasovský ze 2. pol. XIV stol. (jedno dvoulistí perg. 4°, v knih. univers. v Praze, nalezeno a ČČMus. 1878, 380—390 popsáno i otištěno od J. Truhláře; obsahuje text 18, 5 až 20, 7 a 27, 4 až 29, 13);

10. Zlomek Truhlářův z 1. pol. XIV stol. ;yři listy perg. 4°, v knih. univers. v Praze, naleny a v Listech filolog. 1879, 142—147 popsány ›tištěny od J. Truhláře; obsahují text 129, 6 až 1, 11; 138, 5 až 139, 14 [list druhý a třetí]; 147, až 148, 12).

K tomu budiž ještě doloženo, že jako Žaltář oss. a Wittb., taktéž ostatní jsou opisy ze předloh iršich. Svědčí o tom chyby opisovačské, jako v Ž. em. roztila m. rozlita diffusa 44, 3, czlowiek m. *livěk* in quacunque die 55, 10, mluwila ſta uſta ı 65, 14, králi trſti reges Tharsis 71, 10, u widieu m. *u vyjdeniu* 73, 5, geſt m. *jeho* ejus 88, 40, sty pokoi nepozali m. *pokojné*.. viam pacis non cogverunt 13, 3, a j.; v ŽKap. zabil m. *žábu* ranam , 45, aby twe m. *oběti tvé* holocausta 49, 8, a j.; ŽPas. vynechání verše 27, 8. Texty ostatní jeví se ti opisy tím, že patří s jinými k recensím společným, ɪ bude pověděno doleji; ale i nad to dosvědčují nich totéž chyby, jako v ŽPod. Hnyeſſie m. *kněžie* , 14, wraze loſy za lat. sortes 30, 15, a. j.; v ŽTom. hat učiňen budeſch člověk m. *bude*, cum dives factus erit 48, 17, kdyžto sě tyesſchieſſe m. *tiskniešе(?)* m anxiaretur 60, 3, vſliſſowal m. *usiloval* 68, 4 j.; v ŽTruh. chram m. *schránu* tabernaculum 131, a 7; atd.

Z těchto textův znal Šafařík r. 1842 jen prvních dm a vyšetřil v nich troje přeložení: jedno v Žalři Glossovaném, Wittenberském, Poděbradském a zlomcích Brněnském a Musejním; druhé v Žalři Klementinském; a třetí v Kapitolním (Rozbor

str. 117). Z textů později objevených hlásí se zlomek svato-Tomášský a Truhlářův k témuž přeložení, co Žaltář Klem., v zlomku pak Pasovském nalezl pan Truhlář (ČČMus. 1878, 386) přeložení čtvrté.

Toto rozdělení, platné v celku, nemá však toho smyslu, že by texty počítané k témuž přeložení souhlasily ve všem nebo skoro ve všem. Souhlasnosti takové nenalézáme nikde, nýbrž naopak rozdíly, které svědčí, že písařové nedrželi se svých předloh věrně, nýbrž že se od nich namnoze a všelijak odchylovali, a Šafařík proto poznamenal Žaltář Poděbradský za recensi zvláštní v oboru přeložení prvního (Rozb. 115).

Také nemá ono rozdělení toho smyslu, že by texty, počítané ku přeložením rozdílným, nestýkaly se a nesrovnávaly v ničem, kromě toho, co stejnost obsahu a stejnost latinského originalu vyžaduje a sama přináší; jest dosti případů, kde se ukazuje opak toho. Na př. Žaltář Wittb. a Klem. shodují se v chybném přeložení aestus = leto Puer. 66; initiati sunt 105, 29 = nacziely yſu ŽWittb. a nacziety ſu ŽKlem., proti ſwietili ſu ŽGloss. a poſwieczeny ſu ŽKap.; v ŽWittb. psáno w kterzyz (sic) kolywiek den, in quacunque die 55, 11, a táž zvláštnost vyskýtá se nejen také v příbuzném ŽPoděbr., kterziz atd., nýbrž i v cizím ŽKlem., kterzis atd.; deus non volens iniquitatem tu es 5, 5 přeloženo v ŽW. boh nechcze krzywdie ty yſy, v ŽKlem. boh nechce zloſty ty gſi, v ŽKap. boh nechcze zloſti ty gſy, všude *nechce* za lat. non volens; za calix meus 22, 5 čte se ŽKlem. i ŽKap. ſtraſt ma; atd. Vyskytuje se tedy místy shoda i ve přeloženích rozdílných, a to

shoda, jaké nevyžadovala stejnost obsahu a latinského originalu. Z případův těch můžeme si ovšem vysvětliti některé stejnou odchylkou (od Vulgaty) v textě latinském, na př. leto Puer. 66 v ŽWittb. i ŽKlem. tím, že lat. text měl aestas místo aestus; nebo omylem stejně snadným u překladatelů rozdílných, na př. iudex patiens 7, 12 přeloženo v ŽWittb., ŽKlem. i ŽKap. súdcě *pokojný*, snad tím, že překladatelé všichni mylně si spojovali patiens a pax, jako při initiati sunt 105, 29 myslili na initium; ale pro všecky případy nevystačili bychom s výklady těmito, pro mnohé nezbývá výklad jiný než ten, že přeložení pozdější nevznikala neodvisle od starších a s nevšímáním i nedbáním starších, nýbrž že při nich jistou měrou dbáno i textů starších. Když toto srovnáme a spojíme s tím, co jsme nahoře nalezli o pisateli Žaltáře Wittb., že totiž neobmezoval se na pouhé opisování, ale že místy také překládáním vlastním text své předlohy proměňoval, a když uznáme za pravdě podobné, že si týmže způsobem počínali také jiní, tedy objeví se nám vznik různých staročeských textů žaltářových takto: původcové textů pozdějších mívali před sebou předlohy starší; nedrželi se předlohy jen jedné a nedrželi se jí ve všem, nýbrž vybírali text ze předloh několika a přičíněli ke svému textu novému také překládáním vlastním; čím více je kde přičiněno přeložení vlastního, tím více jeví se text býti recensí zvláštní; čím více zachováno z předlohy jedné a takořka hlavní, tím větší je příbuznost textův v oboru té jedné recense; a co přijato z předloh

jiných, tím na mnoze spojují se jednotlivé recense vespolek.

Jednu z těchto recensí máme před sebou v kodexu Wittenberském, a to recensi, v níž se obráží a do jisté míry zachován jest text velmi starožitný a která mezi texty zachovanými má příslušníkův nejvíce.

Kodex tento byl ve stol. XV v rukou polských, jak svědčí glossa wfitka narodzena Magnif. 48; ve stol. XVII byl v rukou polských a ruských, poněvadž ostatní glossy polské a ruský přípisek na vnitřní straně první desky z té doby pocházejí; Šafařík soudí podlé toho, že někdy v Rusku (snad v Bělorusku nebo Litvě?) a Polště se nacházel a odtud v čas reformace nebo i později do Wittenberka se dostal (Rozbor 113). Ve Wittenberce patřil prve knihovně universitní (tamt. 112), po zrušení university má jej tamější knihovna seminarní.

První zprávu podal o něm professor Toruňského gymnasia Joh. Dan. Hoffman v Lilienthalových Preussische Zehende II. (1740) str. 344—357. Hoffmanovi byl kodex půjčen z Wittenberka a zpráva jeho má také zmínku o ruském přípisku, pak mluví o malém Desateru, o stáří českého textu (prý XII nebo XIII stol.), o poměru k Vulgatě, o glossách, a na konci praví, že jazyk se podobá k češtině nebo k bulharštině: „Es sind jetzo keine andere Hülfsmittel zur Hand, welche man dabei gebrauchen könnte, dass man unter den vielen Mundarten der slavonischen Sprache eine treffe, welche dieser Übersetzung am nächsten käme. Mich deucht, dass sie

von der Böhmischen oder Bulgarischen Mundart nicht weit entfernt sei.“

R. 1809 napsal Adelung (Mithridates, II. 665), že ŽWittb., jejž podlé Hoffmana klade do století XII—XIII, je nejstarší zbytek jazyka polského, a otiskl z něho na ukázku verš 1, 1 a 13, 3 (Row ... oczyma gich). Chybu tuto, co se jazyka týká, opravil Dobrovský a vyslovil, že podlé veršův na ukázku vytištěných jazyk jest český a ne polský (Gesch. d. böhm. Spr. u. Lit. 1818, 120), ale nicméně polští bibliografové a spisovatelé historie literarní, opírajíce se o Adelunga, nepřestávali vydávati ŽWittb. za polský (Šafařík, Rozbor 113).

Zevrubné a správné poučení o ŽWittb. podal teprve Šafařík. L. Štúr pořídil a na jaře 1840 podal mu věrný opis textu českého, Šafařík pak studoval a užil ho hned téhož roku, srovnal jej se známými texty jinými, vyšetřil rozdílné v nich recense, přednesl výsledky svého bádání v král. České společnosti nauk (29. října 1840 „O nejstarších rukopisech českého žaltáře“) a vytiskl je s ukázkami textu ve spisích tétéž společnosti (Abhandlungen V. 2. 111—131, též ve zvláště otištěném Rozboru staročeské literatury, v Praze 1842; v. také Aelt. Denkmäler 1840, 161). Hodlal také text srovnaný s jinými žaltáři storočeskými vydati tiskem (v. Nil Popov: Письма къ М. П. Погодину 1880, II. 267), ale pro práce jiné k dílu tomu nedospěl.

Po třiceti letech srovnal W. Nehring Žaltář Wittb. s latinsko-polsko-německým Žaltářem Florianským, chovaným v klášterní knihovně ve Sv. Flo-

rianu v Horních Rakousích a pocházejícím dílem ze sklonku XIV, dílem ze zač. XV. stol. Žaltář ten pokládán byl za bývalý majetek Markety, dcery císaře Karla IV a manželky krále Polského a Uherského Ludvíka I, a podlé toho domnění dostal ve vydání, pořízeném hr. Stanislavem Duninem Borkowským, jméno „Psałterz królowéj Małgorzaty“ (ve Vídni 1834). Nehring pak shledal, že prý text jeho polský místy patrně se shoduje se ŽWittb., ve velké části že není viděti shody žádné, jinde pak že má ŽFlor. podobu se staročeskými žaltáři jinými, zejména s Klementinským; že tedy polská část Žaltáře Flor. souvisí s překladem žaltáře staročeským; a že, co se tkne zejména poměru k ŽWittb., původce toho textu polského, z něhož jest v ŽFlor. opis učiněn, měl sobě na pomoc předlohu staročeskou takovou, z jaké i ŽWittb. byl opisován. (W. Nehring, Iter Florianense, O Psałterzu floryańskim łacińsko-polsko-niemieckim, w szczególności o polskim jego dziale. Poznań 1871 str. 53 sl.; shledání Nehringovo však zužuje J. Jireček v ČČMus. 1872, 300).

R. 1878 bylo mi dovoleno opatřiti si opis Žaltáře Wittb. z kopie, chované v literární pozůstalosti Šafaříkově, a poněvadž nebylo lze dostati original do Prahy, propůjčil se mi prof. V Jagić ke mnohým přátelským službám, zajel sám do Wittenberka, srovnal tam značnou část mého opisu s originalem, a když se ukázalo, že Štúr opisoval sice velmi pečlivě a věrně, ale že přece je potřebí srovnání bedlivějšího, zamluvil pro mne original k sobě do Berlína. Zde bylo mi podporou sl. Matice České možno zevrubně

srovnati opis s originalem (v lednu 1879) a zjednati snímky pro vydání, k němuž jsem se strojil.

Při vzdělání jeho měl jsem při ruce svůj opis srovnaný s originalem; své výpisky ze ŽKlem.; věrný opis Žaltáře Poděbr., prostřednictvím p. ministra J. Jirečka laskavě zapůjčený z literarní pozůstalosti Šafaříkovy; věrný opis ŽKap. z týtéž pozůstalosti, a téhož žaltáře jiný, transkribovaný opis Čelakovského z knihovny Nár. Musea; glossy ze ŽGloss., vepsané od Šafaříka do opisu Štúrova a přejaté odtud do opisu mého, potom vydané tiskem v ČČMus. 1879 405 sl.; otisky ŽPas. v ČČMus. 1878, 386 sl. a ŽTruh. v Listech filol. 1879, 144 sl.; a věrné opisy ŽBrn. a ŽTom. Z textů latinských měl jsem Vulgatu vyd. v Praze 1757 a vydání Thahlhoferovo: Erklärung der Psalmen etc. (text, parafrase a výklad) Regensburg 1860.

Za hlavní svůj úkol pokládal jsem, podati věrně text originalu. Text ten jest ovšem, jak nahoře ukázáno bylo, zněšvařen chybami všelikými, ale obráží se v něm zároveň, jak též bylo vyloženo, přeložení velmi starožitné, a jest přese všecky chyby přece velice důležitý, zvláště se stránky jazykové; proto hleděl jsem na text jakožto na věc v tomto vydání nejdůležitější. Slova, v rukopise často dohromady psaná, rozdělil jsem, složení větné označil jsem interpunkcí podlé vydání latinských; skratky *(pro, ra, m)* jsem nahradil písmem a rozdílu mezi rukopisným *ı*, *i* a *í*, *y* a *ý* nehleděl jsem, poněvadž jest nejen libovolný a nahodilý, nýbrž v textě tištěném i zbytečný. To jsou jediné věci, jimiž se od-

chylnje text tuto vytištěný od originalu, jiné nechal jsem všecko jako v originale, zejména všecky chyby; jejich oznámení a kde možná opravy a vysvětlení jich jsou dílem pod čarou, dílem zádu ve Slovníku. Někdy bylo by snad lépe bývalo, vykonati opravu hned v textě, a pod čarou jen připomenouti, že rukopis za to má tu neb onu chybu; ale naproti tomu je mnoho případů, kde mi nebylo na snadě, jak chybu opraviti, anebo kde jest možna oprava několikerá. Aby nebylo v té věci nestejnosti, uznal jsem za dobré, podati text věrně i s chybami, a připomínati pod čarou, co by za kterou chybu mělo býti. Mnohé jiné chyby, zejména chyby vzhledem k syntaxi a vzhledem ke smyslu, ovšem zůstaly bez opravy i bez dotvrzení pod čarou. Jestiť jich příliš mnoho, ale napadají a vysvětlují se samy při čtení textu a při srovnání s Vulgatou*); jejich ohlašováním byly by se poznámky nad míru a zbytečně rozšířily.

Pro přehled a hledání bylo třeba opatřiti jednotlivé žalmy a kantika číslicemi a nápisy, a poněvadž v ŽWittb. následují za sebou v pořádku jiném než obyčejném**), proto jest třeba udati také, kde který kus se začíná:

---

*) Staročeských textů biblických není radno čísti jinak než s Vulgatou v ruce.

**) a to v pořádku tomto: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, *53*, 26, 27, 28, 29, 30, 31 32, 33, 34, 35, 36 37, *Isa.*, 38, 39, 40, 41, (42 jest po 51), 43 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, *42*, *Ezech.*, 52, (53 je po 21), 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, *66*,

I.	str.	1;	XXII.	str.	26;
II.	„	1;	XXIII.	„	27;
III.	„	2;	XXIV.	„	28;
IV.	„	3;	XXV.	„	29;
V.	„	4;	XXVI.	„	31;
VI.	„	5;	XXVII.	„	32;
VII.	„	6;	XXVIII.	„	33;
VIII.	„	8;	XXIX.	„	34;
IX.	„	8;	XXX.	„	35;
X.	„	12;	XXXI.	„	37;
XI.	„	12;	XXXII.	„	38;
XII.	„	13;	XXXIII.	„	40;
XIII.	„	13;	XXXIV.	„	42;
XIV.	„	14;	XXXV.	„	44;
XV.	„	15;	XXXVI.	„	45;
XVI.	„	16;	XXXVII.	„	48;
XVII.	„	17;	XXXVIII.	„	50;
XVIII.	„	21;	XXXIX.	„	51;
XIX.	„	22;	XL.	„	53;
XX.	„	23;	XLI.	„	54;
XXI.	„	24;	XLII.	„	67:

63, (64 je po 67), 65, (66 je po 62), 67, *64*, *Ann.*, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, *89*, *Moys.*, 80, 81 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, (89 je po 79), 90, (91 není), 92, 93, 94^a, (94^b je na konci), 95, 96, *142*, *Hab.*, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, *Deut.*, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, (117 a 118 po 120), 119, 120, *117*, *118* (verš 1—32), *Athan.*, *118* (verš 33—176), (119 a 120 jsou po 116), 121, 122 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, (142, je po 96), 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, *Puer.*, *Zachar.*, *Ambros.*, *Magnif.*, *Sim.*, *94^b* (94^a je po 93).

XLIII. str. 55;
XLIV. „ 57;
XLV. „ 58;
XLVI. „ 59;
XLVII. „ 60;
XLVIII. „ 61;
XLIX. „ 63;
L. „ 64;
LI. „ 66;
LII. „ 68;
LIII. „ 30;
LIV. „ 69;
LV. „ 71;
LVI. „ 72;
LVII. „ 73;
LVIII. „ 74;
LIX. „ 75;
LX. „ 77;
LXI. „ 77;
LXII. „ 78;
LXIII. „ 80;
LXIV. „ 85;
LXV. „ 81;
LXVI. „ 79;
LXVII. „ 82;
LXVIII. „ 87;
LXIX. „ 90;
LXX. „ 91;
LXXI. „ 92;
LXXII. „ 94;
LXXIII. „ 96;
LXXIV. str. 98;
LXXV. „ 98;
LXXVI. „ 99;
LXXVII. „ 101;
LXXVIII. „ 106;
LXXIX. „ 107;
LXXX. „ 112;
LXXXI. „ 113;
LXXXII. „ 114;
LXXXIII. „ 115;
LXXXIV. „ 116;
LXXXV. „ 117;
LXXXVI. „ 118;
LXXXVII. „ 119;
LXXXVIII. „ 120;
LXXXIX. „ 109;
XC. „ 124;
XCI. schází;
XCII. str. 125;
XCIII. „ 126;
XCIV^{a}. „ 127;
XCIV^{b}. „ 209;
XCV. „ 128;
XCVI. „ 129;
XCVII. „ 133;
XCVIII. „ 134;
XCIX. „ 135;
C. „ 135;
CI. „ 136;
CII. „ 138;
CIII. „ 139;

CIV.	str.	142;	CXXXIV.	str.	189;
CV.	„	145;	CXXXV.	„	190;
CVI.	„	148;	CXXXVI.	„	191;
CVII.	„	151;	CXXXVII.	„	192;
CVIII.	„	152;	CXXXVIII.	„	193;
CIX.	„	158;	CXXXIX.	„	195;
CX.	„	158;	CXL.	„	196;
CXI.	„	159;	CXLI.	„	197;
CXII.	„	160;	CXLII.	„	130;
CXIII.	„	161;	CXLIII.	„	198;
CXIV.	„	163;	CXLIV.	„	199;
CXV.	„	163;	CXLV.	„	200;
CXVI.	„	164;	CXLVI.	„	201;
CXVII.	„	165;	CXLVII.	„	202;
CXVIII.	„	168;	CXLVIII.	„	203;
CXIX.	„	164;	CXLIX.	„	204;
CXX.	„	165;	CL.	„	205;
CXXI.	„	181;	Ambros.	„	207;
CXXII.	„	182;	Ann.	„	86;
CXXIII.	„	182;	Athan.	„	170;
CXXIV.	„	183;	Deuter.	„	154;
CXXV.	„	184;	Ezech.	„	67;
CXXVI.	„	184;	Habak.	„	131;
CXXVII.	„	185;	Isa.	„	50;
CXXVIII.	„	185;	Magnif.	„	208;
CXXIX.	„	186;	Moysis	„	110;
CXXX.	„	187;	Puer.	„	205;
CXXXI.	„	187;	Sim.	„	209;
CXXXII.	„	188;	Zachar.	„	206.
CXXXIII.	„	189;			

Jednotlivé verše číslovány jsou podlé Vulgaty vyd. v Praze 1757: Biblia sacra Vulgatae editionis etc. O těchto číslech musím však připomenouti, že ve vydáních tištěných jsou v nich rozdíly a že text Wittenberský inicialkami ukazuje na mnoze na číslování jiné, na př. 10, 1 až 5; 64, 6 a 7; 64, 8 a 9; 67, 33 a 34. V některých žalmech mají verše číslování dvoje. Některé (zvl. opovědné začáteční) verše nejsou v rkp. přeloženy; ty podávám latinsky. Kromě žalmův a veršův udává se číslicemi v závorkách rohatých list a strana rukopisu, *[1a]* až *[263a]*.

Slovník na Žaltáři Wittenberském založený může býti hlavně jen vokabulářem, svědčícím, jakým českým slovem které slovo latinské od překladatele staročeského přetlumočeno jest, a nemožno se nadíti do něho, aby podával také syntaktické vazby překladu, v němž tlumočena jsou hlavně jenom slova latinského originalu a velmi málo dbáno o úpravu syntaktickou. Podlé této míry dlužno posuzovati také Slovník přidaný k tomuto vydání. Jen málo hleděno v něm ke stránce syntaktické, a jest hlavně jen vokabulářem, jenž obsahuje tu část slov v Žaltáři Wittb. užitých, která vzácností, nebo významem, nebo formou povšimnutí zasluhují. O vnitřním zřízení jeho podává objasnění připomínka na začátku jeho položená (str 211).

Snímky přidané k této knize jsou fotolithografie stránek 1a (snímek I) a 261a (snímek II) kodexu Wittenberského a pocházejí z ústavu bratří Burchardův v Berlíně.

I.

1 *[1a]* Blazeny muz, genz nepoſtupil po rodie nemyloſtiwich, a na czieſtie hrzieſſnich neſtal, a na ſtoliczi poſkwirneney neſiedal.

2 Ale w zakonie boziem wuole geho, a w geho zakonye myſlyti bude we dne y w noczi.

3 Y bude iako drziewo, ieſto wſazeno yeſt podle biehow wodnych, yeſto owocze ſwe da w czaſſ ſwoy. A liſt geho neſplyne, a czoz kolywiek vczyny, proſpiegy.

4 Ne tak, nemiloſtiwi, ne tak, *[1b]* ale yakozto prach, gehoz ſemczy wietir ſ obliczigie zemie.

5 Proto newſtanu nemyloſtiwi w ſudie, any hrzieſſny w radie ſprawedlnich.

6 Nebo zna hoſpodin czieſtu ſprawedlnich, a chod nemyloſtywich zahyne.

II.

1 Procz ſu ſie wzridaly wlaſty, a lude myſlyly ſu prazdnye?

I, 1 Text český psán jest odtud do 90, 13 barvou červenou; — po rodie omylem m. *po radě.* — neſtal: k tomu na předcházející prázdné straně korrektura wa, tedy *nestával.* — poſkwirneney: k tomu na předcházející prázdné straně zhubitedlney. — neſiedal: k tomu na kraji yel; opravovatel chtěl míti *nesěděl* nebo *neseděl* m. *nesědal.* — *3* a . . . proſpiegy: k a přidáno na kraji wſſe jakožto překlad latinského omnia; plural *prospějí* je chybný vedlé singularu *vše, cožkolivěk;* vlivem lat. prosperabuntur. — *4* obliczigie: tak v rkp.

II, 1 wzridaly wlaſty: k tomu na kraji chronuly ſborowe.

2 Prziſtupily ſu kraly zemſczi, a knyezata ſie ſeſſly w gedno proty hoſpodynu a proty bohu geho.
3 Zlamaymy *[2ᵃ]* okowy gich, y otwirzmy ot naſ yhoy gich.
4 Genz bidli na nebeſiech, poſmyege ſie gim, a hoſpodyn wzruha ſie gym.
5 Tehdi wzmluwy k nym w hniewie ſwem, a w ridany ſwem ſmuti gie.
6 Ale yaz vſtawen ſem kral ot neho nad ſyon, horu ſwatu geho; kazye kazanye geho.
7 Hoſpodyn rzekl ke mnye: ſyn moy yſi ty, yaz dnes vrodil ſem tie.
8 Zaday na mnye, a dam ty wlaſti, dyedinu twu a ſbozie twe *[2ᵇ]* ˙kraginy zemſke.
9 Zrawis gie w metle zelezney, a iako ſud hſrnczierzowy ztepeſſ gie.
10 *A* giz kraly vrozumyeyte: navczte ſye, gyzto ſudite zemyu.
11 Sluzte hoſpodinu v bazny, a weſelte ſie gemu ſ ſtrachem.
12 Popadnyete kazn, ne nyekdy rozhnyewa ſie hoſpodyn, nezhinte ſ cziesti prawe,
13 kdiz rozze ſye w kratczie hniew geho. blazeny wſiczkny, gizto vffagy wen.

III.

1 *Psalmus David, cum fugeret a facie Absalom filii sui (2. Reg. 15. 14).*

— *8* wlaſti: k tomu na kraji lidſkoſbory; opravovatel ve verši tomto, a podobně v 2, 1, nesouhlasil s přeložením gens = vlast, ale doleji nechává totéž přeložení býti bez opravy. — dyedinu twu: k tomu na kraji vel dyedyczſtwo twe. — *9* zrawis: omylem m. *zpravíš;* k tomu na kraji: budeſſ gymy wlaſty w metle. — *10* zemyu: poslední litera škrábána. — *12* ſie: ie poškrábáno. — ne nyekdy rozhnyewa ſie: lat. ne quando irascatur.

2 Hoſpodyne, czoz wzmnozeny yſu, giz mutie mye! mnozy wſtawagi *[3ᵃ]* proty mnie.

3 Mnozi prawie duſſy mei: nenye ſpaſenye gemu v bozie geho.

4 Ale ty, hoſpodyne, przigymatel moy ſy, ſlawo ma, a wzwyſugeſſ hlawu mu.

5 Hlaſſem mym k hoſpodynu wzwolach, y vſlyſſie mye ſ hori ſwate ſwe.

6 Yaz ſpal y zeſpal ſem ſye; y wſtal ſem, nebo hoſpodin przíyal mye.

7 Newzbogym ſye tyſuczow lydy obklyczenych mne: wſtan hoſpodine, ſpaſena mye vczyn, boze moy.

8 Nebo ty vderzils wſiczkny protywugicze ſie mnye *[3ᵇ]* bez vyny, zubi yſi hrzieſſnikowy zetrziel.

9 Hoſpodynowo yeſt ſpaſenie, a nad ludem twym zehnananye twe.

IV.

1 *In finem in carminibus, Psalmus David.*

2 *K*diz powolach, vſliſſal mye boh prawedlnoſti me: w ſmutczie rozproſtrziel ſi mie. Smyluy ſie nade mnu y vſliſſ modlitwu mu.

3 Synowe ludſczy! dokud tiezkeho ſirdczie? y czo mylugete gieſſuti a hledate lzie?

4 A wiezte, zety geſt vdywyl hoſpodyn ſwateho ſweho; hoſpodyn vſlyſſal mye, kdiz wzwolagy k nemu.

5 Hnyewate ſie, a nerodte hrzieſſyti! czoz rziekate w ſyrdczich ſwich a na *[4ᵃ]* lozich ſwich zieleyte.

III, 2 wzmnozeny yſu: k tomu na kraji ſye; původci té glossy snad se zdálo, že četl *vzmnožili jsú* místo *vzmnoženi jsú;* lat. multiplicati sunt. — wſtawagi: k tomu na kraji ſ powzdwihugy ſie; lat. insurgunt. — *6* yaz: k tomu na kraji ſem, tedy *jáz sem spal.* — *7* lydy obklyczenych; chybně, lat. populi circumdantis. — *9* zehnananye omylem m. *žehnánie.*

IV, 3 dokud: k tomu na kraji ſte. — *4* ze ty: y radováno. — vſlyſſal: chybně m. *uslyší,* lat. exaudiet.

6 Offieruyte offieru prawedlnoſti a uffate w hoſpodyna. mnozi rziekayu: kto pokazal nam dobre?

7 Znamenana yeſt na nas ſwietloſt oblicziegie tweho, hoſpodine: dal ſi weſele w ſirdczi mem.

8 Ot plodu zitneho, vinneho a oleyoweho rozmnozeny ſu.

9 W pokogi v mem budu ſpaty y otpoczynu:

10 Nebo ti, hoſpodyne, wlaſczy nadiegi poſtawil ſi mye.

V.

1 *In finem pro ea, quae hereditatem consequitur, Psalmus David.*

2 Slowa ma vſſyma przigmy, hoſpodine, rozomyey wolanye me.

3 Przichil ſie k hlaſſu modlitwy me, kraly moy a boze moy.

4 *[4b]* Nebo k tobie zmodly ſie, hoſpodyne, rano usliſſ hlas moy.

5 Rano prziſtupy k tobye, wzrzy: nebo ty boh nechcze krzywdie ty yſy.

---

6 uffate: lat. sperate. — *8* zitneho: k tomu na kraji ř obilného. — oleyoweho: k tomu na kraji ſweho; oprava chybná, lat. a fructu frumenti, vini et olei sui. — *9* v mem: t. j. *u mém*, nejasný překlad nejasného lat. in pace *in idipsum* dormiam; lat. in idipsum je doslovný překlad řeckého *ἐπὶ τὸ αὐτὸ* LXX, a má podlé textu hebrejského znamenati adverbium *zároveň*. Thalhofer str. 16. — *10* wlaſczi nadiegi: chybně; lat. singulariter in spe posuisti me; ŽPod. zwlaſſczie w nadyegy.

V, 4 uſliſſ: lat. exaudies. — *5* wzrzy: lat. et videbo, ŽKlem. a uzrſiu, ŽPod. uzrzym; psané wzrzy buď čísti dlužno *uzři*, jako na př. wſtawa deficit = ustává 83, 3, buď je to místo *vz-zři*; složení s *vz-* často se užívalo ku poznačení děje perfektivního a budoucího, na př. jenž mluwy qui loquitur 14, 3 a jazyk vzmluwy loquetur 36, 30, wzprziebywas habitabis 5, 12. — boh nechcze krzywdie ty yſy: tak v rkp., lat. non deus volens iniquitatem tu es; v ŽKlem. boh nechce zloſty ty gſi, v ŽKap. taktéž, ŽPod. ne boh chtye neprawedlnoſti ty yſy. —

6 Ny bude przriebywati podle tebe zlobywy, any oſtanu neſprawedlywy przied oczyma twyma.

7 Nenawidil ſy wſſiech, geſto dielagi neprawdu: zatratiſſ wſieczky, yuz mluwie lez. Muzie zkirwaweho a lſtyweho wzmyrzkuge hoſpodyn.

8 ale yaz we mnozſtwy myloſyrdie tweho Wendu w dom twoy: y wzpadagi k tramu *[5ᵃ]* ſwatemu twemu wzbazny w twey.

9 Hoſpodine, wed mye w prawedlnoſti twey: pro neprzately me opraw przied tobu czieſtu mu.

10 Nebo nenye w uſtech gich prawda, ſirdcze gich geſſutno geſt.

11 Row otworzeny geſt hirdlo gich, yazyky ſwymy leſt czynyechu, ſudy gie, boze. Ath padnu v myſlenych ſwych, podle mnozſtwye nelytoſty gich wypud gie, nebo wzbudyly ſu tie, hoſpodine.

12 Y wzweſele ſie w tobie wſiczkni, giz vſſagi w tie: na wieky ſie wzweſele, y wz *[5ᵇ]* przriebiwas w nich. Y wzchwale ſye w tobic wſiczkni, giz mylugi ymye twe.

13 nebo ti pozehnaſſ prawemu. Hoſpodine, iako ſ ſczitem dobre wole twe korunals mye (Chvala otczi y ſynu).

VI.

1 *In finem in carminibus, Psalmus David, pro octava.*

---

7 Nenawidil: tak v rkp. — yuz: místo *již*, qui. — *8* wzpadagi: omylem za lat. adorabo; ŽPod. wzmodlym ſye. — k tramu: ŽPod. w chramu, lat. ad templum; chybný opis. — wzbazny: lat. in timore, tak v rkp. — *11* ath padnu: k tomu na kraji l' pohinte. — nelytoſty: k tomu na kraji l' nemyloſty. — wzbudyly: k tomu na kraji hnyewaly. — *12* wzweſele: lat. laetentur, ŽKlem. weſelte ſie. — *13* korunals mye: tak v rkp., lat. coronasti nos. — Chwala: v rkp. iniciálky C není, zapomenutím rubrikatorovým, místo pro ni zůstalo prázdné.

2 Hoſpodyne ne w ridany twem trzeſkczy mye, any w hniewie twem kaz my.
3 Smyluy ſie nade mnu, hoſpodine, nebo nemoczen ſem: vzdraw mye, hoſpodine, nebo ſmuczeny ſut wſieczky koſti me.
4 duſſye ma zamuczena geſt velmy: a ty hoſpodine y dokudze?
5 Obrati, hoſpodine, y zproſti duſſy mu: ſpaſſena mye vczyn pro [6a] myloſyrdye twe.
6 Nebo nenye w ſmyrti, kto bi pomnyel na tie: a v pekle pak kto ſye bude zpowiedati tobie?
7 Vſylowal ſem w ſtonany mem, zmygi na kazdu nocz loze me: ſlzamy mymy poſtely mu vwlazy.
8 Smuczeno geſt ot ridanye oko me: Obuetſyel ſem mezy wſſyemy neprzately mymy.
9 Oteteydiete ote mne wſiczny, giz hledate neprawedlnoſti: neb vſlyſſal hoſpodyn hlas placzie meho.
10 Vſlyſſal hoſpodyn proſbu mu, hoſpodyn modlitwu mu [6b] przigal.
11 Vſtidte ſie y zamutte ſie nahle wſiczny neprzietele mogi: obratte ſie y zaſtidte ſie velmy birzo. Chwala.

VII.

1 *Psalmus David, quem cantavit Domino pro verbis Chusi filii Jemini. (2. Reg. 16).*
2 Hoſpodine, boze moy! w tie ſem vffal: ſpaſena mie vczyn ote wſſiech, giz mne nenawidie, y zproſti mye.
3 Ne aby nykdi witirhl iako lew duſſy mu, kdiz nenye, kto wykupie, any kto ſpaſſena vczynye.
4 Hoſpodine, boze moy! acz ſem vczynil to, acz yeſt neprawedlnoſt rukama myma.

VI, 2 kaz my: tak v rkp., lat. corripias me. — *5* obrati: lat. convertere, imperat. pass.; ŽKlem. obrat ſie. — *9* oteteydiete: m. *otejděte.* — hledate neprawedlnoſti: tak v rkp.; Vulg. operamini iniquitatem, ŽKap. dielate, ŽPod. czynyte.

VII, 3 nykdi m. *někdy.* — iako lew: iako připsáno pod řádkem. — *4* rukama myma: lat. in manibus meis. —

5 Acz ſem otplatil otplaczygyczym mnye zle, ſpadnu ſ prawem ot neprzatel mich daremnych.

6 Nenawid [7ᵃ] neprzietel duſſie me, y popadny y ztlacz w zemy zywot moy, a ſlawu mu v popel vwed.

7 Wſtan, hoſpodyne, w hniewie twem, y wzwyſſy ſie w kragich neprzatel mych. Y wſtan, hoſpodyne, boze moy, w kazany, w nemzs przykazal;

8 a ſbor ludſky obkluczy tye, A pron na wiſoſt ſye wrati;

9 hoſpodyne ſudy lud. Svdy mye, hoſpodine, podle prawedlnoſti me, a podle wyny me nade mnu.

10 Zhyne ſabirſtwo hrzieſſnych, a oprawyſſ praweho, ſpa[7ᵇ]trzygie ſirdczie a ledwie, bozie!

11 Prawa pomocz ma ot hoſpodina, genz ſpaſſeny czyny prawe ſirdczem.

12 Boh ſudczie ſprawedlny, ſilny a pokoyny: czy ſie wzhniewa na kazde dny?

13 Acz ne obraczeny budete, mecz ſwoy oprzahl, luczilcze ſwe wytahl y prziprauil gie.

14 A w nem vczynil ſudi ſmyrtelne, ſſypi ſwe horuczie oczynyl.

15 Todie rody newieru, y poczal boleſt, y vrodil neprawedlnoſt.

16 Kaliſcze ottewrziel y wykopal gie: y vpadl w dol, genz vczynil.

17 Obrati ſie boleſt geho w hlawu [8ᵃ] geho: a v virch geho zlob geho ſſtupy.

18 Zpowyedati ſie budu hoſ. podle prawedlnoſti me: y wzpiegi gmenu hoſpodynowu naywiſſiemu.

---

9 podle wyny me: wyny m. ***neviny;*** lat. secundum innocentiam meam; ŽPod. podle newynny mey. — *12 súdcě*.. pokoyny: taktéž v ŽKlem. a ŽKap.; lat. patiens. — ſie wzhniewa: lat. irascitur. — *13* oprzahl: ŽPod. taktéž, lat. vibrabit. — *14* oczynyl: tak v rkp., snad m. *učinil* n. *dočinil* ŽPod. doczynyl.

VIII.

1 *In finem pro torcularibus, Psalmus David.*
2 Hoſpodine, hoſpodyne naſſ, kako dywne geſt ymye
twe po wſſyey zemy! Nebo wzwyſſena geſt welikoſt twa
nad nebeſſa.
3 Z uſt dyetinych a ſſeſkowich ſwirchowal ſy chwalu
pro neprzateli twe, aby zkazil neprzietele a mſtitele.
4 Nebo vzrzy nebeſſa twa, dyelo pirſtow twich,
meſiecz.a hwyezdi, gez ſi ti zalozil.
5 Czo *[8b]* geſt czlowiek, ze pomnyſſ na ni, nebo
ſyn czlowieczi, ze nawſcziewiſſ geho?
6 Pomenſſil ſi geho malem menie ot andielow,
chwalu a czſty koronowal ſi geho,
7 y poſtawil ſy geho nad dielo ruku twu.
8 Wſeczko podwyrhl pod nohi geho, owczie y woly
wſeczko, nad to y ſkot polſky:
9 Ptaky nebeſke a riby morzſke, giz prziechodie
ſtezky morzſke.
10 Hoſpodine, hoſpodine naſſ, kako dywne geſt
ymye twe we wſiey zemy! Chwala otczi y ſinu y ſwa-
temu duchu.

IX.

1 *In finem pro occultis filii, Psalmus David.*
2 *[9a]* Zpowiedati ſie budu tobie hoſ. we wſſem
ſirdczi mem: wzmluwi wſieczki dywy twe.
3 Vzdrawy ſie y wzweſeli ſie w tobie: y wzpiewayu
ymenu twemu prziewiſoczie.

VIII, 5 na ni: akk. mužsk. — *8* woly wſeczko: lat. boves universas, ŽPod. woli wſſetky. — *9* giz t. j. *již* (masc.), chybou podlé lat.: pisces, qui . . .

IX, 3 Vzdrawy ſie: lat. laetabor, ŽPod. wzradugy, ŽKap. ***vzraduji sě.*** Latinské *laetari* překládá se v ŽWittb. slovesem ***radovati sě,*** futurum laetabor pak složeným ***vz**radovati* sě (19, 6; 34, 15; 84, 7) neb ***u**radovati* sě (13, 7); podlé toho

4 W obraczeny neprzietele meho zaſſie; znemocznyegi a zhynu ot oblycziegie tweho.

5 Nebo yſi vczynil ſud moy y wiecz mu, ſediel ſy na ſtolyczy, genz ſudiſſ prawdu.

6 Wzlal yſy wlaſtem, y zhynul nemyloſtywy: gmye gich ſi zahladil na wieky y wieky wiekom.

7 Neprzietele zhynuly meczem do konczie: a myeſta gich yſi zkazil. [9b] Zhynula pamyet gich ſ zwukem:

8 a hoſpodyn na wiky a oſtane. Vprawil w ſudie ſtolecz ſwoy:

9 a on vſudy ſwyet zemſky v prawedlnoſty, bude ſudity lud v prawdie.

10 vczynen geſt hoſpodyn vtoczilcze chudemu: pomocznik v potrziebie y w ſmutczie.

11 Vffayte w tie wſiczny, giz ſu znaly ymye twe, hoſ.: nebo ne oſtal yſy hledayuczich tebe, hoſpodine.

12 Zpiewaite hoſ., genz bidly w ſyonu: zwieſtuyte mezi wlaſtmy vczenye geho.

13 Nebo nehledagie krywe [10a] gich wzpomanul ſie geſt: ne zapomanul geſt wolanye chwdich.

14 Smyluy ſie nade mnu, hoſpodyne: viz pokoru mu ot neprzatel mich.

15 Genz wyſſiſſ mye ot wrat ſmyrtedlnich, abych zwieſtowal wſieczky chwaly twe w wratech dczeri syon.

---

zdá se mi, že písař měl v předloze své také zde sloveso *vzraduji*, a sice ve formě dialektické s přisutým *d*: vz*d*raduji (srov. z*d*ralý, iz*d*rahel atp.), ale nerozuměje této formě dialektické pokládal ji za chybu; chtěje pak tuto chybu opraviti hledal a hádal, co by mělo správně býti místo *vzdraduji* (psaného wzdradugy), a tu zdálo se mu *uzdravi* (psáno vzdrawy) nejpodobnějším. Totéž platí o *vzdravuje sě* m. *vzdraduje sě* laetabitur 20, 2 a 32, 21, o wzdawy ſie 30, 8 a o 15, 9. — *3* prziewiſoczie: t. j. *přěvysocě*, adverb.; překladatel pojal latinský Vok. altissime za adverbium; ŽPod. naywyſſy. — *5* ſediel ſy: před tím jest napsáno a pak přetrženo zkazil ſy. — *7* neprzietele zhynuly meczem: ŽPod. taktéž; lat. inimici (sing. Gen.) defecerunt frameae (pl. Nom.). — *8* na wiky: tak v rkp. — *13* nehledagie: lat. requirens, bez negace. —

16 Wzweſely ſie w zpaſſytely twem: vſtruli yſu wlaſty geſto yſu vczynyly. W oſydle w temz, yeſto yſu ſkryly, pochopena geſt noha gich.

17 Poznan bude hoſpodyn, an ſudy czyny: w ſkutcziech ruku geho popaden yeſt hrzieſſnyk.

18 *[10ᵇ]* Obratte ſie hrzyeſſniczi v peklo, wſieczky wlaſti, gez zapomynagi boha.

19 Nebo nebude zapomanutie napokon chudeho, vtirpenye chudich nezhyne napokon.

20 Wſtan, hoſpodyne, ath ſie nepotwirdi czlowiek: ath ſie ſudie wlaſty przied tobu.

21 Vſtawy hoſpodyne prawa noſiczye nad nymy: at wiedie wlaſty, ze ludie gſu.

1 (22) (*Psal. X. secundum Hebraeos.*) A procz, hoſpodine, zaſſel ſi daleko, potrziebugeſſ v potrziebenſtwy, w ſmutczie:

2 (23) kdiz pycha nemyloſtywy, zazzen bude chudy: yati budu wſczkny *[11ᵃ]* w radach, gymyz myſle.

3 (24) Nebo chwalen bude hrzieſſnik w radach duſſye ſwe: a nepraweho blahayu.

4 (25) Rozrewnil hoſpodyna hrzieſſnyk: podle mnozſtwie hniewu ſwe nebu hledati.

5 (26) Nenye boh przied nym: zpirzneny ſut czieſti geho we wſſie czaſſy. Otnoſſugy prawa geho ſ oblicziegie geho: wſiem neprzatelom ſwym bude panowati.

---

16 vſtruli: m. *ustrnuly;* ŽPod. vſtrnuli, lat. infixae sunt; yeſto yſu: pod tím připsáno v pohynuty. — *17* ruku geho: lat. manuum suarum. — *19* vtirpenye: lat. patientia. — *1 (22)* Verše odtud následující činí dle počítání hebrejského žalm zvláštní, desátý; ve Vulgatě vzaty jsou k žalmu devátému, jako v Septuaginta, ale verše číslují se o sobě; u Thalhofera k těmto znova počínajícím číslicím veršův přidána jsou v závorkách čísla od předešlých pokračující, tedy *1 (22)* atd., a tak děje se také ve vydání tomto. — potrziebugeſſ m. *potupuješ;* ŽKlem. hrzies a ŽKap. hrizies, t. j. *hrzieš,* lat. despicis; ŽPod. poſtupugeſſ (sic). — *2 (23)* yati: tak v rkp.; — wſczkny místo *všickni.* — *4 (25)* ſwe m. *svého,* nebu m. *nebude*; slova nedopsána. — *5 (26)* prawa geho: lat. iudicia tua.

6 (27) Nebo rzekl w ſirdczi ſwem: nehnu ſye ot pokolenye v pokolenye bez zleho.

7 (28) Gehoz kletwy vſta pilna ſu, a horzkoſty a lſty: pod yazi*[11b]*kem geho vſyle a boleſt.

8 (29) Sedy v przypuſtach ſ bohatymy w taynycziech, aby zabil newynneho.

9 (30) Oczy geho w chudeho zrzyta: zaleha w taynye, yako lew w gieſky ſwey. Zaleha, ab tirhl chudym: tirhnuti chudym, kdiz przytirhne geho.

10 (31) W oſidle ſwem ponyzy geho, nachyly ſie, y lety, kdiz bude wlaſty chudym.

11 (32) [N]ebo rzekl w ſyrdczy ſwem: zapomnyel geſt hoſpodyn, otwratil obliczieg ſwoy, *[12a]* aby newidiel do konczie.

12 (33) Vſtan, hoſpodyne, boze moy, y wzwyſſena bud ruka twa: a nezapomynay chudich.

13 (34) Procz thy wzbudil nemiloſtywy boha? rzekl w ſirdczi ſwem: newztiezet.

14 (35) Vydiſſ, ze ty vſile a boleſt znamenaſſ: aby dal gie w ruczie twogi. Tobie oſtawen geſt chudy, ſyrotku ty budeſſ pomocznyk.

15 (36) Zetrzy ramye hrzieſſnykowo y zloſtneho: hledaty bude hrziech geho, y nebude nalezen.

16 (37) Hoſpodyn bude kralowati na *[12b]* wieky, y wyeky wiekom: y zhinete wlaſty z zemye geho.

17 (38) Zadoſt chudich vſlyſſal hoſpodyn: przyprawenye ſirdczie gich vſlyſſalo vcho twe.

18 (39) Sud ſ ſyrotku a pokornemu, aby neprzylozil wiecz wiſſyti ſie czlowiek na zemy. Chwala.

---

9 (30) w gieſky m. *v jěskyni,* ab m. *aby;* slova nedopsána. — *15 (36)* hledaty bude: lat. quaeretur. — *18 (39)* Sud ſ ſyrotku a pokornemu: lat. v rkp. iudicare cum pupillo et humili (Vulg. bez cum).

X.

1 *In finem Psalmus David.*

2 W hoſpodyna vſſayu; kako rziekate duſſy mey: prziеſtyez ſie w horu yako wrabecz?

3 Nebo tobie hrzieſſnyczi natiebly lucziſcze, vprawyly ſſypi w ſwem w tule, aby ſtrzieleli ze tmy *[13a]* prawe ſirdczie.

4 Nebo, geſtos ſwirchowal, ſut zkazyly: prawy ale czo vczynyl?

5 Hoſpodyn w chramye ſwatem ſwem, hoſpodyn na nebi ſtolecz geho. Oczy geho na chudeho zrzyta: zrziedlnyczy geho tiezeta ſynow czlowyeczich.

6 Hoſpodyn tieze praweho a nemyloſtiweho: ale ktoz myluge neprawedlnoſt, nenawydi duſſye ſwe.

7 Dſczil na hrzſſnyky oſſydla, ohen a ſyru, duch wylnyeny czieſt czieſſie geho.

8 Nebo prawi hoſpodyn, a prawdu geſt mylowal: rownoſt *[13b]* vidiel oblycziey geho.

XI.

1 *In finem pro octava, Psalmus David.*

2 Spaſſena mye vczyn, hoſpodine, nebo ſeſſlo ſwietczu: nebo vmenſſeny ſut prawdi ot ſynow czlowieczich.

3 Geſſuti mluwy ſut kazdy ku bliznyemu ſwe: rti lſtywe, w ſirdczy a ſirdczem mluwily ſu.

4 Zatrat, hoſpodine, rozliczne rti lſtywe, a yazik zle mluwyecze.

5 Gyz ſu rezkly: yazik naſſ wzwelyczie, rti naſſie ot nas yſu, kto naſſ hoſpodyn *[14a]* geſt?

X, 3 tobie místo *todie,* lat. ecce, chyba opisu; opravovatel napsal pod totéž slovo owa. — prawe ſirdczie: rectos corde. — *7* dſczil: lat. pluet. — hrzſſnyky m. *hřiešníky.* — ohen a ſyru: akkusativy vztažené ke slovesu *dščil*; v lat. jsou ignis et sulphur et spiritus podměty věty následující.

XI, 3 mluwy m. *mluvili,* ſwe m. *svému.* — *5* rezkly m. *řekli.* — wzwelyczie m. *vzveličiemy,* lat magnificabimus.

6 Pro hubenſtwye nedoſtatecznich a ſtonanye chudich yuz wſtanu, prawy hoſpodyn. Polozy w ſpaſenyu twem, wiernye ſkuczy w nem.

7 [M]luwenye hoſpodynowo mluwenie cziſte: ſtrziebro ohnem pokuſſene, przi-epuſczano z zemye, cziſczeno ſedm krat.

8 Ty, hoſpodyne, chowaſſ nas, y oſtrziehaſſ nas ot pokolenye toho na wieky,

9 Okolo nemyloſtywy chodie: podle wyſoſty twe rozmnozil ſy ſyny czlowieczie. Chwala otczi y ſinu y ſwa.

XII.

1 *In finem. Psalmus David.* *[14b]* Dokud, hoſpodine, zapomynaſſ mne do ſkonczenye? dokud otwraczigeſſ oblyczicy ſwoy ote mne?

2 Yako dlůho polozy radu w duſſy mey, boleſt w ſirdczy mem przieſ den?

3 Dokudz wyſſy ſie neprzietel moy nad mye?

4 wezrzi, y vſlyſſ mie, hoſpodyne, boze moy. Proſwieti oczy mogy, abich nykdy neuſnul w ſmyrti.

5 aby nykdy nerzekl neprzietel moy: prziemohl ſem proty nemu. Genz mutie mye wzweſele ſie acz zamuczen budu;

6 ale yaz *[15a]* v myloſyrdy twem budu myeti nadiegi. Wzweſely ſye ſirdcze me w ſpaſitelyu twem: wzpiewayu hoſpodynu, genz dobre dal my, y wzpieway ymenu hoſpodyn wiſokemu.

XIII.

1 *In finem, Psalmus David.* Rzekl neſmyſlny na ſirdczi ſwem: nenye boha. Naprizneny ſut y myrzczy

---

7 Mluwenye: inicialka nenapsána, místo v rkp. zůstalo prázdno.

XII, 6 wzpieway ymenu hospodyn-: lat. psallam nomini Domini; wzpieway místo *vzpievaji* n. *vzpievaju,* v hoſpodyn pak schází koncovka, ješto slovo napsáno jest na samém kraji.

vczyneni ſut wczeny ſwem: nenye, kto bi vczynil dobre, nenye az do gednoho.

2 Hoſpodyn ſ nebes sezrziel na ſyny ludſke, aby widiel, acz geſt rozomny nebo hledayuczi boha.

3 Wſiczkny ſtupily, ſpolu nevziteczny vczyneni ſut, [15b] a nenye, kto bi vczynil dobre, nenye az do gednoho. Row otworzeny geſt hirtan gich: yazyky ſwymy leſtnye czynyechu, gied aſpidowy pode rty gich. Gychz vſta kletwy a horzkoſty pylna yſut: birzky nohy gich k prolyty kyrwe. zetrzienye a neſbozie na czieſtach gich, a czieſty pokorne ne poznaly: nenye ſtrachu bozieho przied oczyma gich.

4 Wſak nepoznayu wſiczkny, giz dielagu neprawodlnoſt, giz zeru [16a] oſſadu mu yako kirmy chlebnu?

5 Boha yſu nenazwaly: tam trzieſly ſie ſtrachem, kdez nebilo ſtrachu.

6 Nebo boh v pokolenyu prawem geſt, radu chudeho vhanyli ſte: nebo hoſ. nadiegie geho geſt.

7 Kto da z ſyon ſpaſytele yzrahelowy? kdiz otwrati hoſpodyn wiezenye oſſady ſwe, wzweſely ſie yakob a vraduge ſie izrahel.

XIV.

1 *Psalmus David.* Hoſpodyne, ktoz wzbidly w ſtanu twem? nebo kto otpoczyne na horzye ſwatey twey?

2 Genz wzchody bez poſquir[16b]ny, a czyny prawo;

3 Genz mluwy prawdu na ſirdczy ſwem, genz neſkutil lſty na yazyku ſwem: Ny vczyny bliznyemu ſwemu zle, a ruhoti neprziyal proty bliznymu ſwemu.

XIII, 3 ſtupily m. *sstúpili,* lat. declinaverunt. — czieſty pokorné m. pokojné, lat. viam pacis; ŽKlem. a ŽKap. *cěsty pokojné,* ŽPod. czyeſty pokoyney. — neſbozie: k tomu na kraji l' neſſczeſtye.

XIV, 4 bogie ſie atd.: lat. timentes autem dominum glorificat.

4 W nyczſſe przyweden geſt przied nym zlobywy: bogie ſie ale gyz hoſpodyna ſlawy.: Genz prziſaha blyznymu ſwemu, y neprzielſtyge.

5 genz dobitka ſweho ne dal na lichwu, a darow ne newinnich nebral. Genz czyny to, nezamuty ſie na wyky.

XV.

1 [17[a]] Schoway mye, hoſ., nebot ſem vffal w tie.

2 rzekl ſem hoſ.: bohu moy yſy ty, nebo dobra meho netrziba ti geſt.

3 Swatym, genz ſu w zemy geho, wdywyl wſieczky ſwe vole w nich.

4 A zmnozeny ſut nemoczny gich: potom ſu poſpieſſyly. Neſhromazdym ſnateczkow gich zkirwawenczow: ny wzpomanu ymen gich ſkirzie rti ma.

5 Hoſpodyn czieſt dyedyny [17[b]] me a czieſſie me: ti yſi, genz nawratiſſ diedynu mu mnye.

6 Prowazy ſpadly my wſlechenem: nebo thy diegi dyedina ma prziesſlechetna geſt mnie.

7 Blahayu hoſpodynu, genz dal my roſum: nad to az do noczy laly my ledwye me.

8 Prohledach hoſpodyna prziede mnu weſdy: nebo na prawyczi geſt mnye, a bich ſie nezamutil.

9 Protoz vzdrawowalo ſie yeſt ſirdcze me, y zweſely ſie yazik moy: nad to y tielo otpoczyne w nadiegy.

10 Nebo [18[a]] ne oſtawiſſ duſſye me v pekle: ny daſſ ſwatemu twemu vidieti naprznenye.

---

5 darow ne newinnich: munera super innocentes non accepit; opravovatel připisoval překlad latinského super, ale místo *na* napsal omylem ne. — na wyky: tak v rkp.

XV, 2 netrziba: tak v rkp. — *3* wdywyl ſwe vole: lat. rkp. mirificavit voluntates meas; ŽPod. wzdywyl, ŽKap. wdiwil. — *4* nemoczny: bezpochyby místo *nemoci,* lat. infirmitates. — *6* w ſlechenem m. *v šlechetném.* — nebo thy diegi: tak v rkp., etenim; ŽPod. atoty. — *8* prohledach lat. providebam. — *9* vzdrawowalo místo *vzdradovalo,* viz poznámku k 9, 3.

11 Znamy ſ mnye vczynyl cziesty zywotne, a napilniſſ mye radoſty ſ· oblycziegem twym: rozkoſſy prawiczie twe az do ſkonczienye.

XVI.

1 *Oratio David.* Vſlyſſ, hoſpodyne, prawdu mu: przychyly ſie ku proſbie mey. Vſſyma przygmy modlitwu mu, ne we rtiech *[18b]* lſtywich.
2 Z oblycziegie tweho ſud twoy wynde: oczy twogi wzrzyta rownoſt.
3 Zkuſil ſy ſirdcze me, y nawſſcziewil ſi w noczy: ohnem s me pokuſſal s, y nenye nalezena we mnye neprawedlnoſt.
4 Aby nemluwyla vſta ma ſkutkow czlowieczich: pro ſlowa rtow twich yaz ſem ſtrziehl czieſt twirdich.
5 Swirchuy chody me na ſtezkach twich: abi ſie nepohnuly ſledowe mogi.
6 Yaz ſem wzwolal, nebo ſi vſlyſſal mye, boze, przyklony vcho twe ke mnye, y vſlyſſ *[19a]* ſlowa ma.
7 Podywy myloſirdye twe, genz ſpaſeny czynyſſ giz vſſagi w tie.
8 [O]t protywnikow prawyczie twe oſtrziezi mye, iako zrziedlnyczie oczy. Pod chladem krzydlu twu zaſlony mye.
9 ot oblicziegie nemiloſtnikowich, giz mye mutie. Neprzietele mogi duſſy mu oklyczyly.
10 tucznoſt ſwu zatworzyli: vſta gich mluwily ſu pychu.
11 Powirhſſe mye nynie obklyczyly mye: oczy ſwogi poſtawyly ſniti w zemy.

XVI, 3 ohnem s me pokuſſal s: pomocné sloveso *s'* položeno omylem dvakráte; — me m. *mě.* — *8* Ot: iniciálka zapomenuta, místo v rkp. zůstalo prázdno. — zrziedlnyczie oczy: v lat. singular, pupillam oculi. — *9* ot oblicziegie nemiloſtnikowich: chybně, lat. a facie impiorum; ŽPod. ot obl. neprzatelſkeho, ŽKap. ot oblicziegie nemyloſtiwich. — *11* ſwogi: nad tím připsáno černě mogi; lat. rkp. oculos suos.

12 Przigiely mye iako lew *[19b]* hotowy ku plenu, a yakozto ſczenye lwowe bidle w zchranie.
13 Wſtan, hoſpodyne, prziedeydi geg, i podpieti geho: wyproſti duſſy mu ot nemyloſtyweho, mecz twoy
14 ot neprzatel ruku mu. Hoſpodyne, bez mala zemye gich rozdieli gie w ziwotie gich: zchowanye tweho napylnen geſt brzyuch gich. Zſytiely ſut ſyny, a oſtawyly ſu oſtawky ſwe maluczkym ſwym.
15 Ale yaz v prawdie zgiewi ſie oblycziegi twemu: zſytiegy, kdiz ſye zgiewy ſlawa twa.

XVII.

1 *In finem puero Domini David, qui locutus est Domino verba cantici huius, in die, qua eripuit eum Dominus de manu omnium inimicorum eius, et de manu Saul, et dixit: (2. Reg. 22. 2.)*
2 *[20a]* Zmylugi tie, hoſpodyne, ſylo ma:
3 hoſpodyn twirdoſt ma, y vtocziſſcze me, y zproſtitel moy. Boh moy pomocznyk moy, y budu gmieti nadiegi w nem. Zaſlonitel moy a roh ſpaſſeny meho y przygimatel moy.
4 Chwale wzwolagy hoſpodynu: a ot neprzatel mych ſpaſſen budu.
5 Obklyczyly ſut mye boleſti ſmyrtedlne: a potoczy neprawedlnoſti ſmutily mye.
6 Boleſti pekel*[20b]*ne obklyczie mie: prziedeſſla mye oſydla ſmirtedlna.
7 W ſmutczie mem wzwolal ſem hoſpodyna, a bohu memu ſem wolal: Y vſlyſſal z chramu ſwateho ſweho hlas moy: a wolanye me przied zrzienym geho, weſſlo wſſy geho.

---

12 w zchranie: in abditis. — *14* zemye t. j. *z země* nebo *s země,* lat. de terra. — oſtawyly ſu: lat. rkp. diviserunt, ale Vulg. dimiserunt.
XVII, 7 wſſy t. j. *v uši.*

8 Smutna geſt y potrzaſla ſie zemye: zakladowe
hori ſmuczeny ſut, y pohnuti yſu, nebo rozhniewal yeſt
ſie na nye.
9 Wſſel dym w hnyewie geho: a ohen ot obliczziegie
geho ſie wznal: vhle zazhlo ſie *[21ᵃ]* ot neho.
10 Schylyl nebeſſa y zſtupil: a mlha pod nohamy
geho.
11 Y wſſel nad cherubyn, y letiel: letiel na perzyu
wietrowem.
12 Y polozil tmy taynyczy ſwu, okolo neho ſtanek
geho: temna voda na oblacziech powietrznich.
13 Pro bleſket przied obliczziegem geho oblaczy
mynuly, krupy a vhle ohnowo.
14 Y wzhrzymal ſ nebes hoſpodyn, a wyſoczecz dal
hlas ſwoy krupi a vhle ohnowe:
15 poſlal ſſypi ſwe y roztrihal *[21ᵇ]* gie: bliſkanye
wzmnozil, y zamutil gie.
16 Y pokazaly ſye ſtudnyczie wodne, a zgiewyly
ſu ſye zaklady ſwieta zemſkeho: Ot lanye tweho, hoſpo-
dyne, a ot dichanye duchu hniewu tweho.
17 Poſlal z wyſoka, y wzal mie: y wynelſ mye z wod
mnohych.
18 Zproſtil mye z neprzatel mich przieſylnych, a
z tiech, giz nenawydiechu mne: nebo rozſilnyly ſut ſie
nade mnu.
19 Prziedeſſly yſu mye w den ſmutka meho: y
vczynen geſt *[22ᵃ]* hoſpodyn zaſlona ma.
20 Y wywedl mie w ſſyrokoſt: ſpaſena mie vczinyl,
nebo chtiel mnye.
21 Y zaplatil my hoſpodyn podle prawdy me, a
podle czyſtoty ruku mu otplati my:
22 Nebo ſem ſtrziehl czieſt hoſpodynowich, ny ſem
nemyloſtiwie czynil ot boha meho.

---

14 Krupi a uhle ohnowo: připsáno na kraji. — *17* wynelſ: omylem, snad m. *vynesl;* lat. assumpsit, ŽKap. wzdwihl, ŽPod. zdwyhl.

23 Nebo wſieczky geho ſudy prziede mnu: a praw geho nezapudil ſem ote mne.

24 Y budu nepoſquirnen ſ nym: y ſchowagi ſie ot neprawelnoſti me.

25 Y zaplaty [22b] my hoſpodyn podle prawdi me: y podle cziſtoti ruku mu przied oczyma geho.

26 Swatym ſwat budes: a ſ newynnym newynen budeſſ;

27 A ſ wywolenym wywolen budeſſ, a ſ otwraczenym otwraczen budeſſ.

28 Nebo ty lud pokorny ſpaſſen vczyniſſ: a oczy piſſnych pokorziſſ.

29 Nebo ti proſwieczigeſſ ſwyeczen moy, hoſpodine: boze moy, poſwieti tmy me.

30 Nebo tobu zproſczen budu z pokuſſenye, a v bozie mem przieſtupi zed.

31 Boze moy, ne[23a]poſquirnena czieſta geho: mluwenie hoſpodinowo ohnem pokuſſeneho; zaczlonytel geſt wſſiech nadieyuczich w ſſye.

32 Nebo kto boh kromie hoſpodina? nebo kto boh kromye boha naſſeho?

33 Boh, genz przipaſal mye moczy: y polozil neſquirnenu czieſtu mu.

34 Genz ſwirchowal nohi me iako gielenye, a nad wyſokem poſtawyl mye.

35 Genz vczy ruczie mogy ku boyu: y polozil yſy iako luczifcze moſazne lokty ma.

36 Y dal ſy my zaſlonu ſpaſſenye tweho: a [23b] prawyczie twa przygala mye: A kazn twa oprawyla mie do ſkonczienye: a kazn twa ona mye navczy.

37 Poſſyrzil ſy chody me pode mnu: y neyſu zemdlely ſtopy me:

---

26 Swatym m. *s svatým.* — *31* Boze moy m. *bôh môj.* — mluwenie ohnem pokuſſeneho: Vulg. eloquia igne examinata; ŽPod. wymluwy ſkuſſewany.

38 Vſtyhayu neprzietele me, a doſtihnu gie: y neobraczi, az thy zhynu.

39 Zlamayu gie, ny moczy budu ſtaty: letie pod nohy me.

40 Y przipaſal ſi mie moczy k boyu: y podpiel ſy wſtawayuczie na mye pod mye.

41 A neprzately me dal *[24ᵃ]* ſy my chrzbet, a nenawydiecze mne yſy zatratil.

42 Wolaly yſu, ny bil, kto bi gie ſpaſena vczynyl; k hoſpodynu, ny vſlyſſany yſu.

43 Y zetru gye, iako prach przied oblycziegem wietrowym: iako blato vliczne ſhlazy gie.

44 Wyproſty mye z protywenſtwye ludſkeho: poſtawiſſ mye w hlawu wlaſtem.

45 Lud, gehoz ſem neznal, ſluzil mnye: w ſlyſſyeny vcha poſluchal mne.

46 Synowe czyzy ſelhaly ſu mnye, ſynowe czyzy oſtaraly ſut ſie, a klecziely *[24ᵇ]* ot ſtezek ſwich.

47 Zyw hoſpodin, y blahoſlawen boh moy, y wzwiſſil ſie boh ſpaſenye meho.

48 Boze, genz dawas pomſty mnye, y poddawaſſ ludy pod mye, wyproſtytel moy ot neprzatel mych hnyewywich.

49 Y ot tiech, yuz wſtawagi nanie wzwyſyſſ mye: ot muzie nepraweho zproſtyſſ mye.

50 Proto wzpowidayu ſie tobie wlaſty, hoſpodyne, a gmenu twemu chwalu rzku.

---

38 vſtihayu: persequar. ŽPod. wſtyehagy. — neprzietele me: tak v rkp., inimicos meos. — *40* przipaſal m. *přěpásal*, praecinxisti, ŽPod. przyepaſal. — podpiel: lat. rkp. subplantasti; místo *podpětil;* srov. 16, 13 a 36, 31. ŽPod. podpyetyl. — *41* chrzbet: lat. dorsum, ŽKlem. chrſbetem, ŽKap. chřebtem, ŽPod. chrzieb (sic). — *42* kto bi gie ſpaſena vczynyl: odchylka syntaktická, ve frasi ustrnulé. — vſlyſſany: tak v rkp. — *44* wyproſty m. *vyprostíš*, lat. rkp. eripies. — *49* yuz místo *již.* — nanie m. *na mě.* — *50* wlaſty: lat. rkp. in nationibus.

51 Mnozye ſpaſenye krale geho, a czynye miloſirdie pomazanczy ſwemu dawydowy a ſyemeny geho [25a] az na wieky.

XVIII.

1 *In finem, Psalmus David.*
2 Nebeſſa wiprawugi ſlawu bozi, a dyela ruku geho zwieſtugi twirdoſt.
3 Den dny wzrziha ſlowu, a nocz noczy vkazuge vmyenye.
4 Neyſu hlaholi, any rzieczy, giz by neſlyſſyely hlaſow gich.
5 We wſſyu zemy wſſel zwuk gich, a w kragi ſwieta zemſkeho ſlowa gich.
6 W ſlunczy polozyl ſtanek [25b] ſwoy, a on yako zenych chodie z komnati ſwe: Wzweſelil sie iako obir ku biezyeny czieſtie.
7 ot wyſokeho nebye viſtroy geho, A vtkanye geho az do viſoſty geho: ny geſt, kto ſie ſkryge ot horkoſti geho.
8 Zakon hoſ. nepoſquirneny obraczige duſſye: ſwedeczſtwie hoſpodinowo wierne, mudroſt dawagie maluczkym.
9 Prawa hoſpodynowa prawie, tieſſyczie ſirdczie: karanye hoſpodynowo ſwietle, poſwieczige oczy.

XVIII, 2 zwieſtugi místo *zvěstuje.* — *3* ſlowu m. *slovo.* — *4* giz by neſlyſſyely hlaſow gich: překlad nesprávný; lat. rkp. quorum non audiantur voces eorum; Thalhofer: die nicht vernehmlich schalleten in's Ohr. — *5* w kraji: lat. in fines. — *6* ku biezyeny czieſtie: lat. rkp. ad currendam viam; *cěstě* nesprávnou attrakcí. — *8* ſwedeczſtwie: tak v rkp. — *9* prawie: lat. rkp. recte, t. j. rectae (sc. iustitiae), ale překladatel bral recte za adverbium a přeložil *právě* místo *pravá.* — karanye m. *kázánie,* lat. praeceptum; ŽPod. kazanye. — poſwieczige: praesens za lat. part. illuminans, nebo spíše chyba místo *posvěcijě.*

10 Strach hoſpodynow ſwaty, bidle na wieky *[26a]* wiekom: prawa hoſpodynowa vierna, zprawena ſama w ſobye.

11 Zadnyeyſſye nad zlato, y kamen drahy welmy: y ſlazſſye nad med y ſtred.

12 Ktodie ſluha twoy ſtrzieze gich, v ſtrziezny gich otplata welyka.

13 Vyny ktoz rozomye? ot taynych mych vcziſty mye:

14 a ot czyzich otpuſty ſluzie twemu. Acz mogi nebudu vſtaly, tehdy nepoſquirnen budu: vcziſczi ſſe ot hrziecha welykeho.

15 A budu, aby ſye ſmylyla mluwenye vſt mich: a myſ*[26b]*lenye ſyrdczie meho przied tobu weſſdy. hoſpodine, pomoczniku moy a wykupiteliu moy.

XIX.

1 *In finem, Psalmus David.*

2 Vſlyſſy tebe, hoſpo. w den ſmuczenye: zaſlony tie ymye boha yakubowa.

3 Poſly tobie pomocz z ſwateho: a z ſyona obrany tebe.

4 Wzpomyen wſieczky offieri twe: a obiet twa tuczna bud.

5 Day tobie podle ſirdczie tweho: a wſſelyku radu twu potwirdy.

6 Wzradugeme ſie w ſpaſſytely *[27a]* twem: a we ymenu boha naſſeho wzwelyczymy ſye.

7 Napilny hoſpodine wſſye proſby twe: nynye ſem poznal, gez ſpaſena vczynyl hoſpodyn pomazanczie ſweho.

---

12 Ktodie m. todie, lat. rkp. etenim. — v ſtrziezny: místo *v střěžení,* ŽPod. w ſtrzyezeny, lat. rkp. in custodiendis illis; překlad český mívá z pravidla substantivum verbale za lat. gerundivum. — *14* Acz mogi nebudu vſtaly: chyba opisu; ŽPod. Acz mnu nebudu wlaſty, lat. rkp. si mei non fuerint dominati. — vcziſcziſſe m. *učišči sě,* emundabor.

XIX, 7 Vſlyſſal geho: lat. rkp. exaudiat, Vulg. exaudiet. — v mocznych vſlyſſal: zde je sloveso *uslyšal* omylem pře-

Vſlyſſal geho z nebie ſwateho ſweho: v moczuych vſlyſſal
ſpaſſenie prawyczie geho.
8 Thy na woziech, a ony na konich: ale my we
ymenu hoſpodynowu boha naſſeho budem wzywaty.
9 Ony obwazany yſu, y letiely: ale my ſme wſtaly,
y pozdwizeny yſmy.
10 Hoſpodyne, ſpaſena vczyn krale: y vſlyſſ naſ
w den, kterehoz wzwolamy *[27b]* tebe.

XX.

1 *In finem, Psalmus David.*
2 Hoſpodyne, v moczy twey vzdrawuge ſie kral: a
w ſpaſytelyu twem wzweſely ſie birzczie.
3 Zadoſt ſyrdczie geho dal ſy gemu: a v wolyu
rtow geho neſelſtil ſy gym.
4 Nebo przieſſel geho v blahoſlawenſtwy ſladkoſty:
poloziſſ na hlawie geho korunu z kamenye draheho.
5 Zywota proſſyl otebe: y dal ſy gemu dluhoſt
dnow v wieky a wyeky wiekom.
6 Welyka yeſt ſlawa geho w ſpaſytelyu *[28a]* twem:
ſlawu a welyku kraſſu wzloziſſ nan.
7 Nebo daſſ gey v blahanye a na wieky wiekom:
utieſſyſſ gey v weſſely s oblycziegem twym.
8 Nebo kral vſſa w hoſpodyna, a v myloſirdie nay-
wyſſyeho nezamuty ſye.
9 Nalezena bud ruka twa wſſyem neprzatelom twym:
prawyczie twa nalezny wſſye, gyz tebe yſu nenawidiely.

---

jato ze řádku předcházejícího, lat. rkp. in potentibus salus dexterae eius.

XX, 2 vzdrawuge: tak v rk., místo *vzdraduje,* lat. laetabitur; viz pozn. při IX, 3. — birzczie: lat. vehementer přeloženo tu jako by velociter; ŽPod. nahle; srov. *náhlý* velox 44, 2 a vehemens 47, 8. — *4* przieſſel m. *předel si,* lat. praevenisti. — poloziſſ: lat. posuisti. — *5* otebe: m. *ot tebe.*

10 Polozyſſ gie, iako pecz ohnowu w czaſſu oblyczie tweho: hoſp. w hniewu ſwem zamuty gye, y ſlepcze gie ohen *[28ᵇ]*.

11 Plod gich ſ zemye ztratiſſ: a ſyemye gich ot ſynow czlowieczich.

12 Nebo vchilily na tie zle: myſlyly ſu na tie rady, gichz ſu nemohly vſtanowyti.

13 Nebo poloziſſ gie chrzebetem: wſtatcziech twich vprawiſſ obliczieg gich.

14 Wzwyſſy ſie, hoſpodine, v moczy twey: wzpiegem, wzpiewany moczy twe.

XXI.

1 *In finem pro susceptione matutina, Psalmus David.*

2 Boze, boze moy, wezrzy na mye: procz ſi mne otſtupil? daleko ot ſpaſenie meho *[29ᵃ]* ſlowa hrziechow mych.

3 Boze moy, wolagyu przieſ den, a nevſlyſſ: a w noczi, a ne k mudroſty mnie.

4 Ale ti pak w ſwatem prziebywaſſ: chwalo iſralelowa!

5 W tie yſu vffaly otczy naſſy: vffaly, y zproſtilſ gie.

6 K tobi yſu wzwolaly, a ſpaſſeny ſut: w tie yſu vffaly, a neyſu pohaneny.

7 Ale yaz yſem czyrw, a ne czlowiek: ruhota czlowyczie, a otwirzek ludſky.

8 Wſiczczy widewſſe mye, ſmyely ſu ſie mnie: mluwili yſu rti, a hybaly hlawu.

---

10 oblyczie: tak v rkp. m. *obličějě*. — *13* wſtatcziech m. *v ostatciech,* lat. rkp. in reliquiis. — *14* wzpiewany m. *vzpievámy* lat. psallemus.

XXI, 3 nevſlyſſ: lat. rkp. non exaudies; — ne k mudroſty: lat. non ad insipientiam, ŽPod. ne k nemudroſty. — *4* iſra!elowa m. *israhelova.* — *6* K tobi: tak v rkp. m. *k tobě.* — *7* czlowyczie: tak v rkp.

9 *[29b]* Nadiegi miel w hoſpodinu, y zproſtil geho: ſpaſena vczynil geho, nebo chcze gemu.

10 Nebo ty yſy, genz ſi witrichl mye z brzycha: nadiegie ma ot pirſſy materze me.

11 w tie wirzen ſem z lozie: Z brzucha materze me, boh moy yſy ti.

12 ne otchody ote mne: Nebo ſmutek oblyzu yeſt, a nenye, kto pomoha.

13 Obklyczyly ſu mie telczy mnozy: bikowe tuczny oblehly mye.

14 Otewrziely ſu na mye vſta ſwa, iako lew tirhagie a rzewa.

15 Yako woda prolit ſem *[30a]* y roſſuty yſu wſieczky koſti me. Vczineno geſt ſirdcze me yako woſk rozſquirly proſtrzied brzucha meho.

16 Zſechla geſt iako ſkerzipina mocz ma, a yazik moy przilnul k daſnyem mym, aprach ſmyrtedlny vwedl ſy mye.

17 Nebo obklyczyly yſu mye pſy mnozi: wieczich zlobywich oblehla mie. Kopaly ſu ruczie mogi y nohi me.

18 przieczſtly ſu wſieczky koſty me. Ale oni zawierne zezrziely yſu, y hledaly yſu na mie.

19 roz*[30b]*dielyly ſu ſobie rucho me, a na rucho me puſtyly yſu wrazy.

20 Ale ty, hoſpodine, newzdalyuy pomoczy twe: k obranye mey wezrzy.

21 Zproſty ot meczie, boze, duſſy mu, a ot ruku pſowu gedynu mu.

22 Spaſſy mye z uſt lwowych: a ot rohow gednorozczowich pokoru mu.

---

10 witrichl: tak v rkp. — *16* ſkerzipina: lat. testa, omylem místo *střěpina*; ŽKlem. trſiepina, ŽKap. trziepyna, ŽPod. trzepyna. — aprach m. *a u prach*, lat. rkp. et in pulverem. — *17* wieczich zlobywich: tak v rkp. m. *viece zlobivých*, lat. rkp. consilium malignantium, Vulg. concilium malignantium. — oblehla: tak v rkp. — *18* przieczſtly: t. j. *přěčtli*.

23 Wymluwy ymye twe bratrzy mey: ſtrzied ſboru chwaliti tie budu.
24 Gyz ſie bogie hoſpodyna, chwalte geho: wſeczko ſyemye iakubowo [31a] ſlawte geho:
25 Boy ſye geho wſſie yzrahelowo, nebo nepotupil, ny otwirchl proſby chudeho: Ny otwratil obliczіegie ſweho ote mne, a kdiz wolach k nemu, vſlyſſal mye.
26 V tebe chwala ma w ſboru welykem: ſlybi me wraczy przyed boyuczym geho.
27 Gieſty budu chudy, y zſytiegy: y wzchwale ... geho, zywa budu ſirdczie gich na wieky wiekom.
28 Rozpomanu, y obratie ſye k hoſpodynu [31b] wſieczky kragini zemſke. Y wzmodle ſye gemu wſieczky czeledy ludſke.
29 Nebo hoſpodynowo geſt kralowſtwye: a on wzwladne ludmy.
30 Giedly yſu, y zmodlyly ſie wſiczny tuczny zemie: przied nym letie wſiczny, giz wſtupugy w zemy.
31 A duſſye ma bude gemu zywa: a ſyemye geho bude ſluzyti gemu.
32 Y bude zwieſtowano hoſpodynu rod buduczy: y zwieſtugi nebeſſa prawedlnoſt geho ludu, genz ſie narodil, gehoz vczinil hoſpodyn.

XXII.

1 *Psalmus David.* [32a] Hoſpodyn oprawuge mie, a nyczehoz mi ſie nedoſtane:

---

24 giz ſie bogie: Vulg. qui timetis. — *25* wſſie m. *vše*; k tomu na kraji ſmie t. j. *siemě*, jež je v textě vynecháno, lat. omne semen. — *27* wzchwale... geho: mezi oběma slovy jest rasura a schází něco; lat. rkp. má: laudabunt, qui requirunt eum; ŽPod. wzchwale hoſpodyna, gyz hledagy geho. — *30* Giedly: d je připsáno od opravovatele. — wſtupugy m. *sstupují*, lat. descendunt, ŽPod. ſchodye, ŽKap. ſſtupugi. — *32* zwieſtowano m. *zvěstován*. — genz ſie narodil: Vulg. qui nascetur, ŽPod. genz ſye narody.

XXII, 1 nyczehoz mi ſie nedoſtane: ŽPod. taktéž; lat. rkp. nihil mihi deerit, smysl opáčný; ŽKap. ničs mi neubude.

2 na mieſtie paſtewnem tu mye poſtawil. Nad wodu
pokirmu wzchowal mye:
3 duſſy mu obratil. Wedl mye na ſtezky prawedlne,
pro gmye ſwe.
4 Zy budu chodyti v pol tmye ſmirtedlney, nezboyu
ſie zleho: nebo ty ſe mnu gſy. Metla twa, y kyg twoy,
ty mye vtieſſily gſu.
5 Vprawil ſi prziede mnu ſtol proty gym, giz mutie
mye. Ztucznyl yſy *[32^b]* w olegy hlawu mu: a czieſſye
ma zapoyuczie kako przieſwietla geſt!
6 Smyloſirdie twe naſleduge mye wſieczky dny
zywota meho: Abich bidlil w domu hoſpodynowu, w dlu-
hoſty dny.

XXIII.

1 *Prima sabbati, Psalmus David.* Hoſpodynowa
yeſt zemye, y pilnoſt geho: okruhloſt zemye, a wſiczczy,
giz bidle na nyey.
2 Nebo on na morzy zalozil gy: a na rziekach
vſtawil geho.
3 Kto wzende na horu hoſpodynowu? nebo kto
ſtane na myeſtie ſwatem geho?
4 Nepoſquirneny *[33^a]* rukama, a czyſty ſirdczem,
genz newzal w geſut duſſye ſwe, ny prziſahal we lſti
blyznyemu ſwemu.
5 Ten przigme pozehnanye ot hoſpodyna: a mylo-
ſirdie ot boha ſpaſſytele ſweho.
6 [T]en geſt rod hledayuczy hoſpodyna, hledayuczich
oblycziegie boha iakubova.

— *4* Zy: tak v rkp., snad místo *ač i*, acz y; lat. rkp. nam etsi, ŽKap. *nebo ač*, ŽPod. Acz bych. — *6* Smyloſirdie: tak v rkp., S místo A neb I; lat. Et misericordia. — vſtawil m. *upravil*, praeparavit; srov. 20, 13; 88, 3.

XXIII, 2 geho místo *ji*, totiž okrúhlosť země, jako před tím zalozil gy; chyba podlé lat. eum, t. orbem. — *6* Ten: prvá litera v rkp. není, místo pro ni prázdno. — hledayuczy: lat quaerentium.

7 Otewrziete wrata, knyezata, waſſye, y wzwyſſte ſye
wrata wieczna: at wende kral ſlawny.
8 Kteri yeſt to kral ſlawny? hoſpodyn ſilny a
moczny: hoſpodyn moczny u boyu.
9 Otewrziete wrata [33ᵇ] knyeza ſwa, y wzdwyhnyete
ſie wrata wieczna: at wende kral ſlawny.
10 Kteri yeſt to kral ſlawny? hoſpodyn ſilny on
geſt kral ſlawny.

XXIV.

1 *In finem, Psalmus David.* *K*tobie hoſpodyne
wzdwihl ſem duſſy mu:
2 boze moy, w tie vſſagi, nezaſtyzyu ſye.
3 Ny poſmyewayte ſie mnye neprzietele mogi: ato-
diety wſiczkny, giz czakagy tebe, nebudu pohaneny.
4 Zpohanyeny budte wſſiczkny krzywdu czynyecze
na prazdnoſt. Cziesti twe, hoſpodyne, vkaz my: a [34ᵃ]
ſtezek twich navcz mye.
5 Oprawy mye v prawdie twey, y navcz mye: nebo
ty yſy boh ſpaſitel moy, a tebe ſem czakal czieli den.
6 Rozpomyen lutoſty twe, hoſpodyne, a myloſirdie
twe, giez ot wieka yſu.
7 Vyny mladoſty me a newiedyenye me newzpo-
mynay. Podle myloſirdie tweho wzpomyen na mye ti:
pro dobrotu twu, hoſpodyne.
8 Sladky a prawy hoſpodyn: pro to zakon da hrzie-
ſſuczym [34ᵇ] na cziestie.
9 Oprawy tie ... wſudu: navczi tie ... cziesti ſwe.

---

9 knyeza m. *kniežata*, nedopsáno.
XXIV, 4 naprazdnoſt m. *naprázdno*, supervacue; srov. 30, 7; 34, 7; ŽPod. naprazno. — *9* oprawy tie ... navczi tie ...: po obém je v rkp. místo prázdné a překlad neúplný; lat. rkp. diriget mansuetos, docebit mites; v ŽBrn. je obékrát tyche; ŽKap. spraví tiché, naučí krotké; ŽPod. oprawy tyche, vczyty bude krotke.

10 Wſieczky czyeſti hoſpodynowy, myloſirdie a prawda, hladayuczym vprawy geho, a ſwiedeczſtwie geho.

11 Pro ymye twe, hoſpodine, ſlytugeſſ ſ.e nad hrziechem mym: nebo welyky geſt.

12 Kteri yeſt czlowiek, genz ſie bogi hoſpodyna? Zakon poſtawil gemu na czieſtie, yuz wzwolil.

13 Duſſye geho w dobrem wzbidli: a ſyemye geho wdiedyny w zemy.

14 Twirdoſt geho yeſt *[35a]* hoſpodyn boyuczym ſebe: a vprawa geho, aby zgiewena bila gym.

15 Oczy mogi weſdi k hoſpodynu: nebo on wyprawy z oſydla nohy me.

16 Wezrzy na mye, y ſmyluy ſie nade mnu: nebo gedynky a chudy ſem ya.

17 Smutczi ſirdczie meho rozmnozeny yſu: z potrzieb mych wyprawy mye.

18 Vzrzy pokoru mu a vſyle me: y otpuſti my wſſye hrziechi me.

19 Wezrzy na neprzately me, nebo ty rozmnozeny yſu *[35b]* a zawiſti neprawu nenawidieli mne.

20 Strziez duſſie me, y zproſty mye: nezaſtru ſye, nebo ſem vſſal w tie.

21 Newynny a prawy przilnuly yſu v mne: nebo ſem czekal tebe.

22 Wproſty, boze, yſrahela ze wſſiech hrziechow.

XXV.

1 *In finem, Psalmus David.* Sudi mye, hoſpodyne, nebo geho yaz w newynye mey wſſel ſem: a w hoſpodina vſſagie nebudu nemoczen.

---

20 nezaſtru: bezpochyby místo *nezastyzu*; ŽKap. newſtyzy sě, lat. rkp. non erubescam; srov. 24, 2 a j. — *21* v mne t. j. *u mne;* lat. rkp. mihi. — *22* Wproſty m. *vyprosti,* libera. — hrziechow: lat. rkp. tribulationibus.

XXV, 1 geho: tak v rkp., a pod tím v textě lat. yſius (= ipsius?); nepatří sem; Vulg. má: quoniam ego in innocentia etc.

2 Spatrzi mne, hoſpodine, y pokusy mne: zzy ledwie me y ſirdcze me.

3 Nebo myloſirdye twe przied oczyma myma [36[a]] geſt: y ſmylil ſem ſie v prawdie twey.

4 Neſedal ſem w ſnatku w geſutnem: a ſ kirzwdu czynyeczymy newendu.

5 Nenawidiel ſem ſboru zlobyweho: a ſ hrzieſſnymy neſadu.

6 Vmygi mezy newnynnymy ruczie mogi: y obklyczy oltarz twoy, hoſpodyne:

7 Abich vſlyſſal hlaſ chwaly twe, y wymluwil wſieczky dywy twe.

8 Hoſpodine, mylowal ſem kraſſu domu tweho a mieſto prziebywanye ſlawy twe.

9 Nezatraczyu ſ krzywymy, boze, duſſie me, a ſ muzmy [36[b]] kyrwawymy zywot moy:

10 W nichze ruku neprawa yſu, prawiczie gich napilnena yeſt darow.

11 Ale yaz w newynye mey wſel yſem: wykupi mye, y ſlytuy ſie nade mnu.

12 Noha ma ſtala na tepielem: we ſborziech wzblahayu tobie hoſpo[e].

LIII.

In finem,

1 *In carminibus intellectus David,*

2 *Cum venissent Ziphaei et dixissent ad Saul: Nonne David absconditus est apud nos? (1. Reg. 23, 19 et 26, 1).*

3 Boze, we ymye twe ſpaſſena mye vczyn: a v moczy twey ſudy mye.

4 Boze, vſlyſſ modlitwu mu: vſima przigmy ſlowa vſt mych.

---

4 kirzwdu m. *křivdu*, ŽBrn. krziwdu. — *6* newnynnymy m. *nevinnými*. — *9* nezatraczyu: imperativ, lat. ne perdas.

5 Nebo czyuzy wſtaly proty mnie, *[37ᵃ]* a ſilny hledaly
yſu duſſie me: a neprzielozyly yſu boha przied sobu.
6 Todiety wedie boh pomaha mnie: a hoſpodyn
przygimatel yeſt duſſie me.
7 Obraty zle neprzatelom mym: a v prawdie twey
roztraty ğie.
8 Dobrowolnye wzobietugi tobie, y wzpowiedayu
ſie gmenu twemu, hoſpodine: nebo dobre geſt.
9 Nebo yſi ze wſſeho ſmutka wiprawil mye: a nad
neprzateli me potuplo geſt oko me.

XXVI.

1 *Psalmus David priusquam liniretuř. [37ᵇ]* Ho-
ſpodyn oſwieta ma, y ſpaſenye me, gehoz ſie boyu.
[H]oſpodyn zaſlona zywota meho, przied kymz ſie bu
ſtrzieſty.
2 Kdiz ſie przibliżie na mye ſkodnyczy, aby giedly
maſſo me: Giz mutie mye neprzietele mogi, ony ne-
moczny yſu, y letiely yſu.
3 Kdiz ſie ſtanouil proty mnye zaſtupi, newzbogy
ſye ſirdcze me. Kdiz wſtane proty mnye boy, w nem
yaz budu mieti nadiegi.
4 Gedne *[38ᵃ]* proſiech na hoſpodynu, a te dobudu,
abich bidlil w domu hoſpodynowu we wſſye dny zywota
meho. Abich widiel wolyu hoſpodynowu, a nawſcziewil
chramu geho.
5 Nebo ſchowal mye w ſtanku ſwem: w den zlych
zaſlonyl mye w chramye ſtana ſweho.

LIII, 9 potuplo m. *potupilo*, lat. despexit; despicere pře-
kládáno jinde v ŽWittb. slovesem *potupiti* 88, 39; 117, 7; a j.
ŽKap. ſezrzielo, ŽPód. mrzelo.

XXVI, 1 Hoſpodyn (druhé): inicialka zapomenuta, místo
pro ni zůstalo prázdné. — bu místo *budu*, nedopsáno. —
ſtrziesti: ŽBrn. trziesti; *stř-* za *tř-* jako ve *střěvo* atp. —
3 kdiz ſie ſtanouil: lat. rkp. si consistant, ſtanouil m. *stanovie*.
— *5* w chramye m. *v schraně;* ŽPod w ſchranye, lat. rkp. in
abscondito.

6 Na opoczie wzwyſſyl mye: a nynye wzwyſſil hlawu
mu nad neprzately me. Obchodil ſem, y obietowal ſem
w ſtanku geho obiet wolanye, *[38b]* wzpiewagy a chwalu
rzku hoſpodynu.
7 Vſlyſſ, hoſpodyne, hlaſ moy, gymz ſem wolal
k tobie: ſmyluy ſye nade mnu, a wſlyſſ mye.
8 Tobie rzeklo ſyrdcze me, wyhledal tebe oblyczieg
moy: oblicziegie tweho, hoſpodine, wzhledayu.
9 Ne otwraczig oblycziegie tweho ote mne: nevhibuy
ſie w hniewie ot ſluhi tweho. Pomocznik moy bud:
hoſpo[ne] neoſtaway mne, any potupuy mne, boze ſpaſy-
tely moy.
10 Nebo otecz moy a maty ma oſtaly yſu mne:
hoſpodyn ale *[39a]* prziyal mye geſt.
11 Zakon poſtaw my, hoſpodine, na cziestie twey:
a opraw mye na ſtezczie prawey pro neprzately me.
12 Nedawy mne w duſſye mutieczich mne: nebo
wſtaly yſu na mye ſwiedczy neprawy, y ſelhala yeſt ne-
prawedlnoſt ſobie.
13 Wierzy, ze vzrzy dobro hoſpodynowo w zemy
zywich.
14 Czakay hoſpodyna, muzſky czyn: a poſyly ſirdczie
tweho, a poczekay hoſpodyna.

XXVII.

1 K tobie, hoſpodine, wolagyu, boze *[39b]* moy!
nemilczy ote mne: nikdy prziemikny ote mne, y przi-
podobnayu ſie ſtupayuczymy wziezero.

---

7 wſlyſſ t. j. *uslyš.* — *12* Nedawy m. *nedávej*, lat. ne tradideris.

XXVII, 1 wolagyu: tak v rkp., nikoli wolayyu, jak se dříve četlo (srov. Sitzungsber. d. k. Akad. d. Wiss., phil.-hist. Cl. 93 str. 337). — prziemikny: před k vynecháno l, lat. taceas; srov. 38, 3; 68, 4; 106, 29; — ſtupayuczymy m. *s sstúpajúcími.* — wziezero m. *v jezero*, lat. in lacum.

2 Vſlyſſ, hoſpodine, hlas proſby me, kdyz ſie modli tobie: kdiz wzwiſſy ruczie mogi k chramu ſwatemu twemu.

3 Ne w hromadie poday mye ſ hrzieſſnyky: a ſ czynycziemy neprawedlnoſt neztraczyu mne: Genz mluwy myr ſ blyznyeyſym ſwym, ale zle w ſirdczy gich.

4 Day gym podle ſkutkow gich, a podle neprawedlnoſti nalezene *[40ᵃ]* gich. Podle diel ruku gich day gym: wrat zaplaczenye gich gym.

5 Nebo nevrozomyely yſu dyelom hoſpodynowym, a w diela ruku gich: zkazyſſ gie, a nevprawyſſ gich.

6 Blazeny hoſpodyn: nebo vſlyſſal hlas proſby me.

7 Hoſpodyn pomocznyk moy a zaſlonytel moy: a w nem myelo nadiegi ſirdcze me, y ſpomoczno my. Y opiet wzkwetlo tielo me: a z wole me zpowiedayu ſie gemu.

8 Hoſpodyn ſyla *[40ᵇ]* oſſady ſwe, a zaſlonytel ſpaſenye pomazanczie ſwcho yeſt.

9 Spaſſen vczyn lud twoy, hoſpodine, y pozohnay dyedyny twe: y oprawuy gie, y wzwyſſy gie az na wyeky.

XXVIII.

Psalmus David,

1 *In consummatione tabernaculi.* Przyneſte hoſpodynu, ſynowe bozi: przineſte hoſ. ſiny brawowy.

2 Przyneſte hoſpoᶦⁿᵘ ſlawu a czeſt, przineſte hoſpodinu ſlawu ymenu geho: modlte ſie hoſpoⁿᵘ wſiczny ſwati geho.

---

3 poday: tradas, ŽKap. podday; Vulg. trahas. — ſczynycziemy: tak v rkp. — neztraczyu: imperativ, ne perdas. — genz mluwy: lat. qui loquuntur. — *4* nalezene m. *nalezení*, lat. adinventionum. — *5* nevprawyſſ m. *neustavíš*, non aedificabis, ŽPod. nevſtawyſſ. — *7* ſpomoczno mi: tak v rkp., bezpochyby m. *spomoženo mi;* lat. adiutus sum; ŽKap. pomozeno mi geſt; ŽPod. ſpomohlo my.

XXVIII, 2 wſiczny ſwati: chybný opis m. *v sieni svatéj*, lat. in atrio sancto; ŽPod. má oboje: wſſychny ſwaty geho w domu ſwatem geho.

3 Hlas bozy na wodach, boh czeſtny [41a] pohrzymal: hoſpodyn na wodach mnohich.
4 Hlas hoſpodinow v moczy: Hlas hoſpodinow v welykoſty.
5 Hlas hoſpodynow zlamayuczi cedir: i zlama hoſpodyn cedri libanſko:
6 Y zetrze gie iako telczie lybanſke: a myly iakozto ſyn gednorozczowy.
7 Hlas hoſpodynow przietychugiczi plamen ohenny.
8 hlas hoſpodynow rozrazyuczy puſczy: y zamuty hoſpodyn puſczy cades.
9 Hlas hoſpodynow prziprayuczi gieleny [41b] y zgiewy huſczenye: a w chramye geho wſiczkny rzku ſlawu.
10 Hoſpodyn potopu wzbidlyti wely: y ſiedi hoſpodyn kral na wieky.
11 Hoſpodyn mocz ſwemu ludu da: hoſpodyn pozehna ſwemu ludu v miru. Chwala otczi y ſynu y ſ.

XXIX.

Psalmus Cantici
1 *In dedicatione domus David.*
2 Wzwiſſy tebe, hoſ., nebo yſi przìyal mie: ny yſi wzpichal neprzatel mich nad mye.
3 Hoſpodine, boze moy, wzwolach k tobie, y vzdrawiſſ mie.

---

5 Hlas atd.: lat. rkp. vox domini confringentis cedros; cedir m. *cedry*. — *7* Hlas atd.: lat. rkp. vox domini intercedentis, Vulg. intercidentis, ŽKap. přeřezujíci; przie*tych*ugiczi je omylem snad místo přě*trh*ující, psaného *-tyrh-;* ŽKap. przierziezugiczy, ŽPod. zhaſygyczy. — *8* Hlas atd.: lat. rkp. vox domini concutientis... — *9* Hlas atd.: lat. rkp. vox domini praeparantis; prziprayuczi m. *připravujúcí*. — *10* wzbydlyti wely: lat inhabitare facit. — ſiedy: poslední litera seškrabána; má býti *sěde*, jako v ŽKlem. a ŽKap. ſiede, ŽPod. ſede; lat. sedebit.

XXIX, 3 vzdrawiſſ: tak v rkp. místo *uzdravil s'*, lat sanasti.

4 Hoſpodine, wywedl ſi z pekla duſſy mu: ſpaſl [42a] ſi mye ot ſchodieczich w giezero.

5 Zpiewayte hoſpodynu, ſwati geho: a zpowiedate ſie pamyeti ſwatoſty geho.

6 Nebo hnyew nenawiſty geho: a zywot v woly geho. K weczeru wzbydly placz, a k yutru radoſt.

7 Ale yaz yſem rzekl u bohatſwy mem: nehnu ſye na wieky.

8 Hoſpodine, v woly twey przidal ſi kraſie mey moczy. Abratil ſy oblycziey twoy ote mne, y vczynen ſem ſmuten.

9 K tobie, hoſpodyne, [42b] wzwolayu: a v boha meho zproſſyu.

10 Kteri vzitek w kirwy mey, kdyz ſendu w zpirznenye? Czy zpowiedati ſie bude tobie prach, czy zwieſtuge prawedlnoſt twu?

11 Slyſſal hoſpodyn, y ſmylowal ſie yeſt nade mnu: hoſp. vczynen geſt pomocznik moy.

12 Obratil ſy quilenye me w radoſt mnye: prziedrziel ſy miech moy, y obklyczil ſy mye radoſtyu.

13 Aby zpiewala tobie ſlawa ma, a nezboden budu: hoſpodine, boze moy, y na wieki [43a] zpowidayu ſie tobie.

XXX.

1 *In finem, Psalmus David, pro extasi,*

2 W tobie, hoſpodyne, myel ſem nadiegi . . . a bich nebil pohanen na wieky: neprawedlnoſty twey zproſty mye.

3 Nachil ke mnye vcho twe, poſpieſſ, aby wynal mye. Bud my v bohu zaſlonenye, a wtocziſcze, aby ſpaſſena mye vczynyl.

---

5 zpowiedate m. *zpoviedajte;* lat. confitemini. — *7* u bohatſwy: tak v rkp. — *8* Abratil: omylem m. *obrátil.* — *13* Aby zpiewala: lat. rkp. Et cantet, ale Vulg.: ut cantet.

XXX, 2 nadiegi: za slovem tím vynecháno v překladě českém in tua iustitia, jež zde text lat. v rkp. má, ale Vulg. nemá. — *3* Bud my v bohu zaſlonenye: lat. rkp. Esto mihi in

4 Nebo ſyla ma a vtocziſcze me yſi ty: pro ymye twe przywedeſſ mye y otchowaſſ mye.

5 Wywedeſſ mye z oſidla, gehoz ſu ſkryly mnye: nebo ti yſy *[43b]* ſpaſytel moy.

6 W ruczie twgi porucziegi duch moy: wykupils mye, hoſpodine, boze prawedlnoſti.

7 Nenawidiel ſi chowayuczich gieſſuty na prazdno. Ale yaz ſem w hoſpodynowy miel nadigi:

8 wzweſely ſie y wzdawy ſie v myloſyrdy twem. Nebo ſi wezrziel na pokoru mu, ſpaſl gſy z potrzieb duſſy mu.

9 Nys zatworzil mye w ruku neprzatelſku: poſtawil ſy v mieſtie ſſyrokem nohy me.

10 Smyluy, hoſpodine, nade mnu, nebot ſie muczy: za*[44a]*mutylo ſie yeſt w hniewie oko me, duſſie ma a brzuch moy.

11 Nebo zhynul v boleſty zywot moy: a leta ma w ſtonanyu. Nemahala yeſt w chudobie mocz ma: a koſty me zamuczeny yſu.

12 Nad wſieczky neprzately me vczynen yſem ruhota ſuſyedom mym welmy, a ſtrach znamym mym: Gyz widiechu mye, biezicchu ote mne Wen.

13 zapomanuty dau ſem, yako vmrzylecz z ſyrdczie. Vczynen ſem iako ſud ztraczeny

14 *[46b]* nebo ſem ſlyſſal lanye mnohich bidliczich okolo: W nem kdiz ſie ſebrachu w hromadu proty mnye, wziety duſſy mu radyli ſu ſie.

15 Ale yaz w tie vffal yſem, hoſpodyne: rzekl ſem: boh moy yſy:

16 w ruku twu wrazie me. Zproſty mye z neprzatel mych ruku, a ot nenawiſtnykow mich.

17 Proſwiet oblycziey twoy nad ſluhu twu, ſpaſſena mye vczyn v myloſirdy twem:

---

deum protectorem. — wtocziſcze: t. j. *v útočišče*. — *6* twgi m. *tvoji*. — *7* nadigi: tak v rkp. — *8* wzdawy: omylem místo *vzdradují, vzradují*; viz pozn. při IX, 3. — *10* Smyluy: tak v rkp., bez *sě*.

18 hoſpodyne, nebudu pohanen, nebo ſem wolal na tie. *S*tid*[45a]*te ſye nemyloſtywy, a dowedeny budete do pekla.

19 nyemy budte rtowe lſtywy. Gyz mluwye proty prawemu neprawedlnoſt, v pyſſye a w ohawye.

20 Kako welyke mnozſtwie ſladkoſty twe, hoſpodyne, yuz ſy ſkril ſtrachuyczym tebe. Swirchowal ſy gym, gyz vſſayu w tie, przied ſyny czlowyeczymy.

21 Skrigeſſ gie w taynyczy oblyczie tweho ot zamuczenye czlowyeczieho. Zaſlonyſſ gie w ſtanu twem ot protywenſtwie yazykow.

22 *[45b]* Blahoſlawen hoſpodyn: nebo vdywil myloſyrdye ſwe mnye v myeſtye ohrazenem.

23 Ale yaz ſem rzekl wiſtupenyu myſly me: zawirzen ſem ot obliczięgie oczy mu. Proto yſi vſlyſſal hlas modlitwy me, kdiz wolach k tobie.

24 Myluyte hoſpodyna wſiczkny ſwati geho: nebo prawdy wzheda hoſpodyn, a otplatit hobeznye czynyecz pychu.

25 Mvzſky czynte, a twird ſye ſyrdcze waſſe, wſiczkny, gyz vſſate *[46a]* w hoſpodyna.

XXXI.

Ipsi David intellectus.

1 Blazeny, gichz otpuſczeny yſu neprawedlnoſty: a gichz przykrity yſu hrziechy.

2 Blazeny muz, gemuz neczſte hoſpodyn hrziecha, ny geſt w duchu geho leſt.

3 Nebo *mylczal ſem*, y oſtarali ſſu ſſye coſti mogye, kdyſ ſſem uolal czyely den.

---

18 otwedeny budete: lat. rkp. abducantur. — *20* ſtrachuyczym: tak v rkp. — *21* oblyczie: tak v rkp. — *23* wiſtupenyu t. j. *u vystúpeniu.* — *24* wheda m. *vzhledá*, lat. requiret. — czynyecz m. lat. facientibus.

XXXI, *2* neczſte m. *nečte;* lat. rkp. non imputabit, Vulg. non imputavit. — *3* Nebo atd.: verš tento, mimo slovo první,

4 Nebo we dne y w noczy otiezyla ſye nade mnu
ruka twa: obraczen ſem w ſtraſty mye, kdiz bodu
tyrnem.
5 Prohrzieſſenie me znamo ſem tobie vczynil: a
neprawedlnoſti me ſem [46ᵇ] neſkril. Rzekl: budu zpo-
wiedati proty mnye neprawedlnoſt mu hoſpodynu: ath
ty otpuſty nemyloſt hrziechà meho.
6 Proto wzmodly ſie k tobie wſſelyky ſwaty, w czaſ
podobny. Ale wſſak v potopie wod mnohich k nemu
ſie neprziblyzie.
7 Ty yſy vtocziſſcze me ot ſmutka, genz otluczil
mye: vtiecho ma, zproſty mye, giz obkliczyly mye.
8 Rozum tobie dam, y navczy tye na czieſtie tey,
yuz budeſſ chodity [47ᵃ] vtwirzyw na tye oczy mogy.
9 Nerodte byty iako kon a mezk, w nychz nenye
rozoma. W ohlawy a wzdie lyczy gich ſtiehny, giz ne-
przyblyzygi ſie k tobie.
10 Mnohe byczowanye hrzieſſneho: ale vſſayuczieho
w hoſpodyna myloſirdye obklyczy.
11 Raduyte ſye w hoſpodynu, y weſelte ſye pra-
wedlny, a chwalte wſiczkny praweho ſirdczie.

XXXII.

Psalmus David.

1 Weſelte ſie prawedlny w hoſpoⁿᵘ: prawym [47ᵇ]
ſluſſye chwala.
2 Zpowiedayte ſie hoſpⁿᵘ w huſlech: w zaltarzyu
o deſſyeti ſtrun pieyte gemu.

---

vepsán jest později, inkoustem černým a rukou jinou; původce vpisku toho nerozuměl dobře staročeskému textu, z něhož opisoval, a zejména místo *mylczal ſem* napsal „muſczaſſcz;“ ŽPod. ſem mlczal. — *4* mye místo *mėj*. — *5* ath ty otpuſty: lat rkp. et tu remisisti, ŽPod. a ty odpuſtyls. — *7* otluczil: chybně místo *oklúčil* n. *obklúčil*, ŽPod. obklyczyl, lat. rkp. circumdedit. — *8* vtwirzyw: t. j. *utvirzju*, firmabo. — *9* wzdie: t. j. *v úzdě*.

3 Pyeyte gemu pieſn nowu: dobrzye piete gemu w ſkrzyeczenyu.

4 Nebo prawe yeſt ſlowo hoſpodynowo, a wſiczczi ſkutczy geho v wierzie.

5 Myluge myloſirdye y ſud: myloſirdye hoſpodynowa pilna geſt zemye.

6 Slowem hoſpo^{wem} nebeſſa vtwrzena yſu: a duchem vſt geho wſieczka mocz gich.

7 Shromazdye vpitky wody morzſke klada we ſboru bezedny.

8 *[48^{a}]* Strachuy ſye hoſpo^{u} wſieczka zemye: ot neho zamutie ſye wſiczczy bidlyczy w ſwietye.

9 Nebo on rzekl, y ſtalo ſie yeſt: on kazal, y ſtworzen yſu.

10 Hoſpodyn rozpraſſygo rady knyeziczie: ale otwirhuge myſſlenye ludſke, a otwirhuje rady knyezieczie.

11 Ale rada hoſpodynowa na wyeky bidly: a miſlenye ſirdczie geho ot pokolenye az do pokolenye.

12 Blazena wlaſt, gehoz geſt hoſpodyn boh gich: lud, gez wzwoli *[48^{b}]* w dyedynu ſobie.

13 S nebeſ ſezrziel hoſpodyn: widiel wſieczky ſyny czlowyeczie.

14 Spraweneho prziebitka ſweho zezrziel na wſſye, giz bidle na zemy.

15 Genz ſlozil zwlaſczie ſirdczye gich; genz rozumye wſye ſkutky gich.

16 Nebude ſpaſen kral ſkyrzie mnohu mocz: a obir nebude ſpaſſen v mnozſtwy moczy ſwe.

XXXII, 3 piete m. *pějte*, psallite. — *7* vpitky: tak v rkp. místo *u pytli*; ŽPod. v pytel; lat. rkp. in utre, ŽKlem. w korzecz, ŽKap. *v teřich;* — před tím zůstalo nepřeloženo *sicut*: lat. rkp. sicut in utre. — *9* ſtworzen yſu m. *stvořena jsú*, lat rkp. creata sunt. — *10* rady knyezieczie: dvakráte; text lat. má v rkp. poprvé consilia gentium, po druhé consilia principum, ve Vulg. obékrát consilia gentium. — *12* nesrovnalosti syntaktické přeložením doslovným; lat. text má v rkp.: beata gens, cuius est dominus deus eius, populus quem elegit in hereditatem sibi. — *14* ſpraweneho m. *s spraveného*, de praeparato; srov. ſpra-

17 Lſtywy kon k ſpaſenyu: ale w mnohe moczy ſwe nebude ſpaſen.

18 Tot oczy bozy [*49a*] nad ſtrachuyuczymy geho: a nad nymy, giz vffayu do myloſty geho.

19 Aby zproſtil ſmyrty duſſye gich, a kirmyl gie w hlad.

20 Duſſie naſſie czaka hoſpodina: nebo pomocznik a zaſlonytel naſſ geſt.

21 Nebo w nem vzdrawuge ſie ſirdcze naſſe: a we ymenu ſwatem geho budem vffaty.

22 Bud myloſirdie twe, hoſpodine, nad namy: iakozto gſme vffaly w tie weſſdy.

XXXIII.

1 *Davidi, cum immutavit vultum suum coram Achimelech, et dimisit cum et abiit. (1 Reg. 21.)*

2 Blahayu hoſpodynu we wſſye czaſſy: wzdi chwala geho wſtech mych.

3 W hoſ[*49b*]podynu wzchwaly ſie duſſye ma: vſlyſſye tyſſy a radowaty ſie budu.

4 Weliczte hoſpodyna ſe mnu: y wzwiſſmy ymye geho w gedno.

5 Hledal ſem hoſpodyna, y vſlyſſal mye: a ze wſſiech ſmutkow mich wyprawil mie.

6 Prziſtupte k nemu, proſwitte ſye: y oblicziegi waſſy nebudu pohaneny.

7 Tento chudi wolal, a hoſpodyn vſlyſſal geho: a ze wſſyech ſmutkow geho ſpaſl geho.

---

weno paratum 56, 8. — zezrziel: lat. respexit. — *19* **w hlad**: lat. in fame. — *21* vzdrawuge m. *vzdraduje*, viz poznam. při IX, 3.

XXXIII, 2 wſtech t. j. *v ústech.* — *3* uſlyſſye, radowaty ſie budu: v lat. rkp. konjunktiv audiant, laetentur. — *4* weliczte: k tomu na kraji ał wzwelbyte. — w gedno: lat. in idipsum; k tomu na kraji ľ w nyem ſamem. — *6* proſwitte: tak v rkp.,

8 Wypuſtie andiel hoſpodynow [50[a]] a okolo ſtrachuczym gye y wyproſtyl gye.

9 Okuſte a wydite, kako ſladky geſt hoſpodyn: blazeny muz, kteryz vſſa wen.

10 Boyte ſie hoſpodyna wſiczczy ſwati geho: nèbo nenye nedoſtatka bogyuczym geho.

11 Bohaty bily nedoſtateczny a bily hladowyti: ale hledayuczy hoſpodyna nebudu wlyſſeny wſſeho dobreho.

12 Podte, ſynowe, poſluchayte mne: ſtrachu hoſpodynowu navcz wy.

13 Kteri geſt czlowiek, ze chcze zywotu: myluge dny widiety dobre?

14 Obran [50[b]] yazyku twemu ot zleho: a rty twa at nemluwyta lſty.

15 Otwrat ſie ot zleho, a vczyn dobre: hleday pokogie, y chod po nem.

16 Oczy hoſpodynowye nad prawedlnymy: a uſſy geho ku proſbam geho.

17 Ale oblyczyey hoſpodynow na czynyeczie zle: aby zatratil ſ zemye pamyet gich.

18 Wzwolaly prawedlny, a hoſpodyn vſlyſſal gie: a ze wsiech ſmutkow gich wyproſtil gye.

19 Podle geſt hoſpodin tiech, giz ſmutneho [51[a]] yſu ſirdczie: a pokorne duchem ſpaſſe.

20 Mnozy ſmutczy prawedlnyh a z wſiech tyech wyproſtil gie hoſpodyn.

21 Strzieze hoſpodin wſiech koſty gich: gedno z nych ſye ne zetrze.

ŽPod. proſwyette sě, lat. illuminamini. — *8* wypuſtie m. *vypustí* inmittit; ŽPod. wypuſty. — ſtrachuczym m. *strachujúcích*, chyba opisovatelova. — y wyproſtyl (sic) gye: et eripiet eos, bylo vynecháno, a jest připsáno na kraji rukou jinou. — *9* wydite: imperativ lat. rkp. videte, ŽPod. wyzte, ŽKap. wizte. — kako: skrácené quoniam čteno od překladatele za quam. — *12* navcz: omylem m *nauču* n. *nauči,* docebo. — *20* prawedlnyh: tak v rkp. — *21* gedno m. *jedna* t. kosť; chyba doslovným přeložením latiny.

22 Smyrt hrzieſſnych przycza: a giz nenawidye prawemu, zawynye.

23 Wyplaty hoſpodyn duſſye ſluh ſwich: y ne zawynye wſiczczy, gy vſſagy wen.

XXXIV.

1 *Ipsi David.* Sud, hoſpodyne, ſkodnyczie me, zboyugy zboyuczye mie.

2 *[51ᵇ]* Przygmy odyenye a ſczit: y wſtan na pomocz mnye.

3 Wytrzeſſ mecz, y oblecz proty gym, giz mne nenawidie; rzczi duſſy mey: ſpaſenie twe yaz gſem.

4 Pohaneny budte y zaſtidte ſye, hledayuczy duſſye me. Otwraczeny budte zaſſye, y budte pohaneny, giz myſle mnye zle.

5 Budte yakozto prach przied oblycziegem wietrowym: a andiel hoſpodynow ſmuczygie gie.

6 Bud cziesta gich tma y popilz*[52ᵃ]*ka: andiel hoſpodynow ſtyhagie gie.

7 Nebo darmo chowaly mnie ſeſtie oſydla ſweho: na prazdno ruhaly duſſyu mu.

8 Przid gemu oſſydlo, gehoz newie, a ſtupiczie, yuz ſkril, vchwaty geho, a w oſydlo padny wen.

9 Ale ma duſſye wzweſely ſye w hoſpodynu: a wzkocha ſye na ſpaſitelyu ſwem.

---

22 przycza: tak v rkp. nějakou chybou; lat. rkp. pessima, ŽKlem. peſka. — *23* gy: tak v rkp., qui.

XXXIV, 1 ſkodnyczie: omylem, snad místo *škodiucie;* lat. rkp. nocentes, ŽKap. *škodlivé,* ŽPod. przekazygyczym. — zboyugy t. j. *zbojuj,* expugna. — zboyuczye m. *zbojujúcie,* impugnantes. — *3* Wytrzeſſ mecz: wytrzeſſ m. *vytřěs,* lat. effunde frameam, ŽKap. wychruz (sic) mecz, ŽPod. proly mecz, ŽGloss. vitrzes; ŽKlem. wili hnyew; strany odchylného *e* m. *ě* srov. trzeſſ tremor 47, 7 m. *třěs.* — oblecz m. *obkluč* neb *okluč* neb *oklič* conclude; ŽGloss. obkluc, ŽPod. zahrad, ŽKap. zatworz. — *5* ſmuczygie m. *snuzijě,* coartans; ŽBrn. ſnuzuge.

10 wſiczky koſty me rzku: hoſpodyne, kto rowen tobie? Wyproſczygie neſtateczneho [52b] z ruku mocznyeyſich geho: praczneho a chudeho otiech, giz roztirhnu gemu.

11 Wſtawſſe ſwiedczy neprawy, gehoz newiediech, tazachu mne.

12 Zaplaczowachu my zlym za dobre: yalowſtwye duſſye me.

13 Ale yaz, kdiz my, zaloſtny biechu, wzwleczech zynyczy. Y pokorziech v poſtu duſſyu mu: a modlitwa ma w lonye mem ſie nawraty.

14 Nako bliznyeho a iako bratra naſſeho, tak oblyubowach: yakozto quiluczy [53a] a ſmutny, tak ſye pokorziewach.

15 A proty mnye wzradowaly ſu ſie, y ſebraly ſye: ſhromazdeny yſu na mye byczowe, y newiediech.

16 Rozpraſſeny yſu y zbodeny zkuſili mnie, (ruhaly ſu ſye mye) ruhowanym: ſſkrzehtaly yſu na mye zuby ſwymy.

17 Hoſpodine, kdiz vzrziſſ? nawraty duſſy mu ot zlobenye gich, a ote lwow gedynu mu.

18 Wzpowiedayu ſie tobie we ſboru welykem, w lydu w tiezkem wzchwaly tie.

19 Nenaweſelyute ſye [53b] mnye, giz protywye ſie mnie neprawie: giz nenawidie mne darmo, a kywagi oczyma.

20 Nebo ty mnye wedie mirnye mluwiechu: a w hnyewie zemſkem mluwiecze, lſty myſlechu.

21 Rozſſyrzily yſu na mye vſta ſwa, rzekly: hay hay! widiele oczy naſſy.

---

10 neſtateczneho m. *nedostatečného*, inopem; ŽPod. nedoſtateczneho. — otiech m. *ot těch*. — *14* Nako: omylem m. jako. — *16* Rozpraſſeny yſu: potom bylo ſie, a jest vytrženo; — y zbodeny: lat. rkp. nec compuncti; — zkuſili mnie m. mne; — ruhaly ſu ſye mye (sic): připsáno na kraji hořejším. — *19* Nenaweſelyute; tak v rkp., non supergaudeant.

22 Wydiel ſi, hoſpodyne, ne milcz ze: hos., ne otchod ote mne.

23 Wſtan, y przizrzy ſudu memu: boze moy a hoſpodyn moy, k wieczy mey.

24 Sudy *[54ᵃ]* mye podle prawedlnoſty me, hoſpodyne boze moy, at ſie nenaweſelyugi mnie.

25 At nedieyu w ſyrczich ſwich: hay hay, duſſy naſſiey; any diegy: ſlepcziemy gey.

26 At ſie zahanbie y poſtydye ſpolu, gyz ſie tieſſye zlemu memu. At ſye obleku zahanbie y w hanbu a wſud, giz zlobywye mluwie na mye.

27 At ſie weſele y radugy, giz chtie prawedlnoſti mey: at rzku weſſdy: wzwelyczen bud hoſpodyn *[54ᵇ]*, giz chtie miru sluzie geho.

28 Ale yazyk moy zmyſly prawedlnoſt twu, cziely den chwalu twu.

XXXV.

1 *In finem, servo Domini ipsi David.*

2 Rzekl neprawedlny, aby popeſtil ſam w ſobie: nenie ſtrachu bozieho przied oczyma geho.

3 Nebo lſtywiewie czynil przied nym: aby bila nalezena neprawedlnoſt geho k nenawiſty.

4 Slowa vſt geho neprawo a leſt: nechtiel rozomyeti, by dobrzie czynyl.

5 Neprawedlnoſt myſlil geſt na pokoyu ſwem: priſtupil ke wſiey *[55ᵃ]* cziestie ne dobrey, ale zloby nechtiel nenawyety.

---

23 boze moy: lat. Deus meus, Nom. — *25* ſlepcziemy: imperativ proti lat. rkp. devorabimus, Vulg. devoravimus. — *26* At ſye obleku *zahanbie y* w hanbu: slova zahanbie y opakována jsou omylem z předešlé části tohoto verše. — wſud m. *v stud*, reverentia.

XXXV, 3 lſtywiewie m. *lstivě.* — *5* nechtiel nenawyety: tak v rkp., lat. non odivit; nenawyety m. *nenáviděti.*

6 Hoſpodine, na nebeſiech mylośirdie twe: a prawda twa az do oblakow.
7 Prawedlnoſt twa iako hori bozie: prawda twa bezden welyka. Ludy a ſkot ſpaſſeſſ, hoſpodyne:
8 yakoz yſy rozmnozyl mylośirdye twe, boze. Ale ſynowe czlowieczy w odieniu krzidlu twu budu vffaty.
9 Zpygy ſye ot ziznoſty domu tweho: a potokem rozkoſſy twe napogiſſ gie.
10 Nebo *[55^b]* v tebe geſt ſtudnyczie zywota: aſwietloſty twey vzrzymy ſwietloſt.
11 Day, hoſpodine, mylośirdye twe wieduczym tebe, a prawedlnoſt twu tiem, giz praweho yſu śirdczie.
12 Ne przichod mnye noha piſnoſti: a ruka hrzieſſnykowa nehybay mne.
13 Tu ſu letiely wſiczczy, gyz czynye neprawedlnoſt: wypuſczny yſu, ny yſu mohly ſtaty.

XXXVI.

1 *Psalmus ipsi David.* Nerod zawidiety zlobywych: any myluy *[56^a]* czynyeczich neprawedlnoſt.
2 Nebo iako ſyeno birzo zſechnu: a yakozto zeleny trawne birzo ſpadnu.
3 Vffay w hoſpodyna, a czyn dobrotu: y przie-bywa w zemy, a budeſſ paſſen v bohatſtwyu geho.
4 Kochay ſie w hoſpodynu, y da tobie proſby ſirdczie tweho.
5 Zyewy hoſpodynu cziestu twu, y vffay wen: a on ty vczyny.
6 Y wywede iako ſwietloſt prawedlnoſt twu, a ſud twoy yako poledne:

---

7 bezden welyka: místo *veliký,* doslovným přeložením latiny: abyssus multa; ŽBrn. taktéž. — *10* aſwietloſty: lat. et in lumine. — *13* wypuſczny m. vypuzeni expulsi; srov. 43, 3; 5, 11; ŽPod. wypuzeny.

XXXVI, 1 zawidiety místo *záviděti,* ŽPod. nawydyety, lat. aemulari; srv. 36, 7 a 8. — *3* v bohatſſtwyu geho m. *jejie* t.

7 poddan *[56b]* bud hoſpodynu, a modl ſie gemu. Nerod nawidieti geho, genz ma proſpiech czieſtie ſwey, w czlowieczie czynyecziem neprawedlnoſti.

8 Oſtan hnyewu, a oſtan ſye rydanye: nerod nawidiety, aby ſlybil.

9 Nebo, giz ſye zlobie, budu ztraczeny: ale giz tyrpie hoſpodyna, ony obdirzye zemu.

10 Y geſcze malo, y nebude hrzieſſneho: y wzhledaſſ myeſta geho, y nenalezneſſ.

11 Ale ty yſy w diedynu przigmu zemyu, ywz*[57a]* chowayu ſie v mnozſtwyu pokogie.

12 Oſtrzieze hrzieſſny prawedlneho: y wzkrzehcze nan ſuby ſwymy.

13 Ale hoſpodyn wſmyeſſy ſie gemu: nebo wydy, ze przide den geho.

14 Mecz wynyely hrzieſſnyczy, napiely lucziſcze ſwe: Abi przielſtyly chudeho a nedoſtoyneho, aby zatrutily prawe ſirdczem.

15 Mecz gich wende w ſrdcze gich: a lucziſcze gich ſye zlomy.

16 Lepe geſt malucko prawemu nad bohat*[57b]*ſtwie hrzieſſnych mnohe.

17 Nebo lokty hrzieſſnych budu zetrzieny: ale potwirzyge prawich hoſpodyn.

18 Zna hoſpodyn dny nepoſquirnenych: a diedyna gich na wyeky bude.

19 Nebudu pohaneny w czaſ zly, a we dnech hladowich budu ſyty.

20 nebo hrzieſſny zhynu. Ale neprzietele hoſpodynowy inhed poczſczeny budu a wzwyſſeny: zhynugicze iakozto dym zhynu.

---

země; lat. eius. — *7* czieſtie twey: lat. in vina tua. — *8* ſlybil m. *zlý byl*, ut maligneris; ŽKap. zly byl. — *11* ty yſy omylem m. *tiší*, mansueti, ŽPod tyſſy. — wzchowayu omylem m. *vzkochajú*, delectabuntur; ŽPod. zkochagy ſye, ŽKap. kochati ſie budu. — *14* nedoſtoyneho: lat. rkp. inopem, místo *nedostatečného*; srov. 11, 6; 71, 3. — *15* wende: lat. rkp. intret. —

21 Zayme hrzieſſny a ne ot[58a]platy: ale prawy ſlytuge ſye y otplaty.
22 Nebo, giz blahagy gemu, obdirzie w diedynu zemy: ale layuczy gemu zahynu.
23 V hoſpodyna chodowe czlowieczy budu opraweny: a czieſtie geho wzchocze.
24 Kdyz lety, nezetrze ſye: nebo hoſpodyn podklada ruku ſwu.
25 Mlazſym ſem bil, a tobie ſem ſie oſtaral: y newidiel ſem prawedlneho otſtupena, ny ſyemene geho hledayucze chleba.
26 Cziely den ſlytoge ſye a pozyczyge: a ſyemye geho [58b] na blahoſlawy bude.
27 Vchyl ſie ot zleho, a czyn dobrzie, a bidly na wieky wyekow.
28 Nebo hoſpodyn myluge ſud, y neotſtupi ſwatych ſwych: na wyeky budu chowany. Krzywy przygmu potupu: a ſyemye nemyloſtywich zhyne.
29 Ale prawy przygmu w dyedynu zemy: y wzbidle na wieky wiekoma na nyey.
30 Vſta prawedlneho wzmyſle mudroſt, a yazyk geho wzmluwy ſud.
31 Zakon bozy geho ſyrdczy [59a] geho: y nepodpieczeny budu chodowe geho.
32 Znamenawa hrzieſſnyk praweho: a hleda vſmyrtyti geho.
33 Ale hoſpodyn neſtawy geho w ruku geho: ny otſudy geho, kdiz bude ſudyty gemu.
34 Czakay hoſpodyna, a ſtrziez czieſty geho: y wzwyſſy tebe, aby w dyedinu uyal zemyu: kdiz zhinu hrzieſſny, vzrzyſſ.
35 Vydiel ſem nelytoſtyweho nadzwyſſena, a wzwyſſena, iako cedri lybanſke.

---

25 a tobie m. a todie, etenim. — *26* ſlytoge: tak v rkp. — *31* ſyrdczy; lat. rkp. in corde. — *33* neſtawy m. *neostaví*, non relinquet. — kdiz bude ſudyty gemu: místo lat. cum iudicabitur illi; ŽPod. taktéž; ŽKap. kdyz bude ſuzen gemu.

36 A mynuch, a *[59b]* toty geho nebíeſſie: hledach geho, y nebieſſe nalezeno mieſto geho.
37 Strziez nepoſquirnenych, a hleday prawedlnoſti: nebo yſu oſtawczy czlowieku pokoynemu.
38 Ale neprawy zahynu ſpolu: oſtatczi nelytoſtywy zhynu.
39 Ale ſpaſſenye prawedlnich ot hoſpodina: a zaſlonitel gich geſt w czaſ ſmutny.
40 Y pomoz gym hoſpodyn, y zproſty gie: y zproſty gie ot hrziechow, y ſpaſſe gie: nebo yſu vſali wen.

XXXVII.

1 *Psalmus David, in rememorationem de sabbato.*
2 *[60a]* Hoſpodine, ne w ridany twem lay my, ny w hniewie twem treſkczy mye.
3 Nebo ſſypowe twogi vbodeny yſu mnye: y vtwirdil yſy na mye ruku twu.
4 Nenye zdrawye w tiele mem ot oblycziegie hniewu tweho: nenie myra koſtem mym ot obliczigie hrziechow mych.
5 Nebo neprawedlnoſti me nadeſly yſu hlawu mu: a iakozto brziemie tiezke otiezyli yſu ſye na mye.
6 Y zhynuly ſu ſie y wſmyrdieli ſu ſye *[60b]* giezwy me ot oblycziegie nemudroſti me.
7 Huben vczynen yſem, y naklonen yſem az do konczie: czyely den ſmuczen chodiech.
8 Nebo ledwie me napilneny yſu obluzenym, y nenye zdrawye w tiele mem.
9 Smuczen yſem y ponyzen yſem welmy: rzugiech ot ſtonanye ſirdczie meho.

---

37 nepoſquirnenych: lat. rkp. innocentiam; srov. 77 72. — *38* nelytoſtywy: lat. impiorum. — *40* ot hrziechow: lat. rkp. a peccatoribus, ŽPod. ot hrzyeſſnych, ŽKap. ot hrzieſnych.

XXXVII, 4 obliczigie: tak v rkp. — *6* zhynuly ſu ſie: putruerunt, ŽPod. zhnyly sú, ŽKap. zhnily sú; zhynuly omylem, snad m. *zhnojily*.

10 Hoſpodine, przied tobu wſſe zadanye me: a ſtonanie me ot tebe nenye ſkrito.

11 Syrdcze [61[a]] me zamutilo ſie yeſt we mnye, otſtupila mne mocz ma: y ſwetloſt oczy mu y ta nenye ſe mnu.

12 Przietele mogi a blizny mogi proty mnye prziblyzywſſe ſie y ſtaly. A giz podle mne biechu z daleka ſtachu.

13 a mocz czynyechu, giz hledachu duſſye me. A giz zpitowachu zleho mnye, mluwiechu gieſſuty: a lſty cziely den myſlechu. [61[b]]

14 Ale yaz iako hluchy neſlyſiech: a iako niemy neotworziw vſt ſwich.

15 Y vczynen yſem iako czlowiek neſlyſſye: a neymagie wſtech ſwich potreſktanye.

16 Nebo w tie, hoſpodyne, ſem vfal: ty vſlyſſ mye, hoſpodyne, boze moy.

17 Nebo yſem rzekl: abi kdi nenaweſſelili ſie mnye neprzietele mogi: a kdiz ſie pohnu nohy me, na mye welyke mluwyli yſu.

18 Nebo yaz v biczie hotow yſem [62[a]] a bolest ma prziede mnu geſt wzdy.

19 Nebo neprawedlnoſt mu yaz zwieſtugyu: y pomyſlyu za hrziech moy.

20 Ale neprzietele mogi budu zywy, y poſilneny yſu na mye: y zmnozeny yſu, giz nenawidieli yſu mne neprawye.

21 Giz zaplaczygi my zle za dobre, ottirhowachu mnye: nebo naſledowach dobroty.

22 Neotſtupuy mne, hoſpodine, boze moy, neotchod ote mne.

23 Przyzri ku pomoczy [62[b]] me, hoſpodyne, boze ſpaſſenye meho.

---

11 ſwetloſt: tak v rkp. — *15* wſtech t. j. *v ústech.* — *16* vſlyſſ: lat. rkp. exaudies. — *20* nenawidieli yſu: lat. rkp. oderunt.

Canticum Isaiae (Isa. XII. 1—6).

1 *Et dices in die illa:* [Z]powiedayu ſie tobie, hoſpo-
dine, nebo rozhniewal yſi ſie na mye: obratilo ſie geſt
ridanie twe, y vtieſſil ſy mye.
2 Toty boh ſpaſſitel moy: bezpecznye budu czynyti,
y newzboyu ſye, Nebo ſyla *[63ª]* ma hoſpodyn, y vczynen
my geſt w ſpaſſenye.
3 Naczrzete wody v weſelyu z ſtudnycz ſpaſite-
lowich:
4 y diete toho dne: zpowiedayte ſie hoſpodynu,
y wzywayte gmye geho: Znamy vczynte w ludech nale-
zenye geho: pomniete, zet wyſoke geſt gmye geho.
5 Zpiewayte hoſpodynu, nebo weliczſky vczynil:
zwieſtuyte to we wſſiey zemyu.
6 Weſel ſie y chwal prziebywanie ſyonſke, nebo
welyky proſ*[63ᵇ]*trzied tebe ſwaty yſrahel.

XXXVIII.

1 *In finem, ipsi Idithun, Canticum David.*
2 Rzekl ſem: budu ſtrzieczi cznieſt mych, abich ne-
popeſtil yazykem mym. Poſtawil ſem vſtom mym ſtrazyu,
kdiz prziedſtupil hrzieſſnyk proty mnye.
3 Onyemyel ſem, y pokorzil ſem ſye, y prziemykl
[64ª] ot dobrich: a boleſt ma obnowyla ſie geſt.
4 Rozhrzielo ſie ſirdcze me we mnye: a v myſleny
mem wzeyme ſye ohen.
5 Mluwil ſem w yazyku mem: znamo vczyn my,
hoſpodine, ſkonczienie me. A czyſſlo dny mych, ktere
geſt: abich wiediel, czo ſie nedoſtawa mnye.

Isa, 1 Zpowiedayu: inicialka v rkp. není, místo pro ni zůstalo prázdno. — *3* v weſelyu: pod tím připsáno w radoſti *5* zemyu: tak v rkp.

XXXVIII, 3 prziemykl: tak v rkp., silui; vynecháno *l* srov. 27, 1; 68, 4; 106, 29.

6 Toth yſy myerny poſtawil dny me: a podſtawa ma yakozto nycz przied tobu. Awſſakoze wſieczka yeſſut wſſelyky czlowiek zywy.

7 *[64b]* Awſakoze w obrazie mygie czlowiek: ale a darmo ſie ſmuczyge. Sbozie ſhromazdige: a newie, komu geho ſhromazdi.

8 a yuz, ktera geſt czaka ma? wſſako hoſpodyn? a podſtawa ma v tebe geſt.

9 Ote wſſiech neprawedlnoſty mich wipraw y zproſty mye: w ruhotu nemudremu dal ſi mie.

10 Onyemyel ſem, y neotewrziel vſt mych: nebo ty ſi vczynil.

11 othirni oteme rany twe.

12 Ot ſyly ruky twe yaz *[65a]* ſem vſtal w lany: pro neprawedlnoſt trzeſktal ſy czlowieka. Tuzyty ſy vczynyl iako pawuka duſſy geho: awſſakoze yeſutnie ſie zamuczyge wſſeliky czlowiek.

13 Vſlyſſy modlitwu mu, hoſpodyne, a proſbu mu: vſyma przigmy ſlzy me. Nemylczy nebo przychodny yaz ſem v tebe y putnyk, iako wſiczczy otczy mogy.

14 Otpuſtyu my, ath ſie prochlazyu, drziewe nez oteydu *[65b]* a wiecz nebudu.

XXXIX.

1 *In finem, Psalmus ipsi David.*

2 Czakaw czakal ſem hoſpodyna, y przyzrziel ke mnye.

3 Y vſlyſſal proſby me: y wywedl mye z giezera hubenſtwie a z blata ſkarziedſtwie. Y poſtawyl na opoczie nohy me: a oprawil chody me.

---

9 wipraw y zproſty: lat. jen erue. — *11* oteme m. *ote mne.* — *14* otpuſtyu m. *otpusti* remitte.

4 Y vpuſtil wſta ma pieſnyczy nowu, chwalu bohu naſſemu. Wzrzie mnozy, y wzbogie ſie: y budu vffaty w hoſpodyna.

5 Blazeny muz, gehoz geſt ymye bozie nadiegie geho *[66ª]* a nezrziedl na yeſuty a wzteklſtwie krzywe.

6 Mnohe yſi vczynil ty, hoſpo°, boze moy, dywy twe: a v myſleny twem nenye, kto rowen tobie. Zwieſtowal ſem y mluwil ſem: rozmnozeny yſu nad czyſlo.

7 Offierzie a obety nerodil yſi, ale vſy ſwirchowal yſi mnye. Za wzwyſſyu a za hrziech neproſil ſy ty.

8 rziech: toty gdu. Wahlawie knyh piſano geſt ote mne *[66ᵇ]*:

9 abich czynyl woly twu: boze moy, chtiel ſem, a prawo twe proſtrzied ſirdczie meho.

10 Zwieſtowal ſem prawedlnoſt twu we ſboru welykem, toty rtom mym nebranyu: hoſpodyne, toty wieſſ.

11 Prawedlnoſti twe neſkryl ſem w ſirdczyu mem: wieru twu a ſpaſſenye tweho rzekl ſem. Neſkril ſem myloſirdye tweho, a wieri twe ot wieczie welikeho.

12 Ale ty, hoſpodyne, ne daleky czyn myloſty *[67ª]* twe ote mne: myloſirdie twe weſſdy ſta przygymale mye.

13 Nebo obklyezylo mye zle, gehoz nenye poczet: pochwatyly mye neprawedlnoſty me, y nemohl ſem, abich vzrziel. Rozmnozeny yſu nad wlaſſy hlawy me: y ſirdcze me ſtupilo mne.

14 Smyluy ſye, hoſpodyne, abi wiprawyl mye: hoſpodyne, ku pomoczy mey przizrzy.

XXXIX, *4* wſta t. j. *v ústa*. — *5* nezrziedl m. *nezřěl*. — *7* obety tak v rkp. — *8* Wahlawie m. *v hlavě*, in capite. — *10* wieſſ: lat. rkp. scisti. — *11* ſpaſſenye tweho m. *tvé*. — *12* v lat. rkp.: misericordia tua semper susceperunt me; za tua jest vynecháno a pak připsáno na kraji: et veritas tua; pisatel překladu českého vynechal totéž z textu svého; plural slovesa v textě latinském a dual v českém svědčí, že jsou to chyby opisu. — *13* ſtupilo m. otstúpilo, dereliquit; srov. 21, 2; 70, 11; 88, 31 a j.; ŽGloss. otſtupilo; ŽPod. opuſtylo, ŽKap. opuſtilo.

15 Whaneny budte y zaſtidte ſye ſpolu, giz hle-
dayu *[67b]* duſſie me, abi otiely gy. Obraczeny budte
zaſſye y zaſtidte ſye, giz chtie zlemu memu.
16 [A]th neſſu birzo hanbu ſwu, giz mnye rzie-
kayu: gey gey.
17 Ath ſie radugi y weſele nad tobu wſiczny hle-
dayucze tebe; at rziekayu weſdi: wzweliczen bud hoſpodyn,
giz mylugi ſpaſitele tweho.
18 Ale yaz zebrak yſem a chudy: hoſpodyn ſnazen
geſt mne. Pomocznik moy y zaſlonytel *[68a]* moy yſi
ty: boze moy nemeſkay.

XL.

1 *In finem, Psalmus ipsi David.*
2 Blazeni, genz ſmyſly na praczneho a na chudeho:
w den zly wyproſty geho hoſpodyn.
3 Hoſpodin ſtrziez geho, a wzkrieſy geho, a blazena
vczyny geho w zemy: y nepoddaway geho w ruczie ne-
przatel geho
4 Hoſpodyn pomocz przineſe gemu na loze boleſty
geho: wſiczku poſteliu geho obratil yſy w *[68b]* w ne-
mocz geho.
5 Yaz yſem rzekl: hoſpodine, ſlytuy ſie nade mnu:
vzdraw duſſy mu, nebo ſem hrzieſſyla tobie.
6 Neprzietele mogi mluwily yſu zle mnye: Kdiz
vmrze, y zhyne ymye geho.
7 Acz wſſel, aby widiel, yeſſuty wzmluwieſſe, ſirdcze
geho ſhromazdilo neprawedlnoſt ſobie. Wyndieſſe wen,
y mluwieſſe
8 tez. Proty mnye tytrachu wſiczny neprzietele
mogi: proty mnie *[69a]* myſlechu mnie zle.

---

16 Ath: inicialka v rkp. není.
XL, 4 w nemocz: lat. rkp. in infirmitate. — *5* hrzieſſyla:
tak v rkp.

9 Slowo neprawe vſtawyli proti mnie: czyly, genz ſpi, ne przilozy, abi wſtal.

10 Atoty czlowiek myru meho, w nemz ſem myel nadiegi, genz giedieſſe chleby me, wzwelyczil na mye podpieczenye.

11 Ale ty, hoſpodyne, ſmyluy ſie nade mnu, y wzkrzieſy mye: y otplaczyu gym.

12 W tom ſem poznal, ze yſi chtiel mnye: nebo newzweſelyu ſie neprzietel moy nad mye.

13 Ale *[69b]* mye yſy pro newynu przygal: y potwirdil yſy mne przied tobu na wieky.

14 Blahoſlawen hoſpodyn boh yſrahelow ot wieka az do wieka: ſtan ſie, ſtan ſie.

XLI.

1 *In finem, Intellectus filiis Core.*

2 Jakozto zada gielen k ſtudnicziem wodnym: tako zada duſſie ma k tobie, boze.

3 Ziezila duſſye ma k bohu ſtudnyczi zywey: kdy przydu, y pokazyu ſie przied oblycziegem bozym.

4 Bily yſu mnye ſlzy me chlebowe we dne y w noczy: kdiz rziekayu *[70a]* mnie na kazdi den: kde yeſt boh twoy?

5 To rozpomanul ſem ſie, y wpil ſem w ſie duſſyu mu: nebo mynu v mieſto ſtanka diwneho, az w dom bozy. W hlaſſu weſſele a zpowiedy: zwuk quaſſyczieho.

6 Procz ſmutila yſi ſie, duſſye ma? a procz ſmuczyugeſſ mie? Gmyey nadiegi v bozie, nebo geſcze zpowidayu ſie gemu: ſpaſitel oblycziegie meho

7 y boh moy. Ke mnye ſamemu duſſie ma ſmutila ſie yeſt *[70b]* proto pomnyeti budu tebe zemye yordanſke, a hermonym ot hori maluczke.

---

12 newzweſelyu m. *nevzveseli.*

XLI, 5 wpil omylem m. *vylil,* lat. rkp. efiudi, ŽKap. wylil, ŽPod. wylyl. — *7* zemye m. *z země,* de terra.

8 Bezden bezedna wzywa, w hlaſſu ducziegy twich. Wſieczky wiſoſty twe y wilny twe na mye przyſſly.

9 We dne kazal hoſpodyn myloſt ſwu: a w noczy pieſen geho. V mne modlitwa bohu zywota meho,

10 rzku bohu: przygymatel moy yſy. Procz zapomanul yſi mne? a procz ſmuten cho[71ᵃ]zyu, kdiz muczy mye neprzietel?

11 Kdiz lamagyu ſie koſti me, wzruhaly yſu ſie mnye, gyz mutie mye, neprzietele mogi. Kdiz rziekayu my na kazdy den: kde geſt boh twoy?

12 procz mutyſſ ſie duſſie ma? a procz ſmuczyugeſſ mye? *Y*myey nadiegi v bozie, nebo yeſcze wpowidayu ſie gemu: ſpaſitel oblicziegie meho a boh moy.

XLII.

(Žalm XLII. položen doleji po ž. LI.).

XLIII.

1 *In finem, filiis Core ad intellectum.*

2 Boze, vſſyma naſſyma gſmy ſlyſſyely [71ᵇ]: occzy naſſy zwieſtowaly nam Dielo, kterzs dielal yſi we dnech gich, a we dnech ſtarich.

3 Ruka twa wlaſty zatratila, y zſadil yſy gie: ſnyzil yſy ludy, y wypudil yſi gie.

4 Any ty yſu wedie v meczi ſwem obſiedly zemyu, loket gich neſpaſl geſt gich: Ale prawyczie twa a loket twoy a proſwieta oblycziegie tweho: nebo ſi ſie ſmilil w nich.

5 Ty yſi ſam kral moy a boh moy [72ᵃ] genz wzkazugeſſ ſpaſſenie iakuboui.

---

8 przyſſly m. *přěšli*: lat. rkp. transierunt; srov, 72, 7. — *12* wpowidayu m. *vzpov-*, confitebor.

XLIII, 2 occzy m. *otci.* — kterzs: omylem m. *kterěžs'*. *3* ſnyzil yſy: ŽGloss. ſnizil, lat. rkp. afflixisti; buď překlad poněkud odchylný, jelikož *snížiti* znamená jinde v ŽW. humi-

6 K tobie neprzateli naſſie prowiegem rohem, a we
ymenu twem potupimy wſtawayuczy na ny.
7 Any ty wedie w lucziſcze me vffati budu: a mecz
moy ne ſpaſſe mne.
8 Ale ſpaſl ſi ny otiech, giz muczie naſ: a giz ne-
nawidie naſ pohanil yſi.
9 W bozie budem chwaleni czieli den: a we ymenu
twem wzpowiedami ſie tobie na wieky.
10 Ale nynye otehnal yſy y pohanyl ſi ny: y ne-
*[72[b]]*wyndeſſ, boze, w ſylach naſſich.
11 Obratil yſi ny zaſye po neprzietelech naſſych:
a giz nenawidiechu naſ, roztirhowachu ſobie.
12 Dal yſi ny iako owczie kirmyem, a v wlaſtiech
rozpraſſil ſy ny.
13 Prodal yſi lud twoy beze mzdy: a nebilo mnoz-
ſtwye v promyeneny gich.
14 Polozyl ſi ny w ruhotu ſuſiedom naſſym, w ru-
hanye a v poſmyewanye tiem, giz ſu okolo naſ.
15 Polozil yſi ny v podobenſtwie *[73[a]]* wlaſtem:
zamuczenye hlawy w ludech.
16 Czieły den hanba ma proty mnye geſt, a vha-
nenye obliczięgie meho przikrylo mye.
17 Ot hlaſſu ruhotneho a omluwneho: ot obliczigie
neprzietelſkeho a nenawiſtneho.
18 To wſeczko przišlo na ny, ny zapomanuli ſmy
tebe: a neprawie neczynyly ſmy w uſtawenyu twem.
19 I neoteſſlo zaſie ſirdcze naſſe: y chibil ſi ſie
ſtezek naſſych ot czieſti twe.
20 Nebo ſi polozyl ny v mieſtie zaloſtywem *[73[b]]*
a przikril ny ſtyen ſmyrtedlny.
21 Acz ſme zapomanuly gmye boha naſſeho, acz
ſme rozproſtrzyely ruczie naſſy k bohu gynemu.

---

liare, anebo chyba opisu místo *súžil*; ŽPod. muczyl ſy, ŽKap. bils, ŽKlem. pobiyal ſi. — *6* prowiegem: k tomu na kraji prowirzem. — potupimy: k tomu na kraji zhirdiemy. — *8* otiech m. *ot těch*. — *17* obliczigie: tak v rkp. — *19* chibil

22 Wſak bóh wzdobiwa toho? on zna tagemſtwie ſirdczie. Nebo pro tie myrtwie ny cziely den: czieneny gſmy iako owczie k zabity.

23 Wſtan, procz zaſipugeſſ, hoſpodine? wſtan, a nezaſpiſſ do konczie.

24 Procz obliczyey twoy otwraczugeſſ, zapomynaſſ *[74ᵃ]* nedoſtatka naſſeho, a ſmutkow naſſich.

25 Nebo ponyzena geſt v prachu duſſye naſſye: ſpekl ſye yeſt w zemy brzuch naſſ.

26 Wſtan, hoſpodyne, pomozy nam: y wikupy ny pro ygmye twe.

XLIV.

1 *In finem, pro iis, qui commutabuntur, filiis Core, ad intellectum, Canticum pro dilecto.*

2 [W]ypuſtilo ſirdcze me ſlowo dobre: rzku yaz ſkutk me kralowi. Yazyk moy ſtreſt mudreho piſſe nahle piſſayuczieho.

3 Kraſny twarzyu nad ſyny czlowieczymy, rozlita geſt myloſt *[74ᵇ]* na rtech twich: protoz pozehnal tebe boh na wieky.

4 Paſſy ſie meczem twym po bedru twu przieſilnye.

5 Swarzy twu a kraſſu twu ſnaz ſie, proſpieſnye poydy, y kraluy. Pro wieru a tichoſt a prawedlnoſt: y przywede tie dywnye prawiczie twa.

6 Sypowe twogi oſtrzi, ludie pod tię padnu, w ſirdczie neprzatel kralówich.

ſi ſie ſtezek: lat. rkp. declinasti semitas. — *22* Wſak: lat. rkp. nonne. — *23* nezaſpiſſ: omylem m. ne repellas. ŽPod. neotpuzey, ŽKap. neotpuzig.

XLIV, *2* Wypuſtilo: inicialka v rkp. není. — ſkutk m. *skutky*. — ſtreſt m. *trest*, calamus, ŽPod. treſt. — mudreho piſſe: passus chybný; lat. scribae, ŽPod. treſt pyſarzowa, ŽKap. ſteblo piſſarziewo. Lat. scribae bylo snad přeloženo dvěma slovy, *múdrého* a *piscě* z nichž jedno bylo glossou. — *4* przieſilnye: lat. potentissime (Vok.) vzato za adverbium. — *5* Swarzy

7 Stolecz twoy, boze, na wieky wiekom: prut na oprawenye prut *[75a]* kralowſtwie tweho.

8 Mylowal ſi prawedlnoſt a nenawidiel yſi neprawedlnoſt: proto zmazal tie boh, boh twoy olegem radoſty nad druzynu twu.

9 Myrra a kropie a kaſſia ot rucha tweho, ot domow ſlowutnych: ſ nych kochaly tye

10 dczery kralowe weſty twey. Stala kralowna na prawyczy twey w ruſſye pozlaczenem, obklyczena promyenu.

11 Slyſ dczy, a wezrzy, y naklon vcho twe: y zapomyen ludu *[75b]* tweho y domu otczie tweho.

12 Y pozada kral kraſſy twe: nebo on geſt hoſpodyn boh twoy, y wzmodle ſie gemu.

13 A dcze tirſke w darziech oblycziegie tweho wzproſie, wſiczkny bohaty oſady.

14 Wſſieczka ſlawa geho dczeri kralowy znutrz, v podolcziech zlatich

15 obleczena v promyenu. Przywedu kralowy diety po nyey: blyznye gegie przineſſeny budu tobie.

16 Przyneſſeny budu tobie w radoſti y v we*[76a]*ſelyu: przyneſſu gie w chram kralow.

17 Za otczie tweho vrodyly yſu ſie tobie ſynowe: vſtawiſſ gie kniezata nade wſſy zemy.

18 Pomnyeti budu ymene tweho we wſſelykem narodu y pranarodu. Protoz lude wzpowiedayu ſie tobie na wyeky y wieky wiekom.

XLV.

1 *In finem, filiis Core, pro arcanis, Psalmus.*

2 Boh naſſ vtocziſſcze y ſyla: pomocznyk w ſmutcziech, giz yſu nalezly naſ welmy.

---

m. *tváři.* — *9* ſ nych: ex quibus. — ſlowutnych: omylem m. *slonových* eburneis; ŽPod. a ŽKap. ſlonowych. — *10* weſty m *ve čsti.* — *13* dcze: nedopsáno, lat. filiae Tyri. — *14* geho m. *jejie* (podlé Thalhofra). — *15* diety: virgines, srov. 148, 12. — *17* za otczie tweho: lat. pro patribus tuis.

3 Protoz newz*[76ᵇ]*bogymy ſie, kdiz ſie zamuty zemye: a przieneſſu ſie hori w ſirdcze morzſke.

4 Seſſlyly ſye y zamutyli ſu ſie wody gich: zamuczeny ſu hori w ſile geho.

5 Rzieyczna nahloſt weſely myeſto bozye: vſwietil ſtan ſwoy wyſoczecz.

6 Boh proſtrzied neho, nezamuty ſie: pomocz gemu boh rano w zorzie.

7 Zamuczeny yſu wlaſty, y naklonyla ſu ſie kralow: dal hlaſ *[77ᵃ]* ſwoy, hnula ſie geſt zemie.

8 Hoſpodyn wſiech ſil ſ namy: przigymate naſſ boh iakubow.

9 Poydiete y wyzte ſkutky hoſpodynowy, gez polozil znamenye na zemy:

10 otgymagie bogie az do konczie zemſkeho. Luczíſcze zlomy, a zetrze odyenye: a ſczty zezze ohnem.

11 Przazdniete a hledayte, zez ſem yaz boho: wzwyſſy ſie v wlaſtech, a wzwyſſy ſie na zemy.

12 Hoſpodyn w ſilach ſ namy: przigymatel naſſ boh iakubow.

XLVI.

1 *In finem, pro filiis Core Psalmus.*

2 *[77ᵇ]* *W*ſſyczny lude tleſczte rukama: przieraduyte ſie bohu w hlaſſu weſſelem.

3 Nebo hoſpodyn wyſoky, hrozny: kral welyky nade wſſyu zemyu.

4 Poddal ludy nam, a wlaſti pod nohi naſſye.

XLV, 4 Seſſlyly ſie: omylem; lat. rkp. sonuerunt; k tomu na kraji: aſ wzwuczyly; ŽKap. zwuczaly ſu, ŽPod. zwuczely ſu. — *5* Rzieyczna: tak v rkp., fluminis; ŽPod. rzyeczny prud. — *6* pomocz m. *pomóž,* adiuvabit. — *7* kralow m. *královstvie,* regna. — *8* przigymate m. *přijímatel,* susceptor. — *10* Luczíſcze zlomy a zetrze odyenye: v lat. slovesa naopak se pojí, arcum conteret et confringet arma. — ſczty m. *ščíty,* scuta. — *11* Przazdniete: tak v rkp., vacate. — boho m. *bóh.*

5 Zwolit nam diedynu ſwu, twarz iakubowu, yuz mylowal.
6 Wſſel boh v przieradoſty, a hoſpodyn w hlaſſu trubnem.
7 Zpiewayte bohu naſſemu, zpiewaite: zpiewaite krali naſſemu, zpiewaite.
8 Nebo kral wſſie zemye boh: zpiewate mu *[78ª]* drzie.
9 *K*ralowal boh nad wlaſtmy: boh ſedy na ſtolyczy ſwatey ſwey.
10 Knyezata ludſka ſebrala ſut ſie ſ bohem abrahamowem: nebo bozkowe ſilny zemſczy nahle wzwyſſeny yſu.

XĽVII.

1 *Psalmus Cantici filiis Core secunda Sabbati.*
2 Velyky hoſpodyn, a chwaleny welmy v mieſtie boha naſſeho, na horzie ſwatey geho.
3 Zakladayuge weſelym wſſie zemye hori ſyon, boczi polnoczny, mieſto *[78ᵇ]* krale welikeho.
4 Boh w domiech geho bude poznan, kdiz przygme gie.
5 Nebo todie krali ſebrali ſu ſie, ſeſſly ſie w gedno.
6 Ony vzrziewſſe tak dywyly ſut ſie, ſmutily ſie, ſmutily ſie.
7 trzeſſ popadl gic. Tu boleſti iako rodiczne.
8 w duchu nahlem ztepeſ lodie tarſke.
9 Yakoz ſmy ſlyſſieli, takez ſmy widieli v mieſtie w hoſpodinowie ſyle, v mieſtie boha naſſeho: boh zalozil gey *[79ª]* na wieky.

XLVI, 5 zwolit m. *zvolil*, jako před tím poddal a po tom wſſel. — *8* zpiewate m. *zpievajte*, psallite. — *9* Kralewal: lat. rkp. regnabit.

XLVII, 3 Zakladayuge m. zakládá sě: ŽKap. zaklada ſie, fundatur. — *7* trzeſſ tremor, ŽKlem. trſas. — *9* ſyle: chybnou attrakcí, lat. rkp. in civitate domini virtutum. — gey m. *je* t.

10 Przigieli ſmy, boze, myloſirdie twe, proſtrzid chramu tweho.

11 Podle gmena tweho, boze, kak y chwala twa w kragie zemſke: prawedlnoſti pilna geſt prawiczie twa.

12 Raduy ſie horo ſyonſka, a weſelte ſie dczeri iude, pro ſudi twe, hoſpodyne.

13 Obkliczte ſyon, y obeymyete gy: wiprawte v wieziech gegie.

14 Polozte ſirdczie waſſye w ſile gegye: y rozdielte domy gegie *[79a]*, abiſte wyprawy w narodie druhem.

15 Nebo ſde yeſt boh, boh naſſ na wieky y wieky wiekom: on bude oprawowati ny na wieky.

XLVIII.

1 *In finem, filiis Core Psalmus.*

2 Slyſſte to wſieczky wlaſti: vſyma przigmiete wſiczczi, giz bidlite na ſwietie.

3 Wſſeliczi zemyene y ſinowe czlowieczy: ſpolu w gedno y bohaty y chudy.

4 Vſta ma wzmluwie mudroſt: a myſlenye ſirdcze meho roſſaphenſtwie.

5 Przychily ku *[80a]* powieſty vcho me: otewru w zaltarzy wylozenye me.

6 Procz ſie wzboyu w den zly? neprawedlnoſt ſtupnye meho obklyczy mye.

7 Gyz vſſagyu w ſilu ſwu: a v mnozſtwyu bohatſtwye ſweho ſie chlubie.

---

město, lat. rkp. eam sc. civitatem. — *10* proſtrzid: tak v rkp. — *11* kak m. *tak*, sic. — *13* obeymyete gy: z lat. eam, totiž Sion. — gegie: před tím jest napsáno geho, ale tečkami naznačeno, že slovo to se má vynechati; překladatel béře *Sion* podlé latiny za femininum. — *14* wyprawy m. *vypravili*, ut enarretis.

XLVIII, 6 ſtupnye: calcanei; ŽPod. chodydla, ŽKap. ſtopy.

8 Bratir newyplaty, wykupi czlowiek? a neda bohu ſlozenye ſweho.
9 A mzdu wykupenye duſſie ſwe: a bude vſilowati na wieky,
10 a bude zyw geſcze do konczie.
11 Nevzrzy ſeſtye, [80[b]] kdiz vzrzy mudre mrucze: ſpolu nemudri y blazn ſendü. Y oſtawye czyzym ſbozie ſwe:
12 a rowowe gich domowe gich na wieky. Stanowe gich ot rodu do rodu: nazwaly gmena ſwa w zemyech gich.
13 Czlowiek, kdiz we czſty bieſſe, nerozomyel: przyrownan geſt k ſkotu nemudremu, a podoben vczynen geſt gym.
14 Ta czieſta gich wrazda gym: a potom wſtech ſwich [81[a]] ſmylygyu.
15 Yako owczie v pekle polozeny yſu: ſmyrt ſpaſſe gye. Y wladnu gymy prawedlny z yutra: a pomocz gich oſtara ſie v pekle ſlawa gich.
16 Wſſakoz boh wikupi duſſyu mu z ruky pekelne, kdiz wezme mye.
17 Neboy ſie, kdiz bohat vczynen bude czlowiek: a kdiz rozmnozena bude ſlawa domu geho.
18 Nebo kdiz ty ſende, newzmet wſſeho: nyty ſtupy ſ nim ſlawa geho [81[b]].
19 Nebo duſſye geho w zywotie geho bude blazena: wzpowiedati ſie bude tobie, kdiz dobrzie vczynyſl gemu.
20 Wende az do narodow otczow ſwich: az na wieky nevzrzy ſwietla.
21 A czlowiek, kdiz we czſty bieſſe, nevrozomyel: przirownan geſt k ſkotu nemudremu, a podoben vczynen geſt gym.

---

14 wrazda: scandalum, ŽGloss. wrazie. — wſtech t. j. *v ústech.* — ſmylygyu: tak v rkp., complacebunt. — *15* ſlawa gich: lat. a gloria eorum.

XLIX.

1 *Psalmus Asaph.* Boh bohoui hoſpodyn mluwil geſt: y pozwal zemye. Ote wzchoda ſlunczie az *[82ª]* do zapada:

2 z ſyona twarz kraſſy geho.

3 Boh naſſ zgiewnye przide, boh naſſ, a neprziemylczi. Ohen przid nym ſye zazze: a okolo neho burzie moczna.

4 Przywolal nebe ſwirchu, a zemy k rozeznanyu luda ſweho.

5 Sberzte gemu ſwate geho: gyzto rzyedye wprawu geho w ofierzie.

6 Y wzwieſtugi nebeſſa prawedlnoſt geho; nebo boh *[82ᵇ]* ſudcze geſt.

7 Slyſſy lude moy, y wzmluwy ylrahelowy, y poſwiedczi tobie: boh, boh twoy yaz yſem.

8 Ne w offierzie twey wlagyu tobie: ale wezdwyzy twey prziede mnu yſu weſdy.

9 Ne przygmu z domu tweho telat: any z ſtada tweho kozlow.

10 Nebo ma yſu wſieczka zwierzata leſna, ſkot na horach a wolowe.

11 Poznal ſem wſeczko ptaczſtwo nebeſke: a kraſſa rolſka ſe mnu geſt.

12 Acz ty *[83ª]* zlacznieyu, nepowiem tobie: moy ti geſt wedie okryſſl zemye, a pilnoſt geho.

13 Acz ty budu gieſti maſſo bykowe? czyli krew kozlowu budu pity?

XLIX, 3 przid m. *přěd.* — *5* wprawu t. j. *úpravu*, testamentum. — *7* ſlyſſy lude: nad tím nadepsáno červeně a rukou jinou: ſlyſſ lide. — *8* wlagyu m. wzlagyu, arguam, srov. wzlayu 49, 21 a j.; ŽPod. wzlagy. — wezdwyzy twey: chybou opisu místo *vzdviži tvé* (plur. Nom.), holocausta tua; opisovatel bral *vzdviži* za Lok. sing. *v-zdviži* a podlé toho pojetí změnil i ostatek

14 Obietuy bohu obiet chwaly: a nawrat wyſoczczy ſlybi twy.

15 Y wzwolay mie w den ſmutka tweho: y zproſtzyu tye, y poczſtyſſ mye.

16 Ale hrzieſſnyku rzekl boh: procz ty wyprawugeſſ prawedlnoſti me, a przygimaſſ vprawenye me ſkirzie vſta *[83^{b}]* twa?

17 Ty yſi wedie nenawidiel kazny: y zawirhl yſy rzieczi me zaſie.

18 Acz vzrzieſſe zlodiegie, biezieſſe ſ nym: a ſ czyzoloźczy diel twoy kladieſſe.

19 Vſta twa plodila zlob: a yazyk twoy ſkladl lſty.

20 Sedie proty bratru twemu mluwieſſe, proty ſynu materze twe kladieſſe wrazy:

21 to yſi vczinyl, a mylcziech. Mnyeſſe, neprawedlnicze, bich *[84^{a}]* bil k tobie podoben: wzlayu tobie, y poſtauy proty oblycziegy twemu.

22 Rozomyeyte to, giz zapomynate boha: at nykdy nechwaty, a nebude kto genz zproſti.

23 Obiet chwaly pocſtila mye: a tam ſtezka, yamz pokazyu gemu ſpaſitele bozieho.

L.

1 *In finem, Psalmus David,*

2 *Cum venit ad eum Nathan Propheta, quando intravit ad Bethsabee. (2. Reg. 12.)*

3 Smyluy ſie nade mnu, boze, podle welikoſty myloſirdie tweho. A podle mnozſtwye myloſirdenſtwie tweho ſhladi zloſt mu. *[84^{b}]*

---

a napsal wezdwyzy twe*y*. — *14* twy: tak v rkp. — *15* zproſtzyu: na pohled patrné tz; ale c a t bývá vůbec nesnadno rozeznati, a ježto za *č* bývá z pravidla cz, tedy bylo by čtení cz dopuštěno i zde. — *21* neprawedlnicze; překladatel vzal lat. adverbium inique za Vok. sing. — *22* kto genz: tak v rkp., snad chybou opisu; podobá se totiž, že v předloze byla k *jenž* glossa *kto* a že opisovatel glossu do textu pojal. — *23* ſtezka: k tomu na kraji cziеſta.

4 *V*iecz omy mye ot zloſt me: a ot hrziech meho oczist mye.

5 Nebo zloſt mu yaz znayu: a hrziech moy proty mnie geſt weſſdi.

6 Tobie ſamemu ſem ſhrzieſſil, á zle przied tobu yſem vczynil: aby zprawil w twich ſlowiech, y pomſti, kdiz tebe poſudie.

7 Owa nebo w hrzieſſiech yſem poczat: a w hrzieſſiech mich poczala mye geſt matie ma.

8 Owa nebo prawdu mylowal w negiſte a tay*[85ᵃ]*ne mudroſti twe zgiewil ſi mnye.

9 Pokropi mye hoſpodine yzopem, a budu cziſt: vmygeſſ mye, y budu ſnyeha bielegy.

10 Sluchu memu daſſ radoſt y weſſele: y zradugi ſye koſty vtiſſene.

11 Ybrat obliczіey twoy ot hrziecha meho: a wſſie me zloſty zhladi.

12 Sirdcze cziſte ſtworz we mnye, boze: a duch prawy obnowy v mem zywotie.

13 Nezamietay mne ot *[85ᵇ]* obliczіegie tweho: a ducha ſwateho tweho neotwraczyu ote mne.

14 Nawrat my weſele ſpaſenye tweho: a duchem naywiſſym ſtwirdy mye.

15 Navczy zloſtne czieſtam twim, a nemyloſtiwy k tobie ſie nawratie.

16 Zproſty mye hrziechow boze, boze vzdrawenye meho, y chwality bude yazik moy prawdu twu.

17 Hoſpodyne, rty ma otworz: a ma vſta wzdadie tobie chwalu twu.

18 Nebo acz bi *[86ᵃ]* chtiel obieti ty bich dal wliky: offieri ne lyubiſſ.

L, 4 ot zloſt me a ot hrziech: nedopsáno místo *zlosti, hřiecha.* — *6* pomſti: tak v rkp. m. *pomstil.* — *8* mylowal w m. *miloval si,* dilexisti, chyba opisu. — *11* Ybrat m. *obrat,* averte. — *13* nezamietay: k tomu na kraji al. nezawrhuy. — neotwraczyu: tak v rkp., ne auferas. — *16* hrziechow: lat. rkp. de sanguinibus; ŽKlem. krwi t. j. *krví.* — *18* obieti ty: tak

19 Obiet bohu duch ſmutny: ſirdcze ſkruſſene a tiſſene, boze, newzhridiey.
20 Dobrotywie vczyn w dobrey woly twey ſyonu: aby vczyneny bili zdy yeruzalemſke.
21 Tehdi przigmeſſ obet prawedlenſtwie, dari y offieri: tehdi wlozie na oltarz twoy telata.

LI.

1 *In finem, intellectus David,*
2 *Cum venit Doëg Idumaeus, et nuntiavit Sauli: Venit David in domum Achimelech* (*1. Reg. 22. 9.*)
3 *[86b]* Czo ſie chlubiſſ w zloby, genz moczen yſy w neprawedlnoſti.
4 Czieli den neprawdu myſly yazyk twoy: iako brzitwa oſtra vczynyl yſi leſt.
5 Mylowal yſi zlob nad lutoſt: neprawedlnoſt wiecze, nez mluwiti prawo.
6 Mylowal yſem wſieczka ſlowa ſtriczenye yazykem lſtywym.
7 Proto boh zkazi tye do ſkonczienie: wytirhne tie, y wiſtiezy tye z ſtanu tweho, a korzen *[87a]* twoy z zemye zywich.
8 Vzrzie prawy, a wzbogie ſie, a gemu ſie budu ſmyeti, y dieyu:
9 toty czlowiek, genzto nepolozil boha pomocznika ſwe: Ale gmyel nadieyu v mnozſtwyu bohatſtwie ſweho, y prziemohl w gieſſuty ſwey.
10 Ale yaz, yako olywa plodiczſtwie w domu boziem, ymiel ſem nadiegi v myloſirdie bozie na wieky y wieky wiekom.

---

v rkp.; lat. si voluisses sacrificium, dedissem. — wliky m. *vše-liky*; ŽKap. wſelik, lat. utique; srov. strpěl byl bych wſeliky sustinuissem utique ŽKap. 54, 13. — *21* obet: tak v rkp.
LI, 6 mylowal yſem lat. dilexisti. — *9* pomocznika ſwe: m. *svého.*

11 Wzpowiedayu ſie tobie na wieky, ze yſi vczynil: y wzczakayu [87b] ymene tweho, nebo ty dobre geſt przied obliczieɡem ſwatym twym.

XLII.

1 *Psalmus David.*
Sudy mye, boze, a rozeznay wiecz mu z wlaſty ne ſwate, ot czlowieka nepraweho a ſtyweho wiproſti mye.
2 Nebo ty yſy boh ſila ma: procz yſi mie zahnal? a procz ſmuczen chozyu, kdiz muczy mye neprzietel? [88a]
3 Wypuſt ſwietloſt twu a prawdu twu: onye ſta mie przywedle, y dowedle na horu ſwatu twu a w ſtany twe.
4 Y wendu k oltarzy boziemu: a k bohu memu genz tieſſy mladoſt mu. Zpowiedayu ſie tobie w huſlech, boze, boze moy.
5 procz yſy ſmutna duſſye ma? a procz zmuczyugeſſ mye? Yſſay v boh, nebo geſcze wzpowiedayu ſie gemu: ſpaſitel obliczioɡie meho a boh moy.

Canticum Ezechiae (Isa. XXXVIII, 10—20).

10 [88b] Yaz ſem rzieckl proſtrzied dnow mych poydu k wratom pekelnym. hledach zbitka let mich.
11 Rziech: neuzrzy hoſpodina boha w zemy zywich, nevzrzyu czlowieka wiecz a prziebywayuczie v pokogi.
12 Pokolenie me otyato geſt, y ſwynuto geſt ote mne iako ſtanowe paſtirzowy. Otrziezan geſt iako [89a] tka-

---

XLII, 1 ſtyweho m. lstivého.
Ezech., 10 Yaz ſem rzieckl: tak v rkp., jen že litera *k* literu *c* skoro zakrývá; písař bezpochyby psal nejprve aorist *řiech*; když měl pro něj napsáno rziec-, rozhodl se pro perfektum *sem řekl* a proto psal dále *-kl,* klada při tom literu *k* na *c* (t. j. z *c* je předěláno *k*, ale tak, že se vidí oboje), a nadepsal ſem nad řádkem; chybné *-ie-* místo *c* zůstalo z napsání prvního. ŽPod.: ſem rzekl. — *11* prziebywayuczie lat. habitatorem. — *12* yako tkadlyczie m. jako *ot* tk.. a texente,

dlyczie zywot moy: kdiz gefcze fnowachu mye, otrziezal
mie, ot yutra az do weczera dokonaff mie.
13 Nadyegiech fye az do gitra: yako lew tak
zetrziel wffe kofty me: Ot yutra az do weczera dokonaff mye.
14 iako ptaczie wlaftowiczie tak wzwolayu, wzmiflyu
iako holubiczie. Ztencziele fta oczy mogi hledayucze na
wyfoft. Hofpodine, nafile tirpyu, otpowiez za mye.
15 czfo rzku tobie, nebo czfo otpo[89b]wie my,
kdiz fem fam vczynil. Rozpomanu tobie wfieczka leta
ma a w horzkofti duffie me.
16 Hofpodyne, acz tak zywu biti geft, a w tiechto
zywot duchu meho, potrefkczeff mye a obzywiff mye.
17 toty v pokoyu horzkoft ma prziehorzka: Ale ty
wyproftil yfi duffyu mu, abi nezhinula: zawirhl yfi za
chrzbet twoy wfieczky hrziech me.
18 Nebo peklo nezpowiedaty fie bude tobie, any
[90a] fmyrt chwaliti tebe bude: any doczekayu, giz
fchodie w giezero, prawdy twe.
19 Zywy, zywy, on zpowiedati fie bude tobie, iako
y yaz dnef: otecz fyn znamu vczyny prawdu twu.
20 Hofpodyne, fpaffena mye vczyn, a chwaly naffie
wzezpiewamy po wffie dny zywota naffeho w domu hofpodynowie.

LII.

1 *In finem, pro Maëleth intelligentiae David.*
[90b] *R*zekl nemudri w firdczyu fwem: nenye boha.
2 Zpirzneny yfu, a myrzuty vczyneny yfu w zlofty
gich: nenye, kto by vczynyl dobrzie.
3 Boh f nebie fezrziel na fyny czlowieczie: aby
vzrziel, geft[91a]ly rozumny nebo hledayuczy boha.

ŽPod. yako od tkadlcze. — *17* hrziech m. *hřiechy*. — *19* fyn m. *synóm*, filiis.

4 Wſiczczi ſie pohnuly, ſpolu nevziteczny vczyneny yſu: nenye, kto by vczynyl dobrzie, nenie az do gednoho.
5 Awſakze vpatrzie wſichny, giz dielagyu neprawedlnoſt, giz zeru oſſadu mu, iako kirmyu chlebowu.
6 Boha newzezwaly yſu: tu trzieſly ſie ſtrachem, kdez nebieſſe ſtrachu. Nebo boh rozmyetal koſty gich, giz [91b] ludem myly: pohaneny yſu, nebo boh potupil gie.
7 Kto da z ſyona ſpaſitele yſrahelowy? Kdiz obraty hoſpodin wyezenye oſſady ſwe, rozweſely ſie iakub y wzraduge ſie yſrahel.

LIII.

(Žalm LIII položen nahoře po ž. XXV).

LIV.

1 *In finem, in carminibus intellectus David.*
2 *V*ſlyſſ, boze, modlitwu mu, y ne potupuy proſby me:
3 przizrzy ke mnye y vſlyſſy mye. Zamuczen yſem w obykanyu mem: y zamuczen yſem:
4 ot hlaſſu neprzitelſkeho a ot ſmut[92a]ka hrzieſſnikowa. Nebo pohnuly yſu ſye na mye neprawednoſti: a w hniewie vſilny biechu mnye.
5 Sirdcze me zamutilo ſie geſt we mnye: a hroza ſmirtedlna padla na mye.
6 Strach a trzieſka prziſſly na mye: a przykrily mye tmy.
7 Y rzekl ſem: kto da mnye perzie, iako holubyczy, a letati budu, y otpoczynu?
8 A toty wzdalil ſem ſie biezie: y bidlil yſem na puſczy.

LII, 5 Awſakze: lat. nonne.
LIV, 4 neprzitelſkeho: tak v rkp.

9 Czakal yſem geho *[92b]*, genz mye ſpaſena vczynil
ot vdulanye ducha y burzie.
10 Vnahli ſie, hoſpodyne, rozdiel yazyky gich: nebo
widiel ſem neprawedlnoſt y protywenſtwie v mieſtie.
11 Den y nocz obkluczuge yu na zdech geho ne-
prawednoſt: a naſile ſtrzied geho
12 a neprawedlnoſt. Y nezhynula z ulicz geho lichwa
a leſt.
13 Nebo aczby neprziete moy zle rzekl mnye, tyrpiel
bych bil owſſem: Acz*[93a]*bi ten, genz nenawidieſſe mne,
na mye welike mluwyl by, ſchowal bich ſie bil ponye
ot neho.
14 Ale ty wedie czlowiek gednomiſlny, wodczie moy
a znamy moy.
15 Genz ſe mnu ſladke giedieſſe kirmye: w domu
boziem chodili ſmy w gednomyſly.
16 Przyd ſmyrt na nye: a ſeydiete do pekla zywy.
Nebo ſabirſtwo v bidlech gich, proſtrzied gich.
17 Ale yaz pak k hoſpodynu yſem wolal, a hoſpodyn
ſpaſl *[93b]* mye.
18 Weczer a rano a v poledne wyprawyu y zwie-
ſtugyu, y vſlyſſy hlas moy.
19 Wykupy v myru duſſy mu otiech, giz blizie ſie
ke mnye: nebo mezy mnohymy bieſſe ſe mnu.
20 Vſlyſſy boh, y ponyzy gye, genz geſt na wieky.
Nebo nenye gym promyeny, y nebaly ſy boha.
21 wylozil ruku ſwu k zaplaczenyu: Poſquirnyly
yſu *[94a]* vſtawenye geho.

---

11 naſile m. *úsilé*, labor; ŽPod. vſyle. — *13* neprziete m. *nepřietel*. — Aczbi .. mluwyl by: si locutus fuisset; buď má býti *byl* místo by, anebo spíše jest v tom anakoluth, vzniklý doslovným překládáním z lat. — *16* Przyd: lat. rkp. veniat; k tomu připsáno černě a písmem jiným *-e*, oprava chybná. — v bidlech gich proſtrzied gich: tak v rkp., lat. jen in habitaculis eorum; druhá část, proſtrzied gich, je bezpochyby glossa ku prvé; opisovatel měl ji ve své předloze a pojal ji do kontextu. — *17* ſpaſl: lat. rkp. salvabit. — *19* otiech m. *ot těch*. — *20* na wieky: lat.

22 rozdielyli yſu ſie ot hniewu obliczigie geho: y przyblyzy ſie ſirdcze geho. Zmyekczyli yſu rzieczi ſwe nad oley: a ſamy yſu ſſypowe.

23 Wyrzy na hoſpodyna peczy twu, a on tebe otchowa: a neda na wieky wilnoſkoky prawemu.

24 Ale ty, boze, vwedeſſ gie w ſtudnyczy ſeſtie. Muzye kirwawnyczy a lſtywy nerozdiele dny ſwich: Ale yaz budu gmyeti nadiegi w tobie *[94^b]* hoſpodyne.

LV.

In finem,

1 *Pro populo, qui a Sanctis longe factus est, David in tituli inscriptionem, cum tenuerunt eum Allophyli in Geth.* (*1. Reg.* 21 *12.*)

2 Smyluy nade mnu, boze, nebo ſtlaczil mye czlowiek: czieli den naboyugie mutil mye.

3 Tlaczyly mye neprzietele mogi cziely den: nebo mnoho boyugiczich proty mnie.

4 Ot wyſokeho dne wzboyu ſie: yaz budu w tie uffaty.

5 V bozie wzchwaly rzieczy me, v bozie gmyel ſem nadigi: newzboyu ſie, czſo my uczyny *[95^a]* czlowiek.

6 Cziely den ſlowa ma myrzkowaly: proty mnye wſſe (ſhromazdenye) myſſlenye gich na zle.

7 Wzbidle ty y ſkrygy: ony chodidla meho budu chowaty. Yakoz yſu czakaly duſſye me,

8 pro nyczſſe uczynyſſ ſpaſena gie: w hnyewie ludy zlamaſſ: Boze,

---

rkp. ante saecula. — ſy m. *sě.* — *22* obliczigie: tak v rkp. — ſwe lat. eius.

LV, *2* Smyluy: tak v rkp., bez *sě.* — *6* wſſe (ſhromazdenye) myſſlenye: tak v rkp.; v textu lat. rkp. psáno: omnes congregationes, chybně místo omnes cogitationes; touto chybou sveden pisatel textu českého napsal ſhromazdenye, pak chybu poznal, zavřel to slovo závorkami a napsal myſſlenye: také v textu lat. opravena chyba, tím, že po slově congregationes vepsáno mezi řádky cogitationes. — *8* uczynyſſ ſpaſena gie;

9 ziwot zwieſtowal ſem tobie: polozil yſy ſlzy me przied tobu. Yakoz y w ſlubu twem.

10 tehdi obratie ſye *[95b]* neprzietele mogi zaſye. W kerzyzkolywiek den powolayu na tie: tot ſem poznal, ze boh moy yſy.

11 V bozie wzchwaly slowo, a v bohu wzchwaly rziecz: v bozie ymam nadiegi, newzboyu ſie, czſo my vczyny czlowiek.

12 We mnye ſu, boze, obety twe, gez wraczyu, chwalu tobie.

13 Nebo zproſtil ſy duſſy mu ot ſmyrti, a nohy me ot popilzu: abich ſie ſmylil przied bohem w ſwietloſti zywuczich.

LVI.

In finem,

1 *Ne disperdas, David in tituli inscriptionem, cum fugeret a facie Saul in speluncam.* (*2. Reg. 22. 1. et 14. 4.*)

2 Smyluy ſie nade mnu, boze, ſmyluy ſie nade mnu, nebo w tie vſſa duſſye ma: A w ſtyen krzidlu twu budu vſſaty, donadz nemyne neprawedlnoſt.

3 Wzwolayu k bohu naywiſſyemu, k bohu, genz my dobrzie vczynil.

4 Poſlal z nebie, y wyprauil mye: dal w ruhanye tlaczytele me. Poſlal boh myloſirdie ſwe a prawdu ſwu.

5 y zproſtil duſſyu mu z proſtrzied ſczenczow lwowich, ſpal yſem zamuczen. Synowe czlowieczi *[96b]*, zuby gich odienye a ſſypowe: a yazik gich mecz oſtry.

6 Wzwyſſy ſie nad nebeſſa, boze, a nade wſſyu zemy ſlawa twa.

---

tak v rkp., nesrovnalost syntaktická ve rčení ustrnulém; srov. 71, 13. — *10* kerzyzkoliwiek: tak v rkp., také ŽKlem. má zde ř m. *r*, kterzis, a taktéž ŽPod. kterziz. — *11* ymam nadiegi: lat. speravi. — *12* obety; tak v rkp.

7 Oſſidlo vczynyly noham mym: a naklonyli duſſyu mu. Wykopali przied obliczie gem mym dol: y upadly wen.
8 Spraweno ſirdcze me, boze, vpraweno ſirdcze me: zpieyu a zalm rzku.
9 Wſtan, chwalo ma, wſtan zaltarzyu y huſly: wſta-[97a]nu wzbrziezdenye.
10 Y zpowiedayu ſie tobie w ludech, hoſpodyne: a zalmu rzku tobie wlaſtech.
11 Nebo wzweliczena geſt az na nebeſſa myloſirdie twe, y az do oblakow viera twa.
12 Wzwyſi ſye na nebeſſa, boze: a nade wſſyu zemy ſlawa twa.

LVII.

In finem
1 *Ne disperdas, David in tituli inscriptionem.*
2 *A*cz owſſem giſtie prawedlnoſti mluwyte, prawie ſudte, ſynowe czlowieczy.
3 A todiety w ſirdczy neprawedlnoſti remeſlnyte: w zemy neprawedlnoſt ruczi waſſie ſkladayu. [97b]
4 Otluczily yſu hrzieſſnyczy ot zywota, bludyli yſu ot lozie: mluwyly yſu krziwdu.
5 Cziepet gich podle podobenſtwye hadoweho: iako kralykowe hluſſy a zatiſknucze uſſy ſwoy.
6 Genz ne uſlyſſy hlaſſu czarodyeynykowa: a giedowcie czarugyucze mudrzye.

LVI, 9 wzbrziezdenye in diluculo, omylem m. *v zabřěždenie*; srov. 77, 34 a 107, 3. — *10* zalmu m. *žalm*; wlaſtech: in gentibus. — *11* wzweliczena m. *vzveličeno*, chybně podlé lat.
LVII, 3 ruczi waſſie m. *rucě vaši*. — *4* otluczily: lat. pass. alienati sunt. — *5* iako kralykowe hluſſy a zatiſknucze uſſy: tak v rkp., chybně: v lat. rkp. řadí se ku předcházejícímu Gen. serpentis dále aspidis surdae et obturantis aures; chyba je také v ŽGloss. kralikowie hluſyey, a ŽPod., kralykowye hluchey; vznikla snad tím, že lat. aspidis surdae bráno za Dativ aspidi surdae a překládáno doslovně; byla tedy chyba nějaká již ve společné předloze Žaltáře Wittb., Gloss. a Pod.

7 Boh zetrze zuby gich w ustech gich: kly lwowe
zlama hospodyn.
8 K nyczemuz przidu yakoz woda [98a] sbeyhnuczy:
napal luczisсze swe, donudz nezemdlegyu.
9 Nako wosk, genz plowe, budu wzieti: spadl na
nye hohen y nevzrziely slunczie.
10 Drziewe nez zrozomyelo tirnye nasse hloha: iako
zywe, tak hniewiwie pozrzie gie.
11 Wzraduge sie prawy, kdiz vzrzy pomstu: ruczie
swogi vmyge we kirwy hrziessnykowie.
12 Y die czlowiek: acz gest plod prawemu: owssem
gest [98b] boh sudie gie na zemy.

LVIII.

In finem,
1 *Ne disperdas, David in tituli inscriptionem,
quando misit Saul, et custodivit domum eius, ut eum
interficeret. (1. Reg. 19. 11.)*
2 Zprosty mye z neprzatel mych, boze moy, a ot
wstawayuczich proty mnye wiprawi mye.
3 A zprosty mie ot dielayuczich krzywdu: a ot
muzow kirwawich spassy mye.
4 Nebo toty giely dussyu mu: vderzily na mye silny.
5 Any krzywda ma, ny hrziech moy, holpodyne:
bez neprawedlnosti bieziech y zprawich.
6 Wstan v mocz [99a] mu, a hleday: a ty, hospo-
dyne, boze wssiech sil, boze ysrahelsky, Przizrzy. k na-
wsczieweny wssiech wlasti: a nesmyluy sie nade wssiemy,
giz czynye neprawedlnost.
7 Ath sie obratie k weczeru, aby hlad tirpiely iako
psy, a tulati sie budu po myestu.

— *8* sbeyhnuczy: omylem m. *sběhnúci.* — *9* Nako m. *Jako.* — *10* pozrzie m. *požře,* absorbet.

LVIII, 6 v mocz mu: tak v rkp., chybně m. lat. in occursum meum; ŽKlem. u potkanye; ŽKap. k potkany, ŽPod. taktéž.

8 A at wzmluwye vſty ſwymy, a mecz w rtiech gich: nebo kto vſlyſſal?

9 A ty, hoſpodyne, wſmyegeſſ ſie gym: a w nyczſſe przywedeſſ wſie [99b] wlaſti.

10 Sylu mu k tobie chowayu, nebo boh przygymatel moy yſy.

11 boh moy, myloſirdie geho przіedeyde mye.

12 Boh vkazal my na neprzately me, nezbygiey gich: at nykdy zapomanu ludu meho. Rozpraſſy gie v moczy twey, a ſlozyu gie, zaſlonytelu moy, hoſpodyne.

13 Zawynenye vſt gich, rziecz rtow gich: aby popadeny bily [100a] v piſſye ſwey. Z nenawydienye a lzy budu zwieſtowany

14 do ſkonczienye, w hniewnem do ſkonczienye, y ne budu. Y wzwiedie, nebo boh wzwladne iakubem a kragynamy zemſkymy.

15 Obratie ſye k weczeru, a hlad budu tirpiety iako pſy: y wtulayu ſye po myeſtu.

16 Ony ſie rozpraſſye k giedenyu: aczly pak nebudu ſyty, y wztytczyu.

17 Ale yaz budu zpie[100b]wati ſilu twu, y wzwyſſyu rano myloſirdye twe: Nebo vczynen yſi ty przygymatel moy y vtocziſcze me, w den ſmutka meho.

18 Pomoczniku moy, tobie wzpieyu, nebo boh przigymatel moy yſy: boh moy, myloſirdye me.

LIX.

In finem,

1 *Pro his qui immutabuntur, in tituli inscriptionem ipsi David in Doctrinam,*

— *12* ludu meho: chybný překlad, lat. populi mei je plur. Nom. — ſlozyu m. *složi*, imperat. — *14* w hniewnem do ſkonczienye: tak v rkp.; lat. in ira consummationis. — *15* wtulayu: ŽPod. wztulagy. — *16* wztytczyu: tak v rkp., murmurabunt, bezpochyby místo *vztytřiu*; srov. tytrati susurrare 40, 8, murmurare 105, 25; ŽKap. wrepczy, ŽPod. zrepczy.

2 *Cum succendit Mesopotamiam Syriae, et Sobal, et convertit Joab, et percussit Idumaeam in valle Salinarum duodecim millia. (2. Reg. 8. 1. et 10. 7. et 1. Par. 18. 1.)*

3 [B]oze, otpudil yſi ny a zkazil ſy ny: rozhniewal ſy ſie, y ſlytowal ſi ſie nad namy.

4 Smutil ſy zemyu, y otrutil *[101ᵃ]* yſi gi: vzdraw zetrzienye gegie, nebo zamuczena geſt.

5 Pokazal yſy ludu twemu twirde: y napogil ſi ny wyna zkuſſeneho.

6 Dal yſy boyuczym tebe znamenye, abi bieziely ot obliczie gie luczifczneho: Abi bili zproſczeny myloſtnyczi twogi.

7 ſpaſena vczyn prawyczie twa, y vſlyſſy mye.

8 Boh mluwil geſt w ſwatem ſwem: wzradugi ſie y rozdielyu ſicczynu, a podle ſtanowiſczie zmyerzu.

9 Moy geſt galaad, a moy geſt manaſſeſ *[101ᵇ]* a effraym ſyla hlawy me. Yuda kral moy,

10 moab hirnecz nadiegie me. *W* ydumey roſproſtru obuw mu: mnie czyzozemczy poddany ſu.

11 Kto dowede mye do myeſta ohrazeneho? Kto dowede mye az do ydumegie?

12 A wſſak ty, boze, genz ſi otpudil ny: y newyndeſſ, boze, w ſilach naſſich?

13 Day nam pomocz z ſmutka: nebo geſutna *[102ᵃ]* zdrawie czlowieczie.

14 *V* bozie vczynymy mocz: a on w nyczſe przywede ſmuczyyuczi nas.

LIX, 3 Boze: inicialka v rkp. není. — *5* wyna zkuſſeneho za lat. vino compunctionis; zkuſſeneho m. *zkrúšeného* anebo m. *zkrúšenie*; ŽPod. zkruſſenye. — *8* podle m. *podolé*, convallem; táž chyba byla v ŽPod. — *10* poddany: v rkp. bylo lat. michi alienigenae amici facti sunt, a česky nad tím mnie czyzozemczy przietele vczynili ſu ſie; opravovatel přetrhl latinské amici facti a české przietele vczynili ſie, a napsal za to na kraji subditi a poddany. — *13* geſutna zdrawie: otrocky podlé lat. vana salus; nad zdrawie napsáno týmž písmem pomocz.

LX.

In finem,
1 *In Hymnis David.*
2 Vflyff, hofpodine, profbu mu: przizrzi k modlitwie mey.
3 Ot krayow zemfkich k tobi fem wolal, kdiz ftifkowaffe fobie firdcze me, na opoczie wzwyfil fy mye. Przywedl fi mye.
4 nebo vczynen yfi nadiegie ma: wiezie filnofti ot oblyczziegie neprzatelfkeho.
5 Wzbidlyu w ftanu twem na *[102ᵇ]* wieky: zaflonen budu w opietwu krzydlu twu.
6 Nebo ty, boze moy, vflyffal yfy modlitwu mu: dal yfi dyedynu boyuczym ymene tweho.
7 Dny nade dny kralowi przidaff: leta geho aze w den pokolenye a pokolenye.
8 Bydly na wieky przied bohem: mylofirdie a prawdi geho kto popita?
9 Tak piefn rzku ymenu twemu na wieky *[103ᵃ]* wiekow: abich wratil flubi me den ote dne.

LXI.

In finem,
1 *Pro Idithun, Psalmus David.*
2 *W*fak bohu bude poddana duffye ma? ot neho wedie fpafenye me.
3 Nebo y on boh moy y fpafitel moy: przygymatel moy, ne budu hnut wiecz.
4 Y dokudze oborzuge fie na czlowieka? zabigieyte wficzczi wy, iakozto ftienye naklonenie a ohradie oplazile?

LX, 3 k tobi m. *k tobě.*
LXI, 4 oborzuge lat. irruitis. — zabigieyte atd.: verš nejasný, jelikož i v lat. temný; lat. rkp.: interficitis universi nos tamquam parieti inclinato et depulsae maceriae (v para-

5 Obaky mzdu mu [103b] myſlyly yſu zahnati, bieziech w zyzi: vſti ſwymy blahachu, a ſirdczem ſwym klnyechu.

6 A obake bohu poddana bud duſſie ma: nebo ot neho utirpenye me.

7 Nebo on boh moy, a ſpaſitel moy: pomocznyk moy, ne wiſtiezu ſye.

8 V bozie ſpaſene me a ſlawa ma: boh pomoczi me, a nadiegie ma v bozie geſt.

9 Vſſay w neho weſtek ſbor ludſky, wylyte przied nym ſirdczie waſſie: [104a] boh pomocznik naſſ na wieky.

10 A obake geſſutny ſiny czlowieczi, lzywy ſyny czlowieczy v wahach: aby przielſtyli ony geſſitenſtwie tyemze.

11 Nerodte nadiegie gmieti w neprawedlnoſti, a utirzkow nerodte oblybowati: ſbozie acz ty przide, nerodte ſirdczie przilozyti.

12 Gednu mluwil geſt boh, dwe to ſlyſſal yſem, ze wladanye bozie geſt,

13 a tobie, hoſpodyne, myloſirdie: nebo wratyſſ kazdemu podle ſkutkow geho.

LXII.

Psalmus David,

1 *Cum esset in deserto Idumaeae.* (*1. Reg. 22. 5.*)

2 [104b] *B*oze, boze moy, k tobie na vſwite bdy. Ziezila ſie k tobie duſſie ma, kako rozlicznye tobie tielo me.

3 Na zemy puſczye, na bezcziſtyu a na mokrem: tak w ſwa zgiewich ſie tobie, abich vzrziel mocz twu a chwalu twu.

---

frasi Thalhoferově: Wie lang seid ihr allzusammen Möder und macht mir's wie einer Wand und einer eingestossenen Mauer). — *8* ſpaſene m. spasenie, salutare.

LXII, 2 vſwite m. *úsvitě.* — *3* na mokrem: chybně; překladatel rozuměl in aquosa (sc. terra) m. in tera inaquosa. —

4 Nebo lepſſye yſt myloſirdie twe nad zywoti: rty
ma wzchwalita tie.
5 Tak wzblahayu tobie w zywotie mem: a we ymenu
twem wzdwyhnu ruczye mogi.
6 Yako tukem [105[a]] a tucznoſtyu napiln ſie duſſye
ma: a rti radoſtnymy wzchwale vſta mą.
7 Acz ſem tebe pomnyel na poſtelyu mey, na
yutrzny myſlyti budu na tie:
8 nebo yſi bil pomocznik moy. Y u przykrity
krzydlų twu wzweſſelyu ſie.
9 przilnula duſſie ma po tobie: mye przygala pra-
wiczie twa.
10 Ony zawierne w geſut hledaly duſſie me, wendu
w nyzynu zemſku:
11 poddadye gie [105[b]] w ruczie meczowey, a czieſti
liſczie budu.
12 Ale kral Radowaty ſie bude v bozie, chwaleny
budu wſczkny, giz przyſahayu w nem: nebo zatlaczena
yſu vſta mluwiczich krzywdu.

LXVI.

1 *In hymnis, Psalmus Cantici David.*
2 Boze ſmyluy ſie nad namy, y pozehnay nam:
oſtwiet obliczig ſwoy na ny, y ſmyluy ſie nad namy,
3 Abichom poznaly na zemy czieſtu twu: a we
wſiech wlaſtech ſpaſſenye twe.
4 Aty ſie zpowiedaty [106[a]] tobie lude, boze: zpo-
wiedayu ſie tobie lude wſiczny.
5 Raduyte ſie y weſelte ſie wlaſty: nebo ſudiſſ ludy
v prawedlnoſti, a wlaſti na zemy oprawugeſ.
6 At ſie zpowiedayu tobie, boze, lude; zpowiedayu
ſie tobie lude wſiczny.

ſwa m. svatém, in sancto. — *4* yſt m. jest. — *7* na poſtelyu m. *-li.* — *12* wſczkny m. *všickni.*

LXVI, 4 zpowiedaty m. *zpoviedají,* confiteantur.

7 zemye dala plod ſwoy. Pozehnay ny, boze,
boze naſſ,
8 y pozehnay naſ, boze: y boyte ſie geho wſiczkny
kragi zemſczy.

LXIII.

In finem,
1 *Psalmus David.*
2 Vſlyſſ, boze, modlitwu mu *[106b]* kdiz proſſyu:
ot ſtrachu neprzietelſkeho zproſty duſſyu mu.
3 Zaczlonyl ſy mye ot ſnatka zlobyweho, ot mnozſtwie
czynyeczich neprawedlnoſt.
4 Nebo yſu naoſtrzyly iako mecz yazik ſwoy: napiely
lueziſſcze, wiecz horzku,
5 aby ſtrzielely w taynycziech nepoſquirneneho.
6 Nahle uſtrzieleyu gey, y newzbogie ſye: vtwirdyly
ſobie rziecz neprawu. Prawyly, *[107a]* aby ſchowaly
oſſydlo; rzekly: kto vzrzy gye?
7 Zpitaly yſu neprawedlnoſti: zſtaly yſu pitayucze
zpitanym. Przyſtupi czlowiek k ſirdczi wiſokemu,
8 y wzwyſſy ſie boh. Sypowe maluczkich vczyneny
yſu rany gich,
9 y zemdlely yſu proty nym yazykowe gych: Zamu-
tyly yſu ſie wſiczkny, giz widiechu gie.
10 y wzbal ſie wſſelyky czlowiek. Y zwieſtowaly
ſkutky *[107b]* bozie: a czyny geho rozumyely.
11 Wzraduge ſie prawy w hoſpodynu, y bude na-
diegi gmyti w nem, y budu chwaleny wſiczkny praweho
ſirdczie.

LXIV.

(Žalm LXIV položen doleji po ž. LXVII.)

LXVI, 2 oſtwiet obliczig: tak v rkp. — *4* zpowiedaty m.
zpoviedajú.
LXIII, 6 oſſydlo: lat. laqueos. — *11* gmyti: tak v rkp.

LXV.

In finem.

1 *Canticum Psalmi resurrectionis.* *R*aduyte ſie bohu wſieczky zemye,

2 pieſn rcziete ymenu geho: dayte chwalu ſlawie geho.

3 Rczite bohu: kako hrozny yſu ſkutczy twogy, hoſpodyne: w mnozſtwy moczi twe wzelzy tobie neprzietele *[108a]* twogi.

4 *W*ſieczka zemye wzmodl ſie tobie, boze, y wzpiewayu tobie: pieſn rziekay ymenu twemu.

5 Poydiete a hledayte ſkutky bozie: hrozny w radye nad ſyny czlowieczie.

6 Genz obratil morze w ſuchotu a rzieku przieſſel nohu: tu ſie wzradugemy w nem.

7 Genz wladne na wieky u moczy ſwey, oczy geho na wlaſty zrzie: giz oboſtrzygyu, nebudu wzwyſſeny ſamy w *[108b]* ſobie.

8 Blazte, wlaſty, boha naſſeho, a vſlyſſan vczynyte hlas chwali geho.

9 Genz polozil duſſy mu k zywotu: y nedal v pohnutye nohy me.

10 Nebo pokuſil ſi naſ, boze: ohnem ſi naſ pokuſſil, yako zkuſſygyu ſtrziebra.

11 Vwedl ſy ny w oſidlo, polozil yſi ſmutky na chrzbetie naſſem:

12 wzlozil yſy ludy na hlawu naſſyu. Przieſſly ſmy my*[109a]*mo ohen a wodu: y vwedlſ ny vlahu.

13 Wendu w dom twoy y w zdwyzech: wraczyu tobie ſluby me,

14 giez rozlozy yſta rty ma. Y mluwyla yſu vſta ma w zamutczie mem.

LXV, 2 dayte chwalu ſlawie: snad omylem místo *slávu chvále*, lat. gloriam laudi. — *3* Rczite m. *rcěte.* — *4* wzpiewayu m. *vzpievaj*, psallat. — *7* giz oboſtrzygyu: tak v rkp., qui exasperant; ŽKap. wyſſoſtrzigy, ŽPod. oboſtrzygy; ŽKlem. wzochwugiu; srov. giz ſie oſtrzie 67, 7 qui exasperant. — *12* vlahu t. j. *u vláhu.* — *13* y zbytečno. — *14* rozlozy m.

15 Wzdwyz mozkowye przyneſſu tobie ſe zzenym
beranem: przyneſſu tobie woly ſ kozly.
16 Poydiete a ſlyſte, y wyprawy wſſyeczky, giz ſie
bogie boha, czſo ty *[109b]* geſt vczynil duſſy mey.
17 *K* nemu vſty mymy yſem wolal, y wzweſelil
yſem pod yazikem mym.
18 Neprawedlnoſt acz ſem uzrziel w ſirdczyu mem,
nevſlyſſy hoſpodyn.
19 Proto vſlyſſal boh, y vpoſluchal hlaſſu proſby me.
20 Blazeny boh, genz neotehnul modlitwy me a
myloſty ſwe ote mne

LXVI.

(Žalm LXVI položen jest nahoře po ž. LXII).

LXVII.

1 *Psalmus Cantici ipsi David.*
2 Wſtan, boze, a rozpraſſeny budu neprzietele geho:
a biezte, giz nena*[110a]*widite geho, ot obliczigie geho.
3 Yakoz zhinuge dym, zhinte: iakoz tecze woſk ot
oblycziegie ohnowa, tak ſteczte hrzieſſnyczy ſ oblicziegie
bozieho.
4 A prauedlny quaſte y weſelte ſye przied bohem:
y pichlete ſye w radoſti.
5 Zpiewayte bohu, pieſn rcziete ymenu geho: czieſtu
vczynte gemu, genz wzchodi na zaſtye: hoſpodyn ymye
geho. Weſelte ſie przied bohem, ſmutie ſye ot obli-
cziegie geho,

---

rozložila. — *15* wzdwyz: k tomu na kraji ař. obyety. — mozkowye: tak v rkp., medullata (sc. holocausta); ŽPod. obyety mozkowatey; ŽTom. frziedugie. ŽKlem. zrſidugie; ŽKap. obiety czyesne. — ſe zzenym beranem: omylem za lat. rkp. cum incenso arietum; ŽPod. s zazzenym beranym t. j. *s zažženim beranim.*

6 otczowe ſyrot*[110b]*czy a ſudczie wdowy. Boh v myeſtie ſwatem ſwem:

7 boh, genz czyny ſbidlity gednym nrawem w domu. Genz wiwodi okowane w ſile: take gie, giz ſie oſtrzie, kdiz bidle w rowiech.

8 Boze, kdiz wychodieſſe przięd ludmy twymy, kdiz gdieſſe mymo puſczyu.

9 Zemye hnula ſie geſt, a toty nebeſſa rozkapala ot oblicziegie boha ſyona, ot oblicziegie boha iſrahelſkeho.

10 Decz wolny obkly*[111a]*cziſſ, boze, diedynye twey: y zemdlena geſt, ale tiſ ſwirchowal gyu.

11 Zwierzata twa wzbidle w nyey: vprawil yſi w ſladkoſty twey chudemu, boze.

12 Hoſpodyn da ſlowo dobre zwieſtowannykom ſilu welyku.

13 Kral moczny, myly, myly: a twarzy domowey dyelity pleny.

14 Acz ſpite proſtrzied wrazye, perzie holubiczie poſtrziebrzene, a wiczie chrzbeta geho v bledoſti zlatney,

15 Kdiz ro*[111b]*zeznayu nebeſky kraly na nyey, ſnyehem zbieleny budu w ſalmonye;

16 hora bozie hora tuczna. Hora ſſiedla, hora tuczna:

LXVII, 7 gednym nrawem: unius moris. — giz ſie oſtrzie: qui exasperant; ŽKap. již vyzostřijí (bez sě), ŽKlem. sě wzochwugiu; srov. 65, 7 giz oboſtrzygyu qui exasperant. — *10* Decz m. *dešč*, pluviam; tak i jinde a tak také ŽTom. na tomto místě. — obklycziſſ m. *otlúčíš*, chybou opisovatelovou; lat. rkp. segregabit, ŽGloss. otlucziſ, ŽPod. odlucziſſ. — *12* dobre zwieſtowannykom m. *dobrozvěstovníkóm*; tak má i ŽPod.; lat. evangelizantibus. — *13* nejasno; v lat.: rex virtutum dilecti dilecti, et speciei domus dividere spolia. — *14* wiczie: posteriora, ŽGloss. wice, ŽPod. wyecze; ŽKlem. zadci, ŽKap. til (*týl*); ŽTom. potomczi. — *15* kdyz rozezna nebeſky: lat. rkp. quum discernit coelestis; z toho mylnou opravou udělán plural: rozeznayu nebeſczi, bezpochyby vlivem následujícího slova kraly, jež však samo jest chybno, neboť lat. reges je zde Akk. nikoli Nom. — ſnyehem zbieleny budu: za lat. nive dealbabuntur.

17 procz ſie wtypugete hor roſiedlich? Hora, na nyez dobrowolno geſt bohu bidlity na nyey: a toti hoſpodyn bude bidlity do ſkonczienye.

18 Woz bozi deſietmy tuſſyczi mnozy, tuſſyczy raduyuczym: hoſpodyn w nich w ſynay w ſwatem.

19 Wſtupil yſy·na wiſoſt, yal yſy wie*[112ª]*zenye: wzal yſi dari na ludech: A toty newyerzycze, bidlyty hoſpodina boha.

20 Blahoſlawen hoſpodyn dne kazdeho: proſpieſnu czieſtu vczyny boh nam ſpaſenye naſſeho.

21 Boh naſſ, boh ſpaſeny czynyczy: a hoſpodin hoſpodynowo wiſtie ſmyrtedlne.

22 Awſakoze boh zlama hlawy neprzatel ſwich: wirch wlaſouich prochozugyczym w hrzieſſyech ſwych.

23 Rzekl hoſpodin: z bazan *[112ᵇ]* obraczu, obraczu w hluboſt morzſku.

24 Abi omoczena bila noha twa w kirwy: yazik pſow twich z neprzatel, ot neho.

25 Vydyely yſu weſtye twe, boze, weſtie boha meho: krale meho, gen geſt w ſwatem.

26 Prziedeſſla knyezata ſnemſſe ſie zpiewayuczymy, proſtrzied mladicz budnuyuczym.

27 We ſborziech blahayte bohu hoſpodynowy, ſtudnicz yſrahelſkych.

28 Tu beniamyn yunoſſyczie, ſmyſla wyſtyu. *[113ª]* *K*nyezata iuda, wewody gich: kniezata zabulonſka, kniezata neptalymſka.

— w ſalmonye: lat. rkp. in ſelmon. — *17* procz atd.: tak v rkp., lat. ut quid suspicamini montes coagulatos. — roſiedlich m. *ssědlých*; ŽPod. hory zſedle. — *18* woz atd.: tak v rkp., lat. currus decem millibus multiplex; ŽPod. vóz boží deſet tyſyczow mnozſtwye tyſyczow. — *21* a hoſpodin atd., tak v rkp., lat.: et Domini Domini exitus mortis. — *22* wirch wlaſouich prochozugyczym: tak v rkp.; lat. verticem capilli perambulantium in delictis suis; v ostatních žaltářích taktéž nejasno. — *26* zpiewayuczymy m. *s zpievajúcími*. — budnuyuczym m. *bubnujúcích*. — *27* ſtudnicz m. *z studnic*. — *28* wyſtyu

29 Kaz, boze, moczi twey: potwirdy toho, boze, geſto uczynyl yſy w naſ.

30 Ot chramu tweho w ieruzalemy, tobie przyneſſu kraly dari.

31 Lay zwieratom tirſtinnym, ſbor bykowy w krawach ludſkych: aby otluczyly gie, giz zkuſſeny yſu ſtrziebrem. Rozpraſſy wlaſti, giez boyom chtie;

32 przydu poſly z egypta, *[113[b]]* murzenſka zemye prziedeyde ruczie geho bohu.

33 Kralowſtwie zemſke, zpiewaite bohu: picyte hoſpodynu. Zpiewayte bohu,

34 genz wſſel na nebe nebeſke, ke wzchodu. Toty da hlaſſu ſwemu hlas ſylny.

35 dayte ſlawu bohu nad yſrahela: welikoſt geho a mocz geho na oblacziech.

36 Dworny boh w ſwatich ſwich, boh yſrahelſky on da mocz y ſilu oſſadie ſwiey, blahoſlawen boh.

LXIV.

In finem, Psalmus David,

1 *Canticum Jeremiae et Ezechielis populo transmigrationis, cum inciperent exire.*

2 *[114[a]]* Tobie ſluſſie chwala, boze z ſyona: a tobie nawraczen bude ſlub w ieruzalem.

3 Vſlyſſ modlitwu mu: k tobie wſſeczko tielo przide.

4 Slowa neprzatedlnych prziemohla yſu nad ny: a nad nelutoſtmy naſſimy ty ſye ſmylugeſſ.

5 Blazeny, gehoz ſy wywolil y przygal: bude bidlity w ſienech twis. Napilneny budem dobrym domu tweho, ſwat geſt chram twoy,

---

t. j. *u výštiu*. — *36* Dworny: k tomu na kraji aſ̌ dywny; lat. mirabilis; ŽPod. dywny, ŽKap. diwny: tedy m. *divný*; srov. 92, 4. — ſwiey: tak v rkp.

LXIV, 4 neprzatedlnych m. *nepravedlných*; ŽPod. neprawedlnych. — *5* w ſienech twis: tak v rkp., in atriis tuis. Tvar

6 dywny v prawedl*[114b]*noſty. *V*ſlyſſy nas, boze ſpaſytelyu nas: nadiegie wsiech kragyn zemſkich, a v morzy daleko.

7 Przyprawugie hori v moczy twey, opaſſan moczu:

8 genz zamuczugeſ hluboſt morzſku, zwuk wyln geho. Zamutie ſie wlaſty,

9 y wzbogie ſie, giz bidle na meziech ot znameny twich: wiſtie yutrznye, a weczer opychleſ.

10 Nawcziewil ſy zemye, y zapogil yſy gyu: vmnozil yſy obohatiti yu. *[115a]* Rzieka bozie napilnena geſt wodami, vprawil yſi kirmy gich: nebo tak geſt przyprawenye geho.

11 Potoky geho zapogy, wzmnozy oſſyenye geho: w kapanyu geho wzweſſely ſie roſta.

12 Pozehnaſſ harbanu leta lytoſtywie tweho: a pole twa napilnena budu zyznem.

13 Ztucznyeyu kraſy puſtenſke, a radoſtyu ſie ſkaly opaſſyu.

14 Obleczeny yſu berany owczyu, a udole obrznu *[115b]* zytem: wzwolayu, a toty ſlawu rzku.

Canticum Annae (1. Reg. 2. 1—10).

1 Wzweſelilo ſie ſirdcze me w hoſpodynu, y wzwyſſilo ſie geſt ſirdcze me v bozie mem: Rozſſyrzyla ſye

---

psaný twis pokládán za zvláště starožitný pro koncovku *s* m. *ch* (twý*s* m. tvý*ch*, jako Lok. množ. Polá*s* atp.); avšak podlé rukopisu, kde české twis stojí právě nad lat. tuis, a podlé podobných chyb jiných vysvětluje se věc tím, že oko písařovo svedeno bylo latinou, že písař napsal twis sveden latinským tuis. Jinde týž výraz in atriis tuis přeložen w ſienech twich: 121, 2. Podobné svedení písaře českého textu latinským viz doleji Moys. 8; 83, 11; 101, 7; Deut. 36. — *8* hluboſt: k tomu na kraji hlubokoſt. — *10* Nawcziewil: tak v rkp. — *12* harbanu: tak v rkp., lat. coronae; z německého hârbant, Haarband (J. Jireček). — lytoſtywie: tak v rkp. lat. benignitatis tuae. — *14* owczyu m. *ovcí*, ovium. — obrznu: tak v rkp. m. *obiszní* (v. Slovník), abundabunt; ŽPod. rozmohu ſye, ŽKap. pllny budu, ŽKlem. wzbiczie, ŽTom. wzbuzie.

vſta ma na neprzately me, nebo raduyu ſie w ſpaſſenu twem.

2 Nenye ſwati, iako geſt hoſpodyn: any wedie geſt gyny kromie tebe, a nenye ſilny, iako yeſt boh naſſ.

3 Nerodte vmno*[116a]*zyty mluwyti wiſokoſty, chlubiecze ſie: Oteydiete oſtarala z waſſich vſt, nebo boh umienye hoſpodyn geſt, a ſamu przyprawugi myſlenye.

4 Lucziſcze ſilnich przіemozeno geſt, a nemoczny opaſſaly ſie moczyu.

5 Napilneny drziewe, po chlebie ſie vſadyly, a laczny naſyczeny yſu: Donudz ialowa nevrodyla mnohich, a gyz mnoho gmyegieſſe ſynow, omdlela geſt.

6 Hoſpodyn myrtwy y krzieſſy, dowody do *[116b]* pekla y otwody.

7 Hoſpodyn chuda czyny y obohati, ponyzy y powyſy.

8 Krzieſſye z prachu praczneho, a z hnogie wzwodye chudeho, Aby ſediel ſ kniezaty, a ſtolecz ſlawy dirzal. Hoſpodynowy yſu podwogi zemſczi, y poſtawil na nich ſwiet.

9 Nohi ſwatich ſwich ſchowa, a nemyloſtywy we tmach przіemylknu: nebo ne w ſyle ſwey rozmoze ſie muz.

10 Hoſpodyna *[117a]* baty ſye budu protywnyczi geho: a na nych w nebeſiech pohrzmy. Hoſpodyn ſudyti bude kragie zemſke, y da wladanye kralu ſwemu, y wzwyſſy roh pomazanczie ſweho.

LXVIII.

1 *In finem, pro iis, qui commutabuntur, David.*

2 Spaſſena mye vczin, boze, nebo weſſly *[117b]* yſu vody az do duſſie me.

Ann. *3* ſamu: opraveno ze ſemu. — *5* gyz místo *jěž.* — *7* **krzieſſye, wzwodye: tak v rkp., lat. suscitat, elevat; ale v textě latinském je na obou místech zřejma rasura v koncovce, a při suscitat jsou nad to patrny i stopy, že tu bylo dříve suscitans; k formě té jakož i k elevans ukazuje také český překlad. Taktéž má ŽPod. zkrzeſuge, zwodye.**

3 Vſtirnul ſem w gilu w hlubokem: a nenie podſtawy. Prziſſel yſem w hlubokoſt morzie: a burzie potopila mye.
4 Vſilowal yſem wolagie, zmykly yſu daſnye me: vſtale ſta oczy mogi, kdiz mam v bozie nadiegi mem.
5 Wzmnozeny yſu nad wlaſſy hlawy me, giz nenawidiely yſu mne darmo. Rozſilnyly yſu ſie, giz nenawydieli yſu mne neprzietele mogi neprawie: gehoz ſem ne*[118ª]*vtirhl, to wyplaczowal.
6 Boze, ty wieſſ nemudroſt mu: a hrzieſſy mogi ot tebe neyſu ſkryty.
7 Neſtidte ſye ve mnye, giz czakayu tebe, hoſ., hoſpodine moczny. Ne zahanbuyte ſie na mye ot tiech, giz hledayu tebe, boze yſrahelſky.
8 Nebo pro tie tirpiel yſem vkoru: przikrila hanba oblyczicy moy.
9 Czyzyu uczynen yſem bratrzy mey, a putnyk ſynom materze me.
10 Nebo zawiſt domu tweho *[118ᵇ]* ſnyedla mye: a vkori tobie vkaruyuczich mne ſpadly na mye.
11 Y przykril yſem poſtem duſſu mu: y uczynylo ſie geſt w ruhotu mnye.
12 Y polozil rucho me zynyczy: y uczynen yſem gym v powieſt.
13 Proty mnye mluwyechu, gyz ſediechu v wratech: a o mnye zpiewachu, giz piechu vyno.
14 Ale yaz modlitwu mu k tobie, hoſpodine: czaſ dobrotywy boze. We mnozſtwu *[119ª]* myloſirdie tweho vſluſſ mye, v wierzye ſpaſſenye tweho.
15 Zproſti mie z blata, abich nevwazl: wiprawy my z tiech, giz nenawidie mne, a z hluby wodnych.

LXVIII, 4 zmykly: tak v rkp., před k vynecháno l; jako ve 27, 1; 38, 3; 106, 29; ŽKlem. zmlkli, ŽKap. zmlkly, lat. raucae factae sunt. — *5* wyplaczowal m. *vyplacovách,* exsolvebam. — *10* vkori atd.: lat. opprobria exprobrantium tibi ceciderunt super me; mne v překladě českém je zbytečno. — *12* polozil: nesprávné místo aoristu nebo m. *položil jsem,* lat. posui. — *14* mnozſtwu, vſluſſ: tak v rkp. — *15* my m. *mě.* —

16 Ny mye pohrziz burzie wodna, any pohlty mye hlubyna: any naſil na mye kopaniczie yſt ſwich.

17 Vſliſſ mie, hoſpodine, nebo lutoſtne geſt myloſirdie twe: podle mnozſtwye myloſti twich wezrzy na mye.

18 A ne*[119b]*otwraczuy oblycziegie tweho ot dietiete tweho: nebo ti ſie muczu, birzo vſlyſſy mye.

19 Przizrzy k duſſyu mey, y wyproſti yu: pro neprzately me zproſty mye.

20 Ty wieſſ vkori me, y hanbu mu, y uczſczenye me.

21 Przied tobu yſu wſiczczi, giz mutye mye: vkory czakalo ſyrdcze me a hubenſtwie. Y tyrpiech, by ſpolu zamutil ſie kto; y nebil, genz by vtieſſyl, y nenalez.

22 *[120a]* Y daly w kirmy mu zlucz: a w zyezye mey napogily mye ocztem.

23 Bud ſtol gych przied nymy w oſidlo, a w zaplaczenye, a w uſtirczenye.

24 Otmyegte oczy gich, at newidie: a chrzbet gych weſſdi nakrzywy.

25 Wyly na nye hnyew twoy: a trzepet hniewu tweho popadny gye.

26 Bud bidlo gich puſto: a w ſtanyech gich nebud, kto bidle.

27 Nebo kohoz yſi ty vderzyl, nena*[120b]*widiely yſu: a nad boleſt ran mych przydaly.

28 Przyloz neprawedlnoſt nad neprawedlnoſt gich: aby neweſſly v prawdu twu.

29 Shlazeny budte ſ knyh zywotnych: a ſ prawymy nebudte piſany.

30 Yaz yſem chudy a boleſtny: ſpaſſenye twe, boze, przyjalo mye.

31 Wzchwalyu ymye bozie ſ pieſnyu: a wzweſelyuczyu geho w chwale:

---

19 k duſſyu m. *k duši.* — *21* nenalez: non inveni, 1. os. jedn. aor. silného; ŽPod. nenalezl ſem. — *22* w zyezye m. *v žiezi.* — *31* wzweſelyuczyu: tak v rkp., místo *wzveličju,* magnifi-

32 Y ſmyly ſie bohu na teleti mladem, rohy wy-
rziezuyuczym y pazdnehty.
33 [121ᵃ] *W*zrzie chudy y wzradugi ſie: hledayte
boha, a bude zywa duſſye naſſie.
34 Nebo vſlyſſal geſt chude boh: a ſwazane ſwe
nepoſtupil.
35 Chwalte geho nebeſſa y zemye, morze a wſiecky
lazuky, giez ſu w nich.
36 Nebo boh ſpaſena vczyny ſyona: y vſtawena
budu myeſta yudyna. Y wzbidle tu tu a w diedynu
obdirzie gyu.
37 A ſyemye ſluh geho obdirzy yu: a giz mylugy
ymye geho, budu bidlyty w ney.

LXIX.

1 *In finem, Psalmus David,*
In rememorationem, quod salvum fecerit eum Dominus.
2 [121ᵇ] *B*oze, ku pomoczi mey przizrzi: hoſpo-
dyne, ku pomoczy mey poſpieſſy.
3 Pohaneny budte y zaſtidte ſie, giz hledayu duſſye me.
4 Otwratte ſye zaſſie y zaſtidte ſie, gyz chtie memu
zlemu: Otwratte ſie inhed, ſtidte ſye, gyz my rziekayu
hey, hey!
5 Veſelte ſie y raduyte ſie w tobie wſiczkny, giz
hledayu tebe, y dieyu weſſdy: wzweliczen bud hoſpodyn,
giz mylugi ſpaſſenye twe.
6 Ale yaz [122ᵃ] nedoſtateczny a chudy yſem: boze,
pomoz my. Pomocznyk moy a zproſtitel moy bud: hoſpo-
dyne, nemeſkay.

---

cabo: ŽPod. wzwelyczym. — *34* nepoſtupil m. *nepotupil,* non despexit; ŽKlem. nepohrdiel, ŽPod. nepotupyl, ŽKap. neprziezrziel; srov. 88, 39. — *36* tu tu: omylem dvakráte. — *37* w ney m. *v niej.*

LXX.

1 *Psalmus David, Filiorum Jonadab, et priorum captivorum.* W tobie, hoſpodine, mam nadiegi, nebudu
pohanen na wieky:
2 v prawdie twey wiproſti mie y wyprawy mye. Naklony ke mnye vcho twe, y ſpaſſy mye.
3 Bud my v boha zaſlonytele a v mieſto ohrazene: aby mye ſpaſſena vczynyl: Nebo twir*[122b]*doſt ma y vtoczifcze me yſi ti.
4 Boze moy, zproſti mye z ruky hrzieſſnykowy, a ot ruky proty prawu czynyeczieho a nepraweho.
5 Nebo ty yſi utirpenye me, hoſpodine: hoſpodyne, nadiegie ma z mladoſty me.
6 W tobie potwirzen yſem z lozie: z brzucha materze me ty yſy zaſlonytel moy. W tobie zpiewanye me weſdi:
7 yako zazrak vczynen yſem mnohim, a ty pomocznyk ſilny.
8 *[123a]* Napilnena budta vſta ma chwali, abich zpiewal ſlawu twu, cziely den welikoſt twu.
9 Ne zawirhny mne w cżaſ ſtaroſti: kdiz zemdle ſyla ma, neoſtaway mne.
10 Nebo rzekly yſu neprzietele mogi zle mnie: a giz ſtrzieziechu duſſye me, radu vczynyli yſu ſpolu.
11 Rzkucz: boh otſtupil geho, ſtyhayte, y popadnyete geho, nebot nenye, kto zproſtie.
12 Boze, newzdaluy ſie ote mne *[123b]*: boze moy, ku pomoczi mey przyzrzi.
13 Pohaneny budte y zemdleyte ottirhayuczy duſſy mey: przikriti budte hanbu a ſtudem, giz hledayu zleho meho.
14 [A]le yaz wzdy budu gmyeti nadieyu: y przylozyu nade wſſyu chwalu mu.

LXX, 14 Ale: inicialka v rkp. neni.

15 Vſta ma zwieſtuyu prawedlnoſt twu: czieli den ſpaſſenye twe. Neboty yſem nepoznal piſma, wendu v mocz hoſpodynowu:

16 hoſpodyne, pomnyeti budu prawedlnoſti twe ſameho.

17 Boze, vczil yſy *[124a]* mie ot mladoſti me: az do tohoto czaſſa ohlaſſyu dywy twe.

18 az do ſtaroſty y do ſtaranye: boze, neoſtaway mne, Donydz nezwieſtugi lokte tweho pokolenyu wſſemu, geſto buduczie geſt, Mocz twu

19 a prawedlnoſt twu, boze, az do wiſokoſti, geſto yſi vczynil welika: boze, kto rowen tobie?

20 Kolikos pokazal my zamutkow mnohich a zlich, a obratyw ſie ozywil yſy mye:

21 *[124b]* *R*ozmnozilſ welikoſt twu a obratyw ſie vtieſſil ſy mye.

22 Nebo yaz wzpowiedayu ſie tobie w ſudiech chwalyu, prawdu twu: boze, wzpiewayu tobie w huſlech, ſwati yſrahelſky!

23 Wzweſele ſie rty ma, kdiz wzpiewayu tobie: a duſſie ma, yuz ſy wykupil.

24 Ale yazyk moy cziely den wzmyſly prawedlnoſt twu: kdiz pohaneny y zaſtidiely ſie, giz hledayu zleho mnye.

LXXI.

1 *Psalmus,*
In Salomonem.

2 Boze, ſud twoy kralowy day *[125a]*: a prawo twe ſynu kralowu: [S]udity lud twoy v prawdie, a chude twe w ſudie.

---

18 doſtaranye: in senium, buď *do sstaránie,* nebo *do ostaránie;* ŽGloss. do oſtaranie; ŽPod. do kmetſtwye a ſtaroſty. — *22* chwalyu místo *chvály;* w ſudiech chwaly: in vasis psalmi, Thalh. auf Psalmeninstrumenten. — *24* kdiz pohaneny a zaſtidiely ſie: chybně, podlé lat. cum confusi et reveriti fuerint.

LXXI, 2 Sudity: inicialka v rkp. není.

3 Przigmyte hori myr lude: a ſkaly prawedlnoſt.

4 Sudity bude chudemu ludſku, y ſpaſeny vczyny ſyny chudich, a ponyzy obuznyka.

5 Y bude przIebywati ſlunczem, a przied meſieczem, v pokolenye az do pokolenye.

6 Stupi yakozto decz v przIewale: a iakozto kropie *[125[b]]* kapuczie na zemyu.

7 *V*zendu we dnech iako prawo a·obyzenſtwie myra: donyczd ne otneſen bude meſiecz.

8 Y bude wlaſty ot morzie az do morzie: a ot rzieky az do mezie okola zemſkeho.

9 Przied nym budu padaty murzienynowe: a nepřzietele geho zemyu zlyzu.

10 Kralowe tharſczy aſtrowczy dari przyneſſu: kralowe arabſczi a sabſczi dany przywedu.

11 Y wzmodle ſie gemu wſiczkny kraly: wſſieczky wlaſty budu ſluzity gemu *[126[a]]*

12 *N*ebo wyproſtil chwdeho ot moczneho: a chudeho, gemuz nebieſſe pomocznika.

13 Otpuſty chudemu a nedoſtatecznemu: a duſſie chudich ſpaſena uczyny.

14 Z lichwy a nezprawedlnoſti wikupi duſſie gich: a poczſſczeno ymye gich przyed nym.

15 Y bude zyw, y dadie gemu ot zlata arabſkeho, y zmodle ſie z neho weſſdy: cziely den blahati budu gemu.

16 Bude twirdoſt w zemy na naywiſſich horach, nadzdwyzen nad *[126[b]]* lybana plod geho: y wzektwu z myeſta yako ſyeno zemſke.

---

3 Przigmyte m. *přijměte*, suscipiant. — lude: tak v rkp., populo; ŽKap. *lidu*. — *4* chudemu ludſku: m. chudinu ľudskú, lat. rkp. pauperes populi; ŽPod. chudinu lydſku. — *5* ſlunczem m. *s·sluncem*. — meſieczem: tak v rkp. — *6* decz: tak v rkp., pluvia; tak i jinde. — v przIewale: chybný překlad; lat. in vellus; ŽPod., ŽKlem. a ŽKap. *v rúno*. — *7* iako m. *jeho*, lat. eius. — donycdz, meſiecz: tak v rkp. — *10* aſtrowczy m. *a ostrovci*, et insulae. — dany m. *dary*, dona; ŽPod. i ŽKap. *dary*. — *13* ſpaſena: srov. 55, 8.

17 Bud gmye geho blahoſlaweno na wiky: przied
ſlunczem bidly gmye geho. Y blahoſlawena budu w nem
wſieczka pokolenye zemſka: wſieczky wlaſti budu we-
lyčzyti geho.
18 Blahoſlawen hoſpodyn boh yſrahelſky, genz czyny
dywy ſam:
19 Y blahoſlawene gmie przieczſtyto geho na wieky:
y napilnena bude czſty geho kazda zemye: ſtan ſie,
ſtan ſye.
20 Defecerunt laudes David filii Jesse.

LXXII.

1 Psalmus Asaph. [127b] Kako dobri yſrahelow
boh tiem, giz yſu praweho ſirdczie.
2 Ale me bezmala hnuty yſu nohy: bezmala prolit
geſt chod moy.
3 Nebo yſem nenawidiel neprawedlnyky, pokoy hrzieſſ-
nych wida.
4 Nebo nenie czaka w ſmyrty gich: ny twirdoſt
w ranye gich.
5 W uſylyu w ludſkem ne yſu, a ſ ludmy nebudu
biczowany:
6 Proto ya*[127b]*la gie picha: przikriti ysu nepra-
wedlnoſti a nelytoſtyu ſwu.
7 Vyſla yako z tuku neprawedlnoſt gich: prziſſly
w luboſt ſirdczyu.
8 Myſlyly yſu y mluwyli yſu neprawo: neprawedlnoſt
na wiſoſti mluwyly yſu.
9 Polozily yſu na nebe vſta ſwa: a yazik gich
przyſſel na zemyu.
10 Proto obrati ſie lud moy ſde: a dnowe pilny
nalezeny budu w nych.

---

17 wiky m. *věky.*
LXXII, 2 prolit: lat. confusi sunt gressus mei, ŽKap. vylity sú kroky; ŽKlem. rozešli sú sě chodové moji. — *4* czaka m. lat. respectus; ŽPod. czaka, ŽKap. zrziedlo. — *7* prziſſly m.

11 Y rzekly: kako wye boh? *[128a]* acz geſt vmyenye na wiſoſti?

12 Toty ony hrzieſſnyczy a obicznycznyczi na ſſwietie obdirziely bohatſtwie.

13 Y rziech: proto bez wieczi zprawil yſem ſirdcze me, a umywal yſem mezi nepoſquirnenimy ruczie mogi?

14 A bil yſem biczowan cziely den, a treſktanye me w yutrzny.

15 Acz diech: wymluwy tak: toti narod ſynow twich yſem otwirhl.

16 Y mnyech, bich rozumyel to, vſyle yeſt prziede mnu.

17 [D]o*[128b]*nudz newendu w ſwate bozie: a nevrozomyeyu v poſlednych gich.

18 Awſako pro lſty poſtauil yſi gim: powirhl yſi gie, kdiz ſie wzwiſſiechu.

19 Kako uczyneny yſu w zahubenye, birzo omdlely: zhynuly yſu pro neprawedlnoſt ſwu.

20 Yako ſen wſtawayuczich, hoſpodine, v mieſtie twem obraz gich w nycz obratyſſ.

21 Nebo rozhorczylo ſie yeſt ſirdce me, a ledwie me zmyeneny yſu:

22 a yaz w nyczſſe *[129a]* obraczen yſem, y newiediech.

23 Yako ſkotie vczynen yſem v tebe: a yaz weſſdy ſtobu.

24 Dirzal yſi ruku prawu mu, a v woly twey prziwedl yſi mie, a ſ chwalu przygal ſi mye.

25 Czſo wedie mnie geſt na nebi? a ot tebe czemu yſem chtiel na zemyu?

26 Zemdlelo tielo me a ſirdcze me: boh ſyrdczie meho, a czieſt ma boh na wyeky.

27 Nebo owa, giz ſie wzdalygyu ot tebe, zahynu, *[129b]* ztratiſſ wſſieczky gi . . .

---

přěšly, transierunt. — *12* obicznycznyczi: chybou opisu místo *obižníci*, obyznyczy, které se tu čte v ŽKap.; ŽPod. doſty gmagycze. — *17* Donudz: inicialka v rkp. není. — *18* poſtauil yſi gim: lat. posuisti eos. — *25* na zemyu: lat. super terram. — *27* ztratiſſ: lat. perdidisti, bezpochyby omylem m. *ztratil s'*.

28 Ale mnye przydirzieti ſie boha dobro geſt, polozyti v bohu nadiegyu mu: Abich zwieſtowal wſieczka kazanye twa wratech dczeri ſyonſke.

LXXIII.

1 *Intellectus Asaph.* Procz, boze, otpudil yſy do konczie: rozhniewal ſie geſt trzepet twoy na owczie paſtwy twe?

2 Pomny ſboru tweho, w nemz ſi ſie uwazal ot poczatka. Vykupil yſi prut diediny twe hora ſyonſka w *[130ᵃ]* niez ſy bydlil w nem.

3 Podeymy ruczie twogi v pichu gich do konczie: czſo zlobil ſye geſt neprzietel ńa ſwate?

4 Chlubily yſu ſye, giz nenawidieli tebe, proſtrzied ſlowty twe. Polozily znamenye ſwa, znamenye:

5 y nepoznaly, iako na wiſtyu na wyſoczie. Yako w leſſie drziewienem ſekiramy

6 wyrubaly wrata gegie w nyey: ſekiru a naſieczy powirhly yſu yu.

7 Sezhly *[130ᵇ]* ohnem ſwate twe: na zemy poſquirnyli ſtan gmene tweho.

8 Rzekly w ſirdczu ſwem pokolenye gich ſpolu: otpoczynuti uczynymy wſieczny dnye ſwatecznie bozie zemie.

9 Znamenich naſich yſmy newidieli, yuz ńenye proroka: a naſ nepozna wiecz.

— gi...: následuje prázdné místo; lat. (qui) fornicantur abs te nepřeloženo; ŽPod. gyz ſmylſtwy plody od tebe; ŽKap. gyz ẇilee ot tebe. — *28* wratech t. j. *u vratech.*

LXXIII, 2 w nem: místo *v niej* (hoře), podlé lat. in eo (sc. monte). — *4* ſlowty twe: lat. solempnitatis tuae; bezpochyby omylem m. *slavoty,* podlé ŽPod, ſlawoty twe. — *6* gegie, yu m. *jeho, jej* (t. les), chybně podlé lat. eam (t. silvam). — w nyey: lat. in idipsum, Th. zusammen. — *8* wſieczny dnye ſwatecznie: tak v rkp. — zemie m. *z země.* — *9* znanenich m.

10 Dokudze, boh, vkaraty bude neprzietel: wzbuzuge protywnyk ymye twe do konczye?

11 A procz otwraczugeſ ruku *[131ᵃ]* twu a prawiczi twu ſtrzied nader twich do konczie?

12 Ale boh kral naſſ przied wiekem, dielal yeſt ſpaſſenye proſtrzied zemye.

13 Ty yſi potwirdil w sile twei morze: zamutil yſy hlawi geſczerowe v wodach.

14 Ty yſy zlamal hlawy geſczerowy: dal ſy gye kirmyu ludem murzynſkym.

15 Ty ſi prodrziel ſtudniczie y potoky: ty yſi zſuſſyl rzieky ramſke.

16 Twoy yeſt den, a twa yeſt nocz: ty yſy ſtworzil *[131ᵇ]* zorzyu a ſluncze.

17 *T*y yſy vczynil wſſie mezie zemſke: łeto y weſno, ty yſi ſtworzil gie.

18 Pomny toho, ze neprzietel vkaral hoſpodynu: a lud nemudri wzdrazdil ymye twe.

19 Ne otdaway zwierzatom duſſie zpowiedayuczi ſie tobie, a duſſ chudich twich nezapomynay do konczie.

20 Vezrzy na naprawu twu: nebo napilneny yſu, giz otemnyely yſu zemye, domow *[132ᵃ]* neprawedlnich.

21 *N*e bud otwraczen pokorny, vczynen pohanen: chudy a nedoſtateczny wchwali gmye twe.

22 Wſtan, boze, ſudi wicz mu: wzpomyen ruhanye tweho, toho, geſto ot nemudreho geſt czieli den.

23 Nezapomynay hlaſſow neprzatel twich, picha gich, giz tebe nenawydieli, wzchody weſſdi.

---

znamení. — *10* boh m. *bože*. — *11* ſtrzied: m. *z střěd*, lat. de medio. — *15* rzieky ramſkę: lat. fluvios Ethan, chyba opisu. — *17* weſno: ŽKap. weſnu (ŽKlem. omylem wedro); ŽPod. podiesſen. — *18* ukaral hoſpodynu: podlé lat. improperavit Domino. — *20* napilneny yſu atd.: lat. repleti sunt, qui obscurati sunt terrae, domibus iniquitatum; Thalh.: der Erde Dunkelmänner haben Überfluss an Wohnungen der Ungerechtigkeit. — *21* wchwali: bezpochyby místo *vzch-*, lat. laudabunt. — *22* wicz m. *věc*, causam.

LXXIV.

1 *In finem, Ne corrumpas, Psalmus Cantici Asaph.*
2 Wzpowiedami ſie tobie, boze, wz*[132b]*powiedaimy y nazywati budem gmye twe. Wyprawymy dywy twe:
3 a kdiz przygmu czaſ, yaz prauidlnoſti budu ſuditi.
4 Rozeſkrzwela geſt zemie a wſiczczi, giz bidle na nyey: ya yſem potuirdil ſlupow gegie.
5 Rziech neprawedlnym: nerodte neprawedlnie czyniti; a zawinnykom: nerodte wyſſyti rohu.
6 Nerodte wzdwyhaty na wiſſot rohu waſſeho: nerodte mluwyti proty bohu neprawedlnoſty.
7 Nebo any *[133a]* ote wzchodu, any ot zapadu, ny ot puſtich hor.
8 nebo boh ſudczie geſt. Tohoto ponyzy, a tohoto powyſy:
9 nebo czieſſie w ruku hoſpodynowie vina cziſteho, pilna ſmieſiczie. Y nachylil z toho w to: awſſakoz quaſſnyczie gegie neyſu wyprazdneny: budu pity wſiczny hrzieſſnyczi zemſczi.
10 Ale yaz wzwieſtuyu na wieky: wzpiewayu bohu iakubowu.
11 A wſieczky rohy hrzieſſnych zlamayu a wzwy*[133b]*ſſie ſye rozy praweho.

LXXV.

1 *In finem, in Laudibus, Psalmus Asaph. Canticum ad Assyros.*
2 Znam w zydowſtwy boh: w yſrahely welyke gmye geho.

LXXIV, 1 wzpowiędaimy m. *vzpoviedámy,* confitebimur. — *6* wiſſot m. *výsost,* ŽPod. wyſoſt. — 7 k verši tomu připsáno na kraji: wſſudi. — *9* w ruku m. *v rucě*; **lat.** calix in manu domini vini meri, plenus mixto.

3 Y vczyneno geſt v myru mieſto geho: a bidlo
geho w ſyonu.
4 Tu zlama moczu luczifcze, ſczit, mecz a boy.
5 Swietie ty dywnye ot hor wiecznych:
6 ſmutili ſie yſu wſiczczi nemudrzy ſirdczem. Vſnuly
yſu ſen ſwoy: a nycz nenalezly yſu wſiczczi muzie bohat-
*[134ᵃ]*ſtwie w ruku ſwu.
7 Ot lanye tweho, boze iakubow, drziemaly wſiczny,
giz wſiedly na konye.
8 Ty hrozny yſy, a kto ſie protywy tobie? ot toho
czaſſa hniew twoy.
9 S nebie vſlyſſan vczynyl yſi ſud: zemye ſie trzaſla
y otpoczynula.
10 Kdiz wſtawal w ſud boh, aby ſpaſeny vczynyl
wſieczky tiche zemeſke.
11 Nebo myſlenye czlowieczie wzpowieda ſie tobie:
a oſtatczy myſlenye den *[134ᵇ]* ſwateczny vczinye tobie.
12 Slybuyte, a wratte hoſpodynu bohu waſſemu
wſiczczi, giz okolo geho neſſete dari. Hroznemu,
13 a gemu, genz otgyma duch kniezieti, hroznemu
v wſiech kralow zemſkych.

LXXVI.

1 *In finem, pro Idithun, Psalmus Asaph.*
2 Hlaſſem mym yſem k hoſpodynu wolal: hlaſſem
mym k hoſpodynu, y przizrziel ke mnye.
3 W den ſmutka meho boha yſem hledal, myma
rukama w noczi proty nemu, a neyſem obluzen. *[135ᵃ]*
*N*erodyla ſie utieſſiti duſſie ma;

LXXV, 4 zlama moczu luczifcze místo lat. confregit potentias arcuum; překlad nesprávný, a překladatel byl sveden k chybě textem latinským; tu bylo totiž psáno původně arcum, a z toho pak uděláno rasurou a opravou arcuum; s bývalým Akkus. arcum srovnává se české luczifcze. ŽPod. taktéž zlamal moczy luczyſcze; ale ŽKap. zlamal moczy luczifczy t. j. *moci lučiščí.* — *10* zemeſke m. *zemské.* — *13* kniezieti m. *kniežěcí,* principum; ŽPod. knyezeczy.

4 pomnyel yſem na boh, y pichal yſem, y obykal yſem: y zemdlel duch moy.

5 Przieehwatile ſta bdyenye oczy mogi: ſmutil yſem ſie, ne mluwil yſem.

6 Myſlil yſem dny ſtare: a leta wieczna yſem na miſly ymyel.

7 Y myſlil yſem noczyu ſ ſirdczem mym, y obykach, a metiech duch moy.

8 Czy na wieky zawirze boh: a neprzylozy, aby mylegy bil *[135b]* geſcze?

9 Czyly do ſkonczienye myloſirdie ſwe otrzieze, ot pokolenye az do pokolenye?

10 Czyli zapomyene ſmylowaty ſie boh? czy ſdirzy w hniewie ſwem myloſirdie ſwe?

11 Y rzekl: nynye yaz yſem, ta promyena prawiczie wyſokeho.

12 Pomnyeti budu czynow hoſpodynowich: nebo pomnyeti budu ot poczatka dywow twich.

13 Y budu myſlyty o wſiech ſkutcziech twich: a w zamyſlech twich budu obykati.

14 Boze, w ſwa*[136a]*tem cziеſta twa: kto boh weliky iako boh naſſ?

15 ty yſi boh, genz czynis dywy. Znamu yſi vczynyl w ludech mocz twu;

16 wikupil yſi w lokty twem lud twoy, y ſyny iakubowy a yoſephowy.

17 Vydieli yſu tie wodi, boze, widiely yſu tie wodi: y wzbaly yſu ſie, y ſmutily yſu ſie bezednowe.

18 Mnozſtwie zwuku wodneho: hlas yſu daly oblaczy. A toty ſſypowe twogi mynuly yſu:

LXXVI, 4 pichal m. *pychlal jsem sě* delectatus sum. — 7 metiech lat. scopebam; ŽKap. taktéž, ŽPod. metyech., ŽKlem. pomietach. — *11* y rzekl nynye yaz yſem: yaz chybně, m. *jal*, ŽPod. yal; lat. Et dixi: nunc coepi, haec mutatio etc.; — ŽKap. Řekl sem: nynie sem počal, tato atd.; — ŽKlem. I rzekl sem: nynie popad (aor. 1. os. jedn., coepi vzato za cepi).

19 hlas hromu [136b] tweho w kole. Y ofwyetylo
blifkanye twe okolu zemfkemu: zamutila fie geft, y trzafla
fie zemye.
20 V morzu cziefta twa, a ftezky twe v wodach
mnohich: a fledy twogi nebudu poznany.
21 Przywedl yfi iako owczię lud twoy, fkirzie ruczie
moyzieffowye a aronowye.

LXXVII.

1 *Intellectus Asaph.* Slifſte, lude moy, zakon moy:
naklonte ucho waffe k flowom uft mych.
2 Otewru ku powieftem ufta ma: wzmluwy wilozenye
[137a] ot poczatka.
3 Czfo yfmy flyffyely, y poznaly to: a otczy naffy
wyprawyly nam.
4 Neyfu zatagena ot fynow gich w pokolenyu
w druhem. Wymluwugicze chwalu hofpodynowu, a fili
geho, a dywy geho, giez czynil.
5 Y wzkrziefil fwiedeczfwie w iakubowy, a zakon
polozil w yzrahelowy. Czfoze przikazal otczom naffym,
znama uczynyti gie fynom fwym:
6 abi poznal druhi narod. Synowe, giz fie narodie
a w[137b]ftanu, y wyprawie gie fynom fwym.
7 Y polozy v bozie nadiegyu fwu, a ne zapomenuli
diel bozich: a kazanye geho tazaly.
8 Abi zhynuly iako otczy gich: narod krzywy a
vboznyczy. Narod, genz neoprawil firdczie fweho: a nenie
zwieren f bohem duch geho.
9 Synowe effrenowy napynayucze a pufczieyucze
luczifcze: obratili yfu fie w den boyowy.

LXXVII, 5 fwiedeczfwie m. *svědečstvie.* — 7 polozy, nezapomenuli (sic), tazaly: lat. rkp. ponant, non obliviscantur, exquirant. — *8* Abi zhynuly m. *aby nebyli,* chyba opisu; ŽPod. Aby nebyly, lat. ne fiantur. — vboznyczy: tak v rkp., lat. exasperans; ŽGloss. wzbuyuci, ŽKlem. wzochwugiuci, ŽKap. vyostřovadlný, ŽPod. oboftrzugyczy; exasperare jinde v ŽWittb.

10 Ne chowaly vprawy bozie: a w *[138a]* zakonu geho nerodyly chodyty.

11 Y zapomanuli yſu dobreho dienye geho, a dywow geho, giez pokaz gym.

12 Przied otczy gich vczynil dywy w zemy egypſkey, na polu kanenſkem.

13 Przietirhl morze, y przewedl gie: y poſtawil wody yako w kozniku.

14 Y przywedl gie w oblaczie dennem: a czielu nocz w ſwieczenu ohnye.

15 Prodrziel opoku na puſczy: y napogil gie iako u bezedna welikeho.

16 Y wy*[138b]*wedl wodu z ſkaly: a wywedl rzieky yako wody.

17 Y przylozyly geſcze hrzieſſyty gemu: w hniewu wzbudily gey v wiſoſt u bezwody.

18 Y pokuſſieli boha w ſirdczich ſwich: aby proſſily kirmye duſſyem ſwym.

19 A zle mluwyly yſu o bozie; rzekly: czy moczy bude boh vczyny ſtol na puſczy?

20 Nebo udcrzil opoku, y tekly wody, a potoczy o*[139b]*wodnyely. Aczy chleb moczi bude dati, nebo vczynyti ſtol ludu ſwemu?

21 Proto vſlyſſal hoſpodyn, y otwlekl: a ohen zazehl ſye geſt w yakubowy, a hnyew bozi wſſel na iſrahela.

22 Nebo newierzyly v boh, ny nadyegi ymiely w ſpaſytelyu geho.

23 [A] kazal oblakom ſwirchu, a wrata nebeſka otewrziel.

---

překládá se *obostřovati, ostřiti* (viz Slovník). — nenie zwieren: non est creditus; ŽPod. wyeren, ŽKap. wierzen. — *11* pokaz m. *pokáza*, ostendit. — *12* egypſkey: tak v rkp. — kanenſkem: lat. in campo Taneos. — *13* w kozniku: omylem opisovatelovým m. *úsníku*, ŽGloss. uvzniku, ČČMus. 1879, 519; ŽPod. v malſie. — *19* vczyny m. *učiniti*. — *23* Akazal: inicialka v rkp. není.

24 Y dczil gym mannu k giedeniu, a chleb nebeſky dal gym.

25 Chleb andiel*[139^b]*ſky giedl czlowiek: kirmie poſlal gym w obiſtwu.

26 Przieneſl polednyeho wietra ſ nebie: a vwedl v moczi ſwey polednyeho.

27 Y dczil na nye iako prach maſſo: a iako pieſek mozſky ptaczſtwo pernate.

28 Y padly proſtrzied hradow gich podle ſtanow gich.

29 Y giedly yſu, y zſitiely yſu welmy, a zadoſt gich przyneſl gym:

30 neyſu przyelſczeny v zadoſti *[140^a]* ſwe. Geſzcze kirmye gich biechu wſtech gich:

31 a hnyew bozi wznyde na nye: [A] zaby tuczne gich, a wzwolenczie iſralſke obmeſka.

32 We wſem tom hrzieſſyly geſcze: a newierzyly dywom geho.

33 Y zhynuly w geſſuty dnowe gich: a leta gich ſ nahloſtyu.

34 Kdiz zabigieſſe gie, hledachu geho: y obracziechu ſye, a wzbrziezek przychodiechu k nemu.

35 [A] rozpomanuly yſut ſie, ze boh pomocznik *[140^b]* gich geſt: a boh wyſoky wykupitel gich geſt.

36 Y mylowachu geho wſtech ſwich, a yazykem ſwym lhaly yſu gemu:

37 Neb ſirdcze gich nebieſſe prawo ſ nym: ny wierny nalezeny ſu wſtawenyu geho.

38 Ale on geſt myloſtywy, a lutoſtywy bude hrziechom gich: a ne zatrati gich. A obyzyl, aby otwratil hnyew ſwoy: y ne zazehl wſſeho hnyewu ſweho.

— *24* a *27* dczil: tak v rkp. — mozſky m. *mořský*. —. *30* kirmye lat. escae; nad tím připsáno geſtoyſky, ŽGloss giestoyſky. — wſtech t. j. *v ústech*; tak i jinde. — *31* A v rkp. není, místo prázdné. — *34* wzbrziezek: tak v rkp. diluculo, omylem m. *v zábřězk*; ŽGloss. w zabrziezk; srov, 56, 9 a 107, 3. — *35* A v rkp. není, místo prázdné. — *37* wſtawenyu t. j. *v ustaveniu*, in testamento. — *38* obyzyl chybné za lat.

39 Y rozpomanul ſie geſt *[141ª]*, ze tielo yſu: duch
yda, y ne wraczyuge ſye.
40 Kolykrat otirpczly yſu geho na puſczy, w hnyewu
wzbudily geho v bezwodie?
41 Y obratily yſu ſie, y pokuſſyly yſu ſie boha:
a ſwateho yſrahelowa obtirpcziely.
42 Ne yſu rozpomanuly ruky geho, dne, w nemz
wykupil gie z ruku ſmutennykow.
43 Yakoz polozil w egyptie znamenye ſwa, a zraky
ſwe na polyu tan*[141ᵇ]*ſkem.
44 Y obratil w krew rzieky gich, a prziewaly gich,
aby nepyly.
45 Poſlal na nye pſie muchy, y giedla gie, a zabu,
y zatraty gie.
46 I dal huſennyczyem owocze gich, a uſile gich
kobylczie.
47 [A] zabil krupamy wynnyczie gich, a ſmyrt gych
w gynyu.
48 Y dal krupam ſkot gich, a ſbozie gich ohnyw.
49 Poſlal w nye hnyew nelyboſty ſwe: *[142ª]*
nelyboſt y hnyew a ſmutek, we ſlanye ſkyrzie an-
diely zle.
50 Czyeſtu vczynyl ſtezku hniewu ſwemu, y ne
otpuſtil ot ſmyrty duſſiem gich: y yalowata gich w ſmyrty
zatworzil.
51 Y zabil wſſe pirwenye w zemyu egipſkey: pirwnye
wſſeho vſile gich w ſtanyech kamſkich.

---

abundavit; ŽKap. obyzen byl. ŽPod. vmnozil. — *40* otirpczly místo *-čili*; srov. 104, 28 a 106. 11; ŽPod. obtrpczyly. — *41* obtirpcziely: exacerbaverunt; st. 77, 56; ŽPod. má zde obtrpczyly. — *43* zraky m. *zázraky*, prodigia; ŽPod. zazraky. — *46* huſennycziem za lat. aerugini; překladatel měl buď eruca ve svém textě a nebo si mátl eruca a aerugo; ŽGloss. huſenici, ŽPod. huſenyczy. — *47* A v rkp. není. — ſmyrt gych w gynyu: tak v rkp., moros eorum in pruina; překladatel bral moros za mors, opravovatel pak napsal k tomu na kraji: morzſku yahodu gynym; ŽPod. morſku yahodu gynyem, ŽGloss. morſku yahodu. — *51* pirwenye: m. *prvně*, srov. tutéž větu 104, 36. — w zemyu

52 Y otyal iako owczie lud ſwoy: y przewedl gie yako ſtado v puſczyu.

53 *[142b]* Y wywedl gie w nadiegu, y nebali yſu ſie: a neprzateli geho przykrilo morze.

54 wedl gye na horu poſwieczenye ſweho: horu, giez dobyla prawyczie geho. Y wiwirchl ot obliczegie gich wlaſti: a wrazu rozdielil gym zemyu w obwirwy myerney.

55 Y bidlity kazal w ſtanyech gich pokolenye iſrahelowo..

56 Y pokuſſiely, y otirpeziely yſu boha wirchnyeho: a ſwiedeczſtwe geho necho*[143a]*waly.

57 Y otwratyly ſie, y nechowaly ſlybu: yakozto otczowe gich, obratili ſu ſie w luczifcze krzywe.

58 K hnyewu wzbudyly yſu geho na ſkalach ſwych: a na wrziezanych ſwich k rozhnyewanyu geho yſu wzbudyly.

59 Vſlyſſal boh, y potupil: a w nyczſſe obratyl welmy iſrahele.

60 Y otpudil ſtan ſylowſky, ſtan ſwoy, kdez bidlil w ludech.

61 *[143b]* [I] podal v wyezenye mocz gich: a kraſſu gich w ruczie neprzatelſcziey.

62 Y zawrziel v meczyu lud ſwoy: a dyedynu ſwu potupil.

63 Mladczie gich ſnyedl ohen: a dyewky gich ne yſu okwieleny.

64 Knyezie gich v meczy letala: a wdowy gich neplakachu.

65 Y wzbuzen yeſt iakoby ſpal hoſpodyn, yako moczny opyw ſie ot wyna.

66 Y uderzil ne*[144a]*przateli ſwe v poſledky: ruhotu wiecznu dal gym.

---

m. *v zemi.* — *52* v puſczyu: lat. rkp. in deserto. — *53* w nadiegu: lat. rkp. in spe. — *56* ſwiedeczſtwe m. *-stvie.* — *57* ſlybu: pactum; nad tím napsáno červeně myru. — *61* I podal: inicialka v rkp. jen naznačena, ale neudělána. — *63* neyſu okwieleny: překlad chybný, lat. non sunt lamentatae. — *64* ne-

67 Y otpudil ſtan yozephow: a pokolenye effremowa newzwolil.

68 [A]le wywolil pokolenye iudowo, horu ſyonſku, yuz mylowal.

69 Y vſtawil iako gednorozecz ſwatynu ſwu w zemyu, yuz zalozil na wieky.

70 Y wywolil dawida ſluhu ſweho, y podyal gey z ſtad owczich: ot brziezich wzal *[144ᵇ]* geho.

71 Paſty iakuba ſluhu ſweho, a yſrahela dyedynu ſwu.

72 Y paſl gie w nepoſquirneny ſirdczie ſweho: a w rozwynye ruku ſwu przywedl gie.

LXXVIII.

1 *Psalmus Asaph.* Boze, przyſſly yſu wlaſti w diedynu twu, poſquirnyly yſu chram ſwaty twoy: polozyly yſu ieruzalem w yabczyenu ſtrazyu.

2 Polozyly myrtlyny ſluh twich kirmye pta*[145ᵃ]*kom nebeſkym: tiala ſwatich twich zwierzatom zemſkym.

3 Prolyli yſu krew gich iako wodw okolo yruzalema: y nebieſſe, kto hrzeba.

4 Vczyneny yſmy w ruhotu ſuſiedom naſſym: ſmyech a poyhrawanye tiem, giz okolo nas yſu.

5 Dokudze, hoſpodine, budeſſ ſie hniewati do ſkonczienye? zazze ſie iako ohen nenawiſt twa?

6 Wyly hnyew twoy na wlaſti, giez tebe yſu neznaly: a w kralowſtwye, giez *[145ᵇ]* gmene tweho newzywaly.

7 Nebo yſu ſnyedli yakuba: a mieſto geho zahubyly.

---

plakachu: překlad chybný, lat. non plorabantur. — *68* Ale: inicialka v rkp. není. — *69* w zemyu: lat. in terra. — *72* w rozwynye: místo *v rozumě*, in intellectibus; ŽPod. w rozumye, ŽKap. rozumy (plur. Instr.).

LXXVIII, 2 myrtlyny: ŽGloss. mirlīni, ŽPod. mrlyny. — tiala m. *těla*, carnes. — *3* yruzalema: tak v rkp.

8 Nerozpomynay neprawedlnofty naſſich ſtarich, birzo przjedchwatte nas myloſirdie twa, nebo chudy vczyneny yſmy welmy.

9 Pomoz nam, boze, ſpaſitelu nas, a pro ſlawu gmene tweho, hoſpodyne, wyproſti naſſ: a ſlytuy ſie na hrziechy naſſie pro twe gmie.

10 At bi ſnad nerzekly v wlaſtech: kde [146ᵃ] geſt boh gich? y wznamylo ſie w narodiech przied oczyma naſſyma, Pomſta krewe ſluh twych, giez prolita geſt:

11 wendi przied tie ſtonanye okowanych, Podle mnozſtwie lokte tweho vwiez ſye w ſyny ſmirtieyuczich.

12 I nawrat ſuſiedom naſſym ſedmkrat w lono gich: ruhotu gich, giez ſu ſie ruhaly tobie, hoſpodyne.

13 Ale my lud twoy a owczie paſtwy twe [146ᵇ] zpowiedamy ſye tobie na wieky: Za pokolenye az do pokolenye zwieſtugemy chwalu twu.

LXXIX.

1 *In finem, pro iis qui commutabuntur, testimonium Asaph. Psalmus.*

2 Genz oprawugeſſ iſrahele, przizrzi: genz wedeſſ iako owczyu yoſepha. Genz ſedyſſ na cherubynu, zgiew ſye

3 przied effraimem, benyamynem a manaſſem. Wzbud mocz twu, y przidy, aby ſpaſſeny vczynyl ny.

4 Boze, obrati ny: a pokazy nam obliczіey twoy, a ſpaſſeny budem.

5 Hoſpodyne, boze mocz[147ᵃ]ny, dokudze budeſſ ſie hniewati na modlytwu ſluhi tweho?

---

10 wznamylo: ŽGloss. oznamilo. — *11* ſmirtieyuczich: tak v rkp., *t* místo *c*; lat. mortificatorum; podlé výkladu Thalhofrova: der Getödteten; ale ŽGloss. má zſmircieyucich (podlé lepšího čtení Šafaříkova; čtení p. Paterovo -tie- v ČČM. 1879 jest podlé rukopisu nepodobné a grammaticky nemožné), tedy Nom. sing. zſmircieyuci „mortificator“ a Inf. *smrcěti*. ŽPod. w ſyny w ſmrtelnykowe, ŽKap. ſyny mrtvych.

6 Nakirmyſſ naſſ chleba ſlzieneho: a pietie daſſ nam w ſlzach v myeru?

7 Polozyl ſi ny v protywenſtwie ſuſiedom naſſym: a neprzietele naſſy ſmych walechu nami.

8 Hoſpodyne, boze moczny, obraty ny: a pokazy obliczyey twoy a ſpaſſeny budem.

9 Vynnyczy z egypta yſy przyneſl: wywirh yſy wlaſti, y roſſadil yſi yu.

10 Wodczie cziesty *[147b]* bil yſy przied nym: y rozſadil yſi korzenie gegie, y napilnyla zemyu.

11 Przykril hori ſtien gegie, a ſtromczow gegie czedri bozi.

12 Rozlozyla letoraſti ſwe az do morzie, a az do rzieky otmladi ſwe.

13 Y procz yſi zkazil ohradu gegie: y ſbierayu gy wſiczczi, giz przięchodye czieſtu?

14 Zkazyl yu kanecz z leſſa: a wlaſczy zwierz ſpaſl geſt yu.

15 Boze ſil, obrati ſie: *[148a]* ſezrzi ſ nebie, y wyz, y nawſcziew vinniczie teto:

16 Y ſwirchuy yu, yuz ſadyla prawyczie twa: a na ſyna czlowieczieho, yehoz yſi potwirdil tobie.

17 Zazzena ohnem, a podkopana ot lanye oblycziegie tweho zhinu.

18 Bud ruka twa na muzie prawiczie twe: a na ſyna czlowieczieho, gehoz ſi potwirdil ſobie.

19 Y ne otſtupugemy ot tebe, wzkrzieſſyſſ ny: a ymye twe budem nazywati.

20 Hoſpodyne, boze ſil, obraty *[148b]* naſ: y pokazati nam oblicziey twoy, a ſpaſeny budem.

LXXIX, 6 pietie m. *pitie,* potum. — *7* ſmych: tak v rkp. — *9* przyneſl m. *přěnesl,* transtulisti. — wywirh: tak v rkp. — *11* ſtromczow m. *stromcové,* arbusta; ŽGloss. ſtromcowe. — *12* Rozlozyla: podmět *vinnicě.* — *20* pokazati: chybně m. imperativu, ostende.

LXXXIX.

1 *Oratio Moysi hominis Dei.* Hoſpodyne, vtoczilcze
ty vczynen ſy nam, ot naroda az do naroda.
2 Drziewe nez hori biechu, aneb ſtworzeny byechu
zemye a okirſl: ot wieka az do wieka ty yſi boh.
3 *[149a]* Neotwraczuy czlowieka v po^{ko}ru; y rzekl
ſy: obratte ſie, ſynowe ludſczy.
4 Nebo tuſicz let przied oczyma twyma, yakozto
den weczerayſſy, genz pomynul. [A] ſtrazie w noczy,
5 gyez za nyczſſe gmayu, gich leta budu.
6 Rano iako zelina mynu; rano wzkwetnu a mynu:
a weczer ſpadnu a ztwirzdiey a zeſchny.
7 Nebo yſmy zſtaly w hniewie twem, a w ridany
twem ſmuczeny yſmy.
8 Polozil yſy *[149b]* neprawedlnoſti naſſie przied
ſobu: ſwiet naſſ na oſwieczenye oblicziegie tweho.
9 Nebo wſiczkny dnowe naſſy zhynuly yſu, a w hniewie
twem yſmy zhynuly. Leta naſſie iako pauk rozmyſ-
lena budu:
10 dnowe let naſſych w nych, ſedmdeſat let. Ale
acz w moczych, oſmdeſat let: a potom gich, vſile a
boleſt. Nebe nadeyde tichoſt, y budem treſktany.
11 Kto znal mocz hnyewu tweho *[150a]* a pro
ſtrach twoy hnyew twoy
12 rozczilty? Prawyczy twu tak znamu vczyn, a
vczene ſirdczem v mudroſty.
13 Obrat ſye, hoſpodyne, az donykud? a proſeben
bud nad ſluhamy twy.

LXXXIX, 3 v pokoru; ko připsáno. — *4* A ſtrazie: inicialka jen naznačena. — *6* mynu, wzkwetnu, ſpadnu: lat. rkp. v sing. transeat, floreat, decidat; omylem opisovatelovým *-nu* m. *-ni*; ŽPod. zkwetny, myn, ſpadny. — *8* ſwiet: saeculum; ŽKap. též tak. — *9* rozmyſlena budu: chybně za lat. meditabuntur. — *10* přeložení otrocké. — Nebe m. *nebo.* — *13* twy m. *tvými.*

14 Napilneny yſmy rano myloſirdie tweho: vweſelymy ſie, y kochany yſmy we wſſiech dnech naſſich.

15 Radowaly yſmy ſie pro dny, w nichz ſi ny pokorzil: let, w nychz yſmy widely zle.

16 Wezrzy na ſluhy twe, hoſpodine, *[150b]* a ſkutky twe: a opraw ſyny gich.

17 A bud ſwietloſt hoſpodynowa boha naſſeho na naſ, a diela ruku naſſyu opraw.

Canticum Moysis. Exod. XV. 1—19.

1 Zpiewaymy hoſpodinu! ſlawnye nebo poczſczen geſt, kon a wſydaczie nam vwirhl v morze.

2 Mocz ma a chwala ma hoſpodyn, y vczynen my geſt w ſpaſſenie: [T]ento boh moy, y wzſlawy *[151a]* gey: boh otczie meho, y wzwyſſy geho.

3 Hoſpodyn iako muz boyczie, wſſiemohuczy gmye geho.

4 wozy pharaonowy a woyſko geho vwirchl v morze: Wywolena kniezata geho utonula yſu v morzyu czyrwenem.

5 bezednowe przykrili gie, ſeſly w hlubynu iako kamen.

6 Prawyczye twa, hoſpodine! wzweliczena geſt u moczy, prawiczie twa, hoſpodine! uderzyla neprzietele.

7 a v mnozſtwy *[151b]* ſlawy twe ſhladil yſi protwywniky me: Poſlal yſi hnyew twoy, genz ſezral gie iako pazdero.

8 a w duchu ridanye tweho ſhromazdyli ſut ſie wody: Stala woda tekuczie, ſebraly ſie bezednowe in proſtrzied morzie.

---

15 widely m. *viděli.*

Moys. 1 wſydaczie m. *vsědačě.* — *2* Tento: inicialka v rkp. není. — *6* u moczy: k tomu na kraji w ſilnoſty. — *7* ſhladil m. *ssadil,* deposuisti; ŽKlem. ſſadil, ŽPod. zſadyl. — protwywniky m. protivníky. — *8* in proſtrzied: maten latinským in medio napsal písař český in také v textě českém; srov.

9 [R]zekl neprzietel: budu ſtihaty, y popadnu, y rozdiely plen, y napilny ſie duſſie ma: Obnazu mecz moy, ztepe gie ruka ma.
10 Podul duch twoy, y pokrilo gye *[152a]* morze: ztonuly yſu yako olowo v wodach nahlich.
11 Kto podoben tobie mezy mocznymy, hoſpodine? kto podoben tobie, ſweliczny y ſwatoſty, hrozny y chwaleny, a czynye dywy?
12 [R]ozproſtrzieli ruku twu, y ſleptala gie zemye.
13 Wodczie bil ſy v myloſirdyu twem ludu, gehoz yſi wykupil: Y vczil yſi gie w ſile twey v prziebitek *[152b]* ſwati twoy.
14 Wzeſſly lude y rozhniewali yſu ſie: boleſty obdirziely bydlyczi v phyliſtymu.
15 Tehdy zamutichu ſie kniezata ebdomſka, moczne z moaba obdirzie trzies: zcziepienyely wſiczczy bidliczy w kanaanie.
16 Spadny na nye bazn a ſtrach, v welikoſty lokte tweho: Ath budu nepohnuty iako kamienie donudz . . . lud twoy, hoſpodyne, donudz . . . lud *[153a]* twoy, ten gehoz yſy wykupil.
17 Y wedeſſ gie, y poſadiſſ gie w horzie diedyny twe, przyeſylnem bidlu twem, gez ſy vczynil, hoſpodyne. Swatyny twe, hoſpodyne, gez potwirdile ruczie twogi.
18 hoſpodine kralowal wiecznye a wiecznye.
19 Wſſel yeſt pharaon ſ wozy a giezdczy geho v morze: y nawratil na nie hoſpodyn wody morzſke: Ale ſynowe iſralowy chodily *[153b]* po ſuchu proſtrzied
geho
morzie.

64, 5; 83, 11. — *9* Rzekl: inicialka v rkp. není. — *11* ſwelyczny: magnificus, ŽPod. wzwelyczen. — y ſwatoſty m. *v svatosti*, in sanctitate. — *12* Rozproſtrzieli m. *rozprostřel si*, extendisti; inicialka v rkp. jenom naznačena. — *13* vczil: portasti; k tomu na kraji oprava neſl. — *16* donudz . . .: v mezerách naznačených obékrát jest nepřeloženo lat. pertranseat. — *18* hoſpodine kralowal: chybně lat. Dominus regnabit. — *19* iſralowy: tak v rkp.

LXXX.

In finem,
1 *Pro torcularibus, Psalmus ipsi Asaph.*
2 *W*eſelte ſie bohu, pomoczniku naſſemu: raduyte
ſie bohu iakubowu.
3 Przygmyete pieſn, a dayte buben: *[154ª]* zaltarz
weſely ſ huſlemy.
4 Trubte w nowu trubu, w ſlawny den hodowow
waſſich:
5 Nebo kazanye w yzrahely yeſt, a ſud bohu
yakubowu.
6 Swiedeczſtwie w yezephowy polozyl gie, kdiz
wychodieſſe z zemie egypſke: yazyka, gehoz neznal,
vſlyſſal.
7 Obratil ot brziemen chrzbet geho: ruczye geho
w koſſu ſluzile.
8 W zamutczye wzwolal yſy, y wykupil ſem tie:
y vſlyſſiech tebe *[154ᵇ]* w ſkritu burzem: Zkuſil ſem
tebe v wody otpowiedanye.
9 Slyſſ lude moy, y przyſwiedczi tye: yſrahele, acz
mne vſlyſſ,
10 nebude w tobie boh nowotny, any ſie wzmodlyſſ
bohu czyziemu.
11 Yaz ty yſem hoſpodyn, boh twoy, genz ſem
wiwedl tie z zemye Egypſke: rozſſyrz vſta twa, a na-
pilnyu gie.
12 Y ne ſlyſſal lud moy hlaſſu meho: a yſrahel ne
poſluchal mne.
13 Y puſtil gie *[155ᵇ]* podle zadoſti ſirdczie gich,
poydu podle nalezenych ſwich.
14 Bi bil lud moy poſluchal mne, iſrahel bi bil na
czieſtach mych chodil:

LXXX, 4 hodowow: tak v rkp. — *6* yezephowy: tak v rkp. — *8* yſy: radováno. — burzem m. *bůřném*; ŽGloss. burznem. — *9* przyſwiedczi m. *přěsvědči*, contestabor te. — vſlyſſ m. *uslyšíš*, si audieris. — *13* puſtil lat. dimisi. — nalezenych m.

15 Pro nyczſe ſnąd bich bil neprzietel gich ponyzil,
a na ty, giz ponyzye gie, poſlal bich ruku mu.
16 Neprzietele hoſpodynowy ſelhali yſu gemu: i bude
czaſſ gich na wieieky.
17 Y kirmyl gie z tucznoſti zytne: a z opoky medu
nakirmil gie.

LXXXI.

1 *Psalmus Asaph.*
[155[b]] *B*oh ſtal wboru bozſkem: ale v proſtrziedczie
bohow rozſuzugie.
2 [D]okudze ſudite neprawedlnoſt: a obliczіey hrzieſſ-
nich wzymate?
3 Sudte nedoſtatecznemu a ſyrotku: pokorneho a
chwudemu zprawte.
4 Zproſte chudeho: a nedoſtateczneho z ruky hrzieſſ-
nykowy wyproſte.
5 Newiedieli, any vrozomyeli, we tmye chodie: hnu
ſie wſiczkny zaklady zemſczy.
6 Yaz ſem rzekl: bohowe yſte, a ſynowe wyſoczowy
[156[a]] wſiczczi.
7 [A]le wy iako ludie zemrzete: a iako geden
z knyezat letite.
8 Wſtan, hoſpodyne, ſudi zemyu: nebo ty wdiediſſ
we wſiech wlaſtech.

---

nalezení. — *15* neprzietel m. *nepřátel,* inimicos. — *16* wieieky m. *věky.*

LXXXI, 1 wboru m. *v sboru,* in synagoga; srov. 106, 32. — *2* Dokudze: inicialka v rkp. není. — *3* chwudemu: tak v rkp., pauperem. — *4* wyproſte t. j. *vyprostte,* liberate. — *6* wyſoczowy t. j. *vysočcovi,* excelsi (sg. Gen.). — *7* Ale: inicialka v rkp. není.

LXXXII.

1 *Canticum Psalmi Asaph.*
2 Boze, kto rowen bude tobie? nemylcz, ny ſie vkroczyu, boze!
3 Nebo tot neprzietele twogi zwuczieli: a giz yſu tebe nenawidiely, wzdwyhly hlawu.
4 Nad lud twoy ſlozyli zlu *[156b]* radu: a myſlyly proty ſwatym twym.
5 Rzekly: poydiete, y zatratimy gie z wlaſty, y nebud zpomanuto gmye yſrahelo wiecz.
6 Nebo myſlyly gednoſtaynie: ſpolu proty tobie vprawu vgednaly,
7 ſtanowe ydumſczy a yſmahelytowſczy: Moab agareinowiczy,
8 gbal a amon a amalech: czyzozemczi ſ bidlygiczymy w ſtirzſku.
9 A to toty aſſur priziſſel ſ ny*[157a]*my: vczyneny yſu v pomocz ſynom lytowym.
10 Vczyn gym iako madyanowy a zyzare: iako yabynowy na potoczye czyzenſkem.
11 Rozpraſſeny w endorzie: vczyneny yſu iako hnoy zemſky.
12 Poloz knyezata gich iako orebſke y zebſke y zebedeyſke y ſalmanſke: Wſieczka knyezata gich,
13 gyz yſu rzekly: w diedynu przygmyeme ſwatynu bozy.
14 Boze moy, poloz gie yako kolo: a iako pazderzie przied *[157b]* obliczìegem wietrowym.
15 Yako ohen, genz ſzyha leſ: a iako plamen ſzyha hory:

LXXXII, *2* ny ſie vkroczyu: imperat., neque compescaris. — *4* ſlozyli zlu radu: k tomu na kraji ł. ſzlobily; lat. malignaverunt consilium. — 5 zatratimy: disperdamus. — yſrahelo m. *Israhelovo.* — *8* w ſtirſkku m. lat. Tyrum; ŽPod. w tyru. — *9* lytowym m. *Lotovým.*

16 Yakez wzhonyſſ gie v burzy twey: a w hniewie
em ſmutiſ gie.
17 Naplyn obliczieg gich hanbu: a wzhledayu gmene
eho, hoſpodyne.
18 Stidte ſye, y zamutte ſie wieky wiekom: y po-
neny budte, y zhynte.
19 At poznayu, ze gmye tobie hoſpodyn: ty ſam
ziewyſoky nade wſſyu zemyu. Chwala otczy.

LXXXIII.

In finem,
1 *Pro torcularibus filiis Core, Psalmus.*
2 *[158[a]]* *K*ako myly ſtany twogi, hoſpodyne moczy!
3 zada, y wſtawa duſſye ma w ſyeny hoſpodynowye.
·dcze me a tielo me weſſele ſie v bohu zywem.
4 A toty wrabecz nalezl ſobie dom, a hirdlyczie
yezdo, kde by polozyla ptaczata ſwa. Oltarzi twogi,
ſpodyne moczi, kral moy a boh moy.
5 Blazeny, genz bydle w domu twem: na wieky
›kom wzchwale tye.
6 Blazeny *[158[b]]* muz, gehoz pomocz geſt ot tebe:
ɘſtie ſirdczu ſwemu vgednal.
7 v podolu ſlez, v myeſtie, gehoz polozil.
8 A toty blahanye da zakona noſicz, poydu z ſyly
ſylu: bude vzrzien boh bohowy w ſyonu.
9 Hoſpodine, boze ſyl, vſlyſſy modlitwu mu: vſyma
wiez, boze iakubow.
10 Zaſlonytely naſſ przizrzi, boze: y wezrzy na
iczіey pomazanczie tweho.
11 Nebo lepſſy geſt geden den w ſienech twich
l tuſſyczie. *[159[a]]* Wzwolich otwirzenym biti w domu
ıa meho, magis nez bidlity w ſtaniech hrzyeſſnykowich.

---

16 Yakez m. *Takež,* omylem rubrikatorovým; od písaře je
naznačeno *t.*
LXXXIII, 3 wſtawa t. j. ***ustává,*** deficit; ŽGloss. uſtaua,
od. uſtawa. — *4* kral, boh: Nom. místo Vok. — *11* magis:

12 Nebo mylofirdie a prawdu myluge boh: mylost
a flawu da hofpodyn.
13 Nezbawy dobra tiech, giz chodie w nepofquirnye:
hofpodyne fil, blazeny czlowiek, genz vffa w tie.

LXXXIV.

1 *In finem, filiis Core, Psalmus.*
2 Pozehnal yfi hofpodine zemyu twu: otwratil fi
wiezenye *[159b]* iakubowo.
3 Otpufti fi neprawedlnoft offady twe, przykryl fi
wfieczki hrziechi gich.
4 Otiffil yfy wefczek hniew twoy: obratil fi fie ot
hniewu nelytofti twe.
5 Obrati ny, boze, fpaffytelu naff: a otwrat hnyew
twoy ot naf.
6 Czy na wyeky wzhnyewaff fie na ny? czy roz-
proftrzeff hnyew twoy ot pokolenye az do pokolenye?
7 Boze, ty wratyw fie wzkrzieffif naf: a offad twa
wzraduge fie w tobie.
8 Pokaz nam hofpodyne *[160a]* mylofirdye twe: a
fpaffenye twe day nam.
9 Vflyffy, czo wzmluwy we mnye hofpodyn boh:
nebo wzmluwy myr w ofadu fwu. A nad fwate fwe, a
na ti, giz obraczygyu w firdcze.
10 Awffakoze bliz boyuczich geho fpaffenye geho:
aby prziebywala flawa w zemy naffiey.
11 Mylofirdie a wiera potkala fie: prawedlnoft a
myr polybily yfu fie.
12 Wiera z zemye narodila fie geft: a prawda
[160b] f nebie fezrziela.

---

písař sveden textem latinským, napsal z něho toto slovo do přeložení českého; podobné svedení viz Moys. 8; 64, 5.

LXXXIV, 3 otpufti m. *otpustil.* — *4* nelytofti m. *nelíbosti,* indignationis; ŽPod nelybofty. — 7 offad m. *osada* plebs. — *8* a fpaffenye: nad tím připsáno a zdrawie. — *9* obraczygyu m. lat. convertuntur.

13 A toty hofpodyn da lytoft: a zemye naffie da plod fwoy.

14 Prawda przied nym bude choditi: a polozy na cziefti chodi fwe.

LXXXV.

Oratio ipsi David.

1 Naklony, hof., vcho twe, y vflifſ mye: nebo nedoftateczny a chudy yfem yaz.

2 Strziezy duffie me, nebo ty fwaty yfem: fpaffena vczyn fluhu tweho, boze, vffayucze w tye.

3 Smyluy fie nade mnu, hofpodine, nebo k tobie *[161a]* wolam cziely den:

4 utieffy duffy fluhy tweho, nebo k tobie, hofpodyne, duffy mu yfem wzdwyhl.

5 Nebo ty, hofpodyne, fladky y tichy, a mnoheho mylofirdye wffyem wzywayczym tebe.

6 Vffyma przigmy modlytwu mu: a przichil fie k hlaffu proffby me.

7 W den fmutny meho wzwolach k tobie: nebo vflyffal yfy mye.

8 Nenye podobeny tobie u boziech, hofpodine: a nenye podle fkutkow twich.

9 Wfieczky wlafty, giez fy koly *[161b]* uczynil, przydu, y wzmodle fie przied tobu, hofpodyne, y wflawie gmye twe.

10 Nebo welyky yfty ty a czynye dywy: ty yfy boh fam.

11 Prziewed mye, hofpodyne, na cziеftie twey, y wendu v wiernofty twey: raduge fie firdcze me, aby fie balo gmene tweho.

LXXXV, 4 utieffy: nad tím připsáno vuefely; lat. laetifica. — *5* fladky: k tomu na kraji chutny; lat. suavis. — wzywayczym: tak v rkp. — *7* fmutny m. *smutku* nebo *smutka*, tribulationis; ŽPod. fmutka. — *8* podobeny m. *podobný*; ŽGloss. podobni. — *10* yfty m. *jsi.*

12 Zpowiedayu ſie tobie, hoſpodine, we wſſem ſirdczy mem, y wſlawy gmye twe na wieky.

13 Nebo welyke geſt myloſirdie twe nade mnu: y wyprauil yſy [162a] duſſyu mu z pekla z nyzſſieho.

14 Boze, neprawedlny wſtaly yſu na mye, a ſbor mocznych hledaly yſu duſſie me: a nepolozy yſu tebe przieſobu.

15 A ty, hoſpodyne, boze myloſtywy a myloſtyw, tirpielywy a mnoho miloſirdie a wierny.

16 Wezrzy na mye, a ſmyluy ſye nade mnu, day czieſarzowſtwo dietieti twemu: a ſpaſſena vczin ſyna roby twe.

17 Vczyn ſe mnu [162b] znamenie w dobrem, abi widiely, giz mme nenawidie, y pohaneny budu: nebo ty, hoſpodyne, pomohl ſy my, y vtieſſil ſy mye.

LXXXVI.

1 *Filiis Core*, *Psalmus Cantici.* Zaklady geho na horach ſwatich:

2 myluge hoſpodyn vrata ſyonſka nade wſieczky ſtany yakubowy.

3 Slawna mluwena ſut o tobie, mieſto bozie.

4 Pomnyeti budu raab a babilonia, wieduczich mne. A toti czyzozemczy, y tirſky a lud murzynſky, [163a] ty bily yſu tam.

5 Czy ſyon die: czlowiek a czlowiek narodil ſie geſt w nyey, a on zalozyl gy prziewyſoky?

6 Hoſpodyn prawyl v piſmye ludſkem a knyezat: tiech, gyez ſu bily w nyey.

7 Yako raduyuczich wſiech naſſ prziebytek yeſt w tobie.

---

14 nepolozy m. *nepoložili.* — przieſobu: tak v rkp., in conspectu; ŽGloss. przied ſobu, ŽPod. przied ſebu. — *15* mnoho m. *mnohého*, multa misericordiae. — *17* mme m. *mne.*

LXXXVI, 4 babilonia: lat. rkp. babylonis; v textě lat. litera *s* je podobná k liteře *a*, překladatel český četl babylonia a nechal to i v textě českém; ŽGloss. -na. — *5* a *6* w nyey, gy m. *v něm, jej*; femininum podlé lat. (civitas, Sion).

LXXXVII.

Canticum Psalmi,

1 *Filiis Core, in finem, pro Meheleth ad respondendum, intellectus Eman Ezrahitae.*

2 Hoſpodine, boze ſpaſſenye meho, we dne wolal ſem a w noczi przied tobu.

3 Wendi przied tye modlitwa ma: nachyly vcho twe ku proſbie *[136b]* mey.

4 Nebo napilnena geſt zlym duſſie ma: a zywot moy peklu ſie przyblyzil.

5 Przymyenen yſem ſchozugyczymy w yezero: vczynen yſem iako czlowiek bez pomoczy,

6 mezi mirtwymy prazdny. Yako raneny ſpiecze w rowiech, gichze nenye pamyet wiecz: a ony ot ruky twe zahnany yſu.

7 Polozyly mye w giezeru mezyem: w temnyczy a w ſtynyu ſmyrtedlnem.

8 Nade mnu potwir*[164a]*zeno yeſt ridanye twe: a wſietky wlny twe vwedl yſi na mye.

9 Daleky ſy uczynil zname me ote mne: polozyly yſu mye v mirzkoſt ſobie. Y dal mye, y newichodiech:

10 oczy mogi zneduzniele pro nedoſtatek. Wolal ſem k tobie, hoſpodyne, czieli den: rozproſtriech k tobie ruczie mogi.

11 Czy myrtwym vczynyſ diui? nebo lekarzi wzkrzieſie ſie, y wyzpowiedayu ſie tobie?

12 Czyly wyprawy nyekto w ro*[164b]*wu myloſirdie twe, a prawedlnoſt tw w ztraczenye?

LXXXVII, *5* ſchozugyczymy m. *s schozujícími,* cum descendentibus; srov. již ſchodie v jezero Ezech. 18. — *6* nenye pamyet: Vulg. non es memor; ŽKlem. jichžto s' nebyl paměten. — *7* mezyem m. *nižšiem,* inferiori; srov. 85, 13; ŽPod. nyſſyem. w ſtynyu: tak v rkp. — *9* dal mye m. lat traditus sum. — *10* rozproſtriech: tak v rkp. — *11* wzkrzieſie ſie m. *vzkřiesie,* suscitabunt (sc. mortuos). — *12* tw t. j. *tvú.* — w ztraczenye: lat. rkp. in perditionem, Vulg. in perditione.

13 Czyly poznany budu we tmye dywy twogi, a
prawo twe w zemy zapǫmanutey?

14 A yaz ſem k tobie, hoſpodine, wolal: a rano
modlitwa ma prziedeyde tie.

15 procz hoſpodyne zapuzugeſſ modlitwu mu: obratiſſ
oblycziey twoy ote mne?

16 Chudy yſem yaz, a w uſyly ot mladoſty me:
wzdwyzen y ponyzen yſem y zamuczen.

17 We mnye yſu hnie[*165*[a]]wowe twogi: a ſtrachowe
twogi ſmutily mye.

18 Obklyczyly mye iako woda czieli den: obklyczyly
mye ſpolu.

19 Wzdalil yſi ote mne przietele a bliznieho: a
zname me ot hubenſtwie.

LXXXVIII.

1 *Intellectus Ethan Ezrahitae.*

2 Myloſirdie hoſpodynowo na wieky zpiewati budu.
V pokoleny a u pokolenyu zwyeſtugyu prawedlnoſt twu
wſtech mych.

3 Nebo yſi rzekl: na wieky myloſirdie vſtaweno
bude [*165*[b]] na nebeſſiech, uprawena bude wiera twa
w nich.

4 Vilozil yſem vprawu wywolenym mym, prziſahl
ſem dawidowy ſluzie memu:

5 az na wieky prziprawy ſiemye twe. Y poſtawy
ot pokolenye az do pokolenye ſtolecz twoy.

6 Wzpowiedie nebeſſa dywi twe, hoſpodine: a take
wieru twu we ſboru ſwatich.

7 Nebo kto w oblacziech przirowna ſie hoſ.: rowen
bude bohu w ſynyech bozich?

---

17 We mnye yſu hniewowe: lat. rkp. in ne transierunt irae.

8 Boze, giz blahoſlawie yſu w radie ſwatich, welyky a hrozny [166ᵃ] nade wſſyemy, giz okolo geho yſu.

9 Hoſpodyne, boze ſil, kto rowen tobie? moczen yſy, hoſpoᵉ., a wiera twa okolo tebe.

10 Ty wladneſſ moczyu morzſku: ale hnutie wiln geho ty tyſſiſſ.

11 Ty ponyzil iako raneneho piſſnyka: w lokty ſyly twe rozpraſſil ſy neprzateli twe.

12 Twa yſu nebeſſa a twa geſt zemie: okirzl zemſky a pilnoſt geho tiſ zalozil:

13 ponocznyu ſtranu a morze tiſ ſtworzil. Thabor [166ᵇ] a erman we ymenu twem wzweſele ſie.

14 twoy loket ſ moczu. Vſilny ſie ruka twa, a wzwyſſy ſie prawiczie twa:

15 prawo a ſud przyprawa ſtolczie tweho. Mylo-ſirdie a wiera przziedeydu obliczíey twoy.

16 blazeny lud twoy, genz vmye radoſt. Hoſpodyne, w ſwietloſti oblycziegie tweho budu chodity,

17 a we ymenu twem wzweſele ſie cziely den: a v prawie twem budu wzwyſſeny.

18 Nebo ſlawa ſily gich ty yſi: a w dobr[167ᵃ]owo-lenſtwyu twem wzwyſſy ſie roh naſſ.

19 Nebo hoſpodynowo geſt wzeſtie naſſe, a ſwateho iſrahele krale naſſeho.

20 Tehdy yſy mluwil v wydienyu ſwatym ſwym, y rzekl yſi: polozil ſem pomocz v mocznem, a wzwyſſil ſem wiwolenczie z oſady me.

21 Nalezl ſem dawida ſluhu meho: olegem ſwatym mym zmazal ſem geho.

22 Ruka wedie ma pomahati bude gemu: a loket moy potuirdy geho.

23 Nycz neproſpiege neprzietel na nem, a ſyn ne-prawedlnoſti [167ᵇ] neprzilozy ſkodity geme.

LXXXVIII, 8 giz blahoſlawie yſu: chybně; lat. rkp. qui glorificatur; ŽGloss. blahoſlaweni, ŽKlem. jenž oſlawuge sě, ŽPod. genz blahoſlawen geſt. — *13* ponocznyu m. *pólnočniu*. — *16* vmye: nad tím připsáno wie. — *23* neprzilozy ſkodity: nad tím při-

24 Przied oblicziegem geho neprzateli geho: a nenawiſtnyky geho v byeh obraczyu.

25 Y wiera ma a myloſirdye me ſ nym: a we ymenu mem wzwyſſy ſye roh geho.

26 Y polozy v morzyu ruku geho, a w rziekach prawyczy geho.

27 On wzywe mie: otecz moy ty gſy, boh moy a przigymatel ſpaſſenie meho,

28 A yaz pirwenczem polozy geho, wyſoka *[168ᵃ]* przied krale zemſke.

29 Na wieky ſchowam gemu myloſirdie me: a vprawu mu wiernu gemu.

30 Y polozy na wieky wyekom ſiemye geho, a ſyen geho iako dny nebeſke.

31 Ale acz otſtupie ſynowe geho zakona meho, a w ſudiech mych nebudu chodyty,

32 Acz prawedlnoſti me wzruhayu, a kazanye meho neſchowayu:

33 Nawſcziewy v metle neprawedlnoſti gich, a v byty *[168ᵃ]* hrziechow gich.

34 Ale myloſirdie meho nerozpraſſyu ot neho: any vſkozyu neprawdu mu,

35 Any opirznyu vprawu mu: a czoz wychody ze rtu mu, nevczynym zawirzeneho.

36 Gednu ſem prziſahl w ſwatem mem, acz dawydowy ſelzy,

37 ſiemye geho na wieky oſtane.

38 A ſtolecz geho iako ſluncze prziede mnu, a iako meſiecz ſwirchowany na wieky: a ſwiedek na nebi wierny.

---

psáno červeně nevſkodi gemu. — geme m. *jemu*. — *24* Przied atd.: sloveso vynecháno, lat. concidam; ŽPod. porziezy, ŽKap. otrziezi. — *27* wzywe m. *vzývá*, invocavit. — *28* przied: nad tím připsáno červeně nad. — *30* a ſyen: m. *a stól* nebo *stolec*; k tomu na kraji a ſtoly; ŽPod. ſtolecz. — *34* neprawdu: překladatel bral latinské inveritate (t. j. in veritate) za Abl. k Nom. „inveritas." — *35* zawirzeneho: ŽGloss. zawirzeno.

39 Ale ty otpudil ſy y potupil ſy: omazal ſy [169a] mazancze tweho.

40 Otwratil yſy vprawu ſluhi tweho: opirznyl yſy zemy ſwatynu geho.

41 Zkazil yſi wſieczky ploti geho: polozil yſy twirzyu ho ſtraſſydlem.

42 Roztirhaly yſu geho wſiczkny mylugiczy czieſtu: zynen geſt ruhota ſuſiedom ſwym.

43 Wzwiſil yſy prawyczyu ſtiſkugyczich geho: wzwe-lil ſy wſieczky neprzately geho.

44 Otwratil ſi pomocz meczie geho: a nepomahl yſi e gemu w bogyu.

45 Zkazil ſy geho [169b] ot oczisczenye: a ſtoliczi ho yſi na zemy zetrziel.

46 Vmenſil yſy dnow czaſſu geho: oblil ſi geho nbu.

47 Dokudze, hoſpodine, otwraczugeſſ do ſkonczienie: zhorczi ſie iako ohen hnyew twoy?

48 Rozpomyen, ktera ma podſtawa: czili wedie ſſutnie vſtawil ſi wſieczky ſyny czlowieczie?

49 Kteri geſt czlowik, genz bude zyw, a nevzrzy yrty: y- zproſty duſſu ſwu z ruky pekelne?

50 Kde yſu myloſirdie twa [170a] ſtara, hoſpodyne, oz ſi przisahl dauidowy v prawdye twey?

51 Pomny, hoſpodine, vkori ſluh twich, giez ſem rzal w lonye mem, mnohich wlaſty.

52 Czoz ſu vkazaly neprzietele twogi, hoſpe., gymz vkaraly promienenye pomazanczie tweho.

53 Blazen hoſpodin na wieky: bud, bud.

---

39 omazal ſy: m. *ováhal si*, ŽPod. owahal ſy, lat. distulisti; Gloss. též omazal ſi. — *42* mylugiczy m. *minující* transeuntes. . 128, 8; nad tím napsána oprava chozuczy; ŽPod. mynuczy, ŽGloss. minuce. — *44* nepomahl m. *nepomohl* n. *nepo-hal*, ŽPod. nepomahal. — *49* czlowik: tak v rkp. — *52* vka-y m. *ukárali*, ŽGloss; ukarali. — gymz: lat. quod.

LXXXIX.

(Žalm LXXXIX položen jest nahoře po ž. LXXIX).

XC.

1 *Laus Cantici David:* Genz bidly v pomoczy naywyſſyeho, w zaſlonye boha nebeſkeho wzbidly.
2 Die hoſpodynu: przigymatel moy *[170b]* ty yſy, a vtocziſcze me: boh moy, budu gmyeti nadiegi w nem.
3 Nebo on wyproſtil mye z oſidla lowczoweho, a ot ſlowa oſtreho.
4 Pleczma ſwyma zaſlony tebe: a pod perzym geho budeſ vſſati.
5 Sczytem obklyczy tye prawda geho: nezbogiſſ ſie ot ſtrachu noczneho,
6 Ot ſſypa leticzieho we dne, ot wieczie chodiczie we tmye, ot ſtrzieczye a byeſſa polednyeho.
7 Letie ot boku tweho *[171a]* tyuſicz a deſiet tyuſicz ot prawiczie twe: ale k tobie ſie ne przyblyzie.
8 A wſſako oczyma twyma znamenaſſ a otplatu hrziechow vzrzyſſ.
9 Nebo ti yſi, hoſpodine, nadiegie ma: prziewiſoko poſtawil yſi vtocziſcze twe.
10 Neprziſtupi k tobie zle: a bicz neprziblizy ſie ſtanowy twemu.
11 Nebo andielom ſwym boh rozkazal o tobie, aby tebe oſtrziehaly we wſſiech twich czietach.
12 *[171b]* *N*a ruku noſſity tie budu: aby ſnad neobrazil o kamen nohy twe.
13 [N]a tak rzeczenem hadu aſpida y po baziliſſkowy chodyti budeſſ: y potlaczyſſ lewa y zemka.

XC, 11 czietach m. *cěstách.* — *13* Na: inicialka v rkp. jenom naznačena. — tak rzeczenem hadu: přidáno od překladatele českého; lat. super aspidem, ŽGloss. na kralikowi,

14 Nebo ge v mye vſſal, zbawy geho: zabranyu
geho, nebo ge poznal gmye me.
15 Wolaty budu ke mnye, a yaz vſlyſſy geho: ſ nym
yſem w zamutczye, winmu geho y poſlawyu geho.
16 *D*luhoſtyu dny napilny geho: y pokazyu *[172a]*
gemu pozdrawenye me. Chwala.

XCI.

(Žalm XCI v Žalt. Wittenb. není).

XCII.

Laus Cantici ipsi David in die ante sabbatum, quando fundata est terra.

1 Hoſpodyn kralowal, ladnoſtnoſty obleczen geſt:
obleczen yeſt hoſpodin ſylu, y przypaſal ſie moczy. A
toty vtwirdil okirſſl zemſky, genz ſye ne pohne.
2 Vprawen ſtol twoy boze z toho czaſſa: ot wieka
ty yſy.
3 Zpodyaly rzieky, hoſpodyne, zpodyaly rzieky hlas
ſwoy. Wzpodyaly rzieky wilny ſwe,
4 ot hlaſſow wod mnohych. *[172b]* Dworne wzwy-
ſſenye morzſke, dworny na wyſoſty hoſpodyn.
5 Vprawenye twa wierzuczie vczynena yſu welmy: do-
mowy twemu ſluſſie ſwatoſt, hoſpodine, w dluhoſty dnow.

ŽPod. na kralikowy. — *14* Odtud do konce žalmu 90. je text český psán černě. — *15* wolati budu: lat. rkp. clamavit, Vulg. clamabit.

XCII, 1 Odtud psán text český zase červeně. ladnoſtnoſty m. *ladnosti*, k tomu na kraji kraſſu; ŽPod, kraſu. — przypaſal m. *přěpásal*, praecinxit; ŽPod. prziepaſal. — *4* dworne, dworny: mirabilis; ŽPod., ŽKlem. a ŽKap. mají za to obékrát adj. *divný*, a taktéž jest v ŽWittb. 67 36, ke dworny mirabilis na kraji oprava dywny; *dvorný* je tedy omylem m. *divný*. — *5* vprawenye: lat. rkp. testimonia; překladatel myslil na testamenta; ŽPod. ſwyedeczſtwye. — wierzuczie lat. credibilia, ŽPod. wyerziczie, ŽKap. wierzidlna.

XCIII.

Psalmus ipsi David,
Quarta sabbati.

1 Boh pomſty hoſpodyn: boh pomſty wolnye czynyl.

2 Wzwyſſ, genz ſudyſſ zemyu: zaplati otplatu piſſnym.

3 Y dokudze hrzieſſnyczi, hoſpodyne, dokudze hrzieſſnyczi wzchlubie ſie?

4 Wyprawye y wzmlu*[173a]*wie neprawedlnoſt, wzmluwie wſiczczy, giz czynye neprawo?

5 Lud twoy, hoſpodyne, ponyzyly, a dyedynu twu hubyly.

6 Wdowu a przichozu zabyly, a ſyrotky yſu zhubyly.

7 Y rzekly yſu: nevzrzi hoſpodyn, ny vrozomye boh iakubow.

8 Rozumyete neſmiſlny w ludech: a blazny nyekdi ſmyſlete.

9 Genz vſtawil vcho, ne vſlyſſy? nebo genz ſlozil oko, neznamena?

10 *[173b]* Genz treſkcze wlaſty, newzlage? genz vczy czlowieka vmyenyu?

11 Hoſpodin wie myſlenye ludſka, nebo to geſutna yſu.

12 Blazeny czlowiek, gehoz ty vczyſſ, a o zakonu twem vczyſſ geho.

13 Aby vtiſſil geho ot dnow zlich, donudz wykayu hrzieſſnykowy dol.

14 Neboty neotpudy hoſpodyn oſſady ſwe: a diedyny ſwe neotſtupy.

XCIII, 3 wzwyſſ m. *vzvyš sě* exaltare. — *6* przichozu: fem., poněvadž lat. advenam koncovkou svou ukazuje na fem.; ŽPod. przychozy, ŽKap. przichozy. — *8* rozumyete, ſmyſlete: imperat., lat. rkp. intelligite, sapite. — *9* vſtawil m. *usadil,* plantavit; ŽPod. vſadyl. — *11* nebo to m. *nebo ti,* quoniam. — *12* ty vczyſſ: erudieris, k tomu na kraji kazeſſ. — *13* wykayu m. *vykopajú* a toto m. *nevykopajú,* donec fodiatur; ŽGloss. newikopaiu, ŽPod. az wykopagy.

15 Aẑ ty prawo obrati ſie w ſud: a giz podle neho
vſiczczy, [174a] gyz praweho yſu ſirdczie.
16 Kto wſtane mnye proty zlobywnykom? a kto
tane ſe mnu proty czynyczym neprawedlnoſt?
17 Gednoze hoſpodyn pomoze my, bez male bidlila
y v pekle duſſie ma.
18 Acz rzku: hnula ſie yeſt noha ma, myloſirdie
we, hoſpodine, pomoze mnye.
19 Podle mnozſtwye boleſty mych na ſirdczy mem,
tiechy twe obweſelyly duſſy mu.
20 [174b] Czyly przylnula bi tobie ſtoliczie nepra-
vedlnoſti, genz czynyſſ vſile w kazanyu?
21 *H*aziechu ſie w duſſy praweho: a krew newynnu
tſudie.
22 Y vczinen geſt my hoſpodin w utoczifcze, a boh
noy v pomocz nadiegie me.
23 Y wraty gim neprawedlnoſt gich: a w zlobie
ich zatrati gie hoſpodyn boh naſſ.

XCIV.[a]

Laus Cantici ipsi David.

1 [175a] *P*oydiete, weſelmy ſie hoſpodynu: raduyme
ie bohu ſpaſitely naſſemu.
2 Prziedeydiem obliczieу geho w zpowiedy: a w zalmiech
aduymy ſie gemu.
3 Nebo boh weliky hoſpodyn, a kral welyky nade
ſſiemy bohy.
4 Nebo w ruku geho yſut wſiczkny kragi zemſczi:
wyſoſty hor geho yſu.
5 Nebo geho yeſt morze, a on vczynyl gie: a ſucho
uczie gich tworzile. [175b]

---

18 rzku: lat. rkp. dicebam. — *21* Haziechu sě: v ŽGloss.,
Pod. a ŽKap. taktéž.
XCIVa, 5 gich m. *jeho*, eius.

6 Poydiete, modlme ſie y padnyemy y placzmy
przied hoſpodynem, genz vczynyl ny.
7 neb on geſt hoſpodyn, boh naſſ: A my lud paſtwy
geho a owczie ruky geho.
8 Dneſ acz hlas geho vſlyſſyte, nerodte otwirzowati
ſirdczi waſich.
9 Yakoze w rozdrazneny podle dne pokuſſenye na
puſczyu, kdez pokuſſiely yſu mne otczy naſſy, wzkuſſowaly
y wydiely diela ma.
10 Czirzidczieti let hniewiw ſem bil *[176ᵃ]* poko-
lenyu tomu, y rzekl sem: weſdy ony bludie ſirdcem.
11 A toty poznaly czieſt mych: iakoz ſem przyſahal
w hniewe mem: acz wendu v pokoy moy.

XCIV[b].

(Jiný překlad žalmu XCIV jest na konci žaltáře).

XCV.

Canticum ipsi David,
1 *Quando domus aedificabatur post captivitatem
(1. Par. 15.)*
Zpiewayte hoſpodynu pieſn nowu: zpiewate hoſpo-
dynu wſieczka zemye.
2 Zpiewayte hoſpodynu, a blahoſlawte gmenu geho:
zwieſtuyte ote dne do dne ſpaſenye geho.
3 Zwieſtuyte mezy wlaſtmy ſlawu geho, we wſiech
ludech diuy *[176ᵇ]* geho.
4 Nebo welyky hoſpodyn, a chwaleny welmy: hrozny
geſt nade wſſyemy bohy.
5 Nebo wſiczczy bohowe wlaſty bieſſowe: ale hoſ-
podin nebeſſa vczynyl.

---

9 naſſi m. *vaši*, lat. rkp. vestri. — *10* Czirzidczieti: tak v rkp. — hniewiw: offensus; ŽPod. hnyewen. — *11* toty m. *tito*, isti. — w hniewe m. *v hněvě*
XCV, 1 zpiewate m. *zpievajte*.

6 Zpowied a kraſſa przied nym ſtogy: ſwatoſt a welubſtwo w ſwatoſty geho.
7 Przyneſte hoſpodynowy honytwy z wlaſti, przyneſte hoſpodynowi ſlawu a czeſt:
8 przyneſte hoſpodynowy ſlawu ymenu geho. Wynmyete drzwy, a wendiete w ſyen geho:
9 *[177a]* a modlte ſie hoſpodynu w domye ſwatem geho. Zamuty ſie ot oblycziegie geho wſieczka zemye:
10 rczyete v wlaſtiech, ze hoſpodyn kraluge. A toty oprawyl okrſſl zemſky, genz ſie nepohne: ſudity bude lud v prawedlnoſty.
11 Raduyte ſie nebeſſa a weſel ſie zemye, zamuty ſie morze a pilnoſt geho:
12 wzweſele ſie pole, a wſeczko, czſo na nich geſt. Tehdy wzweſſely ſie wſeczko drziewye leſne,
13 ot oblycziegie hoſ*[177b]*podynowa, ze gde: nebo gde ſudit zemye. Sudyti bude okol zemſky v prawedlnoſti, a ludi v prawdie ſwey.

XCVI.

1 *Huic David,*
Quando terra eius restituta est. Hoſpodyn kralowal, weſel ſie zemye: raduyte ſie oſtrowy mnozi.
2 Oblaczy a mlha okolo geho: prawo a ſud oprawenye ſtoliczie geho.
3 Ohen przied nym poyde, y zplameny okolo neprzately geho.
4 Przyſwietili bliſkoti*[178a]*ny geho okolu zemſkemu: wydiela, a zamutyla ſie yeſt zemye.

---

6 welubſtwo: omylem, buď místo *veleľubstvo*, srovn. u weleľubnoſty in magnificentia ŽPas. 28, 3; nebo m. *velebstvo*, magnificentia, srovn. 110, 3; ŽPod. welebnoſt, ŽKap. welicznoſt. — *8* drzwy: hostias, tak v rkp.; český překladatel bral lat. hostias za ostia; ŽPod. obyety, ŽKap. obieti. — *10* okryſſl: místo -y- možno čísti též -zi-, litera z je patrna.
XCVI, 4 przyſwietili m. *přěsvietili*, ŽGloss. prziеſwietili.

5 Hory iako woſk tekly ot oblycziegie hoſpodynowa: wſieczka zemye.

6 Zwyeſtowala ſu nebeſſa prawo geho: a widiely wſſiczczy lude ſlawu geho.

7 Pohaneny bude wſiczny ty, giz ſie modle rytynam: a giz ſie chlubie wbraziech ſwych. Modlte ſie gemu wſiczkny angele geho.

8 vſlyſſala, y wzradowala ſie geſt ſyon. Y wzwyſſie ſye dczery iudiny, pro *[178b]* ſudi twe, hoſpodyne.

9 Nebo ty, hoſpodine, prziewyſok nade wſſyu zemyu: welmy wzwyſſeń yſy nade wſſie bohy.

10 Gyz mylugete hoſpodina, nenawidte zleho: ſtrzieze hoſpodyn duſſ ſwatich ſwich, z ruky hrzieſſnykowy wiprawi gich.

11 Swietloſt wzeſſla geſt prawemu, a prawym ſirdczem radoſt.

12 Raduyte ſie prawy w hoſpodinu: a zpowiedayte ſie pamyeti ſwatey geho.

CXLII.

1 *Psalmus David,*

Quando persequebatur eum Absolom filius eius. (2. Reg. 17.)

[179a] Hoſpodine, vſlyſſ modlitwu mu: vſſima wzwiez proſbu mu v prawdie twey, vſliſſ mye w twem prawie.

2 Y newchod w ſud ſ ſluhu twym: nebo nebude zprawen przied tobu kazdy zywy.

3 Nebo ſtihal geſt neprzietel duſſyu mu: *[179b]* ponyzil w zemyu zywot moy. Poſadil mie w temnyczy iako myrtwe wieznie:

---

7 bude: po tom rasura, ale není viděti, co bylo na místě radovaném; lat. rkp. confundantur. — wbraziech m. *v obraziech.* — *8* ſyon: fem. podlé lat. — wzwyſſie ſye, lat. rkp. exultaverunt; překladatel zmátl se s exaltare; ŽPod. wzweſelyly ſe, ŽKap. weſſelily ſie.

CXLII, 1 wzwiez: k tomu na kraji aſ przygmy. — *3* w zemyu m. *v zemi,* in terra. — wieznie m. *věčně* nebo *věčné,* lat. sae-

4 y tuzyl geſt na mye duch moy, we maye ſmutilo
yeſt ſirdcze me.
5 Pomniel yſem dny ſtarich, myſlil yſem we wſiech
ıtcziech twich: v czyneny ruku twu myſlil yſem.
6 Rozproſtrziech ruczie mogi k tobie: duſſie ma
ɾo zemie bez wody tobie.
7 Nahle vſliſſ mye, hoſpodine: *[180ª]* vſtal duch
›y. Ne otwraczuy oblyeziegie tweho ote mne: y po-
ben budu ſtupuyuczym w giezero.
8 Vſlyſſano vczyn mnie rano myloſirdie twe: nebo
ɜm w tie vfal. Znamu my vczyn czieſtu, po niez bich
odil: nebo k tobie zpodyal yſem duſſy mu.
9 Zproſti mie ot neprzatel mich, hoſpodine, k tobie
ɜm vtekl:
10 navcz mie czynity woly twey, nebo boh moy yſi
Duch twoy dobri dowede *[180ᵇ]* mye w zemyu
awu.
11 pro twe gmie obzywiſſ mye v prawedlnoſti twey.
ywedeſſ z ſmutka duſſy mu,
12 a v myloſirdy twem rozpraſſiſ neprzately me.
zatratyſſ wſieczky, gyz mutie duſſy mu: nebo yaz
ıha twoy yſem.

Habacuc III. 1—19.

1 *Oratio Habacuc prophetae pro ignorantiis.*
2 Hoſpodine, ſlyſſiech ſlyſſienye *[181ª]* twe, y zbach
ɜ. Hoſpodine, dielo twe, proſtrzied let wzkrzieſſy gye.
oſtrzied let znamo vczynyſſ: kdiz rozhnewan budeſſ,
ʼloſirdie rozpomyeneſſ.

.i; srov. hory věčné montes saeculi Hab. 6; ŽPod. wyeka.
:ap. ſwieta. — *5* vczyneny m. *v učiňení*, in factis; ŽPod. wuczy-
ny. — *10* twey m. *tvú*. — *12* rozpraſſiſ lat. disperdes: buď
ıyl opisovatelův, nebo snad překladatel rozuměl disperges;
ɫloss. rozpraſiſ; ŽKlem. rozpudys, ŽPod. a ŽKap. *roztratíš*;
›v. rozprášiti dispergere 43, 12; 88, 34; dissipare 34, 16.

3 Boh ot poledne przyde, a ſwaty ſ hori pharaanſke. Przykrila nebeſſa ſlawa geho, a chwaly geho pilna geſt zemie.

4 Bleſk geho iako ſwietloſt bude: rosy w ruku geho: Tu ſkrita geſt ſyla geho.

5 przied oblycziegem geho poyde *[181b]* ſmyrt: *V*inde diabel przied nohamy geho.

6 ſtal, a mierzil geſt zemy. Wezrziel, y roztagil wlaſti, y zetrziely yſu ſie hori wieczne. Naklonyly yſu ſkaly ſwietſke ot czieſt wiecznoſti geho.

7 Pro zloſt widiech ſtany murzynſke, zamutie ſie kozie zemie madyanſke.

8 Czy w rziekach rozhniewal ſy ſie, hoſpodine? neb w rziekach rydanie twe, nebo v morzy nemyloſt twa? Genz wſiedaſſ na konie *[182a]* twe: a wozowe twogi ſpaſſenye.

9 *K*rziezye wzkrzieſiſſ lucziſſcze twe, przyſahi narodom, giez mluwil yſy. Rzieky rozrziezeſſ zemſke,

10 widiely tie wody y bolely hori: wylna wodna minula. Dala propaſt hlas ſwoy: wyſoſt ruczie ſwogy wzdwyhla.

11 Sluncze a meſiecz ſtaly v bidle ſwem, w ſwietle ſſypow twich, poydu w bleſketu bliſkanye kopie tweho.

12 *[182b]* *W*e ſkrziehtanyu potlaczyſſ zemyu, a w ridanyu znyiu wlaſty.

13 Wyſſel yſy na ſpaſſenye ludu tweho, na ſpaſſenie ſ pomazanczem twym. Vderzil yſi hlawu z domu nemyloſtyweho: obnazil yſi zaklad geho az do hirdla.

14 Klel yſy zezlu geho, hlawi boyugyczym gych, yduczym iako wietr na rozpraſſenye mne. Radowanye gich iako geho, genz lepcze chudeho w ſkritie.

15 *[183a]* *C*zieſtu yſi vczynil v morzy konom twym, v blatie wod mnohich.

---

4 roſy t. j. *rozi*, cornua. — *6* naklonyly yſu: m. pass. incurvati sunt. — *9* Krziezye t. j. *křiesě*, suscitans. — *12* znyiu: omylem; lat. obstupefacies, ŽPod. oſtraſſyſſ. — *14* (žezly) geho: k tomu

16 Svziech y zamutil ſye geſt brzich moy: ot hlaſſa ſtrzieſla yſu ſie rty ma. Wendy hnoy w koſty me, a pode mnu vmrzy, Abich otpoczynul w den zamuczeny, a wzeydu k ludu opaſſanemu naſſemu.

17 Pihwa wedie newzektwe: a nebude zarodka v wynnycziech. Selze dielo *[183ᵇ]* olywie: a pole ne przyneſſu kirmye. Otrziezano bude z owczynczie ſkotie: y nebude howado w gieſlech.

18 [A]le yaz w hoſpodynu ſie wzweſely, y wzradyu ſie w hoſpodinu w iezuſſy mem.

19 Boh hoſpodyn ſila ma: y polozy nohy me iako gielenie. Y na wyſſyu mu dowede mye wytiez w chwalach zpiewayuczieho.

XCVII.

1 *Psalmus ipsi David.*

[184ᵃ] Zpiewayte hoſpodynu zpiewanie nowe, nebo dywy vczynil. Spaſſ gemu prawyczi geho, a loket *[184ᵇ]* ſwaty geho.

2 Znama vczynil hoſpodyn ſpaſitele ſweho: przied wlaſtmy zgiewil prawo ſwe.

3 Wzpomanul geſt myloſirdie ſwe, a prawdy ſwe domu iſraheſſkemu. Vydieli wſiczkny kragyny Zemſke ſpaſenie boha naſſeho.

4 Raduyte ſie bohu wſſie zemie: zpiewyte, a weſelte ſie, a pieyte.

---

na kraji gych. — *16* ſvziech: audivi; bezpochyby chybný opis m. *slyšiech*; k tomu na kraji ſlyſſal ſem; ŽPod. ſlyſſyech. — vmrzy m. vynři, scateat; ŽGloss. winrzi; srv. stb. -nrêti, po-nrêti atp.; ŽPod. zhemzy. — *17* ſelze dielo olywie: olywie buď má býti Dat. sg., nebo je to chybné m. *olivné*; lat. mentietur opus olivae, Th. Trieb des Oelbaumes; ŽKlem. selže dielo oliweti, ŽPod. selže dielo olywne. — howado: k tomu na kraji ſ ſkota. — *18* Ale: inicialka v rkp. není. — wrzadyu m. *vzradujú*.

XCVII, 1 Spaſſ m. *spasí*; lat. rkp. salvabit, Vulg. salvavit. — *2* myloſirdie ſwe m. *svého*. — *4* zpiewyte m. *zpievajte*. —

5 Pieyte hoſpodinu w huſlech, a w huſlech hlaſſom
pieſenſkym:
6 w trubach lutich a hlaſſem truby rohowe. Raduy
[185a] ſie przied kralem nebeſkym:
7 hny ſie morze, a pilnoſt geho, okol zemye, a giz
bidle w nem.
8 Rzyeky ztleſezy ruku: poyednu hori wzweſele ſie
9 przied hoſpodynem: nebo gde ſudit zemye. Sudity
bude okryſl zemye v prawdie, a ludy v prawedlnoſty.

XCVIII.

1 *Psalmus ipsi David.*
Hoſpodyn kralowal, hniewali ſie lude: genz ſediſſ
na cherubynu *[185b]* hny ſye zemye.
2 Hoſpodin w ſyonye welyky, a wyſoky nade wſſyemy
ludmy.
3 Zpowiedayte ſie gmenu twemu, nebo hrozne a
ſwate geſt:
4 a czeſt kralowa ſud mylugie. Tiſ vprawil opra-
widla, ſud a prawo w iakubowy tiſ vczynyl.
5 Wzwiſte hoſpodyna boha naſſeho, a modlte ſie
podnozy noh geho: neboty ſwata geſt.
6 Moyſeſ a aron w knyezy geho: a ſamuel mezy
tiemy, gyz *[186a]* wzywayu gmye geho. *Wzywachu*
hoſpodyna, a on ſlyſſieſſe gie:
7 a z ſlupa oblakoweho mluwil k nym. Strzieziechu
ſwyedeczſtwie geho, a kazanye, czſoz dal gym.
8 Hoſpodyne, boze naſſ, ty vſlyſſyeſſe gie: boze, ty
lutoſtyw bils gym, a mſtye ke wſyem nalezenym gich.
9 Wzwiſte hoſpodyna boha naſſeho, a modlte ſie
na horzie ſwatey geho, *[186b]* nebo ſwati hoſpodin
boh naſſ.

---

5 hlaſſom m. *hlasem.* — *6* w trubach lutich: lutich m. *dutých*; ŽPod. dutych; ŽGloss. lutich, ŽKap. litich; ŽKlem. powodnich; lat. in tubis ductilibus. — nebeſkym: nad tím připsáno hoſpodynem.

XCIX.

1 *Psalmus in confessione.*
2 Raduyte ſie bohu wſieczka zemye: ſluzte hoſpo-
dinu w radoſty. Wendiete przieden v weſſeluy.
3 [W]yezte, zeti hoſpodin on yeſt boh: on vczinil
nas, a ne ony nas: Lud geho a owczye paſtewnye geho:
4 wendiete v wrata geho we zpowiedy, w ſyen geho
w chwale: wzpowiedayte ſie gemu. Chwalte gmye geho,
5 neboty *[187^{a}]* medky geſt hoſpodyn: na wyeky mylo-
ſirdye geho, az v pokolenye a do pokolenye prawda geho.

C.

1 *Psalmus ipsi David.*
Myloſirdye a ſud zpiewayu tobie, hoſpodyne. Zpieyu
2 a vrozomyeyu na czieſtie nezkalenyey, kdy przdeſſ
ke mnye. Przichodiech w nepoſkwyrneny ſirdczie meho
proſtrzied meho domu.
3 Newykladach przied oczyma *[187^{b}]* myma wieczi
neprawe: czynyecze prziedſtupenye nenawydiel ſem. Ne-
przygalo mnye ſie
4 ſirdcze krzywe: vhybuyuczieho ote mne zloby-
weho nepoznawach.
5 Ottirhayuczie taynye bliznyemu ſwemu, toho ne-
nawidiech. Piſneho oka a neſiteho ſirdczie, ſ tyemi ne
giediech.
6 Oczy mogi na wierne zemy, aby ſedieli ſe mnu:
chodiecz na czieſtie nepoſkwirney, ten mnye ſluzieſſe.
7 Nebude bidlity *[188^{a}]* proſtrzied domu meho,
genz czyny pichu: genz mluwy krzywotu, neprziedielach
przied oczyma myma.

XCIX, *2* v weſſeluy m. *u veseliu.* — *3* Wyezte: inicialka v rkp. není. — a owczye: opravou z awczye, o nadepsáno.
C, *2* przdeſſ m. *přídeš.* — przichodiech m. *přěchodiech*, perambulabam. — *3* mnye m. *mne.* — *5* Ottirhayuczie m. *-cieho*, detrahentem. — *6* zemy m. *země*, sing. Gen. — nepoſkvirney m. *-něnéj*, in via immaculata. — *7* neprziedielach:

8 Z gytra zabygich wſſie hrzieſſnyky zemſke, abich zatratil z mieſta hoſpodynowa wſieczky czynyecze neprawedlnoſt.

CI.

1 *Oratio pauperis,*
Cum anxius fuerit et in conspectu Domini effuderit precem suam.
2 Hoſpodine, vſliſſ modlitwu mu, a wolanye me k tobie przid.
3 Neotwraczyu oblicziegie tweho ote mne: w kteryz koly den *[188^b]* ſie muczy, naklon ke mnye vcho twe. W kteryz koli den wzwolayu tebe, birzo vſlyſſ mye.
4 Nebo zhynuli iako dym dnowe mogi: a koſti me iako ſkwarky zſechly.
5 Byt yſem iako ſyeno, a zazhlo ſie ſirdcze me, nebo zapomanul yſem gieſty chleba meho.
6 Ot hlaſſu ſtonanye meho przilnula yſu vſta ma maſſu memu.
7 Podoben vczynen yſem pellikanowy puſtemu: factus sum *[189^a]* iako ſicz w chyſſiech.
8 Bdyel ſem, y vczynen ſem iako wrabecz puſti na ſtrzieſſye.
9 Cziely den vkaraly mnye neprzietele mogi: a giz mye chwalechu, na mye przyſahachu.
10 Nebo popel iako chleb giediech, a pitie me ſ placzem myeſiech,

---

ŽGloss. neprziedeſlach, ŽKlem. newzklamal, ŽPod. neoprawowal, ŽKap. nezprziemil; lat. rkp. non direxit in conspectu oculorum meorum; Thalhofer: konnte sich vor meinem Blick nicht aufrecht halten. Smysl textu latinského byl překladatelům staročeským temný, proto jest temný i překlad a opis. — *8* zabygich: interficiebam.

CI, 3 Neotwraczyu m. *neotvracuj*. — *5* zazhlo ſie za lat. aruit; překladatel rozuměl arsit. — *7* factus sum: sloveso lat. přejato do textu česk. sr. 83, 11 a j. — *8* puſti: nad tím napsáno

11 Ot oblicziegie hniewu, rozhnyewanie tweho, nebo wzwyſſy zetrziel ſy mie.
12 Dnowe mogi iako ſtien oteſſly: a ya [189b] iako ſieno zſechl ſem.
13 Ale ty, hoſpodine, na wieky oſtaneſſ: a pamyet twa ot pokolenye az do pokolenie.
14 Ty wſtana ſmyluy ſie nad ſyonem, nebo czaſſ ſlytowanye geho, nebo prziſſel czaſſ.
15 Nebo ſmylili ſie ſluham twym kamenye geho: a nad zemy ſie geho ſmylugy.
16 Y wzbogie ſie wlaſti gmene tweho, hoſpodine, a wſiczny kraly zemſczi ſlawy twe.
17 Nebo vczynyl hoſpodyn ſyona [190a]: a widien bude w ſlawie ſwey.
18 Wezrziel na modlitwu pokornych: a nepotupil proſby gich.
19 Napiſſano bud to v pokolenyu druhem: a lud, genz ſtworzen bude, chwaliti hoſpodina.
20 Nebo prozrziel ſ wyſoſti ſwate ſwe: hoſpodyn ſ nebie na zemy ſezrziel.
21 Aby vſlyſſal ſtonanye okowanich: a zproſtil ſyny zbitich.
22 Abi zwieſtowali w ſyonye ymye hoſpodynowo, a chwalu geho [190b] w ieruſalemy.
23 We ſnymanyu ludi w giedno, a kralowe, aby ſluzyly hoſpodynu.
24 Otpowiediel gemu na cznieſtie ſili ſwe: maloſty dnow mich wzpowiez my.
25 Neotzowy mne v proſtrzied dnow mich: ot pokolenye az do pokolenye leta twa.
26 V poczatczie ty, hoſpodine, zemy ſy ſtworzil: a ſkutczy ruku twu yſu nebeſſa.

červené domaczi. — *11* wzwyſſy m. *vzvýšiv,* elevans ŽGloss. zwiſiw. — *15* kamenye: lat. lapides, v českém překladě kollektivum za plural, srov. z kamenye drahého 20, 4; sloveso je v čísle množném podlé latiny. — *19* chvaliti t. *bude,* laudabit. — *21* zbitich: k tomu na kraji zhynulich.

27 Ony zhynu, ale ty oſtaneſſ: a wſiczkny iako rucho [191a] zwetſſiegy. A iako zakriwadlo promienyſſ gie, y promienye ſie;

28 ale ty ten giſti yſy, a leta twa nezhynu.

29 Synowe ſluh twich wzbidle: a ſyemye gich na wieky ſie oprawy.

CII.

1 *Ipsi David.*

Blahay duſſye ma hoſpodynu: a wſeczko, czſo wnutrz mne geſt, ymenu ſwatemu geho.

2 Blahay duſſie ma hoſpodynu: a nerod zapomanuti wſſeho otplaczenye geho.

3 Genz [191b] ſie ſlytuge nade wſſiemy neprawedlnymy twymy: genz vzdrawuge wſieczky nemoczi twe.

4 Genz wiplaczuge ze ztraty zywot twoy: genz korunuge tebe v myloſirdy a w ſlytowanyu.

5 Genz napilnige w dobrem zadoſt twu: obnowy ſie iako orlowy mladoſt twa.

6 Czynye myloſirdie hoſpodyn, a ſud wſſiem naſile tirpieczym.

7 Znamy vczynyl cziesti ſwe moyzieſowy [192a] ſynom iſrahelſkym wolu ſwu.

8 Myloſtywy a myloſirdny hoſpodyn: dluho czakayuczi a mnoho myloſirdny.

9 Ne na wieky ſie hnyewa: any na wieky wzhorzy.

10 Ne podle hrziechow naſich vczynyl nam: any podle neprawedlnoſty naſſich otplatil nam.

11 Nebo podle wyſoſty nebie ot zemye potwirdil myloſirdie ſwe nad boyuczymy ſebe.

CII, *3* neprawedlnymy m. ***nepravedlnostmi***, **iniquitatibus**; ŽPod. neprawedlnoſtmy. — *9* wzhorzy m. ***vzhrozí***, **comminabitur**; ŽKap. hroziti bude, ŽPod. **rozhrozy (omylem m. vzhrozí)**.

12 Yelikoz [192b] dalek wchod ot zapada: daleko vczynen ot naſ neprawedlnoſti naſſie.
13 Kakoty ſie ſmyluge otecz nad ſyny, ſlytowal ſie yeſt hoſpodyn nad boyuczymy ſebe.
14 neboti on poznal ſlozenye naſſe. Zpomanul geſt, nebo prach yſme.
15 czlowiek, iako ſieno dnowe geho, iako kwiet polſky, tak otektwe.
16 Nebo duch myne ot neho, y neoſtane: y nepozna wiecz [193a] myeſta ſweho.
17 Ale myloſirdie hoſpodinowa ot wieka az do wieka nad boyuczymy geho. A prawo geho nad ſyny ſynowymy
18 tiem, giz chowayu vſtawenye geho: Y pomnye kazanye geho, k uczynenyu gich.
19 Hoſpodin na neby vprawil ſtolecz ſwoy: a kralowſtwie geho wſſiem bude panowaty.
20 Blahayte hoſpodynu wſiczkny andieli geho: [193b] moczny ſylu, czynyecze ſlowo geho ku poſluchanyu hlaſſu ſlow geho.
21 Blahayte hoſpodynu wſieczky ſyli geho, ſluhy geho: genz czynite wolyu geho.
22 Blahayte hoſpodynu wſiczczy ſkutczy geho: w kazdem mieſtie panowanye geho, blahay duſſye ma hoſpodinu.

CIII.

1 *Ipsi David.*
Blahay duſſie ma hoſpodynu: hoſpodine, boze moy, wzweliczen yſi [194a] yſy w nahle. W zpowied a w kraſſu yſi ſie oblek;
2 odyen ſwietloſty iako ruchem: Zproſtrziew nebe iako kozyu.

— *12* wchod m. *vzchod* ŽGloss. wzchod. — vczynen m. *učinil*, fecit.
CIII, 1 yſi yſy: omylem dvakrát.

3 genz krigeſſ wodam horzieynye gich. Genz pokladas oblak wzchod twoy: genz chodyſſ na perzy wyetrowem.

4 Genz czyny andiely twe duchi: a ſluhy twe ohnem zhuczym.

5 Genz ſi vſtawil zemyu na vſtawiczenſtwyu gegie: ne nachily ſie na*[194ᵇ]*wieky wiekom.

6 Bezden, iako rucho, odienye geho: na horach ſtanu wody.

7 Ot lanye tweho zabiehnu: ot hlaſſu hromu tweho ſie wzbogie.

8 Wzchodie hori, a ſchodye pole na myeſto, giez ſy zalozil gym.

9 Mezyu yſi polozil, giez neprzieſtupie: any ſie obratie zakrywati zemye.

10 Genz wypuſczygeſſ ſtudnyczie v podolyu: proſtrzied *[195ᵃ]* hor poteku wody.

11 Pity budu wſieczka zwierzata polſka: y wzczakayu loſſowe w ziezy ſwey.

12 Nad nimy ptaczi nebeſczi budu bidlity: z proſtrzied opok dadie hlaſ.

13 Wlazie hori z wyſſich ſwich: z plodu ſkutkow twich naſiti ſie zemye.

14 Wywodie ſieno ſkotu, a zelynu ſluzbie ludſkey. Aby wywedl chleb zemye,

15 a vyno by vtieſſilo ſirdcze ludſke. *[195ᵇ]* Aby omzil oblycziey w oley: a chleb ſirdcze czlowieczie poſilny.

16 Syto bude drziewo polſke, a cedri libanſczy, giez wſadil;

17 tam wrabczy ſie hniezdie: Rarohowy dom wewoda geſt gich;

18 hori wyſoke gielenom: opoka vtocziſcze giezkom.

---

4 czyny m. *činiš*, facis. — *15* aby omzil: tak v rkp., ut exhilaret; ŽKlem. aby obgieſnyl, ŽPod. aby obgeſnyl, ŽKap. aby obweſelil. — w oley m. *v oleji*, in oleo. — *18* giezkom: nad

19 Vczynil meſiecz w czaſſu: ſluncze poznalo zapad ſwoy.

20 Polozil yſy tmy, y vczynena geſt nocz: w nyey przygdu wſieczka zwierza*[196ª]*ta leſna.

21 Sczenata lwowy rzewucze, aby tirhly, a hledali ot boha kirmye ſobie.

22 Wzeſlo geſt ſluncze, a ſebraly yſu ſie: a v peleſſich ſwich ſie ſkladu.

23 Wynde czlowiek k dielu ſwemu, a k dielanyu ſwemu az do weczera.

24 Yako wzweliczeny yſut ſkutczy twogi, hoſpodyne: wſeczkos v mudroſty vczynil: napilnena geſt zemye ſbozie tweho.

25 To morze welike, a ſſyroke rukama: *[196ᵇ]* tamo lazuky, gichz nenye cziſla. Zwierz maluczky ſ welykym:

26 tam lodie budu mygieti. A yeſczer ten, gehoz yſy ſtworzil ku poyhrayu gemu:

27 wſeczko ot tebe czaka, abi dal gym kirmy w czaſſ.

28 Acz daſſ ty gym, ſberu: atewrucz ruku twu, wſeczko ſie napilny dobroty.

29 Ale acz obratyſſ oblycziey, ſmutie ſie: oteymeſſ duch gich, y zemdleyu, a *[197ª]* v popel ſwoy ſie wratye.

30 Wypuſti duch twoy, a ſtworzena budu: y obnowyſſ oblicziey zemſky.

31 Bud chwala hoſpodinowa na wieky: wzraduge ſie hoſpodyn we wſiech ſkutcziech ſwich.

32 Genz hledie na zemy, y kaze ſie gyey trzieſty: genz dotkne hor, y wzkurzie ſie.

---

tím napsáno červeně gielenom. — *20* przygdu m. *přějdú*, pertransibunt, ŽGloss. przieydu. — *21* ſczenata: catuli; nad tím napsáno červeně diety. — *22* w peleſſich: tak v rkp. — *26* ku poyhrayu: tak v rkp., ad illudendum, místo *pojhrávániu*; lat. gerundia překládají se v ŽWittb. substantivy slovesnými, a taktéž má ŽGloss. ku poyhrauanyu; význam lat. illudere však netrefen, a proto připsáno k tomu na kraji przieluzenyu. — *28* atewrucz m. *otevrúc*, aperiente te. — *32* hledie: tak v rkp.,

33 Wzpiewayu hoſpodinu w zywotie mem: zpiewayu bohu memu, donidz yſem.

34 Weſela bud gemu mluwa ma: yaz wedie wz[197^{b}]pichly w hoſpodynu.

35 Zhinte hrziſſny z zemye, a neprawy tak, yakz gich nebud: blahay duſſie ma hoſpodinu.

CIV.

Alleluja.

1 Zpowiedayte ſie hoſpodinu, a wzywayte gmye geho: Zwieſtuyte mezy wlaſtmy ſkutky geho.

2 Zpiewayte gemu, y piete gemu: wyprawte wſieczky dywy geho.

3 Chwalte ſie we ymenu ſwatem geho: raduy ſie ſirdcze hladayuczich hoſpodina.

4 Hledayte hoſpodina, y potwirdte ſie: hledayte oblicziegie [198^{a}] geho weſdy.

5 Pomnyete dywow geho, gez czynil: zazraky a ſudi vſt geho.

6 Syemye abrahamowo, ſluhi geho: Synowe iakubowy, zwoleny geho.

7 On hoſpodyn boh naſſ: po wſyech zemyech ſudy geho.

8 Pomnyel na wieky vſtawenye ſweho: ſlowa, giez rozkazal w tuſicz pokolenyu.

9 Czſoz vlozil k abrahamowy: a przyſahy ſwe yzakowy.

10 Y vſtawil to [198^{b}] w iakubowy kazanye: a yſrahelowy vprawu wiecznu.

---

plur. místo sing. respicit, a taktéž v ŽGloss.; ŽPod. hledy, ŽKap. zrzy. — *34* mluwa: eloquium; před tím připsáno menším písmem a pod řádkem v.

CIV, 2 piete m. *pějte*, psallite. — *8* Pomnyel: k tomu připsáno do kontextu ſem, písmem černým: oprava chybná, Vulg. memor fuit. — tuſicz pokolenyu m. *tisíc pokolení.* —

11 Rzka: tobie dam zemy kanaanſku, obwirw diedyny naſſye.

12 Kdiz biechu w cziſle w kratkem, malitko a zemany gegie,

13 Y prziechodil z wlaſty do wlaſti, a z kralowſtwie k ludu gynemu:

14 Ne otſtupil czlowieka prziekazieti gym: y treſktal pro nye krale.

15 Nerodte ſie dotknuty pomazanczow mich: a v proroeziech mych nerod*[199ᵃ]*te zlobiti.

16 Y pozwal hladu na zemy: a wſſyu twirdoſt chlebowu zetrziel.

17 Poſlal prizied nymy muzie: w ſluhu prodan geſt yoſeph.

18 Polozyly w okowach nohy geho, zelezo proſſla duſſie geho.

19 donudz neprzyſſlo ſlowo geho. Wymluwa hoſpodynowa rozplamenyla geho.

20 poſlal kral, y zproſtil geho: kniezie ludſke, y puſtil *[199ᵇ]* geho.

21 Vſtauil geho hoſpotu domu ſweho: a knieziotem wſſeho ſbozie ſweho.

22 Aby zuczil kniezata geho iako ſam ſebe, a kmetie geho v mudroſti vczil.

23 Aby wſſel yſrl' w egypt: a iakub hoſtem bil w zemy kamowie.

24 Y wzplodil lud ſuoy w nahle: y vſilil geho na neprzatoly geho.

25 Obratil ſirdcze gich, aby nenawydiely *[200ᵃ]* ludu geho: a leſt czynily w ſluhi geho.

---

13 przieclodil m. *přechodili.* — *14* Neotſtupil: non reliquit; *otstúpiti* béře se v ŽW. častěji ve významu derelinquere. — *18* polozyly m. *pokořili* humiliaverunt; ŽPod. pokorzily, ŽKap. ponyzili. — zelezo proſſla duſſie geho m. *prošlo duši*, ferrum pertransiit animam; ŽKap. přešlo duši. — *20* kniezie ludſke: lat. rkp. principes populorum, Vulg. princeps populorum. — *21* hoſpotu m. *hospodú.* — *22* kmetie m. kmeti, lat. senes

26 Poſlal moyzieſſie ſluhu ſweho: **aarona**, gehoz wzwolil toho.

27 Polozil w nich ſlowa ſnamenyu ſwich, a zazrakow ſuich w zemy kamowie.

28 Poſlal tmy y zamraczil: y ne otirpczil rzieczy ſwich.

29 Obratil wody gich w krew: y zbil ribi gich.

30 Wydiela zemye gich zabi, w twayuczich *[200^b]* kralow gich.

31 Rzekl, y przyſſla pſie mucha, a mſſyczie we wſſiech kragich gich:

32 *[201^a]* Polozil deczie gich krupam, ohen zhuczy w zemy gich.

33 Y zbil winnyczie gich a pihwy gich: a zetrziel drziewo krayow gich.

34 Rzekl, y prziſla kobilka a chruſt, gehoz nebieſſe czyſla:

35 Y zziedl wſſe ſieno gich w zemy gich a zzie weſken plod zemie gich,

36 Y zabil wſſe pirwnye w zemy gich: pirwnie wſſe vſile gich:

37 Y wiwedl *[201^b]* gie ſtrziebrem a ſ zlatem: a nebieſſe v pokoleny gich nemoczny.

38 Radowala ſie geſt egypt v wiſtyu gich, nebo wzpolehl ſtrach gich na nye.

39 Zproſtrziel oblak k zaslonye gich, a ohen, aby ſwietil gym przieſ nocz.

Akk. — *27* ſnamenyu m. *znamení*. — *30* Wydiela m. *vydala*, dedit; ŽGloss. widala; na tom zkoušena písmem černým nějaká oprava, ale neprovedena a zůstalo zřejmé wydiela. — w twayuczich m. *v tajniciech*, in penetralibus; ŽGloss. w tayniciech. — *32* deczie, krupam: tak v rkp., posuit pluvias eorum grandinem. — *35* zziedl, zzie: comedit; v prvém slově připsáno jest -dl písmem černým a bylo tedy před tím i zde zzie, jako v ŽGloss.; ŽPod. ſzzere, ſnye; ŽKap. zziedl, zziedl. — *36* pirwnie wſſe vſile: Vulg. primitias omnis laboris. — *37* ſtrziebrem m. *s střiebrem*. — *38* Radowala ſie geſt egypt: femininum podlé lat. — v wiſtyu: tu končí se písmo červené, od slova

40 Profychu, y przygide kuroptwa: a chleba nebefkeho nakirmy gie.
41 Rozdrziel opoku, y tekly wody: y ffly w fuchem rzieky.
42 Nebo pomnyel flowa fwateho fweho, gefto ymyel k abrahamowy *[202[a]]* dyetieti fwemu.
43 Y wiwed lud fwoy v wefelyu, a wywolenczie fwe w radofty.
44 Y dal gym zemye wlafty, a vfile ludfke otgiely:
45 Abi ftrziehly prawedlnofty geho, a zakona geho wydobywaly.

CV.

Alleluja. (*Judith.* *13.* *21*).
1 *Z*powiedayte fie hof., nebo dobri yeft: nebo na wieky mylofirdie geho.
2 *K*to wzmluwy moczy hofpodynowy, vflyffany vczyny wffie chwaly geho?
3 *B*lazeny, giz chwowayu fuda, a czynye prawo we wffie czaffy.
4 *P*omny na ny, hofpodyne, w dobrowolenftwy luda tweho, nawfcziew naff w fpafitelu *[202[b]]* twem:
5 *K* uzrzienyu w dobrotie zwolenczow twich, k radowanu w radofti ludu tweho, abi tie chwalili f diedinu twu.
6 *S*hrzieffyli fmy f otczy naffimy: neprawie fmy czynyli, zloft fmy vczyńyli.
7 *O*tczyu naffy w egyptie nerozumyely dywow twich: nebily pomnyely mnoheho mylofirdie tweho. *Y* wzdrazdily chodiczye na morze, morze czirwene.
8 *Y* fpafl gie pro gmye fwe, aby znamu vczynil mocz fwu.

---

následujícího psán jest text český písmem černým až do konce žalmu 108. — *44* otgiely m. *objěli* possederunt: ŽGloss. obgieli, ŽPod. obgely.
CV, *3* chwowayu m. *chovajú*. — 7 Otczyu m. *otci*. — chodiczye: tak v rkp.

9 *Y* wzlal morzi cirwenemu, y wiſchlo geſt: y wiwedl gie v bezednyu iako po puſczy.

10 *Y* ſpaſl gie z ruku nenawiſtnykow: wykupil gie z ruky neprzatelowy.

11 *Y* przykril *[203a]* wodi ſmutieczie gich: geden z nich neoſtal.

12 *Y* wierzily w ſlowo geho: a chwalili chwalu geho.

13 *B*irzo czynyli, zapomanuli ſut ſkutkow geho: netirpieli rady geho.

14 *Y* pozadaly pozadanye na puſczy: y pokuſſiely boha v bezwodyu..

15 *Y* dal gym proſbu gich: y poſlal ſitoſt w duſſye gich.

16 *Y* zdrazdyly moyzieſſie w hradiech, aarona ſwateho hoſpodynowa.

17 *O*tewrziela ſie geſt zemie, y pozrziela datana: y zakrila na ſboru abyronowu.

18 *Y* wzhorziel ſie ohen we ſboru gich: plamen zzehl hrzieſſnyky.

19 *Y* vczynyly telecz w orebu: y modlyly ſie *[203b]* ritynye.

20 *Y* promyenyly ſlawu ſwu v podobenſtwie telczowo gieduczieho ſieno.

21 *Y* zapomanuli yſu boha, genz ſpaſl gie, genz vczynil welykoſti w egyptie,

22 dywy w zemyu kamowie, hrozy v morzy czirwenem.

23 *Y* rzekl, aby zatratil gie; bi bil moyſeſ wzwolenecz geho neſtal v przielomenyu przied nym, *A*bi otwratil hnyew geho, aby nezatratil gich.

24 a za nyczſſe neymyely zemye zaduczye: *N*ewierzyly ſlowu geho,

25 y tytraly w ſtanyech ſwich: y nevſlyſſielyly hlaſſu hoſpodynowa.

---

22 w zemyu m. *v zemi.* — *25* nevſlyſſielyly místo *neuslyšěli.* — *27* w rodu místo *v národu*; ŽPod. w narodyech.

26 *Y* zpodyal ruku ſwu nad nye, abi zproſtrziel gie na puſczy,

27 *Y* *[204a]* aby ſwirhl ſiemye gich w rodu: a rozpraſſil gie v wlaſtiech.

28 *Y* nacziely yſu bethfegora: y giedly yſu poſwieczenye vmirlczowe.

29 *Y* rozdraznyly gie w nalezenych ſwich: a wzmnozeno geſt w nich ſpadenye.

30 *Y* ſtal finees, y nalezl myloſt: y przieſta traſſa.

31 *Y* poczſteno geſt gemu za prawo, ot pokolenye az do pokolenye az na wieky.

32 *Y* rozdraznyly geho v wody ſwarlywe: y obteczen geſt moyzieſſ pro nye;

33 nebo otbercily duch geho. *Y* rozluczy we rtu ſwu;

34 ne zatratily wlaſti, giez rzekl hoſpodyn gym.

35 *Y* ſmyeſily *[204b]* yſu mezi wlaſti, y navczily ſie ſkutkom gich,

36 y ſluzyly ritynam gich: y ſta ſie gym k uſtirczenyu.

37 *Y* obietowaly yſu ſyny ſwe, a dczeri ſwe bieſſom.

38 *Y* prolily krew newinnu, krew ſynow ſwich, a dczer ſwich, giez obietowaly rytynam canaanſkym. *Y* zbita geſt zemye w kirwiech,

39 a poſquirnena geſt w ſkutcziech geho: a ſmylſtwo czynyli yſu w nalezenich ſwich.

40 *Y* rozhniewal ſie geſt w ridanyu hoſpodyn w ludu ſwem: y omyrzala geſt gey diedyna geho.

41 *Y* poddal gie w ruczie wlaſtem: y wladly yſu gymy, giz nenawidiechu gich.

— *28* nacziely yſu bethfegora; lat. initiati sunt Belfegor; překladatel český nerozuměl slovesu initiare = zasvětiti; ŽKlem. naczięty ſu beelfegor, ŽGłoss. ſwietili ſu, ŽPod. ſwyetyly ſu Belfegora, ŽKap. poſwieczeny ſu beelfegorovi. — *31* poczſteno m. *počteno*. — *32* obteczen: vexatus, taktéž ŽGloss.: ŽPod. nuzen, ŽKlem. trapen, ŽKap. muczen t. j. mučen. — *33* otbercily m. *obterčili*, exacerbaverunt; ŽGłoss. obtercili, ŽPod. otrpczyly. — rozluczy: ŽGłoss. rozluczil. — *35* ſmyeſily yſu: vy-

42 *Y* mutiechu gie *[205a]* neprzietele gich, y po-
nyzeny yſut pod rukamy gich:
43 czaſto ſproſczowal gich. *A*le ony otirpczyly
geho w radie ſwey: y ponyzeny yſut w zloſtich ſwich.
44 *Y* widiel, kdiz ſie mutiechu: y vſlyſſal mod-
litwu gich.
45 *Y* rozpomanul ſye bil na vſtawiczenſtwie ſwe:
y kal ſie geho podle mnozſtwie myloſirdie ſweho.
46 *Y* dal gie v myloſirdie prziede wſſyemy, giz
biechu zgemaly gich.
47 *S*paſſeny vczyny ny, hoſpodyne, boze naſ, y ſberz
ny z narodow: bychomy ſie zpowiedali gmenu ſwatemu
twemu, y chlubili ſie w chwale twey.
48 *B*lahoſlaweny hoſpodyn boh yſrahelow *[205b]*
ot wieka az do wieka; y die weſſken lud: ſtan ſie,
ſtan ſie.

CVI.

Alleluja. (*Judith 13. 11.*)
1 *Z*powiedayte ſie hoſpodinu, nebo dobri: nebo na
wieky myloſirdie geho.
2 *R*cziete nynye, giz wykupeny yſu ot hoſpodina,
giez wykupil z ruky neprzatelſke: a z wlaſty ſebral gie.
3 *O*t ſluneczneho wchodu ... ot polnoczy a morzie.
4 *B*ludyli v puſczyu v bezwod: czieſty myeſſke bidla
nenalezly.
5 *H*ladowyty a zyezywy: duſſie gich w nich zhynula.
6 *Y* wzwolaly k hoſpodynu, kdiz ſie mutiechu: a
z potrzieb gich zproſtil gie.
7 *Y* wiwedl gie na czieſtu prawu: aby ſſly v myeſto
[206a] bidligyuczie.

---

necháno *sě*, commixti sunt. — *43* w zloſtich: tak v rkp. —
45 vſtawiczenſtwie m. *ustavenie*, teſtamenti; ŽPod. vſtawenye.
CVI, 3 wchodu m. *vzchodu*, a solis ortu; překlad latinského
et occasu, jenž by po tom slově měl následovati, je vynechán.
— *4* bezwod m. *bezvodí*. — *7* v myeſto bidligyuczie: in civi-

8 *W*zpowiedayte ſie hoſpodynu myloſirdie gieho,
a dywy geho ſynom czlowieczym.
9 *N*ebo nakirmyl duſſyu czczywu: a duſſyu hlado-
wytu nakirmyl dobrym.
10 *S*ediecze we tmye a w ſtienu ſmyrtedlnem: okowa
w zebraczſtwyu a zelezem.
11 Nebo otirpczyly mluwenye bozie: a radu nay-
wyſſieho rozdraznyly.
12 *Y* ponyzeno geſt wſyly ſirdcze gich: y vmdleny
yſu, a nebieſſe, kto bi pomahal.
13 Y wzwolachu k hoſpodynu, kdiz ſie mutiechu:
a z potrzieb gich wyproſtil gich.
14 *Y* wywedl gie ze tmy a ſtienye ſmyrtedlneho:
a okowy gich zlamal.
15 *Z*powie*[206b]*dayte ſie hoſpodynu myloſirdie geho:
a dywy geho ſynom czlowieczym.
16 *N*ebo zetrziel wrata moſazna: a zawori zelezne
zlamal.
17 *P*rzygal gie ſ cziesty neprawedlne gich: pro ne-
prawedlnoſti wedie ſwe ſnyzeny yſu.
18 *W*ſiczku kirmyu wzmyzala geſt duſſie gich: y przy-
blyzychu ſye az k wratom ſmyrtedlnym.
19 *Y* wzwolachu k hoſpodynu, kdiz ſie mutiechu:
a z potrzieb gich wyplatil gie.
20 *P*oſlal ſlowo ſwe, y vzdrawil gie: y wyprawil gie
z zhynuyuczich gich.
21 *Z*powiedayte ſie hoſpodynu myloſirdie geho, a
dywy geho ſynom czlowieczym.
22 Aby *[207a]* obietowaly obiet chwaly: a zwie-
ſtowaly ſkutky geho ſ weſelym.
23 *G*yz ſtupugyu v morze w lodech, czynyecze
ſkutky v wodach mnohich,
24 *O*ny yſu widiely ſkutky hoſpodynowy, a dywy
geho w hluboczie.

---

tatem habitationis. — *10* okowa m. *okované*, vinctos. — *12* wſyly t. j. *v úsilí.* — *18* wzmyzala m. wzmyrzala, abominata est;

25 *R*zekl, y ſtal duch wilny: a wzwiſſyly ſie wylny geho.
26 *W*zendu az do nebeſ, a ſendu az do bezednow: duſſie gich we zlich nzieſſe.
27 *Z*amutyly ſye, a hibaly ſie iako opyly: a wſieczkna mudroſt gich ſezrana geſt.
28 *Y* wzwolaly k hoſpodynu, kdiz ſie mutiechu: a z potrzieb gich wywedl gie.
29 *[207b] Y* poſtawil wilny geho w ticho: a przie-mykly wilny geho.
30 *Y* wzradowaly ſie, neb yſu mylcziely: y przywedl gie ku brziehu wole gich.
31 *Z*powiedayte ſie hoſpodynu myloſirdye geho: a dywy geho ſynom czlowieczym.
32 *Y* wzwyſte geho w ſboru oſſadnem: a na ſtolczyu ſtarzieyſich chwalte geho.
33 *P*olozil rzieky v puſczyu, a wiſtie wodne w ziezu:
34 [Z]emy plodiſtwu v mirtwu, pro zlob bidlyuczich w nyey.
35 *P*olozil puſczyu w giezera wodna: a zemyu bez wody v wiſtie wod,
36 [Y] vſtawil tam hladowite: y vſtawil myeſto bidlne.
37 *Y* ſyely pole, a ſadily *[208a]* vinnyczie: y vczy-nyly owocze narozenye.
38 *Y* pozehnal gym, y plodyly ſie yſu welmy: a ſkota gich ne vmnyl.
39 *A* malo vczyneno gich: y ztrzieſſeny yſu ot ſmutka zlich a boleſti.
40 *P*rolit geſt ſwar na kniezata: a bluditi vczynil gie v bezczieſtyu, a ne na cziſtie.

ŽPod. mrzkowala; ŽKap. liknowala ſie geſt. — *29* przіemykly: tak v rkp., před k vynecháno l; et siluerunt; srov. 27, 1; 38, 3; 68, 4. — *34* Zemy: inicialka v rkp. není. — *36* Y vſtawil: inicialka v rkp. jenom naznačena. — vſtawil myeſto: Vulg. plur. constituerunt civitatem. — *40* Prolit (t. svár): k tomu připsána písmem červeným litera a, tedy Prolita, doslovně podlé lat. effusa (sc. contentio). — cziſtie m. *cěstě*.

41 *Y* pomohl chudemu z nedoſtatkow: y poſadil
iako owczie czeledy.
42 *Vzrzie* prawy, y wzradugi ſie: a wſieczka ne-
prawedlnoſt zahladi vſta ſwa.
43 *Kteri* mudri, y bude chowati toho? y vrozomie
myloſirdy hoſpodynowu?

CVII.

1 *Canticum Psalmi ipsi David.*
2 *Pr*zipraweno ſirdcze me, boze, przipraweno ſirdce
me: wzezpieyu, a wzpie w ſlawie *[208b]* mey.
3 .... Vſtan zaltarzyu a huſly, w wſtanu w zabirziek.
4 *Z*powiedayu ſie tobie, hoſpodine, w ludech: y wze-
zpiewayu tobie w narodiech.
5 *N*ebo welike yeſt nad nebeſſa myloſirdie twe: a
nade wſſye oblaky prawda twa.
6 Exaltare super celos deus, et super omnem terram
gloria tua;
7 ut liberentur dilecti tui. Spaſſena vczyn prawiczie
twa, y uſliſſ mye;
8 boh mluwil geſt w ſwatem ſwem: *W*zweſelyu ſie,
y rozdielyu ſicczymu, a podole ſtanow rozdielyu.
9 *M*oy geſt galaad, a moy geſt manaſes: a effraym
przigietie hlawy me. *I*uda kral moy,
10 moab pywnik medowi nadiegie me. *D*o dumegie
rozproſtru obiwu mu: *[209a]* mnye czyzozemczy przietele
vczyneny yſu.
11 [K]to vwede mie v myeſto w ohrazene? kto do-
wede mie az ydomyegie?

CVII. 2 wzpie m. *vzpěju*, psallam. — *3* Na začátku tohoto verše nepřeloženo: Exurge gloria mea, Vulg. — w wſtanu: prvé w sem nepatří. — w zabirziek m. *zábřězk*, ŽGloss. a ŽPod. v zabrziezk; srov. 56, 9 a 77, 34. — *6* a *7*: Verš 6 a začátek 7 nejsou přeloženy. — *10* Do dumegie: tak v rkp.; v textě lat. bylo původně taktéž In dumeam, potom pak připsáno písmem jiným y: In ydumeam; ŽPod. W ydumyegy. — obiwu m. *obuv*, calceamentum; ŽPod. obuw. — *11* Kto: inicialka

12 [W]edie ty, boze, genz ſy otpudil ny, y ne-
wnidet boh w ſilach naſſich?
13 *D*ay nam pomocz ze ſmutka: neb geſut ſpaſſenie
czlowieczie.
14 *V* bozie vczynymy ſylu: a on w niczſſe vwede
neprzately naſſie.

CVIII.

1 *In finem, Psalmus David.*
2 *B*oze, chwaly me nemylcz: nebo vſta hrzieſnykow
a vſta lſtiweho na mie otewrziena yſu.
3 *M*luwyli yſu protiwu mnie yazykem lſtywym, a
rzieczyu nenawiſtywu obklyczyly mie: y wyboyowaly mye
darmo.
4 *Z*a to, aby mye mylowaly, ottirhowachu mnye:
ale yaz modlech ſie.
5 *[209[b]] Y* polozychu protywu mnye zle za dobre:
a nenawiſt protiwu miloſty mey.
6 *P*oſtaw nad nym hrzieſſnyka: a dyabel ſtan na
prawiczi geho.
7 *K*diz bude ſuzen, aby wyſſel potupen: a modlitwa
geho bud w hrziech.
8 *B*udte dnowe geho kratczy: a byſkupſtwie geho
wezmy gyny.
9 *B*udte ſynowe geho ſyrotczy, a zena geho wdowa.
10 *W* newidky przieneſſeny ſynowe geho budu y ze-
brziecze, wipuzeny budte z bidl ſwich.
11 *P*rziepitay pozyczytel weſſken ſtatek geho: a roz-
tirhayte czyzy vſyle geho.

---

v rkp. není. — ydomyegie: tak v rkp., in Idumeam. — *12* Wedie: inicialka v rkp. není. — newnidet m. *nevyndeš*; ŽPod. newyndeſſ, lat. non exibis. — *13* geſut m. *jěšutné* neb *jěšutno* vana salus; ŽPod. geſſytno.

CVIII 7 potupen: omylem m. *otsúzen* condemnatus; ŽPod. odſuzen. — *10* w newidky: nutantes; ŽPod. negyſty. — przieneſſeny.. budu: k tomu na kraji budte, oprava podlé lat.

12 *N*ebud gemu pomocznyk: any bud, kto ſmylugie ſie nad ſyrotky geho.

13 Fiant nati eius in interitum. in generacione una deleatur nomen eius.

14 *[210a]* *V* pamiet ſie nawrat neprawedlnoſt otczow geho przied hoſpodynem: a hrziech materze geho nebud zahlazen.

15 *B*udte proty hoſpodynu weſſdi, y zahin s zemie pamiet gich:

16 proto ze nerozpomanul ſie czyniti myloſirdie,

17 *Y* nenawidiel geſt czlowieka nedoſtateczneho i .... ſirdczem vmorzity.

18 *Y* mylowal kletwu, y przigide gemu: y nerodil pozehnanye, y wzdali ſie ot neho. *Y* oblekl ſie v kletwu iako w rucho, a weſſla iako woda we wnutrz geho, a yako oley w koſtech geho.

19 *B*ud gemu iako rucho, gymz ſie odyewa: a yako wirw, giz ſie weſſdi przi*[210b]*paſſuge.

20 *T*o dielo gich, giz otirhugyu mnye, v hoſpodina: a ktoz mluwie zle protywu duſſy mey.

21 *A* ty hoſpodine, hoſpodyne, vczyn ſe mnu pro twe gmye: nebo ſladke geſt myloſirdie twe. *W*ipraw mie,

22 nebo praczny a chudy ſem ya: a ſirdcze me zamutilo ſie geſt we mnye.

23 *Y*ako ſtyen, kdiz chody, otneſſen yſem: y wybit yſem yako kobilka.

24 *K*olenye mogy nemocznye yſta ot poſtu: a tielo me promyenylo ſie geſt pro oley.

---

transferantur; po té opravě mělo budu býti zrušeno, ale zůstalo. — zebrziecze m. *žebřěte*, mendicent; ŽKlem. a ŽKap. zebrziete. ŽPod. chybně zebrzy. — *12* ſmylugie ſie: přechodník. — *13* Verš ten nepřeložen. — *17* i ... ſirdczem: v mezeře prázdné jest nepřeloženo lat. mendicum et compunctum; ŽPod.: zebraka, ſkuſſeneho. — *18* przigide: aorist, místo lat. veniet; ŽPod. przide. — *19* przipaſſuge m. *přěpasuje*, ŽPod. prziepaſuge. — *20* otirhugyu: nad tím napsáno omluwugyu.

25 *A* yaz vczynen yſem w ruhotu gym: wydiely
mye, y hybaly hlawu ſwu.

26 *P*omozy my, hoſpodyne, boze moy: ſpaſſena mye
vczyn podle myloſirdie tweho.

27 *A*by wiedieli, *[211ª]* ze ruka twa to: a ti,
hoſpodyne, vczynil yſi gie.

28 *W*zeklnu ony, awſſak pozehnaſſ gie: giz wſta-
wayu na mye, pohaneny budte; ale ſluha twoy ſie
wzraduge.

29 *A*t ſie obleku, giz ottirhugyu mnye, hanbu: a
odieyu ſie iak w dwoyduchim, w hanbu ſwu.

30 *Z*powiedayu ſie hoſpodynowy welmy wſtech mych:
a proſtrzied mnohich a zchwalyu geho.

31 *G*enz przyſtupil na prawyczy chudemu, aby ſpa-
ſſenu vczynyl ot nenawiſtnykow duſſy mu.

Canticum Deuteronomii. (Deut. XXXII. 1—43).

1 *[211ᵇ]* Sliſſte, nebeſſa, czſo wzmluwy, poſluchay
zemie ſlow vſt mich.

2 Poroſti we dſczy vczenie me, teczy iako roſſa
wymluwa ma, Yako prziewal na zelynu, a iako kropie
na trawu,

3 nebo ymie hoſpodynowo wzowu: Dayte welykoſt
bohu naſſemu.

4 bozi ſwirchowany yſu ſkutczi, a wſieczku czieſti
geho ſudi: Boh wierny a beze wſſie zloſti, wierny a
prawy.

5 hrzieſſyly yſu gemu, a ne ſynowe geho w hniſſu:
Pokolenie krzywe a otwraczene.

6 y toly nawraczugeſſ hoſpodynu, lude *[212ª]*
blazniwy a neſmyſlny? Czyly ne on geſt otecz twoy,
genz obſiedl tie, y vczynil y ſtworzil tie?

---

27 Aby wiedieli: lat. et sciant. — *29* hanbu (po prvé): k tomu na kraji wſud (m. *v stud*); ŽPod. ſtudem. — w dwoyduchim: tak v rkp., dyploide; ŽPod. dwoynaſobu.

Deut. Celé canticum Deut. psáno jest barvou červenou.

7 Pomny dnych ſtarich, myſly pokolenie wſieczka:
Otiez otczie tweho, y wzwieſtuge tobie, wietſich twich,
y powiedie tobie.

8 Kdiz dyeleſſe naywiſſy wlaſti, kdyzto otluczowaſſe
ſyni adamowy: Vſtawil mezie ludſke podle cziſla ſynow
iſrahelſkych.

9 Ale otdiel hoſpodynow lud geho: iakub obwyrw
dyedyny geho.

10 Nalezl gey w zemy puſtey, v mieſtie hroznem,
a w ſſyrokey puſczy: Okolo wodil gey, y vczil, a oſtrziehal
iako zrziedlnyczie oka ſweho.

11 Yako orel nutie k letanyu *[212b]* ptaczata ſwa,
a nad nymy poleczuczy, Rozlozy krzidle ſwogi y podyal
gie, y noſil na ramenu ſwem.

12 Hoſpodyn ſam wodczie geho bil, a nebieſſe ſ nym
boha gyneho.

13 Poſadil gey nad wyſoku zemyu: aby giedl owocze
polſke, Aby ſſal med. z opoky, a oley z ſkaly przie-
twyrde.

14 Maſlo ot howada, a mleko ot owecz ſ tukem
beranowym, a ſkopczowym ſynow bazanſkych, A kozlow
ſ gadrem pſenicznym, a krew hroznowu pili by przieczyſtu.

15 Roztluſtiel geſt myly, y wzboczil ſye: roztucznyel
y ztluſtiel y rozſſyrziel: Otſtupil boha ſkutitele ſweho
y otſſel ot *[213a]* boha ſpaſſytele ſweho.

16 Draznyly geho v boziech czuzich, a v myrzkoſtech
geho wzbudyly.

17 Obietowaly czyrtom a ne bohu, bohom, gichze
neznaly: Nowy a czirſtwy przyſly, gichze necztily
otczy gich.

18 Boha, genz tie vrodil, otſtupil yſi, y zapomnyel
yſy boha ſtworzitele tweho.

19 Vidiel hoſ., a k hniewu wzbuzen geſt nebo
wzdraznily yſu ſynowe geho a dczeri.

---

7 dnych m. *dní*. — *11* poleczuczy: volitans, snad fem. vlivem lat. aquila. — podyal gie m. *jej*. — *19* nebo: k tomu připsáno

20 Y weczie: ſkrygyu oblyczieg moy ot nich, y znameyu poſlednie gich: Pokolenie wedie otwracze geſt, a newierni ſynowe.

21 Ony mie wzbudyly w tom, genz nebieſſe boh, y wzdraznily w gieſſutiech ſwich: A yaz wzbuzyu gie w tom, gyz nenie *[213b]* lud, a v wlaſtyu blaznywey wzdrazny gie.

22 Ohen zazehl ſie geſt w rydany mem, i bude horzieti az do konczow pekelnich: Y ſzerze zemyu ſ narodem ſwym, a horne zaklady ſezze.

23 Shromazdyu na nye zle, ſſypi me dokonayu w nich.

24 Skonczieyu hladem, a ſzeru gie ptaczy kuſſanym przieborzkym: Zubi zwierzieczie upuſczu w nye, ſ rydanym tahnuczymy na zemyu, a hadowymy.

25 Vnie zhuby gie mecz, a wnutrz ſtrach, dietſkeho ſpolu diewczieho, doyuczieho ſczlowiekem ſtarym.

26 A rziech: kde yuz yſu? prziestaty kazyu z ludy pamiet gich.

27 Ale pro hnyew ne*[214a]*przatel gich otwlekl gſem: neb ſnad pichaly bi wrazy gich, Y rzekly: ruka naſſie wiſoka, a ne hoſpodyn, vczynil toto wſeczko.

28 Wlaſt bez rady a bez mudroſty.

29 a lubo ſmyſlely, a rozumyely, a ſkonanie prozrziely!

30 Kako ty honyeſſe geden tuſſycz, a dwa puziezſta deſiet tuſiczow? Wſak proto, ze boh gich prodal gie, a hoſpodyn zaklopil gie.

---

na kraji vynechané wzdraznily yſu; z textu latinského bylo zase vynecháno concitatus est et quia, a to připsáno taktéž na kraji. — *20* znameyu m. ***znamenaju***, ŽGloss. znamenayu. — otwracze m. ***otvrácené***, ŽGloss. otwraczene. — *21* gyz: lat. qui (sing.). — v wlaſtyu m. ***u vlasti***. — *24* ſ rydanym atd.: lat. cum furore trahentium super terram atque serpentium; překladateli českému byl tento passus nejasný. — *30* tuſſycz, tuſiczow: tak v rkp. — puziezſta: tak v rkp., lat. fugarent (Vulg. fugent) t. j. ***púziesta***, imperf.; ŽPod. puzieſſta, ŽGloss. pzieſta,

31 Nenye wedye boh naſſ, iako bohowe gich: a neprzietele gich yſu ſudczie.

32 Z winnyczie ſodomſke wyno gich, a prziedmieſtie gomorſkeho. Zyrno gich zirno giedowate, a hrozn przieliorzky.

33 Zlucz gcſczerowa wyno gich, a gied kralyko*[114^b]*wy nevzdrawytedlny.

34 Wſakoz ta vſtawena yſu v mne, a znamenana yſu v pokladiech mych?

35 Ma yeſt pomſta, a yaz otplaczu gym w czaſſ, ath ſie pokleſne noha gich: [P]odle geſt den ztraczenie, a k bytyu chwatayu czaſſowe.

36 Iudyti bude hoſpodyn lud ſwoy, a w ſluhach ſwich ſie ſlytuge: Vzrzy, ze omdlela geſt ruka, zatworzeny take vſtaly, a zbiteczny zhubeny yſu.

37 Y rzku: kde yſu bozy gich, w nichze gmyechu nadieyu?

38 Z gichze obiety giediechu..., y pyechu wyno lybanſke? Wſtante, y pomozte gym, v potrziebie waſ obrante.

39 Vyzte, ze yaz yſem ſam, a nenye gyneho *[215^a]* boha kromie mne. Yaz zabyu, a yaz zywa vczyny; vderzy, a yaz vzdrawy; y nenie, genz z ruky me mohl bi wyproſty.

40 Wzdwihnu k nebyu ruku mu, y rzku: zyw yſem yaz na wieky.

41 Acz naoſtrzy iako bliſkota mecz mog, a popadne ſud ruka ma: Wraczu pomſtu wrahom mym, a tyem, gyz nenawydiechu mne, otplaczu.

ŽKlem. puzala. — *35* Podle: inicialka v rkp. jenom naznačena. — k bytyu: překladatel rozuměl ad esse m. adesse. — *36* Iudyti m. *súditi;* písaře svedlo snad latinské Iudicabit. — *37* rzku: Vulg. dicet. — *38* giediechu: za tím nepřeloženo adipes. — wyno lybanſke m. vinum libaminum, ŽKlem. víno obietne, ŽPod. víno offyerne. — *39* wyproſti m. *vyprostiti*, eruere. —

42 Napogyu ſſypy me kirwe, a mecz moy ſlepcze maſſo, Ze kirwe zbytich, a z wiezenie obnazenie neprzatel hlawy.

43 Chwalte wlaſti luda geho, nebo krew ſluh ſwich pomſty: A pomſtu otplaty w neprzateli ſwe, a ſlutoſtyu bude zemu ludu ſweho.

CIX.

1 *Psalmus David.*

[215^b] *R*zekl hoſpodyn hoſpodynu memu: ſed na prawyczy mey, *D*onudz nepolozu neprzatel twich podnoz noham twym.

2 *P*rut moczy twe wypuſty hoſpodyn z ſyona: panowaty proſtrzied neprzatel twych.

3 *S* tobu poczatek we dne moczy twe w ſwietloſty ſwatich: z brzucha przied ſwytanym vrodich tie.

4 *P*rziſahl hoſpodyn, y nebude ſie katy: wedie ty yſi pop na wieky podle rzadu melchyſedech.

5 *H*oſpodyn na prawiczi twey, zlamal w den hnyewu ſweho krale.

6 *S*udyti bude w narodiech, y napilny ſpadenye: ztrzieſſe hlawy na zemy mnohich.

7 Z potoka na czieſtie pyty bude: *[216^a]* proto wzwyſſy hlawu.

CX.

Alleluja.

1 Zpowiedayu ſie tobie, hoſpodine, we wſſem ſirdczy mem: w radie prawich a we ſboru.

2 *W*eliczy ſkutczy hoſpodynowy: wybrany we wſſieczky wole geho.

---

43 zemu m. *zemi*, terrae. — ſlutoſtyu m. *lútostiv*, propitius srov. 98, 8; ŽPod. lytoſtyw.

CIX, 1 Odtud do 117, 3 písmo černé.

3 *Z*powied a welebſtwo ſkutek geho: a prawedlnoſt geho bidly na wieky wiekom.

4 *P*amyet vczynyl dywom ſwym myloſirdny a myloſtywy hoſpodyn;

5 kyrmyl dal boyuczym ſebe. *P*omnyeti bude na wieky vſtawenye ſweho.

6 mocz ſkutkow ſwich zwieſtuge ludu ſwemu.

7 *A*bi dal gym dyedynu wlaſty: ſkutczy ruku geho, prawda a ſud.

8 *W*ierna wſſieczka kazanye geho: potwirzena na wieky wiekom, vczynena v prawdie a v pra*[116ᵇ]*wedlnoſty.

9 *V*ykupenye poſlal hoſpodyn ludu ſwemu: kazal na wieky vſtawenye ſwe. *S*wate a hrozne gmye geho:

10 poczatek mudroſty ſtrach bozy. Rozum dobry wſſiem czynyczym gey: chwala geho bidly na wieky wiekom.

CXI.

Alleluja, Reversionis Aggaei, et Zachariae.

1 *B*lazeny muz, gens ſie bogi hoſpodyna: w kazanyu geho wzchocze mnoho.

2 *M*oczne w zemy bude ſyemye geho: pokolenye prawich pozehnano bude.

3 *S*lawa a bohatſwie w domu geho: a prawedlnoſt geho oſtane wieky wiekom.

4 *W*zeſſla geſt we tmach ſwietloſt prawym: myloſirdny a myloſtywy a prawy.

5 *W*elyky czlowiek, genz ſie ſlutuge, y poyczye, *[217ᵃ]* oprawy rzieczy ſwe w ſudie,

6 nebo na wieky nezamuty ſye.

CX, 5 kyrmyl m. *-mi* nebo *-mju*, escam. — *10* czynyczym: tak v rkp.

CXI, 3 bohatſwie m. *bohatstvie*. — *5* welyky m. *veselý*, iucundus; ŽPod. weſely. — poyczye m. *pôjčije*, ŽPod. pozy-

7 *V* pamyeti wieczney bude prawy: a ot ſlyſſyenye zleho newzbogy ſie.

8 *H*otowo ſyrdcze geho vſaty w hoſpodyna, potwirzeno geſt ſirdcze geho: nezamuti ſye, donudz nepotupẏ neprzatel ſwich.

9 *R*ozpraſſil, dal chudym: prawedlnoſt geho wzbidly na wieky wiekom, roh geho wzwyſſen bude w ſlawye.

10 *H*rzieſſnyk vzrzy, wzloby ſie, zuby ſwymy wzkrzehcze y zhyge: zadanye hrzieſſnych zhine.

CXII.

Alleluja.

1 *C*hwalte, dietky, hoſpodyna: chwalte gmye hoſpodynowo.

2 *B*ud ymye hoſpodynowo pozehnano, otſowad nynye, y az do wieka.

3 *[217ᵇ]* *O*t wzchodu ſlunczie az do zapada chwalene gmye hoſpodynowo.

4 *W*yſok nade wſſiemy wlaſtmy hoſpodyn, a nad nebeſſa ſlawa geho.

5 *K*to iako hoſpodyn boh naſſ, genz na wiſoſty prziebywa,

6 a pokornich opatrzyge na nebi y na zemy?

7 *W*zbuzugie ot zemye nedoſtatecznelio a z hnogie wzwodie chudeho:

8 *A*by vſadil gey ſ kniezaty, ſ kniezaty ludu ſweho.

9 *G*enz bidlyti kazuge yalowemu w domu, materze ſynow radugyuczich.

---

czige. — *7* ot ſlyſſyenye: k tomu na kraji ot ſluchu. — *10* zhyge: tabescet, k tomu na kraji oprava znyge (sic); ŽPod. zhnyge.

CXII, 9 Překladatel neporozuměl textu latinskému: Qui habitare facit sterilem (fem.) in domo matrem filiorum laetantem; Thalhofer: die Unfruchtbare macht er in dem Hause wohnen als hocherfreute Kindermutter.

CXIII.

Alleluja.

1 *W*yſtiu yſrahelowu z egypta, dom iakubow z ludu
neſtuluwneho:
2 *V*czyneno geſt zydowſtwo ſwieczenyna geho, yſrahel
mocz geho.
3 *M*orze widiel, y zabiehl: yordan obratil ſye geſt
zaſſye.
4 *H*ori wzweſelyly ſye iako ſkop*[218ᵃ]*czy: a pohorczi iako beranowe owczie.
5 Czſo geſt tobie morze, zeſſ biezalo: a ty yordane,
zeſſ ſie obratil zaſſie?
6 *H*ory wzweſelyly yſu ſie iako ſkopczi, a pohorczi
iako berany owczy?
7 Ot oblicziegie hoſpodynowa hnula ſie geſt zemye:
ot oliczіegie boha iakubowa.
8 *G*enz obratil opoku w giezera wodna, a ſkalu
w ſtudnyczie wodne.
1 (9) *N*e nam, hoſpodyne, ne nam: ale gmenu
twemu day chwalu.
2 (10) *N*a myloſirdie twe a prawdu twu, at nykdy
nediegyu wlaſti: kde geſt boh gich?
3 (11) *A*le boh naſſ na neby: wſeczko, czozkolywiek
chtiel, vczynyl.
4 (12) *M*odly wlaſty ſtrziebro a zlato, dielo ruku
ludſkych.

CXIII, 1 Wyſtiu t. j. *u výštiu.* — dom iakubow m. *domu Jakubova.* — neſtuluwneho: tak v rkp. a taktéž v ŽGloss. za lat. (de populo) barbaro; ŽPod. nevmyetedlneho, ŽKlem. bradateho barbarſkeho; ŽKap. pohanského; Šafařík v opise svém poznamenal svou domněnku, že neſtuluwneho jest omyl místo *nesmluvného;* snad je to přepsáním za *neumětelného*, jež se čte v ŽPod. — *3* morze widiel a zabiehl: překladatel neporozuměl textu; *moře* je podmětem, srov. doleji 5. — *4* owczie m. *-i*, srov. doleji 6. — *7* ot oliczіegie m. *ot obličějě.* — *1 (9)* Verše následující 1 (9) až 18 (26) činí v redakci hebrejské žalm o sobě, v Septuaginta a ve Vulgatě připojují se k žalmu pře-

5 (13) *V*ſta magyu, a nemluwie: oczy magyu *[218b]* a newydie.

6 (14) Vſſy magyu, a neſlyſſie: chrziepi mayu, a newzczenyuchayu.

7 (15) *R*uczie magyu, a neotplatie: nohy mayu, a ne wzchodye: ny wzwolayu hirdlem ſwym.

8 (16) Podobnye gym bude, giz czynye to: a wſiczczy, giz vffayu w nye.

9 (17) *D*om yſrahelow vfal w hoſpodyna: pomocznik gich a zaſlonitel gich geſt.

10 (18) *D*om aaronow vfal w hoſpodyna: pomocznik gich a zaſlonitel gich geſt.

11 (19) *G*yz ſie bogie hoſpodina, vfagi w hoſpodyna: pomocznik gich a zaſlonytel gich geſt.

12 (20) *H*oſpodyn pomnyel geſt na ny, y pozehnal nam: *P*ozehnal domowy yſrahelowu, pozehnal domowy aaronowu.

13 (21) *P*ozehnal wſſiem, giz ſie bogie hoſpodina, maluczkym ſ welykymy.

14 (22) *[219b]* *P*rziday hoſpodyn nad wy: nad wy y nad ſyny waſſie.

15 (23) *P*ozehnany wy hoſpodynem, genz vczynil zemy a nebe.

16 (24) *N*ebe nebeſkemu hoſpodynu: ale zemyu dal ſynom czlowieczym.

17 (25) *V*myrli ne wzchwale tebe, hoſpodine: any wſiczczy, gyz ſchodie do pekla.

18 (26) *A*le my, giz ſme zywy, blahamy hoſpodynu, ot toho nynie az do wieka.

---

dešlému a verše číslují se zvláště, v jiných pak vydáních mají číslování zvláštní a při tom v závorkách i pokračující; způsobu posledního držíme se také ve vydání tomto. — *7 (15)* otplatie m. *oblapie*, palpabunt; ŽGloss. oblape, ŽPod. newzlapagy. — *8 (16)* Podobnye gym bude: chybně, lat. similes illis fiant.

CXIV.

Alleluja.

1 *M*ilowal ſem, nebo vſlyſſal hoſpodyn hlaſ modwy me.
2 *N*ebo nachilil vcho ſwe mnie: a we dnyech mych owu tie.
3 *O*bklyczyly mye boleſty ſmyrtedlne: a ſtraſty kelne nalezly yſu mye. *S*mutek a boleſt nalezl yſem,
4 a gmye hoſpodynowo wzywal yſem. *O* hoſ*[219b]*poɿe, wyſwobodi duſſyu mu,
5 myloſtywy hoſpodyn y prawedlny, a boh naſſ ſmyʒe ſie.
6 *O*ſtrziehagie maluczkych hoſpodyn: popuzen yſem, zbierowal mye.
7 *O*braty ſie duſſie ma v pokoy twoy: nebo hoſpodyn brzie vczynil tobie.
8 *N*ebo wyſbodil duſſyu mu z ſmyrty, oczy mogi ſlez, nohy me ot popilzenye.
9 *S*luby ſie hoſpodynu wlaſty zywich.

CXV.

Alleluja.

10 *W*ierzil ſem, proto ze yſem mluwil: ale yaz pak nyzyl yſem przieliſſ.
11 *Y*a yſem rzekl v przieſtupeny mem: wſſelyky owiek lez.
12 [C]zſo zaplaczu hoſpodynu za wſeczko, czſoz zaıtit mnye?
13 *C*zieſſyu ſpaſſenye *[220a]* przigmu: a gmie hoſpoıowo wzowu.

CXIV, 6 zbierowal: tak v rkp., liberavit; srov. 123, 7; od. wyproſty, ŽKap. wyſwobodil. — *8* wyſbodil m. *vysvo-ſil.* — *9* wlaſty t. j. *u vlasti.*

CXV, 10 Verše tohoto žalmu číslují se jako pokračování mu předcházejícího. — ponyzyl yſem m. humiliatus sum. *11* lez m. *lživý,* mendax; ŽKlem. lziwi. — *12* Czſo: ini-

14 *S*luby me hoſpodinu wraczu prziede wſſym
ludem geho;
15 draha geſt przied hoſpodynem ſmyrt ſwatich geho.
16 *O* hoſpodyne, nebo yaz ſluha twoy: a ſyn roby
twe. *Z*lamal yſi okowy me;
17 tobie obietugyu wzdwyzy chwaly, a gmye hoſpod-
nowo wzowu.
18 *S*luby me hoſpodynowy wraczu prziede wſſym
ludem geho:
19 w ſienech domu, proſtrzied tebe, iheruzaleme.

CXVI.

Alleluja.
1 *C*hwalte hoſpodyna wſichny narodowe, chwalte gey
wſiczczy lude:
2 *N*ebo potwirzeno geſt nad nami myloſyrdie geho:
a prawda hoſpodynowa bidly na wyeky.

CXVII a CXVIII.

(Žalmy CXVII a CXVIII položeny jsou doleji po ž. CXX.)

CXIX.

1 *Canticum graduum.*
[220[b]] K hoſpodynu, kdiz ſie ſmutiech, wzwolach:
y vſliſſal mye.
2 *H*oſpodine, zproſty duſſyu mu ot rtow neprawich,
a ot yazyka lſtyweho.
3 *C*zſo ſie da tobie, a czſo przylozy tobie k yazyku
lſtywemu?

---

cialka v rkp. není. — *14* wſſym: tak v rkp. — *17* hoſpod-
nowo m. *hospodinovo.* — *18* wſſym: tak v rkp.
CXIX, 3 przylozy m. apponatur, ŽKap. bude přiloženo.

4 *S*trziely mocznebo oſtre, ſ uhlym zhubuyuczym.
5 *H*orze mnye, ze ſie przíebitek moy prodlil geſt, bidlil yſem ſ bitedlnymy w cedaru.
6 mnoho geſt przíebywatelna bila duſſye ma.
7 *S* tiemy, gyz yſu nenawydieli pokogie, biech pokogen: kdiz mluwiech gym, wzboyowachu proty mnie darmo.

CXX.

Canticum graduum.
1 *W*zdwyhl yſem oczy mogi na hory, otkad bi przyſſla pomocz mnye.
2 *P*omocz ma ot hoſpodyna, genz vczynil nebe y ze*[221ᵃ]*myu.
3 Ne day v potczenie nohy twe: any drziematy bude, genz oſtrzieha tebe.
4 *T*oty nebude drziematy, any ſpaty, genz oſtrzieha yſrahel.
5 *H*oſpodyn oſtrzieha tebe, hoſpodyn zaſlona twa na ruczie prawiczie twe.
6 *P*rzieſ den ſluncze ne ozze tebe: any meſiecz przieſ nocz.
7 *H*oſpodyn oſtrzieha tebe ote wſſeho zleho: oſtrziezy duſſye twe hoſpodyn.
8 *H*oſpodyn oſtrziehay weſtie tweho y wiſtie tweho: ot toho myeſta az do wieka.

CXVII.

Alleluja.
1 *Z*powiedayte ſie hoſpodynu, nebo dobri: nebo na wieky myloſirdie geho.
2 *R*czy nynye yſrahel, nebo dobry: nebo na wieky myloſirdie geho.

CXX, 3 v potczenie: in commotionem; ŽKlem. w hnutie, ŽKap. v pohnutie, ŽPod. w zamoczenye.

3 *Rczy* nynye dom *[221^b]* aronow: nebo na wieky milofirdie geho.

4 Rcziete ninye, giz fie bogyte hofpodina: nebo na wieky mylofirdie geho

5 W fmutczie powolach hofpodina: a vflyffal mye w ffyroczie hofpodyn.

6 Hofpodyn mnye pomocznik: newzboyu fie, czfo my vczyny czlowiek.

7 Hofpodyn mnye pomocznik: a yaz potupyu neprzately me.

8 Dobro geft vffaty w hofpodyna, nez vffaty w czlowieka.

9 Dobro geft nadiegy myeti w hofpodynu, nez nadiegy ymieti w kniezata.

10 Wfieczky wlafti obeffly mye: a we ymie hofpodynowo, nebo pomftil fem fie nad nymy.

11 Obklyczywffe obklyczyly mye: a we ymye hofpodynowo, nebo pomftil yfem fie nad nimy.

12 Obklyczyly yfu mye *[222^a]* iako wczely, y wzhorziely fie iako ohen w tirny: a wieymye hofpodynowo, nebo pomftil fem fie nad nymy.

13 Poftirczen fem y wywraczen yfem, abich letal: a hofpodyn przyial mye.

14 [S]yla ma a flawa ma hofpodyn: y vczynyl geft fie mnye w fpaffenye.

15 Hlaf weffele a fpaffenye w ftanyech prawednych.

16 Prawiczie hofpodynowa vczinila fylu: prawyczie hofpodinowa wzwyffyla mie, prawyczie hofpodinowa vczynila fylu.

CXVII, 3 aronow: od tohoto slova až do konce žaltáře psán jest překlad český zase barvou červenou. — *12* obklyczyly: k tomu písmem pozdějším na kraji dolním otoczyli, okrążyli, obstępili. — wzhorziely fie: tak v rkp., exarserunt, k tomu na kraji horním připsáno rukou pozdější rozpalili. — wieymye m. *ve jmě.* — *13* Poftirczen: pod tím písmem pozdějším poruszony. — yfem: v rkp. fe⁻|y|, bylo vynecháno a jest připsáno pod řádkem; lat. impulsus eversus sum. — *14* Syla:

17 Nevmru, ale zyw budu: y wymluwy ſkutky hoſpodinowy.

18 Kazie kazal mie hoſpodyn: a ſmyrty nepoddal mye.

19 Otewrziete mnye wrata prawedlnoſti, wenda w nye zpowiedayu ſie hoſpodynu;

20 ta wrata hoſpodynowa, pra*[222b]*wy wendu w nie.

21 Wzpowiedayu ſie tobie, nebo yſi vſlyſſal mye, y vczynen yſy my w ſpaſſenie.

22 Kamen, gehoz yſu pokuſily dielayucze, ten vczynen geſt w hlawu. w uhlowu.

23 Ot hoſpodina vczineno geſt to: a geſt dywne w oczyu naſſyu.

24 Ten geſt den, gehoz vczynil hoſpodyn: weſelmy ſie a raduymy ſie w nem.

25 O hoſpodine, ſpaſſena mye vczyn, o hoſpodine, dobrzie proſpieway.

26 blahoſlaweny, genz przideſſ we ymenu hoſpodynowu. Blahaly yſme wam we ymye hoſpodynowo;

27 boh hoſpodyn, y oſwietil nam. Vſtawte den ſlowutny w hlaſſu, az do rohu oltarzoweho.

28 Boze, moy ty yſy, y zpowiedayu ſie tobie: boh moy ty yſi, y wzwyſſy tie. Wzpowiedayu ſie tobie, nebo *[223a]* yſi wzwiſſil mye: y vczynen yſi mnye w ſpaſſenie.

29 Wzpowiedayu ſie hoſpodinu, nebo dobri: nebo na wieky myloſirdie geho.

---

inicialka v rkp. jen naznačena. — *18* Kazie: k tomu na kraji karząc. — kazal m. *kázal jsi*, castigasti; za tím slovem na místo prázdné vepsáno zkaral do českého textu rukou touž, která zde glossy polské připisovala. — *22* pokuſily: lat. reprobaverunt, ŽKlem. potupili, ŽPod. odwrhli, ŽKap. ohyzdili; pokuſily jest buď netrefný překlad, buď omyl; po slově tom vepsáno do textu českého rukou glossisty polského odrzucili — *27* ſlowutny: za tím připsal glossista polský do textu českého vroczyſty. — w hlaſſu: tak v rkp., in condensis; ŽGloss. w hluku, ŽKlem. w ſtanowiſtich, ŽPod. w huſſcziech, ŽKap. v húštiech; w hlaſſu a w hluku jsou chyby opisu, za něž dobře by se hodilo *v húšči* (podlé ŽPod. a ŽKap.); za slovem whlaſſu vepsáno do textu českého glossistou polským w gęstwie.

CXVIII. 1—32.

Alleluja.

1 Blazeni nepoſquirneny na czieſtie: gyz chodye w zakonye hoſpodynowie.
2 Blazeni, giz zpytugyu ſwiedeczſtwie geho: we wſſem ſirdczy hledayu geho:
3 Zawierne, genzto czynye hrziech, na czieſtach geho chodyly.
4 Ty yſy kazal kazanye twa oſtrziehaty welmy.
5 Lubo by ſie wzwedly cziеſty me k oſtrziehanyu prawedlnoſty twich.
6 Tehdy nebudu pohanen, kdiz prziezrzy we wſſiech kazanych twich.
7 Zpowiedayu ſye tobie w oprawenyu ſirdczie: w tom, czſoz yſem ſie navczil *[223b]* ſudom prawedlnoſti twe.
8 Prawedlnoſty twich oſtrziehaty budu: neotſtupuy mne az nydokudz.
9 Wczem poprawuge yunoſſyczie cziеſty ſwe? wſtrziehanyu rzieczy twich.
10 We wſſem ſirdczyu mem hledal yſem tebe: neotpuſyuy mne ot kazany twich.
11 W ſirdczy mem ſkril yſem rzieczy twe: abich nehrzieſſil tobie.
12 Blazeny yſi, hoſpodyne: navczy mye prawedlnoſtem twym.
13 W rtiech mych zwieſtowal ſem wſieczky ſudy vſt twych.
14 Na czieſtie vſtawenie tweho kochal ſem ſie, iako we wſſem bohatſtwy.

CXVIII, 2 K verši tomu je na kraji nejasná glossa polská. — *3* Zawierne genzto: negace vynechána, lat. non enim qui.., ŽGloss. zauerne ne ti gizto. — *7* czſoz: doslovně z lat. quod; toto však není zde relativem, nýbrž spojkou. — *9* wſtrziehanyu t. j. *v ostřiehaniu.* — *10* neotpuſyuy m. *neotpuzjuj.*

15 W kazanyu twem vwiknu: y znamenam cziеſt twich.

16 V prawedlnoſtich twich wzmyſly: nezapomynay rzieczy twich.

17 *[224ª]* Otplat ſluzie twemu, obzyw mye: y oſtrziehaty budu rzieczi twich.

18 Zgiew oczy mogy, y znamenayu dywy o twem zakonye.

19 Bidlny yſem yaz na zemyu: neſkryway ote mne kazanych twich.

20 Zlybila duſſye ma zadaty prawedlnoſty twich we wſem czaſſu.

21 Treſktal yſy piſſne: klety, yuz ſie otchylygyu ot kazany twich.

22 Oteymy ote mne ruhotu y potupu: nebo yſem ſwedeczſtwie tweho dobywal.

23 Atoty ſediela yſu kniezata, a protywu mnye mluwiechu: ſluha ale twoy ſwykal v prawedlenſtwich twich.

24 Nebo ſwiedeczſtwie twe myſlenye me geſt: a ra*[224ᵇ]*da ma prawedlnoſty twe.

25 Przylnula ku podlazie duſſie ma: obzyw mye podle ſlowa tweho.

26 Cziеſti me wyzwieſtowal ſem, y vſlyſſal yſy mye: navczy mye prawedlywenſtwy twemu.

27 Cziеſtu prawedlywenſtwich twich navczy mye: y vwykaty budu w dywych twich.

---

18 zgiew oczy: netrefné, revela oculos; Thalh.: Enthülle meine Augen; ŽPod. zgyew oczy mogy. — *19* Bidlny: incola; pod tím napsal polský glossista: mieszkaniec, obywatel; ŽPod. zemenyn. — na zemyu m. *na zemi,* in terra. — kazanych m. *kázání.* — *21* Treſktal: pod tím glossa polská Strofowales. — yuz m. *již,* qui. — *22* ruhotu: glossista polský přetrhl toto slovo a napsal vedlé naſmiechowiſko, zelzywosc; — potupu: též přetrženo a vedlé připsáno wzgardę. — ſwedeczſtwie: tak v rkp. — dobywal: pod tím glossa polská pytalem się. — *25* ku podlazie: pod tím glossa polská do tla. — *26* wyzwieſtowal: k tomu na kraji glossa polská spowiedzialem. — *27* prawedlywenſtwich

28 Drziemala duſſie ma potubezenſtwie: ſtwirdy mye w ſlowiech twich.

29 Cznieſtu zloſtnu otehny ote mne, a zakona tweho ſmyluy ſie nade mnu.

30 Czieſty prawdy zwolil ſem: ſwdow twych nezapomanul ſem.

31 Przidirzal ſem ſie ſwiedeczſtwy twich, hoſpodine: nerodi mne pohanyty.

32 Czieſtu kazany twych przjebiehl ſem, kdiz ſy rozſſyrzil ſirdcze me.

33 (Dálejšek žalmu CXVIII, totiž v. *33—186*, následuje na str. 172).

Symbolum s. Athanasii.

Ktokolywiek chcze ſpaſſen bity, przjede w*[225ᵃ]*ſſym trzieba yeſt, aby dirzal krzieſtanſku wieru. Yuz gedno kazdy czielu a nepokazenu ſchowa, bez omyla na wyeky zahyne. Ale wiera krzieſtanſka tato geſt, abychom gednoho boha w troyuczy [1]) a troyuczy w gednoſty czſtyly, Any ſmyſygyucze oſobie,[2]) ny podſtawy otlucztugycze. [G]yna[3]) geſt wedie oſſoba otczowa, gyna ſynowa, gina ſwateho ducha. Ale otczowa a ſynowa[4]) a ſwateho ducha gedno geſt bozſtwie, rowna ſlawa, wieczna czeſt. Kakyz otecz, takyz ſyn, takyz y ſwati duch. Neſtworzeny otecz, neſtworzeny ſyn, neſtworzeny ſwaty duch. Nemyerzyczny otecz, *[225ᵇ]* nemyerziczny ſyn, nemyerziczny ſwaty duch. Wieczny otecz, wieczny ſyn, wieczny ſwaty duch. A wſak ne trzie wieczny, ale geden wieczny. Yakoz ne trzy neſtworzeny, any trzie nemyerzyczny, ale geden neſtworzeny a gieden nemyerziczny. Takez wſiemohuczy otecz, wſiemohuczy ſyn, wſſiemohuczy ſwaty duch. A wſak ne trzie

---

m. *-stvi*. — wdywych: tak v rkp., in mirabilibus. — *28* potubezenſtwie m. *pro túžebenstvie*; ŽGloss. pro tuzebenſtwie. — *29* zakona t. j. *z zakona*, de lege.

Athan. 1) troyuczy m. *trojici*. — 2) oſobie m. *osoby*, personas. — 3) Gyna: inicialka v rkp. jenom naznačena. — 4) otczowa

wſiemohuczy, ale geden wſiemohuczy. Takez boh otecz, boh ſyn, boh ſwaty duch. A wſſak ne trzie bohowe, ale geden geſt hoſpodyn. Takez hoſpodyn otecz, hoſpodyn ſyn, hoſpodyn ſwaty duch. A wſak ne trzie hoſpodynowe, ale geden geſt boh. Nebo yako na roz*[226a]*no gedno kazde oſſobſtwye boha a hoſpodyna ſwiedczyti krzieſtanſku prawdu nutie ny[5]), Takez trzy bohow neb hoſpodynow rzeczy krzieſtanſkym duchowenſtwym hagie nem. Otecz ot nikoheho geſt vczynen ny ſtworzen ny vrozen. Syn ot otczie ſameho geſt nevczynen, ny ſtworzen, ale vrozen. Duch ſwaty ot otczie y ſyna nevczynen, any ſtworzen, ani vrozen, ale wychodyczu.[6]) Protoz geden otecz, ne trzye otczy, geden ſyn, ne trzie ſynowe, geden ſwaty duch, ne trzie ſwaty duchowe. A w teyto trogyczy nycz drziewe any poſleze, nycz wietſſye any menſſe, Ale wſſie *[226b]* trzy oſſoby wieczny ſobie yſu a ſpolu rowny. Yako owſſem yſu [7]) naprzied powiedieno geſt, aby trogyczie w gednoſty a gednoſt w troyuczy poczczena bila. Ktoz chce zagiſte ſpaſſen byti, tak o troyuczy czug. Ale potrziebno geſt k wiecznemu ſpaſſenyu, aby narozenye zagiſte hoſpodyna naſſeho iheſu kriſta wiernie wierzil. Geſt zagiſte wiera prawa, abychom wierzyly y ſwiedczyli, nebo hoſpodyn naſſ iheſuſ kriſtuſ bozy ſyn, boh a czlowiek geſt. Boh geſt z gieſtwie otczowa przied ſwyetom[8]) vrozen, a czlowiek z wieſtwie materzina na ſwiet narozen. Swirchowany boh, ſwirchowany czlowiek, z duſſye rozumne *[227a]* a z czlowieczieho tiela yſa. *R*owny otczyu podle bozſtwie, menſſy otczie podle czlowieczſtwye, Genz acz boh geſt a czlowiek, ne dwa, wſſak ale geden geſt kriſtus. Geden zagiſte ne obranym bozſtwym[9]) w tiele, ale przygietym czlowieczſtwie v bozie. Geden owſſem nepohanenym[10]) gieſtwa, ale gednoſty oſoby. Nebo iako

---

a ſynowa: omylem m. *-ovo.* — [5]) nutie ny: compellimur. — [6]) wychodyczu m. *-cí.* — [7]) yſu: omylem; lat. sicut, jež četl překladatel za sunt. — [8]) ſwyetom m. *světem;* o dosti zřejmé, srov. 97, 5. — [9]) obranym (sic) bozſtwym m. *obrácením božstvie,* conversione deitatis. — [10]) pohanenym: netrefné přeložení lat.

duſſie rozumna a tielo geden geſt czlowiek, takez boh a czlowiek geden geſt kriſtus, Genz tirpiel geſt pro naſſe ſpaſſeny, ſtupil do pekla, trzety den wſtal z myrtwich, Wſtupil na nebeſſa, ſedy na prawiczy boha otczie wſſyemohuczieho, Ot*[227ᵇ]*tud przyde geſt[11]) ſudit zywe y myrtwe. K gehoz prziſtyu wſſiczkny lude wſtaty mayu ſ tyely ſwymy ſwymy.[12]) Daty mayu za ſwe ſkutky poczet, A gyz dobrzie czynyly, poydu w zywot wieczny, a kterziz zle, when[13]) wieczny. To geſt wiera krzieſtanſka, geze ktoz kolywiek wiernie a twirdye wierzyti nebude, ſpaſſen nemoze byty.

CXVIII. 33—176 (verše předcházející v. na str. 168).

33 Zakon polozy my, hoſpodine, cziеſtu prawedlnoſty twich, y wzdobywayu geho weſſdy.

34 Day my rozum, y zpytayu zakona ſweho: y ſtrzieczy budu geho we wſſem ſirdczy mem.

35 *[228ᵃ]* Dowed mye na wieky kazanych twich, nebo ſem tyem chtiel.

36 Naklon ſirdcze me boze w ſwiedeczſtwie twe, a ne k lakomſtwyu.

37 Otwrat oczy mogi, at nevzrzie gieſſyutenſtwie: na cziеſtie twey obzyw mye.

38 Vſtaw ſluzie twemu wymluwu twu, w ſtrachu twem.

39 [O]tny ruhotu mu, giez ſem ſie dowtypowal: nebo ſudy twogy weſſely.

40 Toty zadal ſem kazanye tweho: v prawdie twey obzyw mye.

---

confusione. — [11]) przyde geſt: chybný překlad lat. venturus est; opravou napsáno przifty nad przyde. — [12]) ſweho v rkp. dvakrát. — [13]) when t. j. *v oheň*.

CXVIII, 35 na wieky: omylem; překladatel četl in saecula místo in semita; ŽPod. na cziеſtie; ŽKap. weſczy (sic). — kazanych m. *-ní*, pl. Gen. — *39* Otny: inicialka jenom naznačena. — weſſely: k tomu na kraji glossa polská

41 Y przid na mye mylofirdie twe, hofpodyne: pozdrawenye twe podle wymluwy twe.

42 Y otpowiedie opowyrhayuczym *[228b]* mnye flowo: neb yfem nadiegy ymyel w rzieczjech twich.

43 Y neotgymay ot vft mych flowa praweho: neb w fudiech twich ymyel fem nadiegi.

44 Y oftrziehaty budu zakona tweho weffdy, wieky y wieky wiekom.

45 Y chodiech w rozffyrzenyu, nebo kazanye tweho dobywal yfem.

46 Y mluwiech o fwiedeczftwy twem przied kraly: y nebich pohanen.

47 Y myflech o kazanich twich, giez mylowach.

48 Y wzdwihl yfem ruczie mogi kazany twemu, giez fem mylowal: y vwniknu v prawedlnoftich twich.

49 Pomny flowa fluhy tweho, w *[229a]* nemz fy my nadiegy dal.

50 Ta mye vtieffila geft v pokorzie mey: nebo mluwa twa obzywyla mye.

51 Piffny neprawie czynyechu az dokud fy: ale ot zakona tweho nevhnuch fie.

52 Pomnyel yfem fudow twich ot wieka, hofpodine: y vtieffil yfem fye.

53 Zemdlenye dirzalo mye, za hrzieffniky otftupugyczich zakona tweho.

54 Zpiewayucze mnye biechu prawedlenftwie twa, v myeftie putowanye tweho.

55 Pomnyel yfem w noczi ymene tweho, hofpodine: y oftrziehal fem zakona tweho.

---

wdziedz-e (t. j. wdzięczne). — *42* opowyrhayuczym mnye: lat. exprobrantibus mihi; k tomu na kraji glossy polské wymawiaiącym, wyrzucaiącym. — *43* praweho: v textě latinském jest usquequaque, jež by mělo následovati, vynecháno a připsáno na kraji; v textě českém zůstalo slovo to nepřeloženo; v ŽGloss. az doyekuzd (sic). — *48* kazany t. j. *k kázaní*. — giez m. *jež* (kázánie), podlé lat. quae (mandata). — *53* za hrzieffniky otftupugyczich zakona: syntakticky nesrovnalé podlé

56 Ten geſt vczynen mnye: nebo prawedlenſtwe tweho hledal yſem.

57 Diel moy, *[229b]* hoſpodine, rzekl yſem, oſtrziehati zakona tweho.

58 Profil yſem oblycziegie tweho we wſſem ſirdczi mem: ſmyluy ſie nade mnu podle ſmluwy twe.

59 Myſlil yſem czieſty me: y obratil ſem nohy me k ſwiedeczſtwyu twemu.

60 Hotow yſem, a neyſem ſmuczen: abich oſtrziehal kazanye tweho.

61 Prowazy hrziechow opletly yſu mye, a zakona tweho nezapomanul ſem.

62 V pol noczy wſtawach k chwalenu tebe, nad ſudy prawedlenſtwie tweho.

63 Dielen yſem yaz wſſeho boyuczych tebe, a hledayuczich kazanye tweho.

64 Myloſirdie tweho, hoſpodine, pilna geſt zemye: prawedlenſtwu twemu navcz mye.

65 *[230a]* Dobrotywie yſy vczynil ſ ſluhu twu, hoſpodine, podle ſlowa tweho.

66 Dobrotye a kazny a vczenyu navcz mie: nebo kazanyu twemu wierzil ſem.

67 Drziewe nez ſie pokorzich, yaz ſhrzieſſil ſem: protoz ſem mluwy twe oſtrziehal.

68 Dobri yſy ty: a w dobrotye twey navcz mye prawedlenſtwyu twemu.

69 Rozmnozena geſt nade mnu zloſt piſſnych: ale yaz we wſſem ſirdczyu mem zpitowaty budu kazanie twa.

70 Sſiedlo ſie geſt iako mleko ſirdcze gich: yaz wedie zakon twoy myſlyl yſem.

---

lat. pro peccatoribus derelinquentibus legem. — *56* prawedlenſtwe tweho: tak v rkp.; litera poslední připsána černě. — *57* Diel: k tomu na kraji glossa polská czesc. — *58* ſmluwy m. *výmluvy*, eloquium; ŽPod. wymluwy; srv. 104, 19; Deut. 2. — *61* hrziechow: peccatorum; podlé Thalh. *hřiešníkóv;* ŽPod. hrzieſſnych, ŽKap. hrzyeſſnych. — *63* kazanye: první dvě litery při opisu pomenuty a pak připsány černě. — *66* kazny: pod

71 Dobro my, nebos mye pokorzil, abich ſie vczil prawedlenſtwy twemu.

72 Dobir my geſt zakon vſt twich, nad tyſuczie zlata *[230ᵇ]* y ſtrziebra.

73 Ruczie twogi, hoſpodine, vczynile ſta mye y ſtworzile mie: day my rozum, abich vwykal kazany twemu.

74 Gyz ſie bogie tebe, vzrzie mye, y radowaty ſie budu, nebo w ſlowa twa ſem nadvfal.

75 Poznal ſem, hoſpodyne, nebo prawda ſudowe twogy: a v prawdie twey ponyzyl yſy mye.

76 Bud myloſirdie twe, aby vtieſſil mye, podle mluwy twe ſluhy twemu.

77 Przid my ſlytowanye twe, a zyw budu: nebo zakon twoy myſſlenye me geſt.

78 Pohaneny budte pyſſny, nebo neprawie zloſt vczynyly na mnye: ale yaz vwiknu w kazanich twich.

79 Obratte *[231ᵃ]* ſie ke mnye bogyczy tebe: a gyz znaly ſwiedeczſtwie twa.

80 Bud ſirdcze me nepoſquirnene w prawedlenſtwich twich, aby nebil pohanen.

81 Zhynula v pozdrawytely twem duſſie ma: a w ſlowo twe yſem nedvfal.

82 Vſtale oczy mogi na mluwu twu, rzkucze: kdy vtieſſiſ mye?

83 Nebo vczynen yſem iako lahwyczie w gyny: prawedlenſtwie tweho neyſem zapomanul.

84 Kolyko geſt dny ſluzye twemu? Kdiz vczyniſſ nad nenawyduczich mne ſud?

85 Rozprawyly my zloſtny yako baſny, ale ne iako zakon twoy.

86 Wſieczka kazanye twa prawda: *[231ᵇ]* zloſtny honyly yſu mie, pomozy my.

---

tím od glossisty polského karania. — *76* ſluhy m. *sluzě*, servo. — *80* aby m. *abych*. — *83* w gyny: pod tím glossa polská srzonie. — *84* nad nenawyduczich, ŽGloss. nad nenawiducich:

87 Bez mala ſtrawyly mye yſu na zemy: ale yaz neopuſtil yſem kazanich twich.

88 Podle myloſirdie tweho obzywy mye: y oſtrziehaty budu ſwiedeczſtwie vſt twich.

89 Wiecznye, hoſpodyne, ſlowo twe oſtane na nebyu.

90 Ot naroda do naroda prawda twa: zalozil yſy zemu, y ſtogy.

91 Vprawenym twym ſtogye dny: nebo wſeczko ſluzy tobie.

92 Gedno ze zakon twoy myſlenye me geſt, tehdi ſnad zhnyech v pokorzie mey.

93 Na wieky nezapomanu prawedlenſtwy twich *[232a]* nebo w nich obzywil ſy mye.

94 Twoy yſem ya, ſpaſena mie vczyn: nebo ſprawedlenſtwie tweho ſem dobiwal.

95 Mne czakaly hrzieſſnyczi, aby ztratily mye: ſwiedeczſtwie twe wzrozumiech.

96 Wſſeho ſkonanie widiel ſem konecz: ſſyroke kazanie twe welmy.

97 Kako yſem mylowal zakon twoy, hoſpodyne? cziely den miſlenye me geſt.

98 Nad neprzately me mudras mye vczynyl kazanym twym: nebo wiecznye mnye geſt.

99 Nade wſſye, giz mye vcziechu, vrozomyel ſem: nebo kazanye twa myſlenie me geſt.

100 Nad ſtarymy vrozomyel ſem: nebo kazanye twa hledal yſem.

---

syntakticky nesrovnalé; lat. de persequentibus. — *87* ſtrawyly za lat. consummaverunt; překladatel myslil na consumere. — kazanych m. *-ní*. — *90* ſtogy: pod tím glossa polská trwa. — *91* Vprawenym: pod tím glossa polská Sporządz... — *92* tehdy ſnad zhnyech: tunc forte periissem; ŽPod. tehdy ſnad zahynul bych byl, ŽKap. tehdy ſnad przieſſel bych byl; zhnyech m. *zhyniech;* stran imperf. srovn. Dal. 104: pan Jan z Strážě po nepřieteléch.. v hrad vendieše, by byl s ním most u přiekop neletal. — *93* Na wieky: k tomu na kraji glossa polská wiecznie. — *99* kazanye atd.: podlé lat. testimonia tua meditatio mea est.

101 Ote w*[232ᵇ]*ſſie cziesti zle wzhagil ſem noham mym: abich oſtrziehal ſlow twich.

102 Ot ſudow twich ne poſynul ſem ſie: nebos ty zakon polozil mnye.

103 Kako ſladka daſnom mym mluwa twa, nad med vſtom mým.

104 Ot kazanich twich ſem rozumiel: proto yſem nenawydiel wſſie cziesti zloſtne.

105 Swietloſt noham mym ſlowo twe, a ſwieczie ſtezkam mym.

106 Przyſahl ſem, y uſtawil ſem oſtrziehati ſudow prawedlnoſty twe.

107 Ponizen yſem az dokud ſy, hoſpodine: obzyw mye podle ſlowa tweho.

108 Dobrowolna vſt mich oblubna vczyn, hoſpodyne: y ſudom twym navcz mie.

109 Duſſie ma w ruku *[233ᵃ]* mu weſſdy: a zakona tweho nezapomanul yſem.

110 Polozyly hrzſſnyczi oſſydlo mnye: a ot kazany twich nezabludil ſem.

111 Diediczſtwym dobil ſem kazanie tweho na wieky: nebo weſele ſirdczy memu yſu.

112 Nachylil yſem ſirdcze me k czynenyu prawedlenſtwyu twych wiecznye, pro otplatu.

113 Zloſtne w nenawiſt ymiel ſem: a zakon twoy yſem mylowal.

114 Pomocznik y przygymatel moy yſi ty: a w ſlowo twe yſem nadvſal.

115 Wzchilte ſye ote mne zlobywy: y wzpitayu kazanye boha meho.

116 Przigmy mie podle mluwy twe, a budu zyw: a ne pohanyg mne ot czakanie meho.

---

103 daſnom: pod tím polské gardlu; lat. faucibus. — *110* hrzſſnyczi m. *hřiešníci.* — *111* Diediczſtwȳm: tak v rkp. — *112* prawedlenſtwyu m. *-stvi.*

117 Pomozy *[233b]* my, a ſpaſſen budu: y budu miſlyty v prawedlenſtwich twich weſſdy.

118 Potupil ſy wſſieczky otſtupuyuczich ot prawedlenſtwy twich: nebo neprawe geſt myſlenye gich.

119 Prziestupuyuczie mnyech wſſie hrzieſſniky zemſke: proto mylowal yſem ſwiedeczſtwie twe.

120 Sepny ſtrachem twym tielo me: ot ſudow wedie twich bal ſem ſie.

121 Vczinil yſem ſud a prawo: neday mne obuzugyuczich mne.

122 Przigmy ſluhu tweho w dobre: a neobluzuyte mne piſſny.

123 Oczy mogi mdlele na ſpaſitelyu twem, a v mluwu prawedlnoſti twe.

124 Vczyn ſluhu twim podle myloſirdie tweho, a prawedl*[234a]*leeſtym twym vcz mye.

125 Sluha twoy yſem yaz: day my rozum, abich vmyel ſwiedeczſtwie twa.

126 Czaſſ vczynenye, hoſpodine: rozpraſſyly zakon twôy.

127 Protoz yſem mylowal kazanye twa, nad zlato a natopazyon.

128 Proto ke wſſemu kazanyu twemu hotow biwach: wſiczku czieſtu neprawu w nenawiſti ſem gmiel.

129 Dywna ſwiedeczſtwie twa, hoſpodine: toho dle zpitowala geſt duſſie ma.

130 Zgiewne rzieczy twich oſwieczenie, a rozum dawa maluczkym.

131 Vſta ma otworzich, y przytah duch, nebo kazanye tweho zadach.

---

118 otſtupuyuczich m. *-cie.* — *121* obuzugyuczich m. *-cím.* — *122* neobluzuyte místo *neobuzujte,* ŽGloss. neobuzuyte. — *124* ſluhu m. *s sluhú,* cum servo. — prawedlleeſtwym místo *pravedlenstvím.* — *127* natopazion t. j. *nad topazion.* — *130* zgiewne . . oſwieczenie m. *zjěvenie osvěcuje,* declaratio illuminat; ŽGloss. zeuenie. — *131* przytah: aor. sil. 1. sg., attraxi; ŽPod. a ŽKap. przytrhl ſem.

132 Sezrzy na mye *[234^b]* a ſmyluy ſie nade mnu, podle ſuda myluyuczich gmie twe.

133 Chod moy oprawy podle mluwy twe: a nepanuy nade mnu wſſieczka neprawedlnoſt.

134 Wykupy mie ot obuzy ludſke, abich oſtrziehal kazanie tweho.

135 obliczíey twoy oſtwiet nad ſluhu twu: y navcz mie prawedlenſtwu twemu.

136 Wiſtie wodne wiwedle oczy mogy: nebo neoſtrziehaly zakona tweho.

137 Prawy yſi, hoſpodine, a prawy ſud twoy.

138 Kazal ſy prawdu ſwiedeczſtwie tweho, a prawdu twu welmy.

139 Zhynuty my kazala myloſt ma: nebo zapomanuli yſu ſlow twich neprzietele mogi.

140 Ohnowa mlu*[235^a]*wa twa welmy: a ſluha twoy mylowal to.

141 Yunoſſyczie yſem yaz, y potupen: prawedlenſtwich twich nezapomanul ſem

142 Prawo twe prawo na wieky, a zakon twoy prawda.

143 ſmutek a tcziczie nalezly yſu mye: a kazanye twe myſlenye me geſt.

144 Prawo ſwiedeczſtwie twa wiecznie: a rozum day my, at zyw budu.

145 Wolach we wſſem ſirdczy mem, vſlyſſy mye, hoſpodine: prawedlenſty twich budu hledaty.

146 Wolal yſem k tobie, a ſpaſſena mye vczyn: ath ſtrziehu kazanye tweho.

147 Prziedgid w czaſ zraly, y wolach, w ſlowa twa nadvſal ſem.

148 Przedeſſle oczy mogi k tobie na v*[235^b]*ſwitie, abich myſlil mluwy twe.

---

135 oſtwiet m. *osvět.* — *141* prawedlenſtwich: tak v rkp. — *145* prawedlenſty m. *-ství.* — *147* Verš ten byl zapomenut a připsán potom dole na tétéž stránce. — Prziedgid: 1. sg. aor., prae-

149 Hlaſ moy vſlyſſ podle myloſirdie tweho, hoſpodine, a podle ſuda tweho obzywy mie.

150 Prziblyzily ſie nenawiduczy mne k zloſty: ale ot zakona tweho daleczy vczyneny yſu.

151 Blyz bud, hoſpodine: a wſſieczky cziesty twe prawda.

152 Na poczatczie poznach o ſwiedczenu twem, nebo wiecznye zalozil yſi gie.

153 Vyz pokoru mu, a wyproſty mie, nebo zakona tweho nezapomanul yſem.

154 Svdi ſud moy, y wykupi mye: pro mluwu twu obzywy mye.

155 Daleko ot hrzieſſnich ſpaſſenie, nebo prawedlenſtwie tweho nehledaly.

156 Myloſirdie twe mnohe, hoſpodine: podle ſuda tweho obzyw mie.

157 *[236ᵃ]* *M*nozi, giz nenawidie mne, a ſmuczygi mye: ot ſwiedeczſtwie tweho neotchylil yſem ſie.

158 Vydiech prznieſtupugyuczie, y wiednyech, nebo mluwy twe neoſtrziehaly.

159 Vyz, ze kazanye twa mylowach, hoſpodine: v myloſirdyu twem obzywy mye.

160 Poczatek ſlow twich prawda: wiecznie wſieczky ſudy prawdy twe twe.

161 Kniezata nenawidie yſu mne darmo: a ot ſlowa tweho balo ſie ſirdcze me.

162 Wzweſely ſie ya nad mluwu twu, iako genz naleza lupez mnohy.

163 Zloſty yſem nenawidiel, y pohanena my bila geſt: ale zakon twoy yſem mylowal.

164 Sedmkrat za den chwalu rzekl yſem tobie, nad ſudi prawdy twe.

---

veni; ŽPod. przyedſſel sem, ŽKap. taktéž. — *152* o ſwiedczenu, gie: lat. de testimoniis, ea (sc. testimonia); srv. 167. — *160* twe: dvakrát. — *161* nenawidie m. *nenáviděla.* — *163* pohanena m. *ohavná* neb *ohavena*, abominata, ŽGloss. ohauna; pohaniti v ŽW. znamená confundere.

165 Pokoy mnohy my*[236b]*lugyuczich zakon twoy: a nenye gim pohorſſenye.

166 Czakach pozdrawenye tweho, hoſpodine: a kazanie twa yſem mylowal.

167 Oſtrziehala yeſt duſſie ma ſwiedeczſtwie tweho, y mylowala gie naſilnie.

168 Chowal yſem kazanie tweho a ſwiedeczſtwie twa: nebo wſſie czieſty me przied twym vydienym.

169 Przyblizy ſie proſba ma przied twe widienie, hoſpodine: podle mluwy twe day my rozum.

170 Wendy proſba ma przied twe vidienie: podle mluwy twe zproſty mie.

171 Wymluwita rty ma chwalu, kdiz navcziſſ mye prawedlenſtwym twym.

172 Wyprawy yazik moy mluwu twu: nebo wſicz*[237a]*ka kazanie twa prawedlywa.

173 Bud ruka twa, aby ſpaſla mye: nebo kazanie twa ſem wzwolil.

174 Zadal yſem ſpaſitele tweho, hoſpodine: a zakon twoy myſlenie me geſt.

175 Zywa bude duſſie ma, y chwaly tie bude: a ſudy twogi ſpomohu my.

176 Bludil yſem, iako owczie, giez zahynula: hleday ſluhy tweho, hoſpodine, nebo kazanie tweho nezapomanul yſem.

CXXI.

1 *Canticum graduum.* Radowal yſem ſie w tiechto, giez my yſu powiedyena: wodom hoſpodynow poydem.

2 [S]togiecze biechu nohy naſſie w ſienech twich, iheruſalem.

---

167 ſwiedeczſtwie tweho, gie: lat. testimonia tua, ea; srvn. 152. — *171* chwalu: pod tím glossa polská pieſn. — *172* wſiczka m. *všěcka.* — *175* chwaly místo *chváliti.*

CXXI, 1 wodom: tak v rkp., in domum. — *2* Stogiecze: inicialka jen naznačena.

3 Yheruzalem, giez vſtawena iako mieſto, gehoz diel
geſt w nem.
4 Tam wedie zaſſly narodowe, narodowe hoſ*[237[b]]*
podinowy: ſwiedeczſtwie iſrahelowo na zpowied ymenu
hoſpodynowu.
5 Nebo yſu tam ſediely ſtolczi w ſudie, ſtolczy nad
domem dawidowem.
6 Proſte, giez ku pokoyu yſu iheruſalem: a hoy
mylugyuczym tebe.
7 [B]ud pokoy w twey moczi, a hoy w twich
twirzech.
8 Pro bratrzy mu, a bliznich mich, mluwil yſem
pokoy o tobie.
9 Pro dom hoſpodina boha naſſeho, hledal ſem do-
breho tobie.

CXXII.

Canticum graduum.

1 K tobie ſem wzdwihl oczy mogy, genz bidlis na
nebeſſach.
2 Toty iako oczy ſluh w ruku panow ſwich, Yako
oczy poſelkynie w ruku panye ſwe: tak oczy naſſy k ho-
ſpodinu bohu naſſemu, donudz neſmyluge ſie nade mnu.
3 Smyluy ſie nad namy *[238[a]]* hoſpodine, ſmiluy
ſie nad namy, nebo welmy napilneny yſmy potupi:
4 Nebo welmy napilnena geſt duſſie ma: ruhotu
bohatym. a v potupu hirdym.

CXXIII.

1 *Canticum graduum.*

Gedno hoſpodin bieſſe mezy namy, rczy nynie
iſrahel.

---

3 Yheruſalem, giez: fem. podlé lat. — *4* zaſſly omylem m. *vzešli,* ascenderunt; ŽPod. wzeſſly. — *7* Bud: inicialka v rkp. není. — *8* bliznich mich m. *bližnie mé.*

2 gedno ze hoſ. bieſſe mezy namy, Kdiz wſtachu ludie na nas,
3 ſnad by zywy pohltyly naſſ. Kdiz ſie hniewaſſe ridanie gich na wy,
4 ſnad by woda pozrziela ny.
5 Potok przieſſla duſſie naſſie: ſnad by bila przieſſla duſſie naſſie wodu netirpedlnu.
6 Pochwalen hoſpodyn, gen nedal naſ w gietie zubom gich.
7 *[238b]* Duſſie naſſie iako wrabecz wdrziena geſt z oſidla lowczoweho: Oſydlo zetrzielo ſie geſt, a my yſmy zbierowany.
8 Pomocz naſſie we ymenu hoſpodynowu, genz vczynil nebe y zemyu.

CXXIV.

1 *Canticum graduum.*
Gyz vſſayu w hoſpodyna, iako hora ſyonſka: nezamuty ſye wiecznie, genz bidly
2 w ieruzalemy. Hori okolo gye: a hoſpodyn okolo ludu ſweho, otſowad az do wieka.
3 Nebo neotſtupi hoſpodyn prutu hrzieſſnich nad wrazu prawych: abi nezproſtrziely prawy k zloſty ruku ſwu.
4 Dobrzie vczyn, hoſpodyne *[239a]* dobrym a prawym ſirdczie.
5 Ale ſtupuyucze w dluhy przywede hoſpodyn ſ czynyczymy zloſt: myr na iſrahele.

CXXIII, 3 na wy m. *na ny,* in nos. — *6* gen: qui. — *7* wdrziena m. *vydřěna,* erepta. — zbierowany: liberati, ŽPod. wyproſſczeny, ŽKap. zbaweny; srov. 114, 6.
CXXIV, 5 w dluhy: in obligationes; lat. obligatio přeloženo zde podlé smyslu obyčejného = dluh, závazek (ŽPod. w obwazanye), ale neprávě, neboť tu znamená osidlo (Thalh.)

CXXV.

1 *Canticum graduum.*

W obraczenyu hoſpodyn gietie ſyonſke, vczyneny yſmy iako vtieſſeny:

2 Tehdy napilnena yſu weſele vſta naſſie, a iazik naſſ weſele radoſti. Tehdi dieyu mezy wlaſtmy: vmnozil hoſpodyn vczyniti ſ nymy.

3 Vmnozil hoſpodyn vmnozyti ſ namy: vczyneny yſmy iako radoſtny.

4 Obraty, hoſpodine, gietie naſſe, iako potok na poledne.

5 Gyz ſieyu we ſlzach, v weſſelyu budu zyety.

6 Gducze ydiechu, y plakachu, poſielayucze *[239b]* ſiemena ſwa. [P]rzigducze pak przigdu ſ weſelym, neſucze ſnopy ſwe.

CXXVI.

1 *Canticum graduum Salomonis.*

Acz hoſpodyn vſtawy dom, na prazdno vſilugyu, giz gey vſtawugyu. Acz hoſpodyn nevſtrzieze myeſta, darmo bdy, genz ſtrzieze geho.

2 Geſſutno wam geſt przied ſwetlem wſtaty: wſtante, kdiſto ſiedete, gyz gieſte chleb boleſtny. Kdyz da mylym ſwym ſen,

3 toti diedyna hoſpodinowa ſinowe: mzda, plod brzucha.

4 Yako ſſypowe w ruku moczneho, tak ſynowe wyboynikow.

CXXV, 1 w obraczenyu: za lat. In convertendo dominus captivitatem. — *2* weſſele radoſti: tak v rkp., exultatione. — *3* vmnozyti místo *učiniti,* facere. — *6* Przigducze: inicialky v rkp. není.

CXXVI, 1 Acz.. vſtawy m. *ač neustaví,* nisi aedificaverit; ŽPod. gednoze, ŽKap. gedno acz, v obou též bez negace. — *2* gieſte: manducatis. — *4* wyboynikow: excussorum, ŽGloss.

5 Blazeni muz, genz napilnyl zadoſt ſwu w nich: nebude *[240ᵃ]* pohanen, kdyz bude mluwyti neprzatelom ſwym v wratech.

CXXVII.

1 *Canticum graduum.*
Blazeni wſiczczi, giz ſie bogye hoſpodyna, giz chodie na geho czieſtach.
2 Vſyle ruku twu genz gieſty budu: blazeny yſy, a dobrzie tobie bude.
3 Zena twa iako prut vinny hoyny, w ſtranach domu tweho. Sinowe twogi iako otmladczi olywny, okolo ſtolu tweho.
4 Toty tak pozehnan bude czlowiek, genz ſie bogi hoſpodyna.
5 Pozehnay tebe hoſpodyn z ſyona: a wzrzy dobre iheruſalem po wſie dny zywota tweho.
6 Y vzrzyu ſyny ſynow twich, myr na yſrahele.

CXXVIII.

1 *Canticum graduum.*
Czaſto wybigiely mie z mladoſty *[240ᵇ]* me, rczy nynie iſrahel.
2 Czaſto wyboyowali yſu mye z mladoſty me: a wſſak nemohly yſu mnie oſtaty.
3 Na chrzbetye mem kowaly yſu hrzieſſniczy: prodlily yſu zloſt ſwu.

---

wiboynicow, ŽPod. ſynowe wyboynykowy; podlé interpretace Thalhoferovy jest však excussorum pl. Gen. od excussus; ŽKap. ſynowe wyrazenych.

CXXVII, 6 vzrzyu m. *uzři,* videas.

CXXVIII, 2 nemohly yſu oſtaty, ŽGloss. oſtati, ŽKap. přemoci; ve Vulg. jen non potuerunt mihi, bez doplňku. —

4 Hoſpodyn prawy przietne zyly hrzieſſnich:
5 vhaneny budu, y obratte ſie zpiet wſiczczi, gyz nenawidyte ſiona.
6 At bude iako ſieno ſtrzieſſne: gez drziew nez ſie witirhne, zſechlo geſt.
7 Z neho nenapilnyl ruky ſwe, genz zne, a zlona ſweho, genz ſnopy ſbyera.
8 Y nerziechu, giz mynowachu: pozehnanie hoſpodynowo na wy, zehnawali ſmy wam we ymye hoſpodynowo.

CXXIX.

1 *Canticum graduum.*
[241a] Zhlubi wolal yſem k tobie, hoſpodine.
2 hoſpodyne, vſlyſſ hlas moy: [B]udta vſſy twogy poſluchayuczy w hlaſſu proſby me.
3 Acz zloſty ſchowaſſ, hoſpodyne, hoſpodine, kto ſtirpy.
4 Nebo v tebe ſlytowanye geſt: a pro zakon twoy tirpiel yſem tebe, hoſpodine. Tirpiela geſt duſſie ma w ſlowie geho.
5 vſſala duſſie ma w hoſpodyna.
6 Ot ſtrazie yutrznye az do noczy vſſa yſrahel w hoſpodina.
7 Nebo v hoſpodyna myloſirdie: y welykebne v neho wykupenye.
8 A on wykupi yſrahele ote wſſiech zloſty geho.

---

4 przietne: lat. concidit. — zyly: cervices; ŽKlem. wazi; překlad ŽWittb. *žíly* ukazuje k jinému textu, k tomu, který (podlé Thalhofera str. 691 „er zerschnitt die Stricke der Sünder") jest v Septuaginta a v recensi hebrejské. — *6* bude m. *budú.* — 7 zlona m. *lóna.*

CXXIX, 2 Budta: inicialka v rkp. jenom naznačena. — *6* vſſa m. *uffaj*, speret. — 7 welykebne: copiosa; ŽGloss. welebne, ŽTruh. obyzne, ŽKap. obizne; ŽPod. welyke.

CXXX.

1 *Canticum graduum David.*

[241b] Hoſpodyne, nenie wzwyſſeno ſirdcze me, any ſta ſie wzneſle oczy mogy. Ny yſem chodil v welykych, any w dywnich nade mnu.

2 Acz yſem nepoknie ſmyſlel, ale powyſſil yſem duſſie me: Yakoz geſt otdogeno nad materzyu ſwu, takez otplata w duſſy mey.

3 Vffay yſrahel w hoſpodina, ot ſowad nynye az do wieka.

CXXXI.

1 *Canticum graduum.*

Pomny, hoſpodyne, na dawyda, a na wſſie tichoſty geho.

2 Yakoz geſt prziſahah hoſpodinu, ſlib ſlubil bohu iakubowu.

3 Acz wendu w ſtan domu meho, acz wzeydu na loze poſtele me,

4 Acz dam ſen *[242a]* oczyma myma, a wieczczoma myma drziemanye,

5 A pokoy zydowynam mym: donudz nenaleznu mieſta hoſpodinu, ſtana bohu iakubowu.

6 Toty ſlyſſiely yſmy to w ewfratie: nalezly yſmy yu v polech leſſa.

7 Weydemy w ſtan geho: wzmodlymy ſie na mieſtie, kdez ſtaly nohy geho.

8 Wſtan, hoſpodine, v pokoy twoy, ty, a ſkrzinye poſwieczenie tweho.

9 Popowe twogi obleczte ſie v prawo, a ſwaty twogi raduyte ſye.

10 Pro dawida ſluhu tweho, neotwraczug obliczie gie poma. tweho.

CXXX, 2 nepoknie m. *nepokorně,* non humiliter; ŽGloss. nepobozne, ŽKap. nepokorně. — Yakoz atd.: lat. Sicut ablactatus est super matre...

CXXXI, 2 przisahah m. *přisahal.* — *6* to, yu m. *jej* (t. pokoj), lat. eam (sc. requiem). — *10* poma. m. *pomazancě,* Christi;

11 Prziſſahl hoſpodin dawidowy prawdu, y nebude zlyſſen: z plodu brzicha tweho poſſazu na ſtolczyu twem.

12 Acz oſtrziehaty budu ſynowe twogy [242b] ſwiedeczſtwie meho, a ſwiedeczſtwie ma, to giez navczy gie: Y ſynowe gich az na wieky ſadu na ſtolczyu twem.

13 Nebo wywolil hoſpodin ſyona: wywolil yu v prziebitek ſobie.

14 Tuto pokoy moy wyeky wiekom: tu budu bidlity, nebo ſem wywolil yu.

15 Wdowu gegie zehnagie pozohnam: chude geho nakirmy chleba.

16 Popy geho zoblaczyu ſpaſſenym: a ſwiety geho weſelym ſye wzweſſele.

17 Tam wiwedu roh dawidow, vhotowal ſem ſwieczen pomazan memu.

18 Neprzately geho zoblaczu hanbu: ale na nemz ẇzektwe ſwatoſt ma.

CXXXII.

1 *Canticum graduum David.*

[T]oty kako geſt dobro [243a] a kak weſelo, bidlyty bratrzy w hromadie.

2 Yako maſt na hlawie, gez ſchody na bradu, bradu aaronowu: Giez ſchody na vſk rucha geho.

---

skráceno, poněvadž nad lat. skráceným xpi nelze vypsati slova plného. — *11* nebude zlyſſen: lat. non frustrabitur eam, sc. veritatem; ŽGloss. nbude (sic) zliſen; ŽKlem. neobludy jím, ŽKap. neobludil gym, ŽPod. nevdarmy geho. — *12* ſwiedeczſtwie: testamentum, ŽGloss. oſſwiedczenie, ŽPod. ſwiedeczſtwye. — to, giez: sing. spojen s plur.; lat. haec quae. — *13* wywolil yu t. Sion, fem. podlé lat. — *14* yu: taktéž. — *15* gegie: fem. podlé předešlého *ju;* ale dále následuje masc.: chude geho, popy geho... — *17* pomazan m. *pomazanci,* Christo; sr. v. 10. — *18* na nemz: super ipsum.

CXXXII, 1 Toty: inicialka jenom naznačena.

3 iako roſſa te hori ermon, giez ſchodi na horu ſyonſku. Nebo tam wzkazal hoſpodyn pozehnanye, a zywot az na wieky.

CXXXIII.

1 *Canticum graduum.*

A toti nynie blahayte hoſpodynu, wſieczky ſluhi hoſpodinowi: Gyz ſtogite w hoſpodynowie domu, w ſienech domowich boha naſſeho.

2 W noczy wzneſte ruczie waſſy w ſwatynye, a blahayte hoſpodinu.

3 Pozehnay tie hoſpodin z ſyona, genz vczynil zemy y nebe.

CXXXIV.

1 *Alleluja.*

Chwalte ymye hoſpodynowo, chwalte *[243b]* ſluhi hoſpodina.

2 Gyz ſtogite w domu hoſpodynowu, w ſienech w domowich boha naſſeho.

3 Chwalte hoſpodyna nebo dobry geſt hoſp., zpiewayte gmenu geho, nebo rozkoſſne geſt.

4 Nebo iakuba wzwolil ſobie hoſpodyn, iſrahele w diediczſtwie ſobie.

5 Neb yſem ya poznal, ze welyky geſt hoſpodyn, a boh naſſ prziede wſſiemy bohy.

6 Wſſeczko, czoz kolywiek chtiel, hoſpodyn vczynil na neby y na zemy a we wſſiech propatech.

7 Wywodie oblaky ot krayow zemſkych: bliſkoty w decz vczynyl. Genz wywody wietri z pokladow ſwich;

8 genz zbil pirworodile egypſke, ot czlowieka az do ſkotiete.

9 Wypuſtil znamenie a zazraky proſtrzied tebe, egypte: na *[244a]* faraona a na wſiczky ſluhi geho.

---

3 te hori: přidáno od překladatele českého.
CXXXIV, 6 propatech m. *propastech.*

10 Genz pobil wlaſty mnohe: a zbil krale ſilne.
11 Seona krale amarſkeho, a ocga krale bazanſkeho,
a wſieczka kralowſtwie kanaanſka.
12 Y dal zemyu gich dyedynu: dyedynu yſrahelowy
ludu ſwemu.
13 Hoſpodine, gmye twe na wieky: hoſpodine, pamyet
twa ot pokolenie az do pokolenie.
14 Nebo ſuditi bude hoſpodyn lud ſwoy: a w ſluhach
ſwich bude proſſen.
15 Obrazowe wlaſty ſtrziebro a zlato, dielo ruku
ludſku.
16 Vſta mayu, a newzmluwie: oczy mayu a widiety
nebudu.
17 Vſſy mayu, a nevſlyſſie: any wedie *[244ᵇ]* geſt
duch wſtech gich.
18 Podobny budu gym, gyz czynie to: a wſichny,
giz vffayu w nich.
19 Dom iſrahelow blahayte hoſpodinu: dom aaronow
blahayte hoſpodinowy.
20 Dom leui blahayte hoſpodynowy: giz ſie bogite
hoſpodina, blahayte hoſpodinu.
21 Blahoſlawen hoſpodyn z ſyona, genz bidly w ieru-
zalemy.

CXXXV.

1 *Alleluja.*

Zpowiedayte ſie hoſpodinu, nebo dobri: nebo wieky
myloſirdie geho.
2 Zpowiedate ſie bohu bohowemu.
3 Zpowiedate ſie hoſpodinu hoſpodinowemu.

CXXXV, 1 wieky: tak v rkp. — nebo na wieky miloſirdye geho: quoniam in aeternum misericordia eius; těmito slovy končí se každý verš žalmu tohoto, ale v rkp. nevypisují se cele ani v textě latinském ani v českém, nýbrž z počátku jen skratkem „nebo.,“ „ne.“ se naznačují, a doleji ani toho není. — *2* a *3* zpowiedate m. *zpoviedajte*, confitemini.

4 Genz vczynil dywy welike ſam: nebo.
5 Genz vczynil nebeſa w rozumu: ne.
6 Neb vtwirdil zemyu na wodach: nebo.
7 Genz vczynil ſwieczie welike: ne.
8 [S]luncze v moczy dnow: ne.
9 Meſiecz a hwiezdi *[245a]* v mocz noczny.
10 Genz pobil egypta ſ pirnaty gich:
11 Nebo wywed iſrahele z proſtrzied gich:
12 W ruczie moczney a loktu zatazenem:
13 Genz rozdielil morze czyrwene w czieſty: nebo.
14 Y wywedl iſrahele proſtrzied geho:
15 Y wibit pharana y ſilu geho v morzu czirwenem: nebo.
16 Genz prziewedl lud ſwoy przieſ puſczu:
17 Genz pobil krale welike:
18 A zbil krale moczne:
19 Seona krale amorzſkeho:
20 [A]oga krale bazanskeho:
21 Y dal zemyu gich dyedynu:
22 Diedynu yſrahelowi ſluzie ſwemu:
23 Nebo v pokorzie naſſyey pomnyel bil na ny:
24 Y wikupil naſ ot neprzatel naſſich:
25 Genz dawa kirmy wſſelikemu *[245b]* maſſu:
26 Zpowiedayte ſie bohu nebeſkemu: [Z]powiedayte ſie hoſpodinu hoſpodynowu: nebo na wieky myloſirdie geho.

CXXXVI.

Psalmus David, Jeremiae.

1 Nad rziekamy babylonſkymy, tam yſmy ſediely a plakaly, kdiz zpomieniechom ſyona:

---

8 Sluncze: inicialka jenom naznačena. — *11* wywed: tak v rkp., eduxit. — *12* zatazenem m. *vztaženém*, brachio excelso. — *15* wibit místo *vybil*, excussit; ŽGloss. wibil. — pharana: Pharaonem. — *19* krále amorzſkeho: regem Amorrhaeorum. — *20* A oga: inicialka jenom naznačena. — *26* Zpowiedayte (druhé): inicialky v rkp. není.

2 V wirby ſtrzied geho powieſſichom huſle naſſie.
3 Nebo tam tazaly nas, giz yaty wedly ny, ſlowa
pieſny; A giz prziwedli naſſ, chwalu: pieyte nam z pieſny
ſyonſkych.
4 Kako budem zpiewaty pieſn hoſpodynowy w zemy
czuziey?
5 [A]cz zapomanu tebe iheruzalem, zapomanuty dana
bud prawiczie ma.
6 Przilny iazik moy k daſnyem mym, acz nezpo-
manu tebe: Acz newylozy tebe iheruzalem na poczatku
weſſele meho.
7 Rozpomyen *[246a]* ſie, hoſpodyne, na ſyny ebomſke
we dne iheruzalema. Yyz rziekayu wyprazdnyete wy-
prazdniete az do zaklada w nem.
8 Dczy babilonſka hubena, blazeni, ktoz otplaty
tobie otplatu twu, gyz yſy otplatil nam.
9 Blazeny, genz drzizieti bude, y zetrze maluczke
ſwe k opoczie.

CXXXVII.

1 *Ipsi David.*
Zpowiedayu ſie tobie, hoſpodyne, we wſſem ſirdczy
mem: nebo yſy ſlyſſal wſieczka ſlowa vſt mich. Przied
obliczіegem andielſkym wzchwaly tie.
2 wzmodluy ſie k chramu ſwatemu twemu, y zpo-
wiedayu ſie gmenu twemu. Na miloſirdie twe a na
prawdu twu: nebo wzweliczil yſy nade wſſe gmie *[246b]*
ſwate twe.

CXXXVI, 3 Druhá část tohoto verše, A giz.. ſyonſkych, nedopatřením vynechána v textě lat. i česk. a obé připsáno pak na kraji dolením. — prziwedli: lat. abduxerunt, překladatel rozuměl adduxerunt. — *5* Acz: inicialky v rkp. není. — 7 ebomſke m. *edomské.* — wyprazdnyete, wyprazdniete: tak v rkp.; ŽGloss. wiprazdniete, lat. exinanite. — *9* ſwe m. *tvé,* Vulg. tuos.

CXXXVII, 2 wzmodluy m. *vzmodlju,* adorabo.

3 W kteri kolywiek den wzwolayu tebe, vſlyſſ mye: wzplodyſſ w duſſy mey ſylu.

4 Wzpowiedayte ſie tobie, hoſpodyne, wſiczczy kraly zemſczy: a nebo yſu ſlyſſiely wſieczka ſlowa vſt twich.

5 Ath zpiewayu na czieſtie hoſpodinowie: nebo welyka geſt ſlawa hoſpodynowa.

6 Nebo wyſoky hoſpodyn, na nyzyny hledy: a wiſoſty z daleka zna.

7 Acz budu chodity proſtrzied ſmutka, obzywyſſ mye: a na hnyew neprzatel mich zproſtrziel yſi ruku twu, y ſpaſſena mye vczynila prawyczie twa.

8 Hoſpodyn otplaty za mye: hoſpodine, myloſirdie twe na wieky, a ſkutkow ruku twu *[247a]* nepotupuy.

CXXXVIII.

1 *In finem, Psalmus David.*

[H]oſpodyne, zkuſil yſy mne, y poznal ſy mie:

2 tys poznal ſedienye me y wzkrzieſſenie me.

3 Vrozomyel yſy myſlenye me z daleka: ſtezku mu a prowazek moy doſtihl yſy.

4 A wſſie czieſty me prziewidiel yſy: nebo nenie hlahola w yazyku mem.

5 A todie, hoſpodine, ty poznal yſi wſieczka poſlednye y ſtara: ty yſi ſtworziel mie, y polozil yſi na mie ruku twu.

6 Dywne vczyneno geſt vczenie twe ze mne: potwirzeno geſt, a ne moczy budu k nemu.

7 Kam poydu ot duchu tweho? a kam ot obliczie tweho pobiehnu?

8 [A]cz wzendu *[247b]* na nebe, ty tamo yſi: acz ſtupy do pekla, yſy.

CXXXVIII, 1 Hoſpodyne: inicialka v rkp. není. — *5* ſtworziel m. *stvořil.* — *7* obliczie: tak v rkp. — *8* Acz: inicialka

9 Acz wezmu perzie me w zabrziezdyenye, a bidlity budu na ſkonczynach morſkych:

10 A wedie tamo ruka twa przywede mye, a dirziety mye bude prawyczie twa.

11 Y rziech: ſnad tmy vtlaczie mye, a nocz proſwieczenie me w rozkoſſy mey.

12 Nebo tmy nezamraczie ſie ot tebe, a nocz iako den proſwiety: iako tmy geho, takez y ſwietloſt geho.

13 Nebo ty yſi obſiedl ledwie me: prziyal yſy mye z lozie materze me.

14 Wzpowiedayu ſie tobie, nebo hroznie wzweliczen yſy: dywny ſkutczy twogi, a duſſie ma pozna mnoho.

15 Nenie vtagena vſta ma ot tebe, czoz ſy v *[248a]* czinil w taynye: a ſtatek moy w nyzynach zemye.

16 Nedoſtatek moy wiediele ſta oczy twogi, a w knihach twich wſiczczy budu pyſany: dnow budu ſtworzeny, a nykde w nich.

17 Ale mnye przieliſſ poczſczeny yſut przietele twogy, boze: przielyſſ rozſilnylo ſie geſt kniezſtwo gich.

18 Przieczſtu gie, a nad pieſek wzplodye ſye: wſtal yſem, a geſcze yſem ſ tobu.

19 Acz ztepeſſ, boze, hrzieſſnyky, muzie okirwaweni vhnyete ſie ote mne:

20 Neb diete v myſſlenyu: wezmu w geſut myeſta ſwa.

21 A wſſakoze, gyz nenawidiechu tebe, hoſpodine, nenawidiech a na twe neprzately nzyech.

22 Swirchowanu nenawiſtyu nenawiedl yſem *[248b]* gich: a neprzietele vczyneny yſu mnye.

---

v rkp. není. — *9* w zabrziezdyenye: vepsáno do textu písmem jiným, ale též starým. — *12* proſwiety m. *prosvietí sě*, illuminabitur; ŽPod. ſye proſwiety. — *15* Nenie atd.: doslovně podlé latiny, non est occultatum os meum; k tomu na kraji oprava neyſut. — vſta: os; Thalhofer překládá Gebein. — *16* wiediele m. *viděle*, viderunt. — dnow m. *dnové*. — nykde m. *nikto*, nemo. — *18* Przieczſtu m. *přěčtu*, dinumerabo. — *22* nenawiedl m. *nenáviděl*.

23. Pokus mne, hoſpodine, a wiez ſirdcze me: otiez
mne, y poznay ſtezky me.
24 Y wiz, acz cziesta zloſti we mnye geſt: y przi-
wed mye na cziestu vicczmu.

CXXXIX.

1 *In finem, Psalmus David.*
2 Zproſti mie, hoſpodyne, ot czlowieka zleho: ot
muzie nepraweho wyproſti mie.
3 Gyz myſlechu zloſti w ſirdczi: czieli den vſtawo-
wachu bogie.
4 Oſtrzyly yazyky ſwe iako hadowe: gied kraly-
kowy pode rty gich.
5 Oſtrziezy mye, hoſpodine, z ruku hrzieſſnikow:
a ot ludy neprawich zproſty mye. Gyz miſlyli zpieczity
chody me,
6 ſkryly piſny oſidla mnye: A prowazy *[249a]* roz-
proſtrziely mnye w oſidlo, podle czieſti wrazu polo-
zily mnye.
7 Rziech hoſpodyn: boh moy yſy ty, vſlyſſ hlas
proſby me.
8 Hoſpodine, hoſpodine, ſilo ſpaſenye meho: za-
ſtienyl yſi nad mu hlawu w den boyowy.
9 Ne podday, hoſpodine, zadanye meho hrzieſſny-
kowy: myſlily yſu proty mnye; neoſtaway mne, ſnad ty
ſie wzwyſſye.
10 Hlawu toczenye gich: vſile rtow gich przy-
kryge gie.
11 Padne na nie vhle, w ohen ſwirzeſſ gye: a
w hubenſtwy neoſtanu.

CXXXIX, *7* hoſpodyn m. *hospodinu.* — *9* ſnad ty ſie wzwyſſye: ne forte exaltentur; ŽPod. at ſye newzwyſſye. — *11* wohen: t. j. *v oheň*, udělāno ze when tím, že vepsáno malé o. — neoſtanu: non subsistent, ŽGloss. neoſtanyu (sic),

12 Muz iaziczny neoprawy ſie na zemy: muzie
nepraweho mnohe zle popadne na ſkonczieny.
13 Poznal yſem, ze vczyny hoſpodyn [249[b]] ſud
nedoſtateczným, a pomſtu chudym.
14 A wſſakoze prawy zpowiedayu ſie ymenu twemu:
a wzbidle prawy ſ oblicziegem twym.

CXL.

1 *Psalmus David.*
Hoſpodine, wolal yſem k tobie, vſlyſſ mie: popo-
ſluchach hlaſu meho, kdiz wzwolayu na tie.
2 Poſlana bud modlitwa ma iako zazzenie przied
tie: wzdwyzenie ruku mu ſwatynie weczerniey.
3 Poloz, hoſpodyne, ſtrazy vſtom mym, a dyzwi
okoloſtanye rtoma myma.
4 Nevhybuy ſirdczie meho w ſlowa zlobywa, k omluwu
omluwy w hrzieſſiech, S ludmy czynyczymy zloſt: y ne
wzobczugyu ſ wywolemy gich.
5 Wztreſkcze mye [250[a]] prawy v myloſirdy, y wzlage
my: ale oley hrzieſſnich neomaſty hlawy me. Nebo geſcze
y modlitwa ma w dobrowolenſtwy gich;
6 pohlceny yſu ſgednany opoczie ſudczie gich. Vſlyſſiet
ſlowa ma, nebo yſu mohly;

ŽKlem. nepodſtogie, ŽTruh. nepodwſtanu, ŽPod. neoſtanu. — *13* ſud atd.: Vulg. iudicium inopis et vindictam pauperum.

CXL, 1 popoſluchach m. *poslúchaj,* intende; ŽGloss. poſluchay. — *2* ſwatynie weczerniey: sacrificium vespertinum, ŽGloss. ſwatinie weczernie. — *3* dyzwi m. *dřvi,* ostium. — *4* k omluwu atd.: ad excusandas excusationes; gerundiva jinde z pravidla překládají se v ŽW. substantivy slovesnými; ŽGloss. má též k omluw t. j. k omluwu; ŽKap. k uomluwany; ŽPod. k omluwenye (sic). — czynyczymy: tak v rkp. — wywolemy m. *vyvolenými,* electis. — *6* pohlceny: sotva pohlteny t. j. pohlteni; v rkp. jest ovšem takořka zřejmé *t,* ale litera c bývá v ŽWittb. vůbec často velice podobna k t (na př. *prach,* 1, 4 psáno jako prath a j.).

7 iako tluſtoſt zemſka widrziela ſie geſt na zemy.
Roztirhany gſu wſſye koſti naſſie podle pekla:
8 nebo k tobie, hoſpodyne, hoſpodine, oczy mogi:
w tie yſem vfal, neotgymay duſſie me.
9 Strziezy mne ot oſydla, giez yſu poſtawyly mnye:
a ot ruhu czynyczich zloſt.
10 Padnu w teneto geho hrzieſſny zemye: z wlaſczie
yſem yaz, donudz ne mynu.

CXLI.

1 *Intellectus David, Cum esset in spelunca, oratio
(1. Reg. 24.)*
2 *[250b] H*laſſem mym k hoſpodinu wolach: hlaſſem
mym k hoſpodynu proſil yſem.
3 Prolewayu przied nym modlitwu mu, a zamutek
moy k nemu ſamemu wizwieſtuyu.
4 Vſtawanym ze mne duchu meho, a tys poznal
ſtezky me. Na czieſtie tey, yuz chodiech, ſkrily pyſſny
oſidlo mnie.
5 Znamenawach na prawiczi, y widiech: a nebieſſe,
ģenz by znal mye. Zhynul bieh ote mne: y nenie, kto
dobuda duſſie me.
6 Wolach k tobie, hoſpodine, rziech: ty yſi nadiegie
ma, otdiel moy, w zemy zywich.
7 Przyzry ku proſbie mey, nebo ponyzen yſem
welmy. *[251a]* Wiplati mye ot honuczich mie, nebo po-
ſilneny yſu na mye.
8 Viwed ztrazie duſſy mu na zpowiedanie ymenu
twemu: mne czakayu prawy, donudz neotplatiſſ mnie.

CXLII.

(Žalm CXLII položen nahoře po ž. XCVI).

CXLI, 8 ztrazie m. *z strážě*, de custodia.

CXLIII.

Psalmus David,
1 *Adversus Goliath.*
[B]lahoſlawen hoſpodyn boh moy, genz vczy ruczie mogy k boyu, a pirſty me k boyowy.
2 Mylоſirdie ma a vtocziſeze me: przygymatel moy a wyproſtitel moy: Zaſlonitel moy, a wen yſem vfal, genz poddas lud moy pod mye.
3 Hoſpodyne, czſo geſt czlowiek, ze ſie zgiewil gemu? nebo ſyn czlowieczi, ze tbaſſ na neho?
4 Czlowiek gieſſuty podoben vczinen geſt: dnowe geho *[251ᵇ]* iako ſtien mynu.
5 Hoſpodine, naklon nebeſſa twa, y ſtupi: dotkny hori, wzkurzie ſye.
6 Bliſkanie bliſkoty, y rozpraſſiſſ gie: wypuſtiſſ ſſypi twe, y zamutiſſ gie.
7 Wipuſty ruku twu ſ wiſoka: wypraw mye, y wyplat mye z wod mnohich, a z ruku ſynow czyuzich.
8 Gichzto vſta mluwyla yſu geſſut a prawyczie gich prawyczie zloſty.
9 Boze, pieſn nowu zpiewayu tobie: w zaltarzy deſieti ſtrun wzpieyu tobie.
10 Genz dawaſſ ſpaſſenie kralom: genz ſy wikupil dawida ſluhu tweho ot meczie zloſtneho,
11 wyproſti mie. Y zproſty mie z ruku ſynow czyuzich, gichze vſta mluwyla *[252ᵃ]* yſu gieſſut: a prawyczie gich prawyczie zloſty.
12 Gychze ſynowe iako nowe ſazenie ot mladoſti ſwe. Dczeri gich przilozene: zodyeny iako podobenſtwie chramowe.

CXLIII, 1 Blahoſlawen: inicialka v rkp. není. — *2* poddas: Vulg. subdit. — *3* ze ſie zgiewil m. *že jsi sě zjěvil,* innotuisti. — *6* Bliſkanie: překladatel bral lat. imperativ fulgura za plur. Nom.; ŽPod. Blyſkanye, ŽKap. Bliſkay. — *12* przilozene: otrocky podlé lat. compositae; k tomu na kraji: lepe okraſſlene, ze kterýchžto slov jen prvé patří sem, druhé pak

13 [P]ywnyczie gich pilne, rzychayucze z one w onu. Owczie gich bahnyecze, hoyne wyſtyu ſwem:
14 wolowe gich piczny. Nenie borzenie w ohradie, any przielaz, any wep w uliczіech gich.
15 Blazeneho luda rzekly yſu, kteremuz ta yſu: blazeny lud, gehoz hoſpodyn boh geho.

CXLIV.

1 *Laudatio ipsi David.*
Wzwyſſy tie, boze moy kralyu: y wzblahayu gmenu twemu na wieky i wieky wyekom.
2 Przieſe wſſie dny wzblaha*[252b]*my tobie: y wzchwalyu gmye twe na wieky y na wieky wiekom.
3 Veliky hoſpodin a chwaleny welmy: a welykoſty geho nenye konczie.
4 Pokolenye a pokolenye wzchwaly ſkutky twe: a mocz twu zwieſtugyu.
5 Velebſtwye ſlawy ſwatoſti twe wzmluwie, a dywy twe wzprawy.
6 A ſilu hroz twich rzku, a welikoſt twu wzprawie.
7 Pamyet rozkoſſy hoynoſty twe wyprawie a v prawie twem ſie wzweſele.
8 Miloſirdny a myloſtywy hoſpodyn: tirpielywy a welmy myloſirdny.
9 Rozkoſſny hoſpodin we wſſiech: a ſlytowanye geho na*[253a]*de wſſie ſkutky geho.
10 At ſie zpowiedayu tobie, hoſpodine, wſiczczi ſkutczy twogy: a ſwieti twogy wzblahayu tobie.

---

má nahraditi následující zodyeny, circumamictae; ŽPod. kazane; ŽKap. ſkladeny. — *13* Pywnyczie: inicialky v rkp. není; k tomu patří na kraji glossa chowatedlnyczie, ačkoli znaménko odkazné (aſ) položeno při slově předcházejícím. — bahnyecze m. *bahnicě,* fetosae, ŽGloss. bahnicie; ŽPod. a ŽKap. *březie* — wyſtyu t. j. *u výštiu,* in egressibus.

CXLIV, 2 wzblahamy: Vulg. benedicam, sing. — *5* wzprawy: tak v rkp., narrabunt. — *7* wyprawie: k tomu na kraji ſ wy-

11 Slawu kralowſtwy twich rzku: a mocz twu wzmluwie:
12 At znamu vczynye ſynom ludſkym mocz twu, a ſlawu weliczſtwie kralowſtwie tweho.
13 Kralowſtwye twe kralowſtwie wſſiech wiekow: a panſtwo twe we wſſem pokolenyu y pokolenyu. Wierny hoſpodyn we wſſiech ſlowiech ſwich: a ſwaty we wſſiech ſkutcziech ſwich.
14 Wzpodwyhna hoſpodyn wſſieczky, giz letie: y zpodgima wſieczny popilzene.
15 Oczy wſſiech w tie vſſayu, hoſpodine: a ty dawaſ kirmy gym w czaſ potrziebny.
16 Otewrziz ty ruku twu, *[253ᵇ]* y napilniſſ wſeliki zwierz pozehnanie.
17 Prawy hoſpodyn we wſiech cziſtach ſwich, a ſwat we wſiech ſkutcziech ſwich.
18 Bliz geſt hoſpodyn wſſiem wzywayuczym geho, wſſiem wzywayuczym geho v prawdie.
19 Wolyu boiuczym ſebe vczyny, a proſbu gich vſlyſſy, a ſpaſſeny gie vczyny.
20 Strzieze hoſpodyn wſſiech myluyuczich ſie: a wſſye hrzieſſne zatraty.
21 Chwalenye hoſpodinowo wzmluwie vſta ma: y blahay wſſelike maſſo gmenu ſwatemu twemu na wieki y wieky wiekom.

CXLV.

1 *Alleluja, Aggaei, et Zachariae.*
2 Chwal duſſie ma hoſpodina: chwaliti budu hoſpodina meho w zywotie mem: wzpieyu bohu memu, donudz *[254ᵃ]* budu. Nerodte vſſati w kniezata,

---

rzyhnu. — *14* wzpodwyhna m. *vzpodvihá*, allevat; ŽGloss. wpzodwiha (sic). — *16* otewrziz: Vulg. aperis. — *17* cziſtach m. *cěstách.*

3 w ſyny czlowieczie, w nichz nenye ſpaſſenie.
4 Winde duch geho, y wraty ſie w zemy ſwu:
w ten den zhynu wſſieczka miſlenie gich.
5 Blazeny, czy boh iakubow pomocznik geho, na-
diegie geho w hoſpodinu bohu geho.
6 genz vczinyl nebe i zemyu, morze y wſeczko,
czſoz w nem geſt.
7 Genz ſtrzieze prawdy na wieky: czyny ſud krzywdu
tirpiczym: dawa kirmy lacznym. Hoſpodyn zproſczyge
okowane,
8 hoſpodyn oſwieczyge ſlepe. Hoſpodyn wzdwyha
wiwraczene: hoſpodyn myluge prawe.
9 Hoſpodin oſtrzieha przichozich, ſirotka a wdowu
przigme, a czieſti hrzyeſſnych *[254ᵇ]* zatrati.
10 Vzkraluge hoſpodyn na wieky, boh twoy, ſyon!
z pokolenie az do pokolenye.

CXLVI.

1 *Alleluja.*
Chwalte hoſpodina, nebo dobra geſt chwala: bohu
naſſemu bud weſela y kraſna chwala.
2 Vſtawugie iheruſalem hoſpodyn, rozpraſſenie iſra-
helſke ſberze.
3 Genz vzdrawuge ſkruſſene ſirdczem, y ſwazuge
ſkruſſenye gich.
4 Genz przieczita mnozſtwie hwiezd a wſſiem gym
gmena wzywa.
5 Welyky hoſpodyn naſſ, a welika mocz geho: a
mudroſti geho nenye cziſla.
6 Przygymagie tyche hoſpodyn: ale ponyzyge hrzyeſſne
az do zemye.
7 Prziepieyte hoſ*[255ᵃ]*dynu we zpowiedy: zpie-
wayte bohu naſſemu w huſlech.

CXLVI, 7 hoſdynu m. *hospodinu.*

8 Genz przikriva nebe oblaky, a czyny zemy defcz:
Genz wywody na horach fyeno, a zelynu fluzbie ludfkey.
9 Genz dawa fkotu kirmyu gich, a dietem wra-
nowym wzywayucze geho.
10 Ne w file konowey wolu bude gmyety: any
wfitkach muzowich dobro libftwo bude gemu.
11 Dobrowolenftwie geft hof^wo^. nad boyuczymy geho:
a w tiech, giz vfayu w mylofirdie geho.

CXLVII.

Alleluja. 12 Chwal iheruzalem hofpodyna: chwal
boha tweho fyon.
13 Nebo pofilnil zamkow wrat twich: pozehnal
fynom twym w tobie.
14 Genz polozil kragie twe *[255ᵇ]* myrem: a tukem
zitnym nakirmuge tie.
15 Genz wyfiela vmluwu fwu zemy: nahle byezy
rziecz geho.
16 Genz dawa fniech iako wylnu, mlhu iako
popel trufi.
17 Slee krziftal fwoy iako fkyby: przied obli-
cziegem ftudeny geho kto vtirpi?
18 Wiffle flowo fwe, y ropufti gie: podme duch
geho, y poteku wodi.
19 Genz wzwieftuge flowo fwe iakubowi, prawa a
fudy fwe ifrahelowy.
20 Nevczinyl tak wffemu narozenyu: a fudow fwich
nezgiewyl gym.

---

10 wfitkach m. *v lýtkách,* lat. rkp. in cibis (místo t—), Vulg. in tibiis; ŽPod. w holenu, ŽKap. w holenye; ŽKlem. w trubach (in tubis m. tibiis.)

CXLVII, 12 V textě hebrejském spojen žalm tento se předešlým v jeden, ve Vulg. pak dělí se, ale verše číslují se jako pokračování žalmu předešlého. — *15* vmluwu m. *výmluvu,* eloquium, sr. 104, 19; ŽPod. wymluwu. — *17* Slee: tak v rkp., mittit. — *18* ropufti m. *rozpusti.*

CXLVIII.

1 *Alleluja.*

Chwalte hoſpodina ſ nebes: chwalte geho na wiſoſty.

2 Chwalte geho wſiczkni andiely geho: chwalte geho wſieczkny *[256a]* moczy geho.

3 Chwalte geho ſluncze y meſiecz: chwalte geho wſieczky hwiezdi a ſwietlo.

4 Chwalte geho nebeſa nebeſka: a wody, giez nad nebeſſy yſu.

5 chwalte gmye hoſpodynowo. Nebo on rzekl, y vczynena yſu: on kazal y ſtworzena yſu.

6 Vſtawil geſt gie na wieky wiekom: kazanye polozil, y neprziemyne.

7 Chwalte hoſpodyna z zemye, geſczerowe a wſieczky propaſti.

8 Ohen, hrad, ſnyech, led, duch burzie, giez czynyte ſlowo geho.

9 Hori a wſiczkny pahrobczi, drziewie owocze y wſieczkny cedri.

10 Zwierzata y rozliczni ſkot, hadowe y ptaczy pernaty.

11 Kraly zemſczy y wſieczkny *[256b]* ludie, kniezata y wſiczkni ſudczie zemye.

12 Mlady y dietky, ſtarzy ſ mlazſſymy chwalte gmye hoſpodynowo:

13 nebo powyſſeno geſt gmye geho gedyneho.

14 Zpowied geho nad nebe y zemy: y wzwyſſy roh ludu ſweho. Chwala wſſiem ſwatym geho, ſynom iſrahelowym .... przibliznygicziemu k nemu.

CXLVIII, 6 owocze místo *ovocné*, ŽGloss. owoczne. — *12* dietky: virgines (srv. 44, 15 diety virgines); ale možná tu mysliti také na omyl písařský, *t* m *v*. — *14* ve vytečkované mezeře nepřeloženo lat. populo. — przibliznygicziemu: tak v rkp., appropinquanti, ŽGloss. prziblizuyuciemu.

CXLIX.

1 *Alleluja.*
Zpiewayte hoſpodinu pieſn nowu: chwala geho w koſtele ſwatich.
2 Raduy ſie iſrahel w nem, genz vczynil geho: a dczeri ſyonſke wzweſele ſie w kragy ſwem.
3 Chwalte gmye geho w korzie: v bubnie, w zaltarzy pieyte gemu.
4 Nebo dobrolubſtwo geſt hoſpodynu w ludu ſwem: y wzwyſſil *[557a]* tiche w ſpaſſenye.
5 Vzdrawie ſie ſwaty w ſlawie: wzweſſele ſie w lozech ſwich.
6 Veſele bozye w hirdle gich: a meczowe oſtrzy w ruku gich.
7 K uczyneny pomſty w narodie, potreſktanye w ludech.
8 K ſwazanyu kralow gich v putie, a ſlechticzie gich w okowach zeleznych.
9 Aby vczynyly w nich ſud popiſſany: ſlawa ta geſt wſſiem ſwatym geho.

CL.

1 *Alleluja.*
Chwalte hoſpodyna w ſwatich: chwalte geho w twirdoſty moczy geho.
2 Chwalte geho w ſylach geho: chwalte geho podle mnozſtwye welikoſty geho.
3 Chwalte geho w zwuczie trubnem: chwalte geho w zal*[257b]*tarzy a w huſlech.
4 Chwalte geho v bubnie y w korzie: chualte geho w ſtrunach y v warhaniech.

CXLIX, 2 w kragy m. *v králi,* in rege; ŽPod. w kraly. — *5* w lozech: tak v rkp., in cubilibus. — *6* Veſele chybně za lat. exaltationes; překladatel rozuměl exultationes.

5 Chwalte geho w zwoneczkach dobrzie wznieczich: chwalte geho w ſkrowadnicziech radoſtnich.
6 wſelyky duch chwal hoſpodyna.

Canticum trium puerorum (Dan. III, 57—88).

57 Blahayte wſiczczi ſkutczy hoſpodynowy hoſpodynu: chwalte a nadwyhniete geho na wieky.
58 Blahayte andiely hoſpodynowy hoſpodinu.
59 bla. nebeſſa hoſ.
60 Blahayte wody wſieczky, giez yſu na nebeſiech, hoſpodynu.
61 bla. wſieczky ſyly hoſpodynowy hoſpodynu.
62 Blahayte ſluncze a meſiecz hoſpodynu.
63 bla. hwiezdy nebeſke hoſpo.
64 Blahayte wſiczkny prziewalowe a roſſa hoſpodynu.
65 bla. wſiczkny *[258a]* duchowe bozy hoſ.
66 Blahayte ohen a war hoſpodynu.
67 bla. ſtuden a leto hoſpodynu.
68 Blahayte roſſy a gyny hoſpodynu.
69 blahayte mraz a zyma hoſpodynu.
70 Blahayte led a ſniehowe hoſpodynu.
71 blahayte noczi a dnowe hoſpodynu.
72 Blahayte ſwietloſt a tmy hoſpodynu.
73 bla. bliſkotyny a oblaczy hoſpodynu.
74 Blahay zemye hoſpodynu: chwaly a wzwyſſy geho na wieky.
75 Blahayte hori a ſkaly hoſpodynu.
76 blahayte wſiczczi narodczy zemſczy hoſpodynu.
77 Bla. ſtudniczie hoſpodynu.
78 bla. morze a rzieky hoſpodynu.
79 Blahayte welribowe a wſeczko, czſoz ſie hibe v wodye, hoſpodynu.

Puer. *59* a násl. bla. t. j. *blahajte.* — *67* leto m. aestus, překladatel rozuměl aestas. — *74* wzwyſſy: Vulg. superexaltet: rkp. lat. superexaltat. — *79* v wodye: in aquis; k tomu na kraji dach, t. j. *u vodách.*

80 bla. wſiczkny ptaczi nebeſczi hoſpodynu.
81 Bla[258b]hayte wſieczka zwierzata a ſkot hoſpodynu.
82 bla. ſynowe ludſczy hoſpodynu.
83 Blahay iſrahel hoſpodynu: chwal y nadwzdwihny geho na wieky.
84 Blahayte popowe hoſpodinowy hoſpodynu.
85 bla. ſluhi hoſpodynowy hoſpodinu.
86 Blahayte duchowe a duſſye prawich hoſpodynu.
87 bla. ſwaty a pokorny ſirdczem hoſpodynu.
88 Bla. ananyaſſu, azariaſſu, myſahelu hoſpodynu: chwalte a nadzwihniete geho na wieky. Blahaymy otczie y ſyna y ſ ſwatym duchem: chwalme a nadzwyſſmy geho na wieky.
89 Blahoſlawen yſi, hoſpodyne, na twirdoſti nebeſkey, y chwaleny y ſlawny y nadzwyſeny na wieky.

Canticum Zachariae (Luc. I. 68—79).

68 [259a] Blahoſlawen hoſpodyn boh iſrahelow, nebo nawſcziewil, y vczinil wyplaczenie oſſadi ſwe.
69 Y wzdwihl roh ſpaſſenie nam, w domu dauidowie dietiete ſweho.
70 Yakz geſt mluwil ſkirzie vſta ſwathich, gyz ot wieka yſu, prorokow geho.
71 Spaſſenie ot neprzatel naſſich a z ruku wſſiech, gyz nenawidie naſ;
72 K vczyneny myloſirdie ſ otczy naſſymy a pomnyeti vſtawenie ſweho ſwatheho.
73 Prawo przyſiezne, giez prziſahal k abrahamowi otczi naſſemu, daty ſye nam.
74 Ath bez ſtracha, [259b] neprzatel ruku naſſich wproſczeni, ſluzmy gemu.

Zachar. 74 wproſczeni m. *vyproščeni*, liberati. — ſluzmy m. *slúžímy*, ať.. slúžímy ut serviamus.

75 *W* ſwatoſti y prawie przied nym wſyech dny naſich.

76 *A* ty, dietie, prorok prziewiſokeho budeſſ ſluty: prziedeſſ wedie przied obliczieġem hoſpodynowym, czyna czieſti geho.

77 *K* danyu vczenyu ſpaſſenyu oſſadi geho w rozhrzieſſenye hrziechow gich.

78 Skirzie ſtrziewa mylosirdie boha naſſeho, w nychze wſcziewil naſ wſſed z wyſoka:

79 *O*ſwiety tyem, gyz we tmach a w ſtienyu ſmyrtedlnem ſedie, k oprawenyu noh naſſich na czieſtie myra. — *C*wala.

Hymnus Ambrosii et Augustini (Te Deum).

[260a] *T*ie boze chwalymy: tie hoſpodyne zpowiedamy [1]): [T]ye [2]) wieczneho otczie wſſieczky zemye czſtie. Tobie wſiczkny andiely, tobie nebeſſa y wſſie moczy, Tobie cherubyn y ſeraphin neprzieſtanuczym hlaſſem wolayu: Swaty, Swaty, Swaty, hoſpodyn boh ſabaoth. Pilna yſu nebeſſa y zemye moczy ſlawy twe. Tie ſlawy apoſtolſky kor, Tie prorokowy chwaly poczet, Tie muczennikow ſwietly chwaly zaſtup. Tie [3]) po wſſem ſwietye ſwati zpowieda ſie koſtel: Otczie welike moczy, Slawne*[260b]*ho tweho praweho a gednoho ſyna, Swateho take vtiſſytele [4]) ducha. Ty kral ſlawny kriſte. Ty otczow wieczny yſy ſyn. Ty wykupity y przygiety [5]) czlowyeka

---

76 prziedeſſ: na témž místě, co je ſſ, viděti jest vepsané y, a podlé toho chtěl písař zde míti *předejdes;* ŽPod. przyedeydeſſ. — czyna: tak v rkp. nějakým omylem m. parare, ŽPod. czynyty. — *77* K danyu vczenyu ſpaſenyu: attrakcí nebo omylem opisovatelovým za lat. ad dandam scientiam salutis; ŽPod. K vdany vczeny zdrawye. — *78* wſſed: oriens, ŽPod. wyſſed. — *79* Oſwiety m. *osvietiti,* illuminare. — Cwala m. *Chvála,* gloria.

Ambros. [1]) zpowiedamy: k tomu na kraji od glossatora českého aſ ſkazugemy. — [2]) Tye: inicialka v rkp. jenom naznačena. — [3]) Tie . . zpowieda ſie: podlé lat. te confitetur. — [4]) vtiſſytele: tak v rkp., paraclitum. — [5]) wykupity y przy-

newzhrozil yſi diewczy zywot. Ty powoyowal ſmyrt...[6] atewrziel [7]) yſy kayuczym [8]) kralowſtwie nebeſke: Ty naprawyczy boziey ſediſſ w chwale otczowie. Sudczi tie wierzymy przygity. Tebe proto proſſymy, ſluham twym ſpomozy, giez ſy drahu krwy wykupil. Vieczuu ny kaz ſ ſwatimy twimy chwalu darzyti. Vzdraw twoy lud, hoſpodyne, y przizehnay diedynie twey, Y wladny gymy, y powiſſ gich az na wieky. Po wſſie dny blahoſlawymy tie, *[261ᵃ]* chwalymy gmye twe na wieky y na wieky wiekom. Racz, hoſpodyne, tohoto dne oſtrzieczy ny ot hrziecha. Smyluy ſie nad namy, hoſpodine, ſmyluy ſie nad namy. Bud twa miloſt, hoſpodyne, nad namy: yakoz my vffamy w tye. W tie yſem vffal, hoſpodyne: nezatraczuy mne na wieky.

Magnificat (Luc. I. 46—55).

46 Chwal duſſye ma hoſpodyna.

47 Y radowal ſie duch moy v bozie ſpaſſitelu mem.

48 Neb geſt wzezrziel na tychoſt dywky ſwe: owa ot toho blazenu mye nazowu wſeczko narozenye.

49 Nebo vczynil mnye weliku, genz moczny geſt: a geho ſwate ymye *[261ᵇ]* geho.

50 *A* ſmylowanie geho ot naroda do naroda tyem, gyz ſie bogie geho.

51 Vſtawil geſt mocz w ſwey ruczie: rozehnal pyſne myſlyu ſweho ſirdczie.

---

giety atd.: tak v rkp., lat. ad liberandum suscepturus hominem non horruisti virginis uterum. — [6]) powoyowal ſmyrt...: devicto mortis aculeo. — [7]) atewrziel m. *otevřěl.* — [8]) kayuczym: credentibus, k tomu na kraji oprava wierzuczym.

Magnif. 46 Chwal m. *chválí.* — *48* blazenu mye nazowu wſeczko narozenye: syntaktická neshoda v čísle, lat. beatam me dicent omnes generationes; na opravu té chyby napsána písmem stol. XV na kraji glossa polská wſitka narodzeňa. — *49* weliku: chybně, lat. magna plur. Akk. — geho (prvé): nepatří sem. — *51* Vſtawil: fecit; k tomu na kraji vczynil.

52 Stirczil moczne ſtolczie, y powyſil ponyzene.
53 Laczne naſitil dobrym, a bohatich nechal zhinuty.
54 Przyyal yſrahel ſwe dyety, rozpomanul ſie geſt
mylo.ſirdie ſweho.
55 Yakoz geſt mluwil ſ naſſymy otczy, abrahamowy
y geho ditem na wieky.

Canticum Simeonis (Luc. II. 29—32).

29 Yuz nechay, hoſpodine, ſluhy ſwe podle ſlowa
tweho ſ pokogem.
30 Nebo yſta oczy mogy widiele ſpaſſenye twe,
31 Gez yſi vczynyl przied obliczieegem wſiech ludy:
32 *[262ᵃ]* *S*wieczie na zgiewenye ludem, a ſlawu
luda tweho yſrahel.

XCIVᵇ.

Laus Cantici ipsi David.

1 Podiem, raduymy ſye hoſpodinu: wzdaymy chwalu
bohu ſpaſyteli naſſemu.
2 obkluczyumy oblycziey geho we zpowiedy: a gemu
w zalmyech chwalu wzdaymy.
3 Nebo geſt boh welyky hoſpodyn, a kral welyky
nade wſſiemy bohy; nebo ne otpudy hoſpodyn ludu ſweho.
4 nebo w ruku geho yſut wſſeho ſwieta kragy: wſiech
hor wyſoſt on obezrzy.
5 *[262ᵇ]* Nebo geho geſt morze, a ſam gie geſt
ſtworzil: a zemy ſtworzile ſta ruczie geho.
6 podiemy v modlu, a padnyemy przied bohem,
placziem przied hoſpodinem, genz ny ſtwozil.

---

52 ſtolczie m. *s stolcě.* — *55* ditem m. *dětem.*
Sim. 32 Swieczie m. svieci, lat. lumen Akkus.
XCIVᵇ, 2 obkluczyumy: tak v rkp., praeoccupemus, m. *obklíčimy,* nebo *obklučujmy.* — *6* ſtwozil m. *stvořil.*

7 nebo on geſt boh naſſ: a my lud geho, a wowczie paſtwie geho.

8 Dneſ acz hlaſ geho vſlyſſyte, nerodte twirdyti ſwa ſirdczie,

9 iakoze w zamuczenu podle dne pokuſſeneho na puſſczy, kdez yſu pokuſſiely mne otczy waſſy, pokuſſiely a widiely dyela ma.

10 Cztyrzidcziety let blizny yſem bil pokolenyu tomu, y rzekl yſem: wzdi ty bludie ſirdczem.

11 on yſu mich czieſt *[263a]* nepoznali: gymze ſem prziſahal v mich hnyewiech: acz weydu v moy pokoy. — Chwala.

---

4 a *7* nebo: o radováno. — *7* paſtwie: pascuae vzato za Dat. sing. — *9* dne pokuſſeneho: diem temptationis. — *10* blizny: lat. rkp. proximus, Vulg. offensus a podlé toho 94a hniewiw. — *11* on m. *oni*, ipsi.

SLOVNÍK.

Připomenutí. V záhlaví psáno je slovo v té formě grammatické, jaká mu přísluší pro začátek stol. XIV, až na střídnice psané il, ir atd. (za pozdější samohláskové *l*, *r*), za něž bráno pro stejnost l, r. Mimo záhlaví pak *psáno to slovo, o které se jedná, věrně tak, jak je psáno v rukopise,* až na skratky, které se vypisují plně; věrně podlé rukopisu jsou také psána slova se střídnicemi psanými il, ir za pozdější *l*, *r*; ostatní části českého dokladu podány jsou v transkripci, která vlastností originalu co nejvíce šetří, a někdy podána i zde forma netranskribovaná. Významy latinské, za něž slovo záhlavní jest v Žaltáři Wittb. správně vzato, chtěl jsem uváděti všecky, a schází-li někde některý, stalo se to nedopatřením; naproti tomu ovšem hleděl jsem se vyhýbati těm překladům chybným, ve kterých základní význam slova latinského jest netrefen (ať pochází chyba od překladatele nebo od opisovatele), ale nevím, jakou měrou se mi to podařilo, a připomínám, že chyb těch v nespolehlivém textě Žaltáře Wittb. velmi nesnadno jest postihovati. Někdy však přece bylo potřebí uvésti překlad chybný také ve Slovníku, a tu dělo se to dle potřeby s náležitým připomenutím. Latinský význam stojí z pravidla před dokladem, a táhne se k formě záhlavní. Někdy však bývá až za dokladem a táhne se k formě v dokladě uvedené; způsobu tohoto šetřeno zejména tam, kde se pro stručnost a zevrubnost více hodil, než způsob prve připomenutý. Který doklad latinského přeložení při sobě nemá, pro ten platí latinský význam nejblíže předcházející. Čísla znamenají žalm a verš, při Athan. a Ambros. pak stránku rukopisu; poněvadž však

žalmy a kantika v Žaltáři Wittb. nejdou za sebou v pořádku obyčejném, proto udáno jest v předmluvě k tomuto vydání (str. XXXVI), na které stránce jeho se který kus začíná. V případech vzácných a důležitých udány jsou doklady všecky, jindy přestáno na jednom nebo jen na některých. Skratky, které se vyskytují v tomto Slovníku a na mnoze také v předmluvě k tomuto vydání a v poznámkách pod textem, znamenají:

Alx. = stč. Alexandreidu;
Ambr. neb *Ambros.* = hymnus s. Ambrosii v ŽWittb.;
Ann. = canticum Annae v ŽWittb.;
Athan. = symbolum s. Athanasii v ŽWittb.;
ČČMus. = Časopis Česk. Musea;
Deut. = canticum z Deuteronomia v ŽWittb.;
Exod. = zlomek staročeského Exodu, v. Listy filol. 1880;
Ezech. = canticum Ezechiae v ŽWittb.;
Hab. = cant. Habacuc v ŽWittb.;
Hrad. = Rukopis Hradecký;
Isa. = cant. Isaiae v ŽWittb.;
Kat. = Život sv. Kateřiny 1860;
Magnif. = Magnificat v ŽWittb.;
marg. = glossu na kraji připsanou;
Moys. = cant. Moysis v ŽWittb.;
Pass. = Passional;
Puer. = cant. trium puerorum v ŽWittb.;
Rozbor = Rozbor staročeské literatury 1842;
Sim. = cant. Simeonis v ŽWittb.;
Thalh. = Erklärung der Psalmen von V. Thalhofer, Regensburg 1860;
Troj. = kroniku Trojanskou z r. 1488;
Vulg. = Vulgatu;
Zachar. = canticum Zachariae v ŽWittb.;

Ž = žaltář, a sice *ŽA* = přeložení původní pro ŽWittb.; *ŽBrn.* = zlomek Brněnský; *ŽGloss.* = žaltář Glossovaný; *ŽKap.* = Kapitulní; *ŽKlem.* = Klementinský; *ŽPas.* = zlomek Pasovský; *ŽPod.* = žaltář Poděbradský; *ŽTom.* = zlomek svato-Tomášský; *ŽTruh.* = zlomek Truhlářův; *ŽW.* n. *ŽWittb.* = žaltář Wittenberský; *ŽX* = předlohu, ke které ukazují ŽWittb. a ŽGloss. Zprávy zevrubnější o těchto textech žaltářových viz v předmluvě k této knize.

a et; *a - a*, et - et, podlé lat.: ústa pilna sú a hořkosti a lsti 9, 7 (28); sed, dušě má zamúcena jest velmi a ty hospodine i dokudže 6, 4; *a - pak* autem, nenie v smrti, kto by pomněl na tě, a u pekle pak kto sě bude zpoviedati tobě 6, 6; *a todie* ecce, a todie ty poznal jsi

138, 5; *a todie ti* etenim, atodiety nepravedlnosti remeslníte 57, 3; 24, 3; *a toti* ecce, a toty vzdálil sem sě běžě 54, 8 a j.; etenim, atoty šípové moji minuli jsú 76, 18 a j.

abrahamóv, s bohem abrahamowem Abraham 46, 10.

ač, ač ti si, acz diech 72, 15 a j., acz ty zlačněju 49, 12; numquid, acz ty budu jiesti maso býkové numquid manducabo 49, 13; *ač li* si vero, acz ly pak nebudú syti 58, 16; *ač ne* nisi, acz ne obráceni budete 7, 13.

ale autem, sed, bývá ve své větě vždy na místě prvém, 2, 6; 1, 2 a j.; odchylkou: pravý ale co učinil 10, 4 podlé lat.; *ale však* verumtamen: ale wſſak sě nepřiblížie 31, 6 srov. *avšak*.

anděl, anjel angelus, ot andielow 8, 6; všickni angele 96, 7.

aspis aspis, na tak řečeném hadu aſpida super aspidem 90, 13; jěd aſpidowy venenum aspidum 13, 3.

at, ati et cum conj., spojka souřadicí; at sě nenaveseljují et non supergaudeant 34, 24; at poznajú et cognoscant 82, 19; at živ budu et vivam 118, 144; ath zpievajú et cantent 137, 5. Ze souřadicího *at* et vyvinulo se podřadicí *at* ut, jako podřadicí *an* ze souřadicího; ut: at vědie ut sciant 9, 31; ath střěhu ut custodiam 118, 146; aty sě zpowiedají confiteantur 66, 4; *at ne* ne.

atodie-ti viz a.

atoti viz a.

avšak, avšako, -že verumtamen, awſako 72, 18; awſſakoze věěcka ješuť 38, 6; nonne, awſakze upatřie všichni nonne scient omnes 52, 5; awſſak ty bože, jenž si otpudil ny, i nevyndeš nonne tu.. 59, 12; awſſakoze nonne 138, 21. Vlastní význam slova *však, však*o, *všakože, avšako* atd. jest adversativní a silně firmativní tamen, na př. kakž jest kolvěk tvá vina, wſak ť chci všecko odpustiti Kat. 178; (Sibylla) kakž u vidění to viděla, ne očivistě, wſak jest inhed vyděla, až.. tamt. 102; hlédaj, sv. Jan křstitel kaký byl svatý, wſſak umřev nemohl do nebes Štít. uč. 116b; jenž (Salomonn) zejmene bě věhlasný,.. ten wſak čtveru věc vyčítá, jež přěd jeho smyslem skryta AlxV. 153b atd. Za latinské nonne bralo se *však*o, *avšako* atp. nedorozuměním: překladatel rozuměl tázacímu nonne jako zdvojené negaci, non a ne, a pro ztlumočení jeho zvolil silně firmativní *však*o, *avšako*.

až, aže usque, aze v den pokolenie 60, 7; *až ti* donec, az ty zhynú donec deficiant 17, 38; quoadusque, az ty právo obrátí sě 93, 15.

bahnicě ovis fetosa 143, 3.

básň fabulatio, rozpravili mi baſny 118, 85.

báti sě timere, jehož sě boyu timebo 26, 1; bliz boyuczich jeho prope timentes eum 84, 10.

bazilišek basiliscus 90, 13.

bázň timor 2, 11; ſormido Moys. 16.
bdieti vigilare, k tobě bdy 62, 2 m. *bzi*, ŽKlem. tamt. bdiu m. *bzju;* srov. ež sě hřiešna pobzy Pass. 451.
bedro n. *-a* femur, po bedru tvú super femur 44, 4.
běh fuga 88, 24; decursus 1, 3.
beranový agnorum, s tukem beranowym cum adipe Deut. 14.
běs daemonium 90, 6; 95, 5; 105, 37.
bezcěstie invium, u bezczieſtyu 106, 40; — 62, 3.
bezden abyssus 103, 6; bezden bezedna vzývá 41, 8; smútili jsú sě bezednowe 76, 17; do bezednow 106, 26; klada bezedny abyssos 32, 7; bezden welika, fem. chybně podlé lat. abyssus multa 35, 7 a ŽBrn. tamt.
bezednye abyssus, u bezednyu in abyssis 105, 9.
bezvodie inaquosum, u bezwodyu in inaquoso 105, 14 a j.
běžěti currere 49, 18; vzdálil sem sě biezie fugiens 54, 8.
bič flagellum 37, 18.
bielý, budu sněha bielegy dealbabor 50, 9.
blahánie benedictio 20, 7; 83, 8.
blahati benedicere, blahayu hospodinu benedicam 15, 7; ústy blahachu benedicebant 61, 5.
blahoslavenstvie benedictio 20,4.
blahoslavie benedictio 36, 26.
blahoslaviti benedicere 95, 2.
blázn stultus, blazn 48, 11; 93, 8.
bláznivý stultus Deut. 6 a 21.
blažiti benedicere 65, 8.
blesk splendor Hab. 4.
blesket fulgor 17, 13; splendor, w bleſketu Hab. 11.
blískánie fulgur 17, 15; coruscatio 76, 19.
blískota fulgur Deut. 41; 134, 7; coruscatio 143, 6.
blískotina fulgur 96, 4; Puer. 73.
bliz prope, bliz jest hospodin 144, 18; bliz buď 118, 115; bliz bojúcích jeho 84, 10; smutek o blyzu jest tribulatio proxima est 21, 12.
blizný srov. *bližní*.
bližní proximus 11, 3; 37, 12; 94[b] 10; v žalmu 94[a] 10 je za to hniewiw a v textě lat. offensus; Vulgata má offensus, kdežto proximus se čte v Psalterium Romanum, Thalhofer str. 516; na čtení nebo výkladu takovém, proximus místo offensus a προσοχθίζειν = approximare (ad litus appellere, πρός a ὄχθη), zakládá se také stb. *blizъ*, blizъ bêchъ rodu semu žalm 94, 10, a *blizъ* béře se tedy neprávě za offensus, není-li pro to dokladu jiného kromě tohoto; srv. Šafařík, Ursprung und Heimath des Glagolitismus 41 a Miklosich Lex.
bóh deus, u bozie 55, 11.
bohatstvie divitiae 36, 3; abundantia 118, 14.
bohový deorum, bóh bohowy 83, 8; 49, 1; bohu bohowemu 135, 2.
boj bellum 17, 40; proelium, k boyowy 143, 1.
bójcě pugnator Moys. 3.
bojový belli, v den boyowy in die belli 77, 9; 139, 8.
bok latus, boczi pólnoční latera aquilonis 47, 3.

bolestný dolens, jáz jsem boleſtny 68, 30; doloris, již jieste chleb boleſtny 126, 2.
boleti dolere, viděly tě vody i bolely hory Hab. 10.
bořenie ruina 143, 14.
bóžek deus 46, 10.
boží dei, město bozie 86, 3; strach bozy timor domini 110, 10.
božský, v sboru bozſkem deorum 81, 1.
brada barba 132, 2.
bratřie fratres, pro bratrzy mú 121, 8; bydliti bratrzy v hromadě (dat. c. inf.) 132, 1.
bravóv, přineste syny brawowy arietum 28, 1.
břěh portus 106, 30.
břězí fetans 77, 70.
břiemě onus, brziemie těžké 37, 5; ot brziemen 80, 7.
břuch venter, brzuch 43, 25; brzyuch 16, 14; brzich Hab. 16; uterus 109, 3.
brzký velox, birzky nohy jich 13, 3; vehemens, adv. birzczie 20, 2, srov. *náhlý*.
brzo velociter, birzo 36, 2.
buben tympanum, 80, 3.
bud- fieri, esse v. *býti*.
budúcí futurus, 21, 32; venturus 70, 18.
búřě tempestas 49, 3; procella 148, 8.
búřný tempestatis, (v skrytú) burznem ŽGloss. 80, 8; v skrytú burzem (sic) ŽWittb. tamt.
bydliti habitare 9, 12; manere 32, 11; 54, 8.
bydlny, bidlny jsem jáz incola 118, 19; město bidlne civitatem habitationis 106, 36.
bydlo habitaculum 68, 26; habitatio, z bidl 108, 10.
bydlovati habitare, s bidlygiczymy 82, 8: u město bidligyuczie in civitatem habitationis (sic) 106, 7.
býkový taurorum, sbor bykowy congregatio taurorum 67, 31: 49, 13.
bytedlný habitans 119, 5.
býti: 1 jes- esse; 3. plur. vedlé *jsú*, *sú* také *jsút*, *sút* s koncovkou osobní *-t*: všickni neužitečni učiňeni ſut inutiles facti sunt 13, 3; obklíčily ſut mě bolesti 17, 5; a zmnoženy ſut nemoci 15, 4; k tobě sú volali a spaseni ſut 21, 6; nebo v rukú jeho yſut všeho světa kraji 94[b] 4; zapomanuli ſut 105, 13; i ponížení yſut 105, 43; neyſut utajena ústa 138, 15 marg.; přieliš počščeni yſut 138, 17; kniežata sebrala ſut sě 46, 10; nebo v rukú jeho yſut všickni kraji zemščí 94[a] 4; zſytieli ſut 16, 14; slavná mluvena ſut o tobě gloriosa dicta sunt 86, 3; naprizneny ſut i myrzczy učiňeni ſut 13, 1; nebo umenšeny ſut pravdy 11, 2; nebo rozsilnili ſut sě nade mnú 17, 18; rozpomanuli yſut sě 77, 35; shromazdily ſut sě vody Moys. 8; ſut zkazili 10, 4; smúceny ſut koſti mé 6, 3; synové ostarali ſut sě 17, 46; zpirzneny ſut cěsty jeho 9, 5 (26); oni divili ſut sě 47, 6; jichž ústa hořkosti pylna yſut 13, 3; základové hory smúceni ſut 17, 8: ješuti mluvili ſut 11, 3; — přěmohl ſem 12, 5; neoſtal yſi 9, 11; proč zašeľ ſi daleko 9, 1 (22); ty ude-

řil s ny 3, 8; ostřiehala geſt dušě má svědečstvie tvého 118, 167; nebo ge poznal jmě tvé 90, 14; rozrewnil hoſpodina hřiešník 9, 4 (25) (bez slovesa pomocného); nebo yſta oči moji viděle spasenie Sim. 30; viděle ſta oči moji 138, 16; oči moji mdlele 118, 123; nemohli yſu ostati 128, 2; nebo neoſtrziehaly zákona tvého 118, 136; — neyſem zapomanul non sum oblitus 118, 83, podlé lat.; neyſu zemdlely stopy mé 17, 37; — 2 **bud-** fieri, esse: ať bude jako sěno fiat 128, 6; ľútostivý bude propitius fiet 77, 38; ať budu nepohnuti fiant immobiles Moys. 16; bud bydlo jich pusto fiat 68, 26; budta uši tvoji poslúchajúcí fiant intendentes 129, 2; budte synové jeho sirotci fiant orphani 108, 9; zažžen bude incenditur 9, 2 (23); chválen bude laudatur 9, 3 (24); bude jako dřěvo erit 1, 3; budúcí futurus v. s. v.; — 3 **by-** fieri, esse: neroďte byty jako kóň a mezk nolite fieri 31, 9; biech pokojen eram 119, 7; — bychomy sě zpoviedali ut confiteamur 105, 47; ať bi snad neřekli 78, 10; (zlosť) pohaňena mi byla jest 118, 163; nebily pomněli non fuerunt memores 105, 7. — Srov. *-t.*

bytie esse, k bytyu Deut. 35.

cěniti aestimare 43, 22.

cěpet furor, cziepet 57, 5.

cěsta via 5, 9; iter 79, 10.

ciesařovstvo imperium 85, 16.

cuzí alienus, u boziech czuzich Deut. 16; synóv czyuzich 143, 7; synové czyzy 17, 46; extraneus 68, 9.

cuzoložec adulter 49, 18.

cuzozemec alienigena 59, 10; 86, 4.

čáka exspectatio 38, 8; czaka smrti respectus mortis 72, 4.

čakati exspectare 26, 14 a j.; sustinere 24, 3; 32, 20; — *čekati*: nebo sem czekal tebe sustinui 24, 1.

čarodějník incantans 57, 6.

čas tempus, v czaſ podobný tempore opportuno 31, 6; ve všě czaſſy in omni tempore 9, 5 (26).

ččivý inanis, nakirmyl dušju czczywu 106, 9, m. *tščivý*.

če quid, quod; Gen. *čso* brán za Nom. Akk.: czſo řku quid dicam Ezech. 15; kázánie, czſoz dal jim quod 98, 7; czſo smy slyšěli quanta 77, 3; czſo 72, 25; 104, 9; 65, 16; 118, 7; 77, 5; *co*, czo 38, 5 a j.

čekati v. čakati.

čeleď familia 21, 28; 106, 41.

čer- v. čr-.

česť honor, we czſty 48, 12; maiestas 79, 19.

čestný bóh czeſtny deus maiestatis 28, 3.

či numquid, czy na věky rozhněvá sě 84, 6; aut, czy rozprostřeš hněv svój 84, 6; — *či-li* numquid 40, 9; aut 49, 14.

čiesť pars 10, 7; czieſti liščie partes vulpium 62, 11.

čiešě calix 10, 7; czieſſyu ſpaſenie 115, 13.

čili v. či.

čísti: jemuž neczſte hospodin hřiech imputabit 31, 2.

čistiti purgare, střiebro cziſczeno 11, 7.
čerstvý recens, czirſtwy prišli Deut. 17.
črt daemonium, obětovali czyrtom Deut. 17.
črv vermis, jáz jsem czyrw 21, 7.
črvený ruber, u mořu czirwenem 135, 15; 105, 22.
čso v. če.
čstíti colere, abychom czſtyly Athan. 225[a].
čúti sentire, czug Athan. 226[b].
daremný inanis, nepřátel daremnych 7, 5.
dařiti munerare Athan. 260[b].
darmo gratis 34, 7 a j.; frustra 38, 7.
dásně fauces, daſnye mé 68, 4; k daſnyem 21, 6; 136, 5; daſnom mým 118, 103.
davidóv, nad domem dawidowem David 121, 5.
dci filia 44, 11; 136, 8.
dčíti v. dščíti.
deč v. dešč.
dědičstvie possessio 134, 4.
dědičstvo hereditas 2, 8 marg.
dědina hereditas 15, 6 a j.
deň dies, toho dne Isa 4; den dny vzříhá slovo 18, 3; ve dne 1, 2; dnowe 72, 10; dny mých 38, 5; dnow mých Ezech. 10, srov. prodlenie dnyow longitudo dierum ŽPass. 20, 5; na každé dny 7, 12; ve dnech 36, 19; we dnyech mých 114, 2; odchylně: všěcny dnye plur. Akk. 73, 8.
děnie, dobré děnie beneficium, dobrého dienye 77, 11.
denný, v oblacě dennem diei 77, 14.
dešč pluvia 146, 8; we dſczy Deut. 2; *-deč:* decz 67, 10; 71, 6; 134, 7; položil deczie pluvias 104, 32; decz pluvia ŽTom. 67, 10.
dětinný, z úst dyetinych ex ore infantium 8, 3.
dětský iuvenis Deut. 25.
děvka ancilla Magn. 48; sr. die-.
diabel diabolus 108, 6; Hab. 5.
dielný particeps, dielen jsem 118, 63.
dietě puer 85, 16; diety virgines 44, 15, srov: *dietky* virgines 148, 12; dietem vranovým pullis 146, 9; diety lvovy catuli 103, 21 glossa; Abrahamovi a ditem jeho semini Magnif. 55.
dieti dicere, *děju* dicam; die veškeň ľud dicet 105, 48; diete dicetis. Isa 4; dieyu dicent 51, 8; ač diech si dicebam 72, 15.
dietko plur. *dietky* puer, 112, 1; mladí i dietky iuvenes et virgines 148, 12, srov. *děti* virgines 44, 15.
dievčí virginis Ambr. 260[b]; (zhubí jě) dětského spolu diewczieho iuvenem simul et virginem Deut. 25.
dievka virgo 77, 63; sr. děvka.
divný mirabilis, admirabilis 44, 5; 41, 5 a j.
dle, toho dle ideo 118, 129.
dluh obligatio 124, 5.
dlúhosť longitudo 22, 6; 90, 16.
dobroľubstvo beneplacitum 149, 4; 146, 11.
dobrotivý benignus 50, 20; čas dobrotvwy tempus beneplaciti 68, 14.
dobrovolenstvie beneplacitum 88, 18; 105, 4.
dobrovolný voluntarius 118, 108; 53, 8; dobrowolno

jest bohu beneplacitum 67, 17.
dobrozvěstovník evangelizans 67, 12.
dobrý bonus; dobir mi jest zákon 118, 72; *dobré děnie* v. *děnie*.
dobytek pecunia 14, 5.
dočiniti efficere, šípy své horuciemi doczynyl ŽPod. 7, 14; ŽWittb. má zde omylem oczynyl.
dojiti, dojúcí lactens Deut. 25.
dokonati finire Ezech. 12, complere Deut. 23.
dokud, -že, -ž usquequo, quousque 12, 1; 12, 3; 61, 4 a j.; *dokud si*, až dokud ſy superbi inique agebant usquequaque 118, 51.
dóm domus; w domu 67, 7; 83, 5; 111, 3; w domye 95, 9; domowy tvému slušie svatosť 92, 5; hospodin požehnal domowy Israhelovu, požehnal domowy Aaronovu 113, 12 (20).
domový, v sienech domowich in atriis domus 133, 1; 134, 2; tváři domowey speciei domus 67, 13.
doňadž donec, donadz 56, 2.
donikud usquequo 89, 13.
doňudž quamdiu, donudz budu 145, 2; donidz jsem 103, 33; *doňudž ne-* donec, donudz nesmiluje sě 122, 2; donydz nezvěstuji 70, 18.
dostati, nedostati sě deesse 22, 1.
dostihnúti comprehendere 17, 38.
dovoditi deducere, hospodin dowody do pekla Ann. 6.
dovtipovati sě suspicari, jiež (rúhoty) sem sě dowtypowal 118, 39.
drážniti provocare, draznyly jeho provocaverunt Deut. 16.
dřéve v. dřieve.
dřěvěný, v lesé drziewienem in silva lignorum 73, 5.
dřěvo lignum 1, 3.
dřiemánie dormitatio 131, 4.
dřiemati dormitare 75, 7; 120, 4.
dřieve, místo *dřéve*, prius: drziewe Ann. 5, Athan. 226ᵃ; — *dřieve než* priusquam 38, 14; drziew nez 128, 6.
dřievie ligna; drziewie ovocné ligna fructifera 148, 9.
dřižěti v. držěti.
družina consortes, nad druzynu tvú prae consortibus 44, 8.
dřvi ostium, drzwy 95, 8; 140, 3.
držěti tenere, aby stolec slávy dirzal Ann. 8; zemdlenie dirzalo mě 118, 53; — jenž drzizieti bude tenebit 136, 9.
dščiti, dſczil osidla pluit laqueos 10, 7; *dčiti*: dczil jim mannu 77, 24; dczil na ně maso 77, 27.
dučějě cataracta, v hlasu duczіegy tvých 41, 8.
duch spiritus; otejmeš duch jich 103, 29; ot dýchánie duchu 17, 16; duchu mého Ezech 16; ot udulánie ducha 54, 9; w duchu 47, 8.
dunúti flare, dune duch tvój 147, 18.
dušě anima, duſſye má 6, 4; neostavíš duſſye mé 15, 10; duſſyu mú 58, 4.
dutý, v trúbách dutych in tubis ductilibus ŽPod. 97, 6;

ŽWittb. a ŽGloss. mají na tom místě nejasné lutich, ŽKap. litich.

dvojduchý, ať sě oděiú jak w dwoyduchim (sic) sicut diploide 108, 29; ŽGloss. dwoiduchem.

ě: za náležité *ě* psána v ŽWittb. častěji litera *i* neb *y*; mnohdy je to snad omylem, ale často má to zajisté příčinu svou ve výslovnosti: obliczig 66, 2; ſ obliczigie 1, 4; ot obliczigie 37, 4; 43, 17; 67, 2; obliczigie tvého 4, 7; obliczigie jeho 54, 22; na wiky 9, 8; 71, 17; na wyky 14, 5; czlowik 88, 49; rúhota czlowyczie 21, 7: wicz mú causam meam 73, 22: k tobi 21, 6; 60, 3; netrziba 15, 2; proſtrzid 47, 10; przid ním 49, 3; przißly transierunt 72, 7; jsi przyneſl transtulisti 79, 9; przyſwiedczi tě contestabor te 80, 9; przypaſal 92, 1; przipaſal 17, 40; przipaſuge 108, 19; przyſwietili 96, 4, ŽGloss. tamt. przieſwietili; przichodiech perambulabam 100, 2; przygdu pertransibunt 103, 20, ŽGloss. tamt. przieġdu; nenawidil si 5, 7; nadigi 30, 7; 55, 5; nadiegie 70, 5 (opravou); proſwitte sě 33, 6; na bezcziſtyu 62, 3; ve všěch cziſtach 144, 17; przigmyte suscipiant 71, 3; wſydaczie Moys. 1; ſmyſygyucze Athan. 225a; vtiſſytele Ambros. 260b; jeho ditem Magnif. 55; rczite 65, 3; a j. Totéž vyskýtá se také v jiných rukopisech, na př. cineni ſmi aestimati sumus ŽGloss. 43, 22, przineſeni buďte transferantur tamt. 108, 10 a j. — Po souhláskách retných bývá psáno *e* m. *ě*: mesiec m. měsiec, viz toto; obet 50, 21; obety 39, 7 a 55, 12; přěd ſwetlem 126, 2; ſwetloſt 37, 11; ſwedeczſtwie 18, 8; 118, 22; a j. Jiné odchylky Žaltáře Wittb. od staročeského pravidla o měkkém *e* a *ě* (srov. Listy filol. 1878 185 sl.) jsou nemnohé (asi 90, i když se sem počítají patrné omyly jako wie ymye m. *ve*, 117, 12; mnye 100, 3 a mnie 34, 16 m. *mne*) a mezi nimi nejčastější ve slabikách *je-* a *jě* (asi 60), yeſczer 103, 26, yeſut 62, 10, gieho Hab. 2, gielen 103, 18, atp. V celku patří ŽWittb. v této příčině ku památkám nejpřísnějším.

egypt Aegyptus, bráno za fem. podlé lat., radowala sě jest egypt 104, 38.

hadový serpentis, podobenstvie hadoweho 57, 5; 139, 4; serpentium Deut 24.

haj interj., hay, hay! euge, euge! 34, 21.

hanba verecundia 43, 16; confusio 34 26 a j.

harban corona, požehnáš harbanu 64, 12, z něm. hârbant, Haarband (výklad J. Jirečkův).

házěti sě, haziechu sě v duši pravého captabant 93, 21; ŽGloss., ŽPod. a ŽKap. taktéž.

hej euge, interj., 69, 4.

hládati quaerere, ſirdcze hladayuczich hospodina 104, 3; requirere: hladayuczym

úpravy jeho 24, 10; vedlé toho častěji *hledati*.
hladovitý esuriens 106, 5; 116, 36; 33, 11.
hladový, ve dnech hladowych in diebus famis 36, 19.
hlahol sermo 138, 4; loquela 18, 4.
hloh rhamnus 57, 10.
hlúb, z hlubi volal sem de profundis 129, 1; 68, 15.
hlúbost profundum 64, 8; 67, 23.
hluchý surdus 37, 14; mutus 57, 5.
hněvivý iracundus 17, 48; offensus 94a 10.
hniezditi nidificare 103, 17.
hnis v. hnus.
hnój putredo, vendi hnoy v kosti mé Hab. 16; stercus 82, 11 a ſ.
hnus, *hnis* sordes; w hniſſu Deut. 5, w hnuſſu ŽGloss. tamt.
hobezný abundans, hospodin otplatít hobeznye abundanter 30, 24; srov. *obižný*.
hod solemnitas, hodowow (sic) vašich 80, 4.
hoj abundantia, hoy milujiucím tebe 121, 6; ŽGloss. hoy tamtéž; buď pokoj v twey moci a hoy v tvých twirzech 121, 7.
hojný abundans, prut vinný hoyny 127, 3; ovcě hoyne 143, 13.
hoheň v. oheň.
holubiči columbae, peřie holubiczie postřiebřené 67, 14, možno však čísti také *holubicě* sing. Gen., pennae columbae deargentatae.
honiti persequi, ot honuczich 141, 7.
honitva patria, honytwy zwlaſty 95, 7 patriae gentium afferte Domino gloriam; ŽGloss. honytwi, ŽPod. honytwy zwlaſty.
hořějní superior, jenž kryješ horám horzieynye jich superiora 103, 3; horzieynie ŽGloss. tamt., horzeynye ŽPod. tamt.
horný, horne základy montium Deut. 22.
hospoda dominus, ustavil jeho hoſpotu (sic) domu svého 104, 21.
hospodin dominus 1, 6 a j.
hospodinóv domini, mluvenie hoſpodynowo 11, 7; strach hoſpodynow timor Domini; oči hoſpodynowye 33, 16; slovem hoſpowem (t. j. *hospodinovem*) nebesa utvrzena jsú 32, 6; — *hospodinový* dominorum, hospodinu hoſpodinowemu 135, 3.
host, Jakub hoſtem byl v zemi accola 104, 23.
hrad, pl. *hradi* castra 77, 28; 105, 16.
hrad grando 148, 8.
hřbet v. chřbet.
hrdlicě turtur, hirdlyczie 83, 4.
hrdlo collum, až do hirdla Hab. 13; guttur 5, 11.
hřébsti, *hřésti* sepelire, nebieše kto hrzeba 78, 3.
hřěšiti peccare, nerodte hrzieſſyti 4, 5; delinquere, zákon dá hrzieſſuczym 24, 8.
hřiech peccatum 9, 15 (36); delictum 18, 14; tribulatio 24, 22.
hrnčieřový figuli, sud hirnczierzowy 2, 9.
hrnec olla, hirnecz nadějě mé 59, 10.

hromada, w hromadu simul 30, 14; w hromadie simul 27, 3; in unum 132, 1.
hróza formido, hroza ſmirtedlna formido mortis 54, 5; učinil hrozy u moři terribilia 105, 22.
hrozn uva; hrozn přěhořký botri amarissimi Deut. 32.
hroznový uvae, krev hroznowu Deut. 14.
hrozný terribilis 46, 3; u miestě hroznem terroris Deut. 10.
hrtan guttur, hirtan 13, 3.
hubenstvie miseria 11, 6 a j.
hubený miser, dci hubena 136, 8; huben učiňen sem 37, 7.
húsěnicě eruca 77, 46.
húsli plur., cithara, vstaň žaltaři i huſly 56, 9; 107, 3; w huſlech 32, 2 a j. s huſlemy 80, 3; pověsichom huſle našě organa 136, 2.
húščě condensa; w huſſtiech ŽKap. 117, 27; v ŽWittb. za to chybně w hlaſſu.
huščenie condensa, zjěví huſczenye 28, 9.
hýbati movere, čsož sě hibe Puer. 79; nehybay mne 35, 12.
chlad umbra 16, 8.
chlebný, kirmy chlebnu escam panis 13, 4.
chlebový, kirmyu chlebovu escam panis 52, 5.
chod gressus 72, 2 a j.; iter 1, 6.
choditi gradi, na cěstě, júž budeš chodity 31, 8; incedere, smuten chozyu incedo 41, 10; chodie procedens 18, 6; chodiecz ambulans 100, 6; všickni chozuczy transeuntes 88, 42 glossa; ot wieczie chodiczie a negotio perambulante 90, 6; chod po ňem persequere eum 35, 15.
chovánie, z chowanye tvého de absconditis 16, 14.
chovatedlnicě promptuarium 143, 13 marg.
chovati servare 11, 8; observare 30, 7; conservare 36, 28: abscondere, chowaly mně osidla 34, 7.
chrámový templi, podobenstvie chramowe 143, 12.
chřbet tergum, za chrzbet post tergum Ezech. 17; dorsum, na chrzbetie 65, 11; položíš jě chrzebetem pones eos dorsum 20, 13; srv. w chrſebtie ŽKlem. 65, 11; krzebtowe jich ŽTom. 68, 24 atp.
chřiepě, modly.. chrziepi majú a nevzčenichajú nares 113, 6 (14).
chronúti fremere, proč sú chronuly sborové 2, 1 marg.
chrúsť bruchus 104, 34.
chtieti velle, který jest člověk, že chcze životu vult 33, 13; — nechcze 5, 5 m. *nechtě* non volens, taktéž ŽKlem. a ŽKap.
chudina pauperes, súditi bude chudynu ludſku ŽPod. 71, 4; v ŽWittb. za to omylem chudemu ludſku.
chutný suavis 85, 5 marg.
chvála laus 21, 4; laudatio 32, 1; carmen 39, 4; hymnus, tobě slušie chwala 64, 2; psalmus, chwalu řku 17, 50; 26, 7; chwaly našě psalmos Ezech. 20.
chválenie laudatio 144, 21; k chwalenu tebe ad confitendum te 118, 62.
chválený laudabilis, chwalene jmě 112, 3.

chváliti laudare 9, 3 (24); magnificare Magnif. 46.
chvátati festinare Deut. 35.
chvátiti rapere 49, 22.
chybiti, chibil si sě stezek declinasti 43, 19.
chýšě domicilium, jako sýc w chyſſiech in domicilio 101, 7.
i. Za *i, í* psáno v ŽWittb. ie, ye, e v těchto případech: pietie potum 79, 6; hledie respicit 103, 32; ſtworziel 138, 5; w zyezye in siti 68, 22; u polech in campis 131, 6; w lozech in cubilibus 149, 5. — Častěji psáno jest za ně yu, u: yuz mluvie lež qui loquuntur 5, 7; yuz vstávají na mě, 17, 49; yuz sě otchylijiu qui declinant 118, 21; ve všiej zemyu Isa. 5; w zemyu egipſkey 77, 51; w zemyu Kamově 105, 22; w zemyu in terra 77, 69; 142, 3; na zemyu in terra 118, 19; sľútostiv bude zemu propitius erit terrae Deut. 43; na poſtelyu méj 62, 7; k duſſyu méj 68, 19; v puſczyu in deserto 77, 52; u wlaſtyu blazniwey Deut. 21; w nadiegu in spe 77, 53; otczyu naši patres 105, 7; tuſicz pokolenyu 104, 8; ſnamenyu svých signorum 104, 27; prawedlenſtwyu tvých 118, 112; berani owczyu ovium 64, 14; duch svatý ot otcě i syna wychodyczu Athan. 226ᵃ; newzweſelyu sě nepřietel non gaudebit 40, 12; otpuſtyu mi remitte 38, 14; obkluczyumy praeoccupemus 94ᵇ 2 (není-li to místo *obkľúčjujmy*), ſlozyu jě depone eos 58, 12; vzrzyu videas 127, 6; tuſſicz Deut. 30 a j.; troyuczy Athan. 225ᵃ (2krát), 225ᵇ. Výklad toho v. v mé rozpravě Über die weichen a-, o- und u- Silben im Altböhmischen 52 sl. Z příkladův uvedených některé nejsou dosti jisty, ty totiž, kde neukazuje kontext český dosti jasně, jaké jsou formy; tak na př. w zemyu 77, 69 patří sem, je-li to Lokal, jak by podlé lat. in terra býti mělo, ale nepatří sem, je-li to Akkusativ a jestli se zde překladatel český od latiny tak odchýlil, jako 78, 12 w lono in sinu, 79, 6 w myeru in mensura.
i et 3, 6 a j., ale častěji je spojka *a*, kdežto v ŽGloss. vždy jen *i* se vyskytuje a nikdy *a*; v ŽPod. opět často bývá *a* tam, kde ŽWittb. má ještě *i*.
ie zouženo jest v *í* v ŽWittb. v těchto případech: bliznymu svému 14, 3; 14, 4; roh ſpaſeny meho, 17, 3; zpowidayu sě 29, 13; 41, 6; wzpowidayu 17, 50; 41, 12; potupímy wſtawayuczy na ny insurgentes 43, 6; neprzitelſkeho 54, 4; bude naději gmyti 63, 11; dušě zpowiedayuczi 73, 19; wchwali m. vzchválé 73, 21; w ſtynyu 87, 7; zabygich interficiebam 100, 7; hrziſſny 103, 35; přěde wſſym ľudem 115, 14 a 18; w dywych in mirabilibus 118, 27; ne trzy nestvořeni ale jeden Athan. 225ᵇ; wzprawy narrabunt 144, 5; dywky twé Magnif.

48; w zyzi in siti 61, 5; ſmych 79, 7; ſyru 10, 7. Kromě toho vyskýtá se *í* také v přechodníku přítomném sloves třídy III 2 a IV, ale tu nelze říci, vzniklo-li zoužením z *ie*, či přehláskou z *iu*, poněvadž v ŽWittb. tyto přechodníky mívají vedlé tvaru náležitého s *-ie*- také tvar analogický s *-iu*-; z obojích mohly vzniknouti příklady leticzieho 90, 6; chodiczieho, 90, 6; chodiczye 105, 7; duch wychodiczu Athan. 226a; newyerzycze 67, 9; bóh spasení czynyczy 67, 21; všém czynyczym 110, 10; czynyczich zlosť 140, 9; s czynyczymy 124, 5; 140, 4; všicci bidliczy Moys. 15; křivdu trpyczym 145, 7.

iherusalém v. jerusalém.

inhed statim 69, 4: mox 36, 20.

israhel, izrahel, na iſrahela 77, 21; na iſrahele 124, 5; w yzrahely 80, 5.

j několikráte schází v imperativech: zpiewate místo zpievajte cantate 95, 1; 46, 8; zpowiedate confitemini 29, 5; 135, 2 a 3; uffa speret 129, 6; uffate sperate 4, 6; rozumyete intelligite 93, 8; piete psallite 32, 3; 104; 2; neztraczyu 27, 3; nezatraczyu 25, 9; otwraczyu 101, 3; neotwraczyu 50, 13; ni sě vkroczyu 82, 2; nenaweſelyute sě 34, 19.

jabčěný, w yabczyenu strážju in pomorum custodiam 78, 1.

jádro medulla, s gadrem pšeničným Deut. 14; srov. iadry obilnými adipe frumenti 147, 14; yadirnoſtmi nakirmi tě adipe ŽTom. 62, 6.

jahoda, mořsku yahodu moros 77, 47 marg., ŽGloss. yahodu.

jalově iumentum, yalowata jich 77, 50; ŽTom. 49, 10.

jalovstvie sterilitas, yalowſtwye 34, 12; yadlowſtwie (sic) ŽBrn. tamt.

jalový sterilis, doňudž yalowa neurodila Ann. 5; 112, 9.

jam,-ž quo, yamz pokážju quo ostendam 49, 23.

jáz, já ego, yaz zabiu a yaz živa učini Deut. 39; yaz sem spal 3, 6; yaz dnes urodil sem tě 2, 7; chudý sem ya 24, 16; ya jsem potuirdil 74, 7; již mútie mye 3, 2; vědúcích mne scientium me 86, 4; již jaty vedly ny nos 136, 3; hájie nem prohibemur Athan. 226a.

jazyčný linguosus, muž iaziczny 139, 12.

jěd venenum; gied aspidový 13, 3; 139, 4; Deut. 33.

jeden unus; wgedno in unum 2, 2; in idipsum 33, 4; *jedno* za lat. nisi, gedno že hospodin bieše mezi námi nisi quia erat 123, 2; *jedno že* nisi quod, nisi quia 118, 92; 93, 17; *jednú* semel 61, 12; *po jednú* simul 97, 8.

jědenie, k giedenyu ad manducandom 77, 24.

jedinký unicus 24, 16.

jednomyslé consensus, w gednomyſly 54, 15.

jednomyslný unanimis 54, 14.

jednorožcový unicornium, syn gednorozczowy filius unicornium 28, 6; 21, 22.

jednorožec unicornis 77, 69.

jednost unitas, abychom troyuczy w gednofty čstili Athan. 225ª.
jednostajný, myslili gednoftaynie unanimiter 82, 6.
jědovatý, zirno giedowate uva fellis Deut. 32.
jědovec veneficus, hlasu giedowczie 57, 6.
jej euge, interj., již mně řiekajú gey! gey! 39, 16.
jejie v. on.
jelikož quantum, yelikoz dalek vzchod ot západa 102, 12.
jen, *-že*, *-ž*, qui; hospodin, gen nedal nás v jětie 123, 6; krále mého, gen jest v svatém 67, 25; všieci, gy ufají ve ň 33, 23; genz bydlí 2, 4; ovcě, giez zahynula quae periit 118, 176; v dól, genz (Akk.) učinil 7, 16; horu, giez dobyla pravicě 77, 54; dne w nemz vykúpil jě t. j. v němž 77, 42; hora w niez si bydlil 73, 2; cedry gioz vsadil quos 103, 16; vlasti, giez tebe neznaly quae 78, 6; vlasti, giez si učinil quas 85, 9; sľuby giez... quos 65, 14; královstvie, giez jmene tvého nevzývaly quae 78, 6; gichze nenie pamět 87, 6; gichze nećstili Deut. 17; z gichze obětí Deut. 38; gymze sem přísahal 94b 11; genz mútie mne qui, absolutivum m. *již* 12, 6; všěch, gefto dělají nepravdu qui, absolutivum m. *již* 5, 7; — ipse, demonstr.; nepřátely jeho zobláču hanbú, ale na nemz vzektve svatost má super ipsum autem efflorebit sanctificatio 131, 18.
jerusalém, w ierufalemy 101, 22; w ieruzalemy 67, 30; yheruzalem, giez ustaven jako město 121, 3, fem. podlé lat.
jes- esse, v. býti.
jěskyně spelunca, lev w giefky (nedopsáno) 9, 9(30).
jěsli praesepe, w giefliech in praesepibus Hab. 17.
jěstojska esca, geftoyfky biechu v ústech jich escae 77, 30 glossa; gieftoyfky ŽGloss. tamt.
jestvie, *věstvie* substantia, z gieftwie otcova urozen Athan. 226b; z wieftwie mateřina urozen tamt.
jestvo substantia, pohaňením gieftwa confusione substantiae Athan. 227ª.
ješče adhuc 36, 10.
jěščer draco 103, 26; 148, 7.
ješto v. jenž.
jěšut vanitas, vanum; člověk giefſuty podoben 143, 4; všěcka yeffut 38, 6; w gieffutiech Deut. 21.
jěšutenstvie vanitas, neuzřie gieffyutenstwie 118, 37.
jěšutný vanus, geffutny syni člověčí 61, 10.
jětie captivitas, gietie 125, 1; captio, nedal nás w gietie 123, 6.
jězdec eques, s vozy a giezdczy Moys. 19.
jezero lacus, w yezero 87, 5; w ziezero (sic) 27, 1; giezera vodná stagna aquarum 106, 35.
ježúš, w iezuffy in Jesu Hab. 18.
jho iugum, yhoy jich 2, 3.
jiesti manducare, budu giefti 49, 13; již giefte chleb t. j. *jieste* 126, 2; jenž giedieffe edebat 40, 10; capiebat

žíboě 54, 15; geduczieho comedentis 105, 20.

jieti capere, giely dušjú mú 58, 4; yaty vedli ny captivos 136, 3; yati budú všickni comprehenduntur 9, 2(23), nepravidelně m. *jěti*; proto yala jě pýcha tenuit 72, 6.

jiezva cicatrix, giezwy mé 37, 6.

jíl limus, w gilu 68, 3.

jínie pruina, w gynyu 77, 47.

jistý verus, gištie adv. 57, 2; *ten jistý* idem, ty ten gišti jsi 101, 28.

jíti ire, gducze ydiechu 125, 6; yda vadens 77, 39; gdu venio 39, 8; když gdieſſe mimo púščju cum pertransires 67, 8.

jmě nomen, ymye tvé 5, 12; ymene tvého 44, 18; gmenu tvému 17, 50; we ymenu tvém 62, 5; nazvali gmena svá 48, 12.

jmieti habere; vóřu bude gmyety 146, 10; neymagie non habens 37, 15; gmyechu naději habebant fiduciam Deut. 37.

judin Judae, města yudyna 68, 36; dcery iudiny 96, 8.

judóv Judae, pokolenie iudowo 77, 68.

junošicě adolescentulus, yunoſſyczie 67, 28; adolescentior 118, 9.

jutřní matutinus, ot strážě yutrznye 129, 6.

jutřně subst., matutinum; na yutrzny mysliti budu na tě in matutinis 62, 7; tresktánie mé v yutrzny in matutinis 72, 14; k gytrznyem ad matutinum ŽPas. 29, 6; vlásti jimi budu w gytrznye ŽPod. 48, 15; do giutrſnie ŽKlem. 29, 6; w giutrſniech mysliti budu o tobě tamtéž 62, 7.

jutro, k yutru ad matutinum 29, 6; až do gitra ad mane Ezech. 13; z yutra in matutino; ot yutra až do večera de mane Ezech. 12.

juž nunc, a yuz která jest čáka má 38, 8; yuz nechaj sluhy své Sim. 29; yuz vstanu nunc exsurgam 11, 6; — *kde juž* ubinam, kde yuz jsú Deut. 26.

k, ke, ku ad, in; k boyu 17, 40; k prolyty 13, 3; k hlaſſu 5, 3; přirovnán jest k ſkotu 48, 13; jako žádá jelen k ſtudnicziem 41, 2; — ke mnye 39, 2; ke wſſemu 118, 128; ke wſyem 98, 8; ke wſiey cěstě 35, 5; ke wzchodu 67, 34; — *ku* bývá ve staré češtině z pravidla jen před retnicemi (odchylky některé jsou mi známy teprve z konce stol. XIV), nejčastěji před p, v ŽWittb. jen před p a b: ku proſbie 16, 1; ku proſbam 33, 16; ku powieſty 48, 5; ku powieſtem 77, 2; ku pomoczi 69, 2; 70, 12; ku pomoczy 69, 2; 37, 23; 39, 14; ku podlazie 118, 25; ku poſluchanyu 102, 20; ku poyhra(wan)yu 103, 26; ku pokoyu 121, 6; ku plenu 16, 12; ku biezieny 18, 6; ku boyu 17, 35; ku bliznyemu 11, 3; ku brziehu 106, 30.

kak, kako quam, kako jest dobro i kak veselo 132, 1; quomodo, kako učiněni jsú 79, 19.

kališče lacus, kaliſcze otevřěl 7, 16.

kapánie stillicidium, w kapanyu 64, 11.
kapati stillare, krópě kapuczie 71, 6.
kassia cassia, myrra a kassia 44, 9.
káti sě, nebude sě katy non paenitebit eum 109, 4; kal sě paenituit eum 105, 45.
kázánie mandatum 118, 15; praeceptum 2, 6; testimonium 118, 99; plur. Gen. ot kazany tvých 118, 110, ale několikrát je tu tvar odchylný: ot kazanich tvých 118, 104; neopustil sem kazanich tvých 118, 87; na stezcě kazanych tvých 118, 35; neskrývaj kazanych tvých 118, 19; podobně podlé nalezenych tvých 80, 13; znamenich našich jsmy neviděli 73, 9; cěstu prawedlywenſtwich tvých 118, 27; prawedlenstwich tvých nezapomanul sem 118, 141; ot kazanich ŽGloss. 118, 110; ot miſlenich ſwich ŽKlem. 5, 11, a j.
kázati mandare, kaz moci tvéj 67, 29; praedicare, kazye kázánie jeho 2, 6; facere, jenž kaze sě jiej třiesti facit eam tremere 103, 32; přěstati kazyu cessare faciam Deut. 26; zhynúti mi kazala milost tvá tabescere me fecit 118, 139; — castigare, kazie kazal mě hospodin castigans castigavit me 117, 18; corripere, ani v hněvě tvém kaz mi 6, 2; erudire, člověk, jehož ty kazeſſ 93, 12 marg.
kázň disciplina, kazn 2, 12; ty jsi nenaviděl kazny 49, 17.
kazovati, jenž bydliti kazuge habitare facit 112, 9.
každý omnis 142, 2; unusquisque 11, 3; na kazde dni per singulos dies 7, 12; na kazdu noc per singulas noctes 6, 7.
kel mola, kly lvové zlámá hospodin 57, 7.
kléčěti claudicare, synové ostarali sút a kleczиely 17, 46.
kléti praes. *klnu*, maledicere, ústy blaháchu a ſirdczem klnyechu 61, 5; klel si žezlu jeho Hab. 14; klety maledicti 118, 21.
kletva maledictio 9, 7 (28); 108, 18.
kmeť senex, kmetie jeho 104, 22.
kněžie sacerdotes, knyezie jich letala 77, 64; w knyezy jeho 98, 6.
kněžstvo principatus, kniezſtwo 138, 17.
kniežě princeps, ustavil jeho kniezietem 104, 21; 25, 7.
kniežěcí principum, rady knyezieczie 32, 10.
knihy liber 39, 8; 68, 29; 138, 16.
kobylka locusta 77, 46; 104, 34.
kochati delectare, kochaly tě 44, 9; kochay sě 36, 4; kochal sem sě 118, 14; kochany jsmy 89, 14.
-koli -cunque, w kterýž koly den 101, 3; vlasti, jěž si koly učinil 85, 9; což koly věk učiní 1, 3.
kolik, *koliko* quantum 70, 20; quot 118, 84.
komňata, jako ženich chodě z komnati své de thalamo 18, 6.

konec finis 9, 7; do konczow pekelných ad inferni novissima Deut. 22.
koňový equi, v síle konowey 146, 10.
kopanicě puteus, kopaniczie 68, 16.
kopie hasta, Hab. 11.
kór chorus, w korzie 149, 3.
koronovati, korunovati coronare, koronowal si jeho 8, 6; jenž korunuge tebe 102, 4.
kostel ecclesia, w koſtele swatých 149, 1.
kovati fabricare, na chřbetě mém kowaly 128, 3.
kozlový hircorum, krev kozlowu 49, 14.
kóžě pelles, kozie Hab. 7.
kožník uter, postavil vody jako w kozniku 77, 13; srovn. *úsník*.
kraj finis, kragi zemščí 94ª 4; ot krayow zemských ab extremo terrae 134, 7.
krajina finis, kraginy zemské 21, 28; kragyny zemské termini terrae 97, 3.
králík aspis 57, 5.
králíkový aspidum, jěd kralykowy 139, 4; Deut. 33.
królóv regis, synu králowu 71, 2; *králový* regum, dcery kralowe 44, 10.
královna regina 44, 11.
krása pulchritudo 44, 5; decor 20, 6; kraſy pustenské speciosa 64, 13.
krásnosť pulchritudo 49, 11.
krátký brevis 104, 12; buďte dnové jeho kratczy pauci 108, 8.
krev sanguis, cruor; pomsta krewe 78, 10; nehledajě krywe jich 9, 13; k prolití kyrwe 13, 3; ze kirwe zbitých Deut. 42; w kirwy méj 29, 10; w kirwiech 105, 38.
křídlo ala, (orel) rozloží krzidle svoji Deut. 11.
křiesiti suscitare Hab. 9; vivificare Ann. 6.
křistal, křišťál crystallum 146, 17.
křivda iniquitas 58, 3; mluvili jsú krziwdu falsa 57, 4.
křivý iniustus 36, 28; falsus 39, 5; impius 25, 9.
krmě esca, aby prosili kirmye 77, 18; cibus, kirmyu chlebovú 52, 5; kirmie poslal jim cibaria 77, 25.
krópě gutta 44, 9; stilla Deut. 2; kropie kapúcie stillicidia stillantia.
krúpa pl. *krúpy*, grando 17, 30; 77, 47 a 48.
krvavník, mužie kirwawnyczy viri sanguinum 54, 24.
který quis, qui; adjektivně: kteri múdrý quis sapiens 106, 43; kteri jest člověk 24, 12; ktera jest čáka má quae 38, 18; rozpoměň, ktera má podstava 88, 48; — zřídka relativum (*kterýž*): muž, kteryz ufá veň 33, 9; v den, kterehoz vzvolámy tebe 19, 20. Význam relativní je při tomto slově pozdější a vyvinul se ze staršího adjektivního; srov. lat. qualis a z něho vzniklá relativa ital. il quale, franc. quel.
kuroptva coturnix 104, 40.
kvasiti epulari 67, 4; 41, 5.
kvasnicě faex 74, 9.
kvíliti (jindy též stč. *kvieliti*) lugere, quiluczy lugens 34, 14.

l. Za pozdější samohláskové *l* bývá psáno v ŽWittb. někdy l: všětky wlny 87, 8; někdy ly: naplyn obličěj jich hanbú imple 82, 17; (ot) tkadlyczie a texente Ezech. 12; a obyčejně il, yl: pilna jest země plena 47, 11; prziemylknu conticescent Ann. 9; povšimnutí zásluhují příklady bez l: prziemikni taceas 27, 1; prziemykl (sem) silui 38, 3; prziemykly siluerunt 106, 29; zmykly jsú dásně mé raucae factae sunt 68, 4.
ladnost decor, ladnosty oblečen 92, 1.
lahvicě uter, lahwyczie 118, 83.
lámati confringere, lamagyu sě kosti mé 41, 11.
lánie increpatio, ot lanye tvého 17, 16; vituperatio 80, 14.
láti, laju increpare 67, 31; ne lay mi ne arguas me 15, 17; layuczy maledicentes 36, 22.
lazuka reptile, všěcky lazuky 68, 35.
ledvie renes, ledwie mé změněny jsú 72, 21; žzi ledwie mé 25, 2; lumbi 37, 8.
leptati devorare, jenž lepcze chudého devorat Hab. 14.
lesný zvieřata lesna silvae 103, 20; dřievie lesne silvarum 95, 12.
leský silvae, u polích lesskich 131, 6.
lestný dolosus 13, 3.
letěti volare, letiel 17, 11; cadere, lety cadet 9, 10 (31), futur.; vy zemřete a.. letite cadetis 81, 7; letie všicni cadent 21, 30; když lety cum ceciderit; abych letal t. j. letal ut caderem 117, 13; kněžie letala 77, 64; tu sú letiely všicci 35, 13; všěcky již letie qui corruunt 144, 14.
letorast palmes, rozložila letorasti své 79, 12.
lev leo; potlačíš lewa i zemka 90, 13.
lež mendacium; z nenáviděnie a lzy 58, 13; hledáte lzie 4, 3.
li, to ly navracuješ haeccine reddis Deut. 6; aby uzřěl, jest ly rozumný si est intellegens 52, 3; srov. *či-li.*
lice maxilla, lyczy jich stiehni 31, 9.
lichva usura 14, 5 a j.
liščí vulpium, ciesti lisczie 62, 11.
lodí navis, lodie budú míjěti 103, 26; w lodech 106, 23.
loket bracchium, lokte tvého 78, 11; w lokty in bracchio 76, 16 a w loktu 135, 12; lokty má 17, 35.
los onager, losowe 103, 11.
lovcový venantium, z osidla lowczoweho 90, 3.
lože lectus 6, 7; cubile 4, 5; w lozech in cubilibus 149, 5; uterus, z lozie mateře 138, 13.
lstivý fallax, 32, 17; dolosus 5, 7.
lúbiti, offěry nelubiss holocaustis non delectaberis, 50, 18.
lúbo utinam, lubo smyslesly utinam saperent Deut. 29; lubo by sě vzvedly cěsty mé 118, 5.
lúbost, w lubost sirdczyu in affectum 72, 7; srv. lijbost Štít. řeči 1b.

lučiščě arcus, luczifcze. 36, 15 a j.
lučiščný, běžěli ot obličějě luczifczneho a facie arcus 95, 6.
ľud populus; w ludech 43, 15; w lydu 34, 8.
ľudskosbor gens 2, 8 marg.
ľudský hominis, firdcze ludfke 103, 15; hominum, synové ludfczy 4, 3; gentis, vščcky čeledi ludfke 21 28; plebis, jáz jsem otwirzek ludfky abiectio plebis 21, 7; populi, z protivenstvie ludfkeho 17, 44; populorum, kniežata ludfka 46, 10; sbor ludfky 7, 8; mezě ludfke Deut. 8.
lúpež masc., spolia, lupez mnohý 118, 162.
ľútost miseratio, rozpoměň lutofty tvé 24, 6; benignitas, miloval jsi zlob nad lutoft 51, 5; lytoft 84, 13.
ľútostivý propitius, ty lutoftiw byl s' jim 98, 8; 77, 38.
ľútostný benignus, lutoftne mylofirdie 68, 17.
lvóv, lvový leonis, z úst lwowych 21, 22; leonum, ščeně lwowe 16, 12; ščeňata lwowy 103, 21; z prostřed ščencóv lwowich 56, 5; kly lwowe zlámá 57, 7.
lýtko v. 146, 10.
malitký, adv. když biechu malitko paucissimi 104, 12.
malost paucitas, malosty dnow mých 101, 24.
malíčký parvulus, zetře maluczke tvé 136,9; 16, 14; 18, 8; 118 130; 63, 8; pusillus, zvěř maluczky 103, 25; modicus, ot hory maluczke 41, 7; malucko modicum 36, 16.
malý, adv. ješče malo adhuc pusillum 36, 10; bez mala pene 72, 2; paulo minus 118, 87; bez male paulo minus 93, 7; pomenšil si jeho malem méňe ot andělóv paulo minus 8, 6.
manna manna, děil jim mannu k jědeniu 77, 24.
mátě v. máti.
mateřin matris, z wieftwie materzina narozen ex substantia matris Athan. 226ª.
máti, mátě mater; maty má 26, 10; matie má 50, 7; z ložě materze mé 138, 13; nad materzyu svú 130, 2.
mdléti deficere, oči moji mdlele 118, 123.
meč gladius, framea; ot meczie zlostného 143, 10; u meczyu 77, 62.
mečový gladii, poddadie jě v ručě meczowey 62, 11.
medký suavis, neboti medky jest 99, 5.
medový, pivník medowy lebes 107, 10; překladateł rozuměl nádobu na pití medu
měch saccus, předřěl si miech môj 29, 12.
mení minor, povýšil si jeho málem menie ot andělóv paulo minus 8, 6, t. j. méňe; menffe Athan. 226ª.
měrný v. mierný.
měsiec luna, z pravidla mesiec: mefiecz 8, 4; 71, 7; 88, 38; 103, 19; 120, 6; 135, 9; 148, 3; Hab. 11; Puer. 62; před mefieczem 71, 5.
mésti scopere, metiech duch mój 76, 7.
město civitas; u myeftye 30, 22; po myeftu 58, 7.
metla virga 2, 9.

mezě terminus; do mezie okola zemského 71, 8; mezyu si položil 103, 8; vše mezie zemské 73, 17.
mezh v. mezk.
mezi inter, mezy nepřátely 6, 8; mezi vlastmi 9, 12; — in, mezi námi 123, 2; mezy mocnými Moys. 11.
mezk mulus, nerodte býti jako kóň a mezk 31, 9.
miera mensura 79, 6.
mierný, w obwirwy myerney in funiculo distributionis 77, 54; toť si myerny postavil dni mé mensurabiles 38, 6.
miesiti miscere, pitie s pláčem myeſiech 101, 10.
miesto locus 25, 8; ot toho myeſta ex hoc nunc 120, 8.
mijěti, *mijěju* pertransire, mygie člověk 38, 7; lodie budú mygieti 103, 26.
milosrdenstvie miseratio 50, 3.
milosrdie misericordia, myloſyrdye 6, 5; miloſirdye 16, 7.
milosť gratia 44, 3; dilectio 108, 5; misericordia 32, 18; zelus 118, 139; Finees nalezl myloſt placavit 105, 30.
milostník dilectus 95, 7.
milovati diligere 10, 6; zelare, ani myluy činiecích nepravedlnosť 36, 1.
milý dilectus 28, 6; aby mylegy byl complacitior 76, 8.
mimo, přěšli smy mymo oheň per ignem 62, 12; když jdieše mymo púščju cum pertransires in deserto 67, 8.
minovati praeterire, již mynowachu 128, 8; transire, všickni mylugiczy (omylem m. minujicí) 88, 42.
minúti transire 17, 13; 36, 36; mynu u miesto stánku transibo 41, 5; pertransire, duch myne ot ňeho pertransibit; praeterire, dnové mynu 143, 4.
mír pax; na cěstě myra Zachar. 79; člověk myru mého 40, 9; v míru 28, 11.
mírný pacificus, adv. mirnye mluviechu 34, 20.
mládec iuvenis, mladczie jich snědl oheň 77, 63.
mladicě iuvencula 67, 26.
mladosť iuventus 42, 4; ot mladoſty a iuventute 70, 17; z mladoſty a iuventute 128, 1.
mladý iuvenis 148, 12; staří s mlazſſymy 148, 12; novellus, na teleti mladem 68, 32.
mlčěti tacere, silere; nemilczy ne sileas 27, 1; nemylcz 82, 2; 108, 2; neb sú mylcziely 106, 30.
mlha nebula 146, 16; caligo 17, 10; 96, 2.
mluva eloquium, ohňová mluva 118, 140.
mluvenie eloquium 17, 31.
mluviti loqui 14, 3; dicere, slavná mluwena ſut o tobě 86, 3.
mnieti existimare 72, 16; reputare 118, 119.
mnohý multus 21, 13; doňudž jalová neurodila mnohich plurimos Ann. 5; vzchoce mnoho volet nimis 111, 1; lúpež mnohy spolia magna 118, 162; — nejasné jest mnozy multiplex 67, 18, vóz boží desietmi tuſſyczi mnozy, currus decem millibus multiplex, der Wagen Gottes ist zehntauſendfach Thalh.; snad to má býti komparativ *množí*, stb. množij; srov. Troj. 137b: právo die, aby nález zuostal mnozſſych.

množstvie, -stvo (bylo též ve staré češtině) multitudo 146, 4; v mnozſtwyu 36, 11; we mnozſtwu 68, 14.
moc potestas 135, 9; potentia 144, 4; opasán moczu 64, 7; robur, opasali sě moczyu Ann. 4; vis 37, 13; virtus 21, 16; occursus, vstaň v mocz mú 58, 6, chybně; maiestas Ambr. 260ᵃ; potentatus, w moczych 89, 10.
mocný potens 51, 3; robustus Moys. 15; validus, búřě moczna 49, 3; fortis, vyproščije nestatečného z rukú mocznyeyſſich 34, 10; král moczny rex virtutum 67, 13.
modla simulacrum 113, 4(12).
modla oratio, poděmy u modlu venite adoremus 94ᵇ, 6; srv. slúžiti (bohu) postem, trudem, modlu slíčuú Kat. 62.
modliti sě orare 27, 2; adorare, již sě modle rytinám 96, 7; impt. modl sě jemu 36, 7; modlme sě 94ᵃ, 6; modlte sě 28, 2.
modlitva oratio 4, 2.
mój meus, rucě mogy 17, 35; oči mogy 12, 4; kosti mogye 31, 3.
mokrý aquosus 62, 3.
moře mare, morze 95, 11; ot morzie až do morzie 71, 8; vmorzu 135, 15; vmorzyu Moys. 4.
mořský maris; ryby morzſke 8, 9; hlúbost morzſku 64, 8; 67, 23; vody morzſke 32, 7 a j.; z pravidla -řský, psáno -rzſk-, ale na skončinách morſkych 138, 9.
mosazný aereus 17, 35; 106, 16.
mozkový medullatus 65, 15.
mrlina morticinum, položili myrtlyny (sic, ŽGloss. mirlini, ŽPod. mrlyny) sluh tvých kirmye ptákóm, posuerunt morticina servorum tuorum escas volatitibus 78, 2.
mrtviti mortificare, hospodin myrtwy i křiesí Ann. 6; 48, 22.
mrtvý mortuus, mezi mirtwymy 87, 6; *mrtvá země* salsugo 106, 34.
mrzkosť abominatio 87, 9; vmyrzkoſtech Deut. 46.
mrzkovati exsecrare, slova má myrzkowaly 55, 6.
mrzký abominabilis, myrzczy učiňeni sút 13, 1.
mrzutý abominabilis, myrzuty 52, 2.
mšicě cinifes, mſſyczie 104, 31.
mučiti affligere, když muczy mě nepřietel 41, 10.
múdrosť sapientia 18, 8; prudentia 104, 22.
múdrý sapiens 106, 43; prudens 118, 98.
múcha v. psí.
múřěnín Aethiops, murzienynowe 71, 9.
múřenský, múřínský, murzenſka země Aethiopia 67, 32; ľud murzinſky populus Aethiopum 86, 4.
mútiti tribulare, neboti sě muczu 68, 18; neboť sě muczy 30, 10; mutiechu jě nepřietelé 105, 42.
muž vir, muzye kirwawnyczy viri sanguinum 54, 24; s muzmy 25, 9.
mužský, adv. muzſky čiň viriliter 26, 14.
myrra myrrha 44, 9.
mysliti cogitare 2, 1; meditari 1, 2.

myšlenie cogitatio 5, 11; meditatio 118, 77.

mzda pretium 43, 13; 61, 5; merces 126, 3.

na super, vsědáš na koně Hab. 8; na opocě super petram 39, 3; jenž vzchodí na zástie super occasum 67, 5; adversus, již zlobivě mluvic na mě 34, 27; in, na cěstě 1, 1; na pokoju svém 35, 5.

na- ve složeninách za lat. in- a super-, viz doleji.

nabojovati impugnare 55, 2.

načieti, nacziely jsú 105, 28, chybně za lat. initiati sunt.

načřieti, haurire, naczrzete vody haurietis Isa. 3.

nad, *nade* super, (práva) žádnějšie nad zlato i slazšie nad med 18, 11; nade dni královy 60, 7; nade wſſyu zemyu 46, 3; nad ľudem 2, 9; — prae, (krásný) nad syny člověčími 44, 3.

nad- ve složeninách za lat. super-, v. doleji.

nádějě spes, nadiegie má 90, 9; u bozě jmám nadiegi, sperare 55, 11; fiducia, jmiechu nadiegu Deut. 37.

nadieti sě, sperare, zaslonitel všěch nadieyuczich sě 17, 31; nadyegiech sě Ezech. 13.

nadjíti supergredi, nepravedlnosti mé nadeſly jsú hlavu mú 37, 5.

ňadra sinus, středě nader 73, 11.

nadúfati supersperare 118, 74.

nadvihnúti superexaltare, nadwyhniete jeho Puer. 55.

nadvzdvihnúti, *nadzdvihnúti* superexaltare, nadwzdwihny jeho Puer. 83; superextollere, nadzdwyzen plod jeho 71, 16.

náhlosť festinatio, s nahloſtyu 77, 33; impetus, rzieyczna nahloſt 45, 5.

náhlý vehemens 47, 8; Moys. 10; adv. *náhle* vehementer 6, 11; 46, 10; 104, 24; velociter 44, 2; 142, 7; subito 63, 6.

nachýliti inclinare 30, 3.

nakloniti inclinare 44, 11; stěně naklonenie parieti inclinato 61, 4; curvare 37, 7; incurvare 56, 7.

nakřiviti incurvare, chřbet jich nakrzywy impt. 68, 24.

nakrmiti cibare, nakirmyſſ nás chleba 79, 6; satiare 106, 9; saturare 80, 17.

nakrmovati satiare 147, 14.

nalezenie adinventio 98, 8; podlé nalezenych (sic) svých 80, 13, srov. *kázánie*.

nalézti invenire 9, 15 (36) a j.; aor. sil. 1. sing. *nalez* inveni: nebyl, jenž by utěšil, i nenalez et non inveni 68, 21; srov. nalez Davida sluhu meho inveni ŽPod. 88, 21; nalez kroniku v Boleslavi Dalimil, Úvod 3.

naostřiti acuere, ač naoſtrzy meč mój Deut. 41; nebo jsú naoſtrzyly jazyk 63, 4.

napieti, *napnu* intendere, napal lučišče 57, 8; napiely lučišče 36, 14.

napisati scribere, napiſſano buď 101, 19.

naplniti implere, adimplere, replere; rozšiř ústa tvá i napilnyu jě 80, 11; tukem a tučnostiu napiln sě 62, 16; pravicě napilnena jest daróv 25, 10.

naplňovati replere, jenž napilnige žádosť tvú 102, 5.

napojiti potare, napogily mě octem 68, 22; inebriare, napogyu šípy mé kirwe Deut. 42; adaquare, prodřěl opoku i napogil jě 77, 15.
náprava testamentum 73, 20.
naprázdno supervacue 30, 7; 34, 7; 24, 4; podlé lat
naprzněnie corruptio, naprznenye 15, 10.
naprzniti corrumpere, naprizneny ſut 13, 1.
národ germen Deut. 22; generatio 44, 18; natio 72, 15; tribus 121, 4; Hab. 9.
národek germinans, všicci narodczy zemščí universa germinantia Puer. 76.
násěč ascia, sěkyrú i naſieczy 73, 6; sekyrú i naſeczy ŽPod. tamt.
násilé vis, naſile tirpyu Ezech. 14.
násiliti urgere, ani naſil na mě 68, 16.
náš noster; ſirdcze naſſe 32, 21; dušě naſſie 32, 20; boha naſſeho 17, 32; bohu naſſemu 39, 4; na chřbetě naſſem 65, 11; na hlavu naſſyu 65, 12; obwirw dědiny naſſye 104, 11; duši naſſiey 34, 25; v zemy naſſiey 84, 10; diela rukú naſſyu 89, 17; léta naſſie 89, 9; nepřátely naſſie 43, 6.
natáhnúti intendere, hřiešníci natiehly lučišče 10, 8.
naučiti docere, edocere, erudire; *naučiti sě* discere; súdóm tvým navcz mě 118, 108; stezek tvých navcz mě 24, 5.
navčievití v. navščievití.
naveseliti sě supergaudere 37, 17.
naveselovati sě supergaudere, ať sě nenawefelyugi 34, 24.
náviděti aemulari, neroď nawidieti jeho noli aemulari in eo, qui 36, 7; 36, 1.
navrátiti restituere 15, 5; 34, 17.
navščieviti visitare, že nawſcziewiſſ jeho 8, 5; nawſcziew vinicě této 79, 15; nawcziewil (sic) si země 64, 10.
nazvati vocare, nazwaly jména tvá 48, 12; invocare 13, 5.
nazývati invocare, nazywati budem jmě tvé 74, 2.
ne- ve složeninách záporných bývá v ŽWiib. psáno odděleně, na př. nicz ne nalezly jsú 75, 6; ne mluvil jsem 76, 5; ne zatrati 77, 38; ne yſu rozpomanuli 77, 42 a j.
ne non 1, 4; ne, podlé lat.: ne nyekdy rozhněvá sě hospodin ne quando irascatur 2, 12; ne aby nykdi (sic) witirhl duši mú ne quando rapiat 7, 3.
nebe caelum; přivolal nebe 49, 4; s nebie 52, 3; ot vysokého nebye 18, 7; k nebyu Deut. 40; na nebyu 118, 89; na nebi 10, 5; nebeſſa 18, 2; s nebes 13, 2; na nebeſſiech 2, 4; na nebeſſach 122, 1.
nebo aut 87, 11; enim 50, 8; quia, quoniam 3, 6; 8, 6; chybně také za quia m. *že*: poznal sem, nebo pravda súdové tvoji 118, 75; dobro mi, nebo s' mě pokořil 118, 71; — *nebo-ti, neboť* etenim, nebothy dědina má přěšlechetna jest 15, 6; quoniam, nebo ty mně mírně mluviechu 34, 20; neboti sě múcu

68, 18; nebot sě múci 30, 10; quia 93, 14.
nedostatečný inops, hubenstvie nedoſtatecznich 11, 6; egenus 69, 6; bohatí byli nedoſtateczny eguerunt 33, 11.
nedostatek inopia 87, 10; nedoſtatek mój imperfectum 138, 16.
nechati dimittere, již nechay sluhy své Sim. 29; bohatých nechal zhynúti dimisit inanes Magnif. 53.
nelíbost indignatio 77, 49; 84, 4.
nelútost impietas, nad nelutoſtmy našimi 64, 4; 5, 11.
nemáhati infirmari, nemahala jest moc má 30, 11.
neměřičný immensus Athan. 225ª.
nemilost impietas 31, 5; indignatio Hab. 8.
nemilostníkový impiorum, ot obliczíegie nemilostnikowich (sic) 16. 9.
nemilostivý impius 9, 2 (23); 17, 22.
nenáviděnie exsecratio 58, 13.
nenáviděti odisse 32, 22; persequi, nenawiduczy mne 118, 150, nenawidieci ŽGloss. tamt.
nenávist odium 108, 5; zelus 78, 5.
nenávistivý, řěčiu nenawiſtywu odii 108, 3.
nenávistník, odiens 88, 24; persequens 30, 16; 108, 31.
nenávistný, ot obličějě nenawiſtného a facie persequentis 43, 17.
neposkvrna innocentia, již chodie w nepoſquirnye 83, 13.
neposkvrňenie innocentia, w nepoſquirneny ſirdczie svého 77, 72.
nepřátelóv inimici, z ruky neprzatelovy 105, 10.
nepřátelský inimici, v rucě neprzatelſcziey 77, 61; srov. *nepřietelský*.
nepravda iniustitia 51, 4: iniquitas 5, 7.
nepravedlník iniquus 72, 3.
nepravedlnost iniquitas 7, 4; neprawedlnoſti 54, 4; ot neprawedlnoſti mé 17, 24.
neprávo iniustitia 93, 4; iniquitas 25, 10; nequitia 72, 8.
nepravý iniustus 100, 3; iniquus 34, 11: nequam 63, 16.
nepřěstanúcí incessabilis Ambros. 260ª.
nepřietel inimicus; neprzietel 7, 6; aby zkazil neprzietele 8, 3; neprzietele moji 16, 9; neprzatel mých 9, 14; neprzatelom mým 53, 7; neprzately našě 107, 14; po neprzietelech našich 43, 11; mezi neprzately mými 6, 8; atd., velmi často a pravidelně; odchylky tyto dvě: neprzietele mé inimicos 17, 38; bych byl neprzietel ponížil 80, 15.
nepřietelský inimici, ot strachu neprzietelſkeho 63, 2; srov. *nepřátelský*.
nerodíti nolle, nerod náviděti noli aemulari 36, 1; nerodte hřěšiti 4, 5; offěřě nerodil jsi noluisti 39, 7; renuere, nerodyla sě utěšiti dušě má 76, 3.
nesbožie infelicitas, neſbozie 13, 3.
nesmyslný insipiens 13, 1.
nestuluvný (?) v. neumětedlný.
nesytý insatiabilis 100, 5.
neumětedlný barbarus, z lidu neumyetedlneho ŽPod. 113,

1; v ŽWittb. a taktéž v ŽGloss. čte se na tomto místě neſtuluwneho, snad nějakým přepsáním m. *neumětelného.*
netrpedlny intolerabilis 123, 5.
nevěra iniustitia 7, 15.
nevidky, w newidky buďte přěneseni synové jeho nutantes transferantur filii 108, 10.
nevina innocentia 40, 13.
nezkalený immaculatus 100, 2.
ni nec 36, 3; non 68, 16.
ničso, ničse, nic nihil; nyczſſe 14, 4; 58, 9; 55, 8; nyczſe 59, 14; nycz 38, 6.
nidokudž usquequaque 118, 8.
nikto nemo; nykde (sic) 138, 16; ot nikoheho a nullo Athan. 226[a].
nížina inferiora 62, 10; 138, 15; hospodin na nyzyny hledí humilia respicit 137, 6.
noční noctis 135, 9.
nočný nocturnus, od strachu noczneho 90, 5.
noha pes; nohy mé 55, 13; v ŽWittb. nikdy dual.
nosič lator, zakona noſicz legislator 83, 8; ustavi hospodin prawa noſiczye legislatorem 9, 21.
novotný recens 80, 10; novellus 68, 32.
nový novus; *novo* neomenia, trubte w nowu trúbú 80, 4.
nrav mos, jedním nravem 67, 7.
nynie nunc 19, 7; ot toho nynie ex hoc nunc 113, 18(26); otsowad nynie ex hoc nunc 130, 3.
nzieti a *nzieti sě* tabescere; nzyech tabescebam 138, 21; dušě jich nzieſſe 106, 26; nzieti ŽKap. 118, 139; nzieti sě kázals ŽKap. 38, 12; na nepřátely nziech sě ŽKap. 138, 21.
o okolo; aby neobrazil o kámen nohy tvé 90, 12; smutek o blizu jest 21, 12; žaltář o desieti strun 32, 2.
obaky, obake, obak verumtamen 61, 5; 61, 6; 61, 10.
obdržěti obtinere, hřiešníci obdirziely bohatstvie 72, 12; hereditare, oni obdirzye zemu 36, 9.
oběť holocaustum 19, 4; victima Deut. 38; sacrificium 49, 14; oblatio 39, 7; votum 55, 12; psáno bez jotace 50, 21; 55, 12; 39, 7; *oběť obětovati* v. násl.
obětovati immolare 105, 37; sacrificare 115, 17; obietuy obiet immola sacrificium 49, 14; obietowal sem obiet volánie immolavi hostiam vociferationis 26, 7.
obezřieti conspicere 94[b], 4.
obchoditi circumire 26, 7.
obilný frumenti, ot plodu obilneho 4, 8 glossa.
obiznúti abundare, údolé obrznu (sic) žitem 64, 14; táž chyba písařská (r za i) vyskýtá se v ŽPod.: w obrzſtwy 77, 25, začež má ŽW. w obiſtwu, ŽKlem. w obizenſtwi, ŽKap. w uobyzſtwie; a kmen obrzny ŽPod. 127, 3, začež má zase ŽKap. obyzny.
obiženstvie abundantia, vzendú právo a obyzenſtwie míra 71, 7; srov. krmě poslal jim w obizenſtwi ŽKlem. 77, 25; obizenſtwie u věžiech tvých 121, 7; paměť obizenstwie ŽKlem. 144, 7; w uobizenſtwy svém ŽPas. 29, 7.

obižiti chybně za lat. abundare 77, 38.
obižník abundans, obicznyczny czi (sic) 72, 12; ŽKap. má tamtéž obyznyczy, pak ohyzdy obyznykom tamtéž 122, 4.
obižstvo abundantia, w obiſtwu 77, 25; srovn. obyzſtwo míra ŽKap. 71, 7; paměť obyzſtwa ŽKap. 144, 7; w uobyzſtwie ŽKap. 77, 25.
objieti complecti, obeymyete ji 47, 13.
obklíučiti circumdare, sbor ľudský obkluczy tě 7, 8; srov. *oklíučiti.*
oblakový, z slúpa oblakoweho nubis 98, 7.
oblapiti palpare, modly . . rucě majiu a neoblape ŽGloss. 113, 7(15); ŽWittb. má na témž místě chybné neotplatie.
obličěj vultus, facies; oblyczieg 10, 8; ot oblicziegie 95, 6; před oblicziegem 82, 4 atd.; — světlost oblicżigie (sic) tvého 4, 7; s oblicżigie země 1, 4; oblyczie (sic) tvého 20, 10; 30, 21; ot obliczie tvého 138, 7; s uobliczie ŽKap. 1, 4.
oblubný, dobrovolná úst mých oblubna učin voluntaria . . beneplacita fac 118, 108; ŽGloss. taktéž.
oblubovati concupiscere 61, 11; jako bratra . . tak oblyubowach sie complacebam 34, 14.
obludití decipere, nejsem obluzen 76, 3; frustrari, srovn. přisáhl hospodin Davidovi pravdu a neobludy jím ŽTruh. 131, 11.
obluzenie illusio 37, 8.
obmeškati impedire, vzvolencě obmeſka 77, 31.
obnažiti, obnazu meč méj svaginabo Moys. 9.
obořovati sě irruere 61, 4.
obostřovati exasperare 65, 7; srovn. *ostřiti.*
obr gigas, obir 18, 6; 32, 6.
obrániti tueri 19, 3; protegere Deut. 38; prohibere 33, 14.
obraz imago 72, 20; simulacrum 134, 15; 96, 7.
obraziti offendere, aby neobrazil o kámen nohy tvé 90, 12.
obrznúti atp. v. obiznúti . . .
obsiesti possidere, ani jsú obſiedly zemju 43, 4; 138, 13; Deut. 6.
obtéci (?) vexare; v. 105, 32.
obterčiti exacerbare, otbercily (sic) duch jeho 105, 33; ŽGloss. tamtéž obtercili, ŽPod. otrpczyly; terč- m. trpč-; srov. násl.
obtrpčěti exacerbare, svatého obtirpcziely 77, 41; je-li forma ta správně napsána, tedy jest to iterativum, *obtrpčěti, obtrpčěju* . .; srovn. násl. a *otrpčěti;* ŽPod. má zde obtrpczyly.
obtrpčiti exacerbare ŽPod. 77, 40 a 41; srov. předcházející *otrpč-.*
obuza calumnia, ot obuzy ľudské 118, 134.
obuzník calumniator 71, 4.
obuzovati calumniari 118, 121; neobluznyte (sic) mne m. neobuzujte 118, 122.
obvázati obligare 19, 9
obvetšěti inveterascere, obuetſyel sem 6, 8.
obvrv funiculus, obwyrw Deut. 9; 104, 11; w obwirwy

myernéy in funiculo distributionis 77, 54.

obykánie exercitatio 54, 3.

obykati exerceri 76, 4; 76, 7; 76, 13.

obživiti vivificare 118, 149; 142, 11; Ezech. 16.

očiščenie emundatio 88, 45.

oděnie amictus 103, 6; arma 34, 2; 45, 10; 56, 5; tegmen 35, 8.

odieti operire 108, 29; odyen světlostí amictus 103, 2.

offěra sacrificium, offieruyte offieru 4, 6; w offerzie 49, 5; holocaustum 50, 18; 50, 21.

offěrovati sacrificare 4, 6.

ohava abusio 30, 19.

oheň ignis 17, 9; hohen 57, 9; ohnem 11, 7 a j.

ohenný, plamen ohenny flamma ignis 28, 7.

ohlav camus, w ohlawy 31, 9.

ohňóv, -ový, uhlé ohnowo carbones ignis 17, 13; ot obličějě ohnowa a facie ignis 67, 3; ignitus, ohnowa mluwa 118, 14; 17, 14; 20, 10.

ohrada maceria 61, 4; 79, 13; 143, 14.

ohraditi munire 30, 22; miesto ohrazene locus refugii 70, 3.

oklúčiti circumdare, nepřietelé duši mú oklyczyly 16, 9; srov. *obklúčiti*.

oko oculus 6, 8; oczy jeho zřita 9, 9 (30); oczy jeho zřie 65, 7; w oczyu našiu 117, 23; oczy moji 12, 4.

okol orbis; okol země orbis terrarum 97, 7; okol zemský orbis terrae 95, 13; orbis terrarum 71, 8.

okolo, o kolo circum, in circuitu; okolo vodil jej circumduxit Deut. 10; okolo nemilostiví chodie in circuitu ambulant 11, 9; okolo stolu in circuitu mensae 127, 3; okolo jeho 96, 2; 75, 12; okolo ňeho 17, 12; okolo jie 124, 2.

okolostánie circumstantia 40, 3.

okovy, pl., vincula 2, 3; w okowach in eompedibus 104, 18; in manicis 149, 8.

okovati, okovaný vinctus 67, 7; compeditus 78, 11; 101, 21; 145, 7.

okrsl, okršl orbis; okryſl země 97, 9; okryſſl 49, 12; 95, 10; okirzl 88, 12; okirſl 89, 2; okirſſl 92, 1.

okrúhlost orbis 23, 1.

okrvaviti, mužie okirwaweni viri sanguinum 138, 19.

okusiti gustare 33, 9.

okvieliti, dievky jich nejsú okwieleny, chybně za lat. non sunt lamentatae 77, 63.

oliva oliva 51, 10.

olivný, otmladci olywny novellae olivarum 127, 3.

oltářový altaris, ot rohu oltarzoweho 117, 27.

omastiti impinguere 140, 5.

omdleti infirmari Ann. 5; Deut 36.

omluv (?), k omluwu omluvy ad excusandas excusationes 140, 4; k omluw ŽGloss. tamt.; ŽPod. k omluwenye (sic), ŽKap. k omluwany; slovo to pro svůj tvar nezdá se dosti jisté.

omluva excusatio 140, 4.

omluvný obloquens 43, 17.

omluvovati detrahere 108, 20 glossa.

omrzěti, omyrzala jest jej dědina jeho abominatus est hereditatem 105, 40.

omžiti (?), aby omzil obličej

ut exhilaret faciem 103, 15; ŽKlem. obgiefnyl.

on ipse, is, ille; jižto ufají we n 2, 13; pomníš na ni memor es ejus 8, 5, t. j. *na ni* (in eum) — srov. vyliu v obezřěniu jeho modlitvu mú a zámutek mój prfied ny zvěstuju ŽKlem. 141, 3; chci na ny (t. na Jakuba z Crumpsyna) lidmi dobrými dokázati, Brandl, Knihy Půh. 1, 175; mám na ny (t. na Přibíka z Litovle) dosti dobrých lidí, tamt. 1, 176 a j., častěji v těchto knihách; vylezeš na ni (t. na strom), v nářečí zlínském, Bartoš, Ze života lidu mor. 37; sednu si na ni (t. na koně) tamt.; staropolské na ny in eum, po ny, v. Kalina v Archivu für slav. Philol. 3, 31; tento Akk. *ni* jest za *ji*, jako Gen. *ňeho* za *jeho* atd., a také tvar *ji* = eum jest doložen: abych ji (Pitruna) k sobě pustil,.. já pustím ji (téhož),.. na teď ji (téhož) máte,... schovejtež ji (téhož),.. našel sem ji (téhož), v list. z r. 1485, Č. Mat. Mor. 1870, 46—47; staropolské oblekly gy (Krista) w pawloke, Kalina v Archivu für slav. Philol. 3, 30; — okolo neho stánek geho 17, 12; gemu 2, 11 k nemu 21, 25; po nem 33, 15; hospodin zamútí gye i slepce gie eos 20, 10; pro nye 104, 14; rozšiř ústa tvá a napilnyu gie 80, 11; také gie, již sě ostřie eos, qui 67, 7; aby otlúčili gie, již zkušeni jsú 67, 31; plod gich, siemě gich 20, 11, nikdy *jejich*; pýchy gich, již tebe nenáviděli 73, 23; podobni budú gym, již činie to... illis, qui 134, 18; proti gym, již ... adversus eos, qui 22, 5; 34, 3; — ty s' fwirchowal gyu eam 67, 10; okolo gye 124, 2; vrata gegie 73, 6; jenž káže sě gyey třiesti 103, 32; na nyey 36, 29; odchylka v ney 68, 37.

opásati accingere, radostiu sě skály opaffyu 64, 13.

opatřovati respicere 112, 6.

opět, opiet rozkwetlo tělo mé refloruit 27, 7.

opilý ebrius 106, 27.

opíti sě, opyw sě ot vína crapulatus 77, 65.

oplazilý, ohradě oplazile maceriae depulsae 61, 4.

opoka petra 103, 18 a j.

opětva velamentum, zasloňen budu w opietwu křídlú tvú 60, 5; ŽPod. tamt. oponv, ŽKap. w zakryti; *opětva*, *opętva tak utvořeno od pьn (odkudž i *opona*), jako *kletva*, klętva od klьn; tvar správnější byl by ovšem *opatva*, Dat. *opětvě*.

opovrhati, otpovědě opowyrhayuczym exprobrantibus 118, 42.

opravenie directio 44, 7; 118, 7; Zach. 79; correctio 96, 2.

opravidlo directio, ty s' upravil oprawidla 98, 4.

opraviti dirigere 5, 9; corrigere 17, 36.

opravovati regere 22, 1; 47, 15; dirigere 27, 9.

opřieci, meč svój oprzahl vibrabit (sic) 7, 13.

oprzniti profanare 88, 35 a 40.

opychlati delectare, opychles 64, 9.

osada plebs 13, 4; 13, 7; 52, 5; 52, 7; 84, 7; 84, 9; 88, 20; a. j.

osaditi collocare, aby oſadil jej s knieżaty 112, 8.

osadný plebis, v sboru oſadnem 106, 32.

osěnie, vzmnoži (impt.) oſſyenye jeho genimina 64, 11.

osidlo, *osídlo* laqueus 9, 6 a j.; pro délku slabiky druhé svědčí Štítného řeči: své oſijdlo nosíme 19b, k oſijdlu 19b, diabel oſijdla lécie 19b, nepřietel oſijdla lécie 26b, světa tohoto oſijdl plného 44a, kakt váznú lidé w oſijdla 119a; a Solfernus: s tím oſýdlem 88.

osobstvie Athan. 226a.

ostarati sě veterascere 48, 15; inveterascere 31, 3; senescere 36, 25; *ostaralá* vetera Ann. 3.

ostatek, pl. *ostatci* reliquiae 36, 38; 75, 11.

ostati manere 88, 37; permanere 5, 6; subsistere, v hubenství neoſtanu 139, 11; derelinquere, otec mój a máti má oſtaly sú mne 26, 10; 9, 11; desinere, oſtan hněvu a oſtan ſye rýdánie desine ab ira, derelinque furorem 36, 8.

ostávati derelinquere, neoſtaway mne 26, 9; 70, 9.

ostavek, pl. *ostavci* reliquiae 16, 14; 36, 37.

ostaviti derelinquere, neoſtawiſſ dušě mé u pekle 15, 10; 9, 14 (35); dimittere, oſtawyly sú oſtawky své dimiserunt reliquias 16, 14.

ostřieci custodire 120, 7; observare 36, 12.

ostřiehánie custodire 118, 5 a 9.

ostřiehati cuostodire, ostrziehati budu zákona tvého 118, 44; ty jsi kázal kázánie tvá oſtrziehaty 118, 4.

ostřiti acuere, oſtrzyly jazyky své 139, 4; již sě oſtrzie qui exasperant (sic) 67, 7.

ostrý acutus 51, 4; acerbus, ot slova oſtreho 90, 3.

osvěcovati illuminare, hospodin oſwieczyge slepé 145, 8.

osvěta illuminatio 26, 1.

osvietiti illuminare Zachar. 79; 66, 2; illucescere (intrans.) 76, 19; 117, 27.

ot, *ote* ab; ot wrat 9, 15; ot ſmyrty 77, 50; ote lwow 34, 17; ote wzchoda 49, 1; ote wſſiech 38, 9; ote mne 21, 12.

otázati, praes. *otiežu* interrogare, otiez větších tvých Deut. 7.

otdiel portio 141, 6; pars Deut. 9.

otdojiti ablactare 130, 2.

otehnúti amovere 65, 20; 118, 29.

otemněti obscurari 73, 20.

otevřieti aperire 21, 14 a j.

otezvati revocare, neotzowy mne 101, 25.

othrnúti amovere, othirni ote mne rány mé 38, 11.

otchoditi discedere 21, 12; 34, 22.

otchovati enutrire 30, 4; 54, 20.

otchyľovati sě declinare, již sě otchylygyu 118, 21.

otieti v. ottieti.

otiežiti sě gravari, otiezyla sě nade mnú ruka tvá 31, 4;

nepravédlnosti mé otiezyli jsú sě na mě 37, 5.
otišiti mitigare 84, 4.
otjieti, *otnieti* auferre 103, 29 a j.
otjímati auferre, otgymagie bojě 45, 10.
otjíti abire 38, 14; discedere 6, 9; recedere Ann. 3.
otkvísti, praes. *otektvu* efflorere, jako květ polský, tak otetkwe (sic) 102, 15.
otlúčiti excludere 67, 31; alienare 57, 4.
otměti obscurari, otmyegte oči jich 68, 24.
otmlad propago, rozložila letorasty své a otmladi své 79, 12.
otmladek, synové tvoji jako otmladczi olivní novellae olivarum 127, 3.
otnieti v. otjieti.
otnošovati auferre 9, 5(26).
otplatiti retribuere, otplaczyu jim 40, 11; solvere, tribuere 36, 21; reddere 7, 5.
otpovědánie contradictio 80, 8.
otpustiti dimittere 24, 18; remittere, otpuſtyu (impt.) mi 38, 14; otpuſczeny jsú nepravedlnosti 31, 1; parcere 18, 4; 77, 50.
otpuzovati repellere, neotpuſyuy mne 118, 10.
otrpčěti exacerbare, pokúšěli i otirpcziely jsú boha 77, 56; ŽPod. tamt. odtrpczely (sic); pro iterativní formu *otrpčěti*, praes. *-čěju* svědčí zde nejen koncovka v ŽWitt. i ŽPod., ale také sousední *pokúšěli*, pak tvary obdobné: *obtrpčěti* (viz nahoře), *smrčěti* (v. doleji), *potvrzěti* (nejeden tu komoň.. svú podkovú cěst potwirzal Alx H. 1ᵃ, potwrzal Alx V.), *krščěti* (sv. Jan krſczieſſe Mat. 36, sotva od *krstiti*); srov. násl. a *obtrpč-*.
otrpčiti exacerbare, otirpczyly mluvenie božie 106, 11, otrpczyli ŽPod. tamt.; neotirpczil řěčí svých 104, 28, neotrpczyl ŽPod. tamt.; kolikrát otirpczly (sic) jsú jeho 77, 40; nebo otrpczyly duch jeho ŽPod. 105, 33; srovn. předešlé.
otrútiti conturbare, smútil si zemju i otrutil jsi ji 59, 4.
otsovad ex hoc nunc 124, 2; otſowad nynye ex hoc nunc 112, 2; 130, 3; ot ſowad nine ŽGłoss. 130, 3.
otstúpiti, otſtupil boha dereliquit Deut. 15; neviděl sem pravedlného otſtupena derelictum 36, 25.
otstupovati discedere 79, 19; derelinquere 118, 8.
otsúditi damnare 36, 33.
ottieti amputare, otny rúhotu mú 118, 39; otetny ŽKlem. tamtéž.
ottrhovati detrahere, již ottirhugyu mně 108, 29; 70, 13; 100, 5; 37, 21; 108, 20.
otvléci differe 77, 21; Deut. 27.
otvoditi reducere Ann. 6.
otvořiti aperire 50, 17; 118, 131; rov otworzeny patens 13, 3; 5, 11.
otvrátiti avertere 9, 11(32); s otwraczenym otwraczen budeš cum perverso perverteris 17, 27.
otvrci proicere, otwirzmy jhoj jich 2, 3; reprobare 72, 15; despicere 21, 25.

otvrzovati obdurare 94[a] 8.
otvržek abiectio 21, 7.
ova ecce, nebo owa hřiešníci natiehli lučišče 10, 3; 50, 7; 5'', 8; 72, 27; Magnif. 48.
ováhati: ve smyslu tom vzal lat. differe tlumočník ŽPod. a přeložil distulisti Christum tuum 88, 39 owahal ſy pomazance tvého; totéž přeložení bylo bezpochyby v předloze ŽA, ze které pisatel ŽX opsal chybně omazal místo owahal; chybné omazal nalézá se v ŽWittb. i ŽGloss. a proto dlužno položiti je do společné předlohy obou ŽX.
ovčě ovis 118, 176; wowczie 94[b], 7; mléko ot owecz Deut. 14.
ovčí ovium, z stád owczich 77, 70; berani owczyu m. ovčí 64, 14.
ovodněti, potoci owodnyely inundaverunt 77, 20.
ovšem utique 57, 2; 57, 12; 54, 13.
ožéci urere, slunce ne ozze tebe 120, 6.
oživiti vivificare 70, 20.
pahrobek collis, hory a pahrobczi 148, 9.
pak vero, acz ly pak nebudú syti 58, 16; autem, nenie w ſmyrti, kto by pomněl na tě, a u pekle pak kto sě bude zpoviedati tobě 6, 6.
paměť memoria 9, 7; memoriale 134, 13.
pásati accingere, paſſy (impt.) sě mečem 44, 4.
pastevní pascuae, ovcě paſtewnye 99, 3.
pastevný pascuae, na miestě paſtewnem 22, 2.
pastýřový pastorum Ezech. 12.
panstvo dominatio, panſtwo tvé 144, 13.
paúk, pavúk aranea, pauk 89, 9; jako pawuka 38, 12.
pazděřie stipula 82, 14.
pazdero stipula Moys 7.
pazdneht ungula 68, 32.
péčě cura 54, 23.
peleš cubile, vpeleſſich svých 103, 22.
pelikán pelicanus 101, 7.
peřie pennae, perzie holubičie 67, 14; 54, 7; 17, 11.
pernatý pennatus, ptačstvo pernaté 77, 27; 148, 10.
pěti n. *pieti* cantare 32, 3; psallere, piete jemu psallite 32, 3; 104, 2.
picný crassus, volové jich piczny 143, 14.
piesenský psalmi, hlaſom (sic) pieſenſkym voce psalmi 97, 5.
piesň, pieseň canticum, pieſn 32, 3; pieſen 41, 9; cantio 136, 3; psalmus 60, 9; 65, 2.
piesnicě canticum 39, 4.
pihva ficus, pihwa ne vzektve Hab. 17; ficulnea 104, 33.
pisati scribere, piſano jest 39, 8; 68, 29; 138, 16; náhle piſſayuczieho 44, 2, ŽKap. rychle piſſagiczieho tamt.
písmo scriptura 86, 6; litteratura 70, 15.
píti praes. *piu* bibere 74, 9; již piechu víno 68, 13; Deut. 38; potare 49, 14.
pitie potus 101, 10; pietie 79, 6.
pivnicě, pywnyczie jich pilne promptuaria 143, 13.
pivník medový lebes 107, 10.
plakati flere, plorare; impt. placziem 94[b] 6.
plece, pleczma (sic) zasloní

tebe scapulis 90, 4; ŽGloss. tamt. plecoma, ŽPod. pleczoma, ŽKlem. plecima.

plen praeda 16, 12; spolia 67, 13; Moys. 9.

plodičstvie ubertas, pole naplňena budu' plodiczſtwi ŽKlem. 64, 12; — pochybný jest tvar týž 51, 10: jako oliva plodiczſtwie, sicut oliva fructifera, v ŽPod. tamt. oliva plodyczſtwie; srov. násl.

plodistvý fructifer, zemi plodiſtwu 106, 34; — srov. dřievie plodyſtwie (sic) ŽTruh. 148, 9 a předešlé.

ploditi multiplicare 106, 38; ústa tvá plodyla zlob os abundavit malitia 49, 19.

plúti fluere, vosk jenž plowe 57, 9.

po, přilnula dušě má po tobě post te 62, 9; po chlebě sě usadili pro panibus Ann. 5.

počekati exspectare 26, 14.

počísti reputare, poczſteno 105, 31 t. j. počteno.

počstiti honorificare, poczſtyſſ mě 49, 15; poczſczen jest Moys. 1, t. j. počščen; poczſczeny 36, 20; 138, 17; poczſſczeno jmě jich honorabile 71, 14.

pod, pode sub, pod tě 44. 6; pod mě 17, 48; pode rty 13, 3.

poddati subicere 46, 4; subdere 36, 7; tradere 62, 11; nepoday mne ne tradas 27, 3.

podiviti mirificare, podywy mylofirdie tvé 16, 7.

podjieti tollere, podyal jej z stád ovčích 77, 70; assumere, podyal jě i nosil Deut. 11; levare, podeymy rucě tvoji 73, 3.

podlé, adv. a praep. juxta, secundum, secus; podle jest den ztracenie Deut. 35; podle jest hoſpodin těch, již smutného jsú ſirdczie 33, 19; již podle mne biechu 37, 12; podle pravedlnosti mé a podle viny mé 7, 9; srov. po zisku dle Alx.

podnož scabellum 109, 1; 98, 5.

podobenstvie similitudo 57, 5.

podobný similis 48, 13; v čas podobný tempore opportuno 31, 6.

podolé vallis, convallis 83, 7; 103, 10.

podolek, vpodolcziech zlatých in fimbriis 44, 14.

podpěcenie supplantatio 40, 10.

podpětiti supplantare, předejdi jej i podpieti jeho 16, 13; ŽPod. tamt. podpyety jeho; podpiel (tak omylem m. podpětil) si vstávajúcie na mě pod mě 17, 40, ŽPod. tamt. podpyetyl; nepodpieczeny budú chodové jeho 36, 31, ŽPod. tamt. nebudú podpyeczeny.

podstava substantia 38, 6; 68, 3; subsistentia 88, 48 (Vulg. tutéž substantia).

podúti flare, podme duch jeho 146, 18; podul duch tvój Moys. 10.

podvoj cardo, podwogi zemščí Ann. 8.

pohaněnie confusio Athan. 227[a].

pohaniti confundere, abych nebyl pohanen 30, 2; pohaneny buďte 34, 4.

pohaňovati confundere 118, 116.

pohnúti movere 16, 5; commo-

vere 37, 17; ať budú nepohnuty immobiles Moys. 16; všicci sě pohnuly declinaverunt 52, 4.
pohorek collis 113, 4 a 6.
pohrúziti, pohřúziti demergere, ni mě pohrziz búřě 68, 16.
pohynutie interitus 9, 16.
pójčovati commodare, jenž sě słutuje i poyczye t. j. pójčije, 111, 5; pozyczige ŽPod. tamt.
pojhrávánie illusio 78, 4; 103, 26.
pojíti ire, venire, procedere; impt. podiemy 94b 6; podiem 94b 1; poydiete 45, 9; 65, 5; 65, 16; 82, 5; 94a 6; podte 33, 12.
pochopiti comprehendere 9, 16.
pochváliti, pochwalen hospodin benedictus 123, 6.
pochvátiti comprehendere, pochwatyly mě neprawedlnosti 39, 13.
pokázati ostendere 79, 4; 90, 16: *pokázati sě* apparere 17, 16.
poklesnúti sě labi, ať sě poklesne noha jich Deut. 35; srov. sklesna svoji rucě Kateř. 174.
pokoj pax 33, 15; cubile 35, 5.
pokon, na pokon in finem, vtirpenye chudých nezhyne na pokon 9, 19.
pokořovati humiliare, tak sě pokorzowach ŽBrn. 34, 14; v ŽWittb. je na témž místě pokorziewach.
pokrm refectio 22, 3.
pokusiti tentare 25, 2; examinare 17, 31; srov. 117, 22.
pokúšěti tentare 77, 18; examinare 16, 3.
pól, attrahováno: vpol tmye in medio umbrae 22, 4; srov. *pólnoc*.
pole campus, vpolech lesa 131, 6;
polétati volitare, (orel) poleczuczy rozloži křídle svoji Deut. 11.
pólnoc, vpol noczy media nocte 118, 62; ot polnoczy ab aquilone 106, 3.
položiti ponere 83, 4; velmi často ponere ve smyslu facere: polozil jsi jako lučišče mosazné lokti má 17, 35 a j.
polský agri, campi, agrorum; skot polſky 8, 8; zvieřata polſka 103, 11; dřěvo polſke 103, 16; ovoce polſke Deut. 13; květ polſky 102, 15; krásnosť polſka ŽTom. 49, 11.
polúbiti osculari 84, 11.
pomazanec Christus 17, 51 a j.
pomenšiti minuere 8, 6.
pomnieti memorem esse, co jest člověk, že pomnyſſ naň 8, 5; pomnyeti budu tebe memor ero 41, 7.
pomoci adiuvare, pomoz jim hospodin adiuvabit 36, 40; hospodin pomoze mi adiuvit 93, 17.
poně forsitan, schoval bych sě byl ponye 54, 13.
pop sacerdos 109, 4; 131, 9; 131, 16; Deut. 84.
popadnúti comprehendere 68, 25; apprehendere 47, 7; arripere Deut. 41.
popel cinis 101, 10; pulvis 7, 6; 103, 29.
popestiti delinquere 35, 2; abych nepopeſtil jazykem 38, 2.
popisati conscribere 149, 9.

poplz lapsus, zprostil si nohy mé ot popilzu 55, 13.
poplzenie lapsus, vysvobodil nohy mé ot popilzenye 114, 8.
poplzka lubricum, buď cěsta jich tma i popilzka 34, 6.
poplznúti, poplzený, zpodjímá všěcny popilzene erigit elisos 144, 14.
popravovati corrigere 118, 9.
popytati requirere 60, 8.
porúčěti commendare, porucziegi 30, 6.
posaditi plantare Moys. 15; ponere 131, 11; 106, 41.
poselkyni ancilla, oči poſelkynie 122, 2.
posielati mittere, poſielayucze sěmena svá 125, 6.
posíliti confortare 26, 14.
poskvrna macula, bez poſquirny 14, 2.
poskvrniti contaminare 54, 22; maculare 17, 24; mezi nepoſquirnenimy inter innocentes 72, 13; na stolici poſkwirneney in cathedra pestilentiae 1, 1.
poslati mittere, s Akk. 17, 15; s Gen. 77, 45.
poslaviti glorificare 90, 15.
posledek, udeřil nepřátely své vpoſledky in posteriora 77, 66.
poslední, pl. *poslednie* novissima Deut. 20; 138, 5; 72, 17.
posmieti sě irridere 2, 4.
postaviti ponere Ann. 8; collocare 22, 2; statuere 17, 34; constituere 17, 44; aedificare 88, 5.
postele stratum, všicku poſteliu mú 40, 4; 6, 7; na poſtelyu (sic) méj 62, 7.
postúpiti abire, jenž nepoſtupil po radě nemilostivých 1, 1.

postyděti sě revereri 3
posúditi iudicare 50, 6.
posvěcenie sanctificatio 7 sacrificium 105, 28.
posvěcovati illuminare, p czige oči 18, 9.
posvědčiti testificari 49,
posvietiti illuminare, p tmy mé 17, 29.
potčenie, nedaj vpotczeni tvé 120, 3 chybně za commotionem.
potlačiti supplantare 1 conculcare, potlaczyſ i zemka 90, 13.
potom postea 15, 4; jich (t. let) amplius 89, 10.
potřěba necessitas 30, 8; tunitas, pomocník vp bie in opportunitatibu
potřěbenstvie opportunita trziebenſtwych in opp tatibus 9, 1 (22).
potřěbný opportunus, v č trziebny tempore opp 144, 15.
potresktánie increpatio 1 redargutio 37, 15.
potresktati corripere, po czeſſ mě Ezech. 16.
potřiesti contremiscere 1
potupiti despicere 88, spernere 43, 6; conte 118, 141.
potvrditi confortare 9, 20 firmare 74, 4.
pověsť parabola, učiňen vpowieſt 68, 1; 77, 2.
povětřní aeris, na obl powietrznich 17, 12.
povojovati devincere, ty yowal ſmyrt Ambr. 2
povolati invocare, pow na tě 55, 10; když pow uslyšal mě bóh 4, 2.

povrci proicere, powirhſſe mě 16, 11.
povzdvihovati sě insurgere 3, 2 marg.
pozdravénie, pozdrawenye tvé salutare tuum 118, 41 a j.
pozdravitel, u pozdrawytely tvém in salutare tuum 118, 81.
pozvati vocare, pozwal hladu na zemi 104, 16.
požádánie concupiscentia 105, 14.
požehnati benedicore, s Gen. 27, 9; s Dat. 5, 13; s Akk. 108, 28.
požičitel faenerator, přěpytaj pozyczytel vešken statek jeho 108, 11.
požičovati commodare, slituje sě i pozyczyge 36, 26.
požřieti deglutire, země pozrziela Datana 105, 17; absorbere 57, 10.
pracný egenus, praczny a chudý sem já 108, 22; 34, 10; 40, 2; Ann. 8.
pranárod generatio 44, 18.
pravda aequitas 118, 40; iustitia 9, 5; 9, 9; 10, 8; 84, 12; veritas 11, 2; 14, 3; 25, 3; iudicium 35, 7.
pravedlenstvie iustificatio 118, 23; prawedlenſtwich (sic) tvých nezapomanul sem 118, 141; srov. *kázánie*.
pravedlivenstvie iustificatio, cěstu prawedlywenſtwich (sic) tvých 118, 27; srov. *kázánie*.
pravedlivý aequus 118, 172.
pravedlnosť aequitas 9, 9; 36, 7; 110, 8; iustitia 4, 6; 5, 9; 7, 9; 7, 18; iustificatio 118, 16; 118, 48; veritas 29, 10.
pravedlný iustus 36, 25.
pravidlnosť iustitia 74, 3.
praviti dicere 11, 6; narrare 86, 6; — parare, s praweneho přiebytka zezřěl 32, 14.
právo ius, prawo přísěžné Zachar. 73 za lat. ius iurandum; iustitia 14, 2 a j.; lex, 39, 9; 70, 4; ustaví hospodin prawa nosičě legislatorem 9, 21; iudicium 9, 5 (26); *meritum 7, 5.
pravý rectus 7, 11; iustus 2, 12; 5, 13; 10, 8.
prázdně, ľudé myslili sú prazdnye meditati sunt inania 2, 1; v ŽWittb. nepodobá se, že by tu bylo adv. místo předmětu, a také nebývá u i-kmenův pl. Akk. -ě; proto byl by to ja-kmen, proti i-kmenu *prázdň:* pátý nepřietel (čistoty) jest prazdn Štít. učení 45b.
prázdniti vacare, przazdniete (sic) a hlédajte 45, 11; prazdnte ŽKap. tamt.
prázdný liber, (člověk) prazdny 87, 6.
přě praep., przie sobú in conspectu suo 85, 14; ŽGloss. má zde przied ſobu, ŽPod. przied ſebu, a podlé toho mohlo by se zde mysliti na chybu písařskou; avšak nutno to není, jelikož *přě* m. *přěd*, stb. *prě*, vyskýtá se také jinde, zejména: voda prze ſamu komnětu přicházie, Tristram (rkp. Strahovský, Star. Sklád. 4, 145); jestliže by mistr s tovaryšem svým řečí se potekl, toho tovaryše žádný zjevně ani tajně přechovati smějj, dokudž by o to przie

mistry miesta neměl, a jakž je mistři rozdělé, na tom přestáno buď, Das Buch der Prager Malerzeche 21 a 85 (z r. 1474); pak v hojných složeninách, jejichžto člen první *přě-* má význam jako *přěd-*, lat. ante-, prae-, pro-, něm. vor-, voraus-, na př. přěchvátiti anticipare, přějíti praevenire, přěviděti praevidere, přěložiti proponere, přěmluva a j. v.; srv. Listy filol. 1879, 242.

přě- složeno bývá s adjektivem, někdy i se substantivem, pro stupňování významu na superlativ.

přěbyvatelný, przíebywatelna byla dušě má incola 119, 6.

přěčísti dinumerare, 21, 18; 138, 18.

přěčítati numerare, jenž prziecżita množstvie hvězd 146, 4.

přěčstitý, jmě przieczſtyto jeho nomen maiestatis 71, 19.

přěd, přěde ante, 5, 6; in conspectu, 9, 20; ante conspectum 53, 5.

přědchvátiti anticipare 78, 8; srov. *přěchvátiti*.

přědjíti praevenire 16, 13 a j.; aor. silný 1. sg.: prziedgid v čas zralý praeveni 118, 147; v ŽGloss. priedgid tamt.; praeoccupare, prziedeydiem obličěj jeho 94, 2; przíedeidiem ŽPod. tamt.

přědřieti conscindere, prziedrziel si měch mój 29, 12.

přědstúpiti, když przíedſtupil cum consisteret 38, 2.

přěchoditi perambulare, již przíechodie stezky 8, 9; pertransire, przíechodil z vlasti do vlasti 104, 13; praetergredi, všicci, již prziechodye 79, 13.

přěchvátiti anticipare; srovn. *přědchvátiti*.

přějíti praevenire 20, 4; transire 65, 12; pertransire 123, 5.

přěkážěti nocere 104, 14.

přěložiti proponere 53, 5.

přělstiti decipere 36, 14; fraudare, nejsú przielſczeny 77, 30.

přělščovati decipere, jenž přísahá i neprzielſtyge 14, 4.

přělúzenie illudere, ku przieluzenyu 103, 26 marg.

přěminúti praeterire 148, 6.

přěmlknúti conticescere, tacere, silere; psáno bez *l* a jen samohláskou průvodnou: przíemikni taceas 27, 1; przíemykl (jsem) silui 38, 3; przíemykly wilny jeho siluerunt 106, 29; sr. *zmlknúti*.

přěpásati praecingere 17, 40; 92, 1.

přěpasovati praecingere 108, 19.

přěpěti praecinere, przíepieyte hospodinu 146, 7.

přěpúščěti, střiebro przíepuſczano probatum 11, 7.

přěpytati scrutari 108, 11.

přěradosť, vprzieradoſty in iubilo 46, 6.

přěradovati sě iubilare 46, 2.

přěs per, przies den 120, 6; przieſ púšču 135, 16.

přěstěžiti sě transmigrare, prziestyez sě v horu 10, 2.

přěviděti praevidere, cěsty mé przíewidiel jsi 138, 4.

přěvysoký altissimus 82, 19; 96, 9; adv. *přěvysocě* 9, 3.

přidati addere 68, 27; adicere

60, 7; praestare, przidal si krásě méj moci 29, 8.
přidržěti sě adhaerere 72, 28; 118, 31.
přiebytek habitaculum Moys. 13; habitatio 131, 13; incolatus 119, 5.
přielaz transitus, przielaz 143, 14.
přietel amicus, przietele moji 37, 12.
přieval imber Deut. 2; 77, 44; Puer. 64.
přichoditi venire, neprzichod noha pyšnosti 35, 12; 77, 34.
přichodný advena 38, 13.
příchozí advena 93, 6; 145, 9.
přichýliti inclinare 48, 5; *p. sě* intendere, przichyly sě ku prosbě méj intende 16, 1.
přijětie susceptio 107, 9.
přijieti accipere 115, 13; percipere 16, 1; suscipere 17, 36; apprehendere, przygmy oděnie 34, 2; křiví przygmu potupu punientur 36, 28; tiší v dědinu przigmu zemi hereditabunt 36, 10; *p. sě* adhaerere, neprzygalo mně sě ſirdcze křivé 100, 3.
přijíti venire; bóh przide veniet 49, 3; prosichu i przygide kuroptva 104. 40; przid jemu osidlo veniat 34, 8; affluere, sbožie przide 61, 11.
přilnúti adhaerere 21, 16 a j.
přiložiti apponere 61, 11; adicere, čili, jenž spí, neprzilozy, aby vstal 40, 9; srov. 143, 12.
přimieniti, przymyenen jsem s schozujícími v jezero aestimatus 87, 5.
připodobnati assimilare 27, 1.
připravitel praeparans 64, 7.
přípusty insidiae, scdí vprzypuſtach 9, 8 (29).
přirovnati comparare 48, 13.
přísěžný, právo przyſiezne ius iurandum Zachar. 73.
přisieci iurare 88, 4 a j.
přisvietiti illucescere, przyſwietili blískotiny illúxerunt fulgura 96, 4; ŽPod. przyſwyetyly; ŽKap. priziſwietila blískánie; ŽGloss. przieſwietili.
přitáhnúti attrahere; aor. silný 1. sg.: ústa má otvořich i przytah duch attraxi spiritum 118, 131.
přitrhnúti attrahere, když przytirhne jeho 9, 9 (30).
přizřieti intendere 34, 23; 68, 19.
prně v. prvně.
pro propter 5, 9; prae, pro blesket 17, 13; pro zlob a malitia 106, 34.
prodlíti prolongare 119, 5; 128, 3.
prodřieti, dirumpere, ty si prodrziel studnicě 73, 15; interrumpere, prodrziel opoku 77, 15.
prohlédati providere 15, 8.
prochladiti refrigerare, ať sě prochlazyu 38, 14.
proměna mutatio 76, 11; immutatio 54, 20; varietas (buntes Zeuch, Thalh.) 44, 11 a 44, 15.
prorokový prophetarum Ambr. 260ª.
prosba deprecatio 16, 1; postulatio 118, 170, *prosby* preces 33, 16; petitiones 19, 17.
prosebný, proſeben buď deprecabilis esto 38, 13.
prositi deprecari, když proſſyu

63, 2; petere, aby proſſily kirmye 77, 18; postulare, za vzvyšju neproſil si 89, 7.
prospěch, jenž má proſpiech qui prosperatur 36, 7.
prospěšný prosper, adv. proſpieſnye pojdi prospere procede 44, 5; srov. proſpieſchny chod prosperum iter ŽTom. 67, 20.
prospěti prosperari 1, 3.
prosvěcovati illuminare, ty proſwieczigeſſ sviecen mój 17, 29.
prosvěta illuminatio 43, 4.
prosviecenie illuminatio 138, 11.
prosvietiti illuminare, proswieti oči moji 12, 4; proswitte (sic) sě illuminamini 33, 6; ŽPod. proſwyette sě tamt.; 138, 12.
protivenstvie contradictio 17, 44 a j.
protivu stb. *protivą* contra, adversus; a toti protywu mně mluviechu 118, 23; 108, 3; protywu duši méj 108, 20; položichu nenávisť protiwu milosti méj pro dilectione 108, 5; protywu mně ŽTruh. 139, 9.
provaz funis 15, 6; 118, 61; 139, 6.
provieti ventilare 43, 6.
prozřieti prospicere 101, 20; providere Deut. 29.
prs uber, ot pirſſy mateře 21, 10.
prst digitus, pirſty mé 143, 1.
prut virga 73, 2; *prut vinný* vitis 127, 3.
prvenec primogenitus, jáz pirwenczem položi jeho 88, 28.
prvně primogenitum, zabil vše pirwnye v zemi jich 104, 36; zabil vše pirwenye (sic) 77, 51 m. prvně; jenž pobil Egypta s pirnaty (sic) cum primogenitis 135, 10; s prwnaty ŽPod. tamt.
první, pirwnye všeho úsilé jich primitias 77, 51; 104, 36.
psí, *psie múcha* coenomyia, přišla pſie múcha 104, 31; 77, 45.
psóv, ot rukú pſowu canis 21, 21.
ptáčě pullus 83, 4; Ezech. 14; Deut. 11.
ptačstvo volatilia 77, 27.
pustenský deserti, ztučnějú krásy puſtenſke 64, 13.
pustiti mittere, na rúcho mé puſtyly jsú vraži 21, 19; dimittere 80, 13.
pustý desertus 74, 7; solitudinis, pelikánovi puſtemu 101, 7; solitarius, vrabec puſty 101, 8.
púščě desertum, jenž převedl ľud přěs puſczu 135, 16; mimo puſczyu 67, 8; solitudo 54, 8; eremus 77, 15.
púščěti mittere, napínajíce a puſczieyucze lučišče 77, 9.
pútník peregrinus 38, 13; 68, 9.
púzěti fugare, kako ti honieše jeden (Nom.) tuſſycz (Akk.) a dva puziezſta (sic) desět tuſiczow Deut. 30; ŽPod. tamt. puzieſſta, ŽGloss. pzieſta (sic); ŽKlem. dva puzala desět tyuſſiucz tamt.
pýchati superbire 9, 2(23); Deut. 27; delectari 76, 4.
pychlati delectare, pravedlní kvaste a pichlete sě delectentur 67, 4.
pyšník superbus 88, 11.
pyšnosť superbia 35, 12.

pytati scrutari 63, 7.
r. Za pozdější samohláskové *r* psáno v ŽWittb. re: pomsta krewe 78, 10; ry, ri: okryſſl 49, 12; okryſl 97, 9; krywe 9, 13; striczenye 51, 6; neprizneny 13, 1; witrichl 21, 10; newzhridiey 50, 19; nejčastěji yr, ir: ſmyrt 48, 15; kyrwe 13, 3; kirmye 54, 15; wytirhne 51, 7; obir 18, 6; bratir 48, 8; dobir 118, 72; zřídka r: vtwrzena confirmata 32, 6; naprznenye 15, 10; zvláštního povšimnutí hodno drzizieti tenere 136, 9 a vmrzylecz mortuus 30, 13.
ř psáno vždy rz; — za ně jest *r*: ale ſtworil 94[b], 6; rozproſtriech rucě 87, 10; remeslnyte 57, 3; rozrewnil 9, 4(25); naproti tomu przazdniete m. prázdněte 45, 11; ſtrzed ſavus 18, 11; trzeſktal 38, 12; trzeſkczy 6, 2 a kerzyz (sic) místo *kterýž* (t. den, ŽKlem. taméž kterzis, ŽPod. kterziz).
radosť laetitia 29, 6; gaudium 29, 12; exultatio 64, 13; iubilatio 88, 16.
rámě bracchium 9, 15(36); na ramenu svém in humeris Deut. 11.
rarohový horodii, rarohowy dóm 103, 17.
řéci dicere; rzku dico 44, 2; dicam 26, 7; 41, 10; 56, 8; 34, 10 a j.; impt. rzczy 34, 3; rcziete 65, 2; rczyete 95, 10; rziech 39, 8; nerziechu 128, 8; ač by zle rzekl si maledixisset 54, 13.
řěč sermo; w rzieczиech tvých 118, 42.
řějčný v. řiečný.
řemeslniti, remeslniti operari, nepravedlnosti remeſlnyte 57, 3.
ret, du. *rty* a pl. *rtové* labia; rty má otvoř 50, 17; we rtu svú 105, 33; rtowe lstiví 30, 19; na rtech tvých 44, 3; meč w rtiech jich 58, 8; jěd pode rty 18, 3.
řiečný fluminis, rzieyczna náhlosť 45, 5; rzyeczny prúd ŽPod. tamt.
řiediti ordinare 49, 5.
říhati eructare, rzychayucze (sic) 143, 13; rzyhayucie ŽGloss. tamt.
roba ancilla 85, 16; 115, 16.
rod generatio 21, 32; progenies 48, 12.
rodičný, bolesti jako rodiczne parturientis 47, 7.
rohový corneus, hlas trúby rohowe 97, 5.
rolský agri, krása rolska 49; 11.
rósti germinare 64, 11.
rovný similis 34, 10.
rozčísti dinumerare 89, 12.
rozděliti dividere 107, 8; partiari 107, 8; dimidiare 54, 24.
rozdrážňenie irritatio, w rozdrazneny 94[a], 9.
rozdrážniti irritare 105, 29 a 32.
rozdřieti, dirumpere, rozdrziel opoku 104, 41.
rozeskřvělý v. rozeskvřieti.
rozeskvřieti, praesens *-skvru*, *-skvřeš*, part. *-skvrlý* a *-skvřělý*, přesmyknutím *-skřvělý* (jako umrlý a umřěl), liquefacere, stb. *raskvrěti;* jako vosk rozſquirly cera liquescens 21, 15; rozeſkrzwela jest země liquefacta 74, 4;

ŽPod. rozeſſkrwyela sě tamt. Strany přesmyknutí *skvř-skřv* srovnej *ktvu* m. *kvtu*, *stvieti* sě m. *svtieti* sě, *vznieti* m. *zvnieti*, *dřvi* m. *dvři*; příčina jest fysiologická, souhlásku *v* mezi jinými nesnadno a dílem nemožno vysloviti, jazyk pomáhá si tedy přesmyknutím.
rozhněvánie indignatio 101, 11; aemulatio 77, 58.
rozhorčiti sě inflammari, rozhorczylo sě jest ſirdcze mé 72, 21; exardescere 88, 47.
rozhřěšenie, w rozhrzieſſenye hřiechóv in remissionem peccatorum Zachar. 77.
rozhřieti sě concalescere, rozhrzielo sě ſirdcze 38, 4.
rozkapati, nebesa rozkapala destillaverunt 67, 9.
rozkoš voluptas 35, 9; deliciae 138, 11; delectatio 15, 11; suavitas 144, 7.
rozkošný suavis 144, 9; 134, 3.
rozličný universus, zatrat rozliczne rty lstivé 11, 4; rozliczni skot 148, 10; adv. rozliczuye multipliciter 62, 2.
rozložiti extendere, rozlozyla letorasty své 79, 12; expandere, (orel) rozlozy křídle svoji Deut. 11; distinguere 65, 14.
rozlúčiti distinguere 105, 33.
rozmietati dissipare, bóh rozmyetal kosti jich 52, 6.
rozmoci sě roborari Ann. 9.
rozmysliti meditari 89, 9.
rózný, na rozno singillatim Athan. 225[b].
rozom- v. rozum-.
rozpomanúti, rozpomanu recogitabo Ezech. 15; rozpomyeneſſ recordaberis Hab. 2; rozpomanu i obrátie sě reminiscentur 21, 28; rozpomyen impt. memorare 88, 48; rozpomyen sě memor esto 136, 7; rozpomanuly yſut sě rememorati sunt 77, 35.
rozpomínati meminisse, nerozpomynay nepravedlností starých 78, 8.
rozprašovati dissipare, hospodin rozpraſſyge rody 32, 10.
rozpraviti narrare, rozprawyly mi básni 118, 85.
rozprostřieti extendere 59, 11; 84, 6; rozproſtriech rucě moji expandi 87, 10; rozproſtrziech 142, 6; v smutcě rozproſtrziel si mě dilatasti 4, 2.
rozpustiti liquefacere 147, 18.
rozraziti concutere 28, 8.
rozřevniti exacerbare, rozrewnil (sic) hospodina hřiešník 9, 4 (25).
rozsaditi plantare 77, 9 a 10.
rozsilniti sě confortari 17, 18; 68, 5; 138, 17.
rozskvrlý v. rozeskvřieti.
rozsúti dispergere; roſſuty jsú věčky kosti mé 21, 15.
rozšafenstvie prudentia, roſſaphenſtwie 48, 4; rozſſafenſtwye ŽPod. tamt.
rozšířěti dilatari, roztučněl i ztluštěl i rozſſyrziel Deut. 15.
roztajiti dissolvere, roztagil vlasti Hab. 6.
roztlustěti, roztluſtiel jest incrassatus est Deut. 15.
roztratiti disperdere 53, 7.
roztrhati diripere, roztirhaly jsú jeho 88, 42; dissipare, poslal šípy své a roztrihal jě 17, 15.

roztučněti impinguari, roztucznyel Deut. 15.
rozum, *rozom* intellectus 31, 8; v nichž nenie rozoma 31, 9.
rozuměti, *rozoměti* intellegere; jenž rozumye vše skutky 32, 15; ktož rozomye 18, 13; 5, 2; 48, 12; 49, 22.
rozumný, *rozomný* intellegens 52, 3; rozomný 13, 2.
rozžéci sě exardescere, když rozze sě hněv jeho 2, 13 t. j. *roz-žže.*
ruh scandalum, střězi mne ot ruhu 140, 9.
rúhánie opprobrium 56, 4; subsannatio 43, 14; improperium 73, 22.
rúhati sě exprobrare 78, 12; subsannare 34, 16; ruhaly dušju mú 34, 7, podlé lat.
rúhota opprobrium 30, 12 a j.; improperium 78, 12.
rúhotný exprobrans 43, 17.
ruhovánie subsannatio 34, 16.
řúti rugire, rzugiech ot stonánie ſirdczie mého 37, 9.
řváti rugire, jako lev rzewa 21, 4; ščeňata lwowy rzewucze 103, 21.
rydánie furor 2, 5 a j
rytina sculptile, již sě modlé rytynam 96, 7; 105, 19; 105, 36.
s, *se* cum, ſ zlatem 104, 37; ſ zwukem 9, 7; ſ ſtrachem 2, 11; ſ ſczitem 5, 13; de, ſ nebie 75, 9; ſ hori 3, 5; ſ zemye 33, 17; ſ cziesti 2, 12; ſ obliczigie a facie 1, 4; vynecháno před sykavkou: budu přebývati ſlunczem cum sole 71, 5; ſtrziebrem cum argento 104, 37; Swatym cum sancto 17, 26; ſtirczil moczné ſtoliczie de sede Magnif. 52; srov. *z.*
s' m. *si*, *jsi* v. býti.
sabirstvo nequitia, zhyne ſabirſtwo hřiešných 7, 10; ſabirſtwo u bydlech jich 54, 16. Šafařík ve Starožitnostech 272—274 mluví o Sabirech *(Σάβειροι)*, příbuzných s Hunny, a vykládá z jejich jména appellativa *sebrъ*, které kromě významu rusticus podlé Miklosiche (Lex. s. sebrъ) klade se také za opak proti počьtenъ; staročeské *sabirstvo* hlásí se sem i se stránkou svou hláskovou i významem.
sám ipse; v ŽWittb. nevyskytuje se žádná forma podlé sklonění zájmeného, — taktéž ne v ŽPod, ŽKlem., ŽKap.; vůbec pak v žaltářích stč. jest jediný tvar takový ve zlomku ŽTruh.: jmě jeho ſamoho 148, 12.
sazenie plantatio 143, 12.
sbierati colligere 128, 7; vindemiare 79, 13.
sbor congregatio 67, 31; synagoga, ſbor ľudſky obkľúčí tě 7, 8; ecclesia, w ſboru osadném in ecclesia plebis 106, 32; gens, proč sú chronuli ſborowe 2, 1 marg.; we ſboru in thesauris 32, 7.
sbožie possessio, ſbozie 2, 8; 77, 48; 104, 21; divitiae 48, 11; 61, 11; (člověk) ſbozie shromáždije thesaurizat 38, 7.
sbydliti, jenž činí ſbydlity inhabitare 67, 7; ŽPod. zbydlyty tamt.
sde hic, ſde jest bóh 47, 15; 72, 10.

sdržěti continere, pomni úkory, jiež sem ſdirzal 88, 51.
sebrati colligere 103, 28; congregare, ſberzte svaté jeho 49, 5; *s. sě* convenire, když sě ſebrachu v hromadu 30, 14.
sědati sedere, 1, 1.
sěkyra securis 73, 5 a 6.
selhati mentiri, ač ſelzy si mentiar 88, 36.
selstiti fraudare 20, 3.
semčěti proicere, jakžto prach, jehož ſemczy wietir s obličějě země 1, 4.
sen somnus 75, 6; somnium 72, 20.
sěno faenum 71, 16.
seskový lactens, z úst ſſeſkowich 8, 3.
seštie interitus, chovali mně ſeſtie 34, 7; 48, 11; uvedeš jě v studnici ſeſtie 54, 24.
sezřieti respicere, s nebes ſezrziel hoſpodin 32, 13; prospicere 52, 3.
sežrati devorare, (oheň) ſzerze zemju Deut. 22.
shladiti delere, jako bláto ſhlazy jě 17, 43.
shromázditi congregare, ſhromazdyu na ně zlé Deut. 23; neſhromazdym 15, 4; ſhromazdye vody mořské congregans 32, 7; ſhromazdeny jsú na mě bičové 34, 15 t. j. *-žděni;* ſhromazdyli ſut sě vody Moys. 8; délka v *-á-* činí se podobnou podlé novočeského *shromážditi* a *shromáždění*.
shromážděnie congregatio, vše ſhromazdenye 55, 6.
shromažďovati, člověk sbožie ſhromazdige thesaurizat 38, 7.
schoditi descendere, již ſchodie v jezero Ezech 18; mast, jěž ſchody na bradu 132, 2; 103, 8; 29, 4.
schovati observare, ač zlosti ſchowaſſ 129, 3; 17, 24; conservare, schoway mě hospodine 15, 1; abscondere 54, 13 a j.
schozovati descendere, schozugyczymy v jezero t. j. *s sch-,* cum descendentibus 87, 5.
schrána absconditum, w ſchranye ŽPod. 26, 5; ŽWittb. má tamt. omylem w chramye; abdita, bydle w zchranie 16, 12.
schýliti inclinare 17, 10.
si, s' enklit.; až dokud ſy superbi inique agebant usquequaque 118, 51.
siemě semen, všecko ſyemyc 21, 24; ſyemene jeho 36, 25; Davidovi a ſyemeny jeho 17, 51; posielajúce ſiemena svá 125, 6.
sieň atrium, w ſienech 115, 19 a j.
siera, síra sulphur, oheň a ſyru 10, 7.
siesti, sedere; *sadu, sěděš* sedebo, s hřiešnými neſadu 25, 5; synové jich ſadu na stolcju tvém 131, 12; když ſiedete postquam sederitis 126, 2.
sieti seminare, již ſieyu ve slzách 125, 5; ſyely pole 106, 37.
síla fortitudo 30, 4 a j.; virtus, z ſyly w ſylu de virtute in virtutem 83, 8 a j.
silnost fortitudo, věžě ſilnoſti 60, 4.
silný fortis 7, 12; 58, 4.
sion Sion, z ſyona 19, 3; učinil

hoſpodin ſyona 101, 17; w ſyonye 101, 22; neskloňováno: v vratech dcery ſyon 9, 15; u vratech dcery ſyon ŽKlem. tamt. a ŽKap. tamt, a j.; — bráno za femininum, podlé latiny: obkličte ſyon i obejměte gy, vypravte u věžiech gegie 47, 13; vzradovala sě jest Sion 96, 8.
sirotčí orphanorum, otcové ſyrotczy 67, 6.
sjednati iungere 140, 6.
sji- v. sní-.
skála saxum, Deut. 13; petra 77, 16; plur. *skály* colles, hory a ſkaly montes et colles Puer. 75; 71, 3; 64, 13; 77, 58; Hab. 6.
skazovati confiteri, tě bože ſkazugemy Ambr. 260*a*.
skládati concinnare, nepravedlnost ſkladayu 57, 3.
skládati concinnare, jazyk tvój ſkladl lsti 49, 19; collocare 103, 22.
skonánie consummatio 118, 96; novissima, ľúbo rozuměli a ſkonanye prozřěli utinam novissima providerent Deut. 29.
skončěti consumi, ſkonczieyu hladem Deut. 24.
skončiny, na ſkonczynach mořských in extremis maris 138, 9; ŽGloss. tamt. na koncinach.
skopcový arietum, s tukem ſkopczowym Deut. 14.
skot pecora 8, 8; iumenta 49, 10 a j.
skotě pecus, otřězáno bude z ovčincě ſkotie Hab. 17; do ſkotiete 134, 8; iumentum, jako ſkotie učiňen sem 72, 23.
skřečenie vociferatio, w ſkrzyeczenyu (sic) 32, 3.
skřehtánie fremitus Hab. 12.
skřehtati frendere,. ſſkrzehtaly jsú na mě zuby 34, 16.
skříně arca 131, 8.
skrovadník (-icě?) cymbalum, w ſkrowadniczìech radostných 105, 5; w ſkrowadniciech ŽGloss. tamt.; ŽPod. w ſkrowadyczìech (sic).
skrýti abscondere; stonánie mé ot tebe nenie ſkrito 37, 10; 39, 11; 68, 6; 18, 7; z osidla, jehož sú skryly mně 30, 5; 9, 16.
skrytie absconditum, w ſkritu búřném 80, 8; ŽPod. tamt. w ſkryty; srov. jež sì učil w ſkrytiu ŽTruh. 138, 15.
skrzě per, ſkirzie 76, 20.
skutitel factor Deut. 15.
skutiti agere, věrně ſkuczy v ňem agam 11, 6; 14, 3.
skvarek, kosti mé jako ſkwarky zsechly sicut cremium 101, 4.
skýba buccella 147, 17.
sladký dulcis 18, 11; suavis 33, 9; 85, 5.
sláti mittere, slee (sic) krziſtal svój 147, 17.
slávota solemnitas, ſlawoty tvé ŽPod. 73, 4; v ŽWittb. je na tom místě omylem ſlowty.
sleptati devorare, meč mój ſlepcze maso Deut. 42; ſlepzciemy jej 34, 25.
slovútný solemnis, den ſlowutny 117, 27.
složenie figmentum, poznal ſlozenye naše 102, 14; placatio, nedá bohu ſlozenye svého 48, 8.
složiti deponere 58, 12; fingere, jenž slozil ſirdczye

jich 32, 15; ſlozyli zlú radu malignaverunt consilium 82, 4.
slub votum, ſlubi mé 60, 9; promissio, w ſlubu tvém 55, 9; pactum, nechovali ſlybu 77, 57.
slíbiti vovere, slib ſlubil bohu 131, 2; *s. sě* placere, ſluby sě hoſpodinu placebo 114, 9.
sluch auditus 50, 10; auditio 111, 7; marg.
sluha servus; již nechaj ſluhy své Sim. 29; ſluhu mého 77, 70; s ſluhu tvú 118, 65; s ſluhu tvým 142, 2; přisáhl sem ſluzie mému 88, 4; blahajte ſluhy servi Puer. 85; ſluh tvých 33, 23; ſluham tvým 101, 15; w ſluhach svých 134, 14; nad ſluhamy 89, 13.
slunečný solis, ot ſluneczneho vzchodu 106, 3.
slúp columna 74, 4.
slušěti decere, tobě ſluſſie chwála 64, 2.
slúti vocari Zachar. 76.
slutovánie miseratio 102, 4; propitiatio 129, 4.
slutovati sě misereri, jenž sě ſlutuge 111, 5; ſlytoge 36, 26; propitiari 102, 3.
slza (jednoslabičné) lacrima 38, 18; vysvobodil oči moji ot ſlez 114, 8; 83, 7; již sějú we ſlzach 125, 5; pitie dáš nám w ſlzach 79, 6.
slzěný lacrimarum, nakirmyſſ nás chleba ſlzieneho 79, 6.
směsicě mixtum, (čiešě) pilna ſmieſiczie 74, 9.
směšovati miscere, ani ſmyſygyucze osobě Athan. 215[a].
smiech subsannatio 78, 4; 79, 7.
smiesiti commiscere 105, 35.

smieti sě ridere, jemu sě budú ſmyeti 51, 8; deridere, všicci ſmyeli sú sě mně 21, 8.
smíliti sě placere 55, 13; complacere 25, 3.
smrcěti mortificare, *smrcějúcí* mortificator; (syny) zſmircieyucich ŽGloss. 78, 11 filios mortificatorum (překladatel vzal mortificatorum za pl. Gen. od mortificator; Thalh.: der Getödteten); v ŽWittb. jest na tom místě ſmirtieyuczich, s *t* místo *c*; strany formy iterativní viz obdoby uvedené nahoře u *otrpčěti*.
smrt mors, ſmyrt 48, 15.
smrtedlný, smrtelný mortis; bolesti ſmyrtedlne 17, 5; ot vrat ſmyrtedlnich 9, 5; výštie ſmyrtedlne 67, 21; sudy ſmyrtelne vasa mortis 7, 14.
smúcenie tribulatio 19, 2.
smucovati conturbare 38, 7; 41, 6; tribulare 118, 157; 59, 14.
smutenník tribulans 77, 42.
smútiti commovere, ſmutil si zemju 59, 4; turbare 2, 5; conturbare 87, 17; tribulare 119, 1; proč ſmuczen chozju tristis 42, 2; ſmuczen jsem afflictus 39, 7.
smutný commotus, smutna jest země 17, 8; conturbatus 29, 8; tribulatus 33, 19; contristatus 41, 10.
smysliti, smysleti intellegere, jenž ſmyſly 40, 2; sentire, ač sem ſmiſlel 130, 2; ŽGloss. též; sapere, ľúbo ſmyſlely a rozuměli utinam saperent 93, 8; blázni, někdy ſmyſlete ſapite 93, 8;

poslední dva z těchto tvarů patří snad slovesu *smýšleti*.

sňateček conventiculum 15, 4.

sňatek conventus, ot ſnatka 63, 3; concilium, w ſnatku 25, 4.

snažiti sě intendere 44, 5.

snažný, hospodin ſnazen jest mne sollicitus est mei 39, 18.

snieh nix, ſnyech 148, 8; 147, 16.

snieti iungere, kniežata ſnemſſe sě (s) zpievajúcími iuncti 67, 26.

snímánie convenire, we ſnymanyu ľudí 101, 23.

sníti descendere, když ſendu w zpirznenye 29, 10; declinare 16, 11; deficere, nebo ſeſſlo světcu defecit sanctus 11, 2; perire, nemúdrý i blázen ſendu 48, 11.

snížiti humiliare 106, 17; viz 43, 3.

snovati, když ſnowachu mě cum ordirer Ezech. 12.

snuzovati coartare, anděl . . ſnuzuge jě ŽBrn. 34, 5; ŽWittb. má na tom místě omylem ſmuczygie.

-sovad v. ot sovad.

spadenie ruina 105, 29; 109, 6.

spasenie salvatio Hab. 8; salus 17, 3; salutare 11, 6.

spasitel salvator Isa. 2; salutare 9, 16; 12, 6; 20, 2; protector 30, 5.

spásti depascere 48, 15.

spásti salvare, ľudi a skot ſpaſſeſſ 35, 7; meč mój neſpaſſe mne 43, 7; impt. ſpaſſy mě 21, 22; ſpaſl jsi duši mú 30, 8; ſpaſena mě učin salvum me fac 3, 7 a častěji; odtud pak ustrnule a bez kongruence syntaktické: učinſš ſpaſena jě salvos facies eos 55, 8; dušě chudých ſpaſena učiní salvas faciet 71, 13.

spáti dormire, ſpiecze 87, 6.

spatřiti probare, ſpatrzi mě proba me 25, 2.

spatřovati scrutari, ſpatrzygie ſirdczie 7, 10.

spéci sě conglutinari 43, 25.

spieti configere 118, 120.

splynúti defluere 1, 3.

spolu simul 13, 3 a j.

spraviti parare 56, 8.

srdce cor, ſirdcze naše 32, 21; ſirdczie vašě plur. 47, 14; ſirdczi vašich 94[a] 8.

ssaditi deponere Moys. 7.

ssáti sugere Deut. 13.

ssiesti sě coagulari, sſiedlo sě jest jako mléko ſirdcze jich 118, 70; hora ſſiedla mons coagulatus 67, 16; hory zſedle ŽPod. 67, 17.

sstúpati descendere 27, 1.

sstúpiti descendere, vvirch jeho zlob jeho ſſtupy 7, 17; zſtupil 17, 10; ač ſſtupiu do pekla ŽTruh. 138, 8; s jedním ſ- místo ſſ-: ſtupi jakožto decz 71, 6; 48, 18; 143, 5; declinare 13, 3.

sstupovati descendere, již ſſtupugi ŽKap. 21, 30; ŽWittb. má na tom místě omylem wſtupugy; — 142, 7; declinare 124, 5.

stáhnúti constringere, v úzdě líci jich ſtiehny 31, 9.

stan tabernaculum 45, 5; ſtanowy tvému 90, 10; tentorium Hab. 7.

stanový tabernaculorum, podolé ſtanowe ŽPod. 59, 8: ŽWittb. má tu podolé ſtanowiſczie.

starost senectus 70, 9 a 18.
statek substantia 108, 11; 135, 15.
státi, stanu stare (vlastně consistere), diabel ftan na pravici jeho 108, 6; vypuščení jsú ní mohli ftaty 53. 13; kto ftane 23, 3; astare 44, 11.
stéci perire, fteczte s obličějě božieho 67, 3.
stezka semita 8, 9; iter 49, 23.
stieň umbra, ze tmy a ftienye 106, 14; w ftienu fmyrtedlném 106, 10 t. j. v stieňu, w ftienyu Zachar. 79; w ftynyu (sic) 87, 7.
stiskovati deprimere 88, 43.
stlačiti conculcare 55, 2.
stól sedes, upraven ftól tvój 92, 2; thronus, ftoly jeho 88, 30 marg.; — mensa 22, 5 a j.
stolec sedes, na nebi ftolecz jeho 10, 5; 44, 7; 88, 5; 88, 15; 102, 19; 131, 11; solium Ann. 8; thronus 9, 8; 88, 38; cathedra 106, 32.
stolicě sedes 88, 45; cathedra 1, 1; thronus 9, 5.
stonánie gemitus 78, 11 a j.
strach timor, ftrach hofpodinóv 18, 10; terror, ftrachowe tvoji smútili mě 87, 17; pavor, spadni na ně bázň a ftrach Moys. 16.
strachovati sě timere 32, 8; ftrachuy(u)czym tebe timentibus te 30, 20.
strast aerumna 31, 4; periculum 114, 3.
strašidlo formido, položil jsi twirzyu jeho ftraffydlem 88, 41.
stráviti, bez mála ftrawyly mě consummaverunt 118, 87; překladatel myslil na consumere.
strážě custodia, ftrazie 89, 4.
strčenie praecipitatio, slova ftriczenye 51, 6.
strčiti deponere, ftirczil mocné (s) stolicě Magnif. 52.
stred, střed favus, nad med i ftrzed 18, 11.
střěd medium, ftrzied sboru in medio ecclesiae 21, 33 a j.
střěcha tectum, na ftrzieffye 101, 8.
střěla sagitta, ftrziely ostré 119, 4.
střěpina testa, zsechla jako fkerzipina (sic) moc má 21, 16; ŽKlem. trfiepina, ŽKlap. trziepyna, ŽPod. trzepyna.
střěšný tectorum, sěno ftrzieffne 128, 6.
střěvo, střěva viscera, fkirzie ftrziewa Zachar. 78.
střěženie custodire 18, 12.
střiecě incursus, ot ftrzieczye 90, 6.
střieci custodire, at ftrziehu kázánie tvého 118, 146; strziezy dušě mé 24, 20; jáz sem ftrziehl cěst 16, 4.
střieleti sagittare 10, 3; 63, 5.
střiesti v. třiesti a ztřiesti.
stromec, ftromczow(e) jejie arbusta 79, 11.
strpěti sustinere 129, 3.
studeň frigus, Puer. 67; přěd obličějem ftudeny jeho 146, 17.
studnicě fons 17, 16 a j.; puteus 54, 24.
stup-, srov. sstup-.
stupeň, nepravedlnost ftupnye mého calcanei 48, 6.
stupicě captio, ftupiczie uchváti jeho 34, 8; ŽBrn. tamt.
stvořiti formare, 138, 16;

plasmare, 73, 17; ſacere, jenž ny ſtworil 94b, 6; fabricari 73, 16; creare 50, 12; fundare 101, 26.
stýskovati sobě anxiari, ſtiſkowaſſe sobě ſirdcze mé 60, 3.
sud vas 2, 9 a j.
súd iudicium 9, 17 a j.
súdcě iudex, ſudczie 74, 8 a j.
suchota aridum 65, 6.
súsěd vicinus 43, 14.
súzěti v. Hab. 16; strany tvaru srov. *púzěti*.
svárlivý, u vody ſwarliwe ad aquas contradictionis 105, 32.
svatosť sanctitas 29, 5; sanctimonia 95, 6; sanctificatio 131, 18.
svatý sanctus, na hořě ſwatey 14, 1; ſwieti tvoji 144, 10; všiccni ſwati 28, 2.
svatyně sanctuarium 82, 13; sanctificium 77, 69; sancta, plur. 133, 2; sacrificium, 140, 2.
svěcenina sanctificatio 113, 2.
svědčenie testimonium 118, 152.
svědečstvie testimonium, ſwiedeczſtwie jeho 118, 2; ſwedeczſtwie (sic) věrné 18, 8; testamentum 131, 12.
svelične v. Moys. 11.
svět orbis Ann. 8; saeculum 72, 12; 89, 8.
světec sanctus 11, 2.
světlosť lumen 4, 7; lux Hab. 4; splendor 89, 17.
sviecě lumen, ſwieczie na zjěvenie ľudem Sim. 32; jenž učinil ſwieczie veliké luminaria 135, 7.
sviecen lucerna 17, 29; 131, 17.
sviecenie illuminatio 77, 14.
svietiti lucere, aby ſwietil jim 104, 39; illuminare 75, 5.
svitánie, přěd ſwytanym ante luciferum 109, 3.
svój suus; on dá sílu osadě ſwiey (sic) 67, 36; tvar analogický.
svrci deicere, v oheň ſwirzeſſ jě 139, 11.
svrchovati perficere, ješto s' ſwirchowal 10, 4.
svykati exerceri, sluha tvój ſwykal u pravedlenstvích 118, 23.
sýc nocticorax 101, 7.
syn filius, w ſynyech božích 88, 7.
synový filiorum, nad syny ſynowymy 102, 17.
szlobiti malignare, na ľud tvój ſzlobily 82, 4 marg.
sžéci comburere, oheň základy ſezze Deut. 22; incendere 73, 7.
sžíhati comburere 82, 15.
ščeně catulus, ſczenye lvové 16, 12; ſczenata lwowy 103, 21.
ščít scutum 5, 13 a j.
šíp sagitta 7, 14 a j.; iaculum 54, 2.
široký spatiosus 30, 9; vastus Deut. 10; w ſſyroczie in latitudine 117, 5.
škařědstvie faex, z bláta ſkarziedſtwie 39, 3.
škodník nocens 26, 2.
škv- v. skv-.
šlechtic nobilis 149, 8.
-t, koncovka 3. osoby jedn. a množné, udrželo se v ŽWittb. velmi často ve *jsút, sút*, o čemž viz *býti*; a kromě toho ve příkladech následujících: čso zaplacu hospodinu za všecko, čsož zaplatit mně quae retribuit mihi 115, 12; pravdu vzhledá hospodin a oplatit hobezně retribuet 30, 24;

(člověk) newezmet všeho non sumet 48, 17; (nemilostivý) řekl w ſirdczi svém: newztiezet non requiret 9, 13 (24), ŽPod. tamt. newzhledat; srov. s tím oſtanet v Evang. sv. Jana, pak v glossách svatořehořských postyděli sě zut pudore consternati sunt, nudit ſe urget, p(řěsě)dit praesidet (?, čtení p. A. Patery v ČČM. 1878, posadít, jest nepodobné), roſtekat ſa liquet, zplznet ze laberetur, ztanut, uclanaiut ze devitant, izbiuachut superabant. Toto -*t* v glossách svatořehořských neznamená enklitické -*ť*, neboť enklise nemá zde příčiny a bylo by to náhodou podivnou, kdyby to byla enklise, že by byla vždy jen při 3. osobě jednotné a množné a nikdy jindy. Totéž platí o dotčených příkladech s -*t* v ŽWittb. Enklise nemá zde příčiny, ani text latinský jí nežádá, jehož se překladatel český jinak slovo od slova drží, ani kontext ji nečiní potřebnou; kdyby to byla enklise, nevázala by se jen na 3. osobu a zvláště 3. os. množnou slovesa býti; enklise bývá v ŽWittb. většinou ve formě plnější *ti* (viz toto) a velmi často s *h* na znamení měkkosti, thi, th, v příkladech pak našich nahoře dotčených nenalezá se nic takového.

tajenstvie absconditum 43, 22.

tajnicě absconditum 30, 21; occultum 9, 8 (29); latibulum 17, 12.

tajný occultus 50, 8; w taynye in occulto 138, 15; in abscondito 9, 9 (30).

tak, take, -ž sic, jakož smy slyšěli, takez smy viděli 47, 9; 62, 5.

tamo, tam illic, ty tamo jsi 138, 8; 49, 23; illuc, a vedě tamo ruka tvá přivede mě 138, 10; 121, 4.

tázati interrogare, hospodin tieze 10, 6; zřiedlnici jeho tiezeta synóv člověčích 10, 5; exquirere 77, 7.

tbáti reputare 143, 3.

tčicě v. tščicě.

telec vitulus, učinili telecz 105, 19; zetře jě jako telczie 28, 6.

tělo caro 15, 9; 27, 7; 72, 26.

temnicě tenebrae 87, 7.

temný tenebrosus, temna voda 17, 12.

ten hic, Deut. 34; iste 103, 26; ipse 104, 26; *ten jistý* idem 101, 28.

teneto retiaculum, w teneto 140, 10; ŽGloss. tamt. w tenata.

tento hic 121, 1; iste Moys. 2; talis Ezech 16.

tepělý, topělý, noha má stala w tepielem in directo 25, 12; ŽBrn. tamt. na topielem; srov. lesové tepilii Troj. 12^b.

těšiti laetificare 18, 9; již sě tieſſye zlému qui gratulantur malis 34, 26.

ti, ť, enklit., jáz ty jsem hospodin ego enim 80, 11; mój ti jest vedě okryſſl země meus est 49, 12; čso ty jest učinil quanta fecit 65, 16; vzbydlé ty inhabitabunt 55, 7; snad ty sě vzvyšie ne

forte exaltentur 139, 9; acz ty zlačněju si esuriam 49, 12; sbožie acz ty přide divitiae si affluant 61, 11; ani ty jsú vedě obsědli zemju nec enim possiderunt (enim není zde za *ti*, nýbrž za *vedě*) 43, 4; ani ty vedě v lučišče úfati budu nec enim (taktéž) 43, 7; až ty zhynu donec deficiant 17, 38; až ty právo obrátí sě v súd quoadusque 93, 15; kako ty honieše quomodo persequebatur Deut. 30; když ty sende cum interierit 48, 18; proč thy zbudil nemilostivý boha propter quid irritavit 9, 13(34); vězte, že ty hospodin on jest scitote quoniam 99, 3; že t vysoké jest jmě jeho Isa. 4; viz *ati, toti, a toti, todieti, neboti;* o koncovce osobní *-t*, rozdílné od této enklise, viz nahoře *-t*.

tichosť mansuetudo 44, 5; humilitas Magnif. 48.

tichý mitis 85, 5; mansuetus 33, 8; *ticho* aura 106, 29.

tisúc mille, nad tyſuczie 118, 72; desět tyuſicz 90, 7; tuſicz 89, 4; 104, 8; Deut. 30; tuſſycz Deut. 30; 67, 18.

tišiti mitigare 88, 10; humiliare 50, 19.

tkadlec, (ot) tkadlyczie a texente Ezech. 12; ot kadlice ŽGloss. tamt.

tlačitel conculcans 56, 4.

tlačiti conculcare 55, 3.

tleskati, plaudere, tleſczte rukama 46, 2.

tlustosť crassitudo 140, 7.

tma tenebrae 54, 6; obscurum 10, 3; umbra, u pól tmye 22, 4.

točenie circuitus 139, 10.

todie, todieti ecce, nebo todie králi sebrali sú sě 47, 5; todiety vedě bóh pomáhá ecce enim 53, 6; srov. *a todie* —.

topazion topazion 118, 127.

topělý v. tepělý.

toti, toť ecce, toty slyšěli jsmy 131, 6; toty člověk 51, 9; toty jdu ecce venio 39, 8; toti dědina hospodinova 126, 3; toth jsi mierny postavil dni mé 38, 6; tot nepřietelé zvučěli 82, 3; a j.

třas v. třěs.

třasa quassatio, přěsta trzaſſa 105, 30.

travný herbarum, jakožto zeleni trawne spadnú olera herbarum 36, 2.

třepet furor, trzepet hněvu tvého popadni jě 68, 25; 73, 1.

třěs, třas tremor, mocné z Moaba obdirzie (aor.) trzies Moys. 15; trzeſſ (sic) popadl jě 47, 7; ŽKlem. tamtéž trſas jě popadl.

tresktánie castigatio 72, 14.

tresktati, třesktati corripere, jenž treſkcze vlasti 93, 10; treſkczy mě 37, 2; trzeſktal si člověka 38, 12; arguere, ne v rydání tvém trzeſkczy mě 6, 2.

tresť calamus, treſt písařova 44, 2; ſtreſt (sic) 44, 2.

trhnúti rapere, tirhnuti chudým 9, 9(30).

třieska tremor, strach a trzieska 54, 6.

třiesti sě tremere, jenž káže sě jiej (zemi) trzieſty 103,

32; země sě trzafla 75, 9; trepidare, trziefly sě strachem 13, 5; 52, 6; ftrziefty m. třiesti 26, 1.
trn spina, když bodú tyrnem 31, 4.
trnie spinae, tirnye 57, 10; 117, 12.
trojicě trinitas, troyuczy Athan. 225[a].
trpěti pati, nasilé tirpyu Ezech. 14; sustinere, tirpiel sem úkoru 68, 8; netirpiely rady 105, 13; 129, 4; 54, 13.
trstinný arundinis, zvieřatóm trstinnym 67, 31.
trúbiti buccinare 80, 4.
trubný tubae, v zvucě trubnem 150, 3; 46, 6.
trúsiti spargere, mlhu jako popel trufi 146, 16.
tščicě angustia, smutek a tcziczie (sic) 118, 142.
tščivý v. ččivý.
tu ibi 47, 7; illic 52, 6.
tučnosť adeps, z tucznofti žitné 80, 17; pinguedo, tukem a tucznoftyu napiln sě 62, 6.
tuk adeps Deut. 14; tukem žitným adipe frumenti 147, 14.
túl pharetra, upravili šípy v svém tule 10, 3.
túlati sě circuire 58, 7.
tusic v. tisúc.
túžebenstvie taedium, pro tuzebenstwie ŽGloss. 118, 28; ŽWittb. má tu omylem tubezenftwie.
túžiti, tuzyl jest na mě anxiatus est super me 142, 2; tuzyty si učinil duši jeho tabescere 38, 12.
tvář forma, krásný twarzyu 44, 3; twarzy tvú a krású tvú 44, 5; species 46, 5; 49, 2; 67, 13.
tvój tuus, uši twogy 129, 2; synové twogi 127, 3; v sienech twich 121, 2; omylem: v sienech twis 64, 5.
tvořiti formare 94[a], 5.
tvrditi obdurare, neroďte twirdyti svá firdczie; confortare, twird sě firdcze vaše 30, 25.
tvrdosť firmamentum, diela rukú jeho zvéstuje twirdoft 18, 2 a j.
tvrzě turris, v tvých twirzech 121, 7; firmamentum, twirzyu jeho 88, 41.
ty tu, w tie jsú úfali 21, 6; ľudie pod tie padnú 44, 6; před tobu 9, 20; když sě hněváše na wy 123, 3.
tytrati (*y* nejisto) murmurare, tytraly v staniech svých 105, 25; susurrare, proti mně tytrachu 40, 8.
u apud 129, 4; *u* in (před retnicemi) v. *v*, *ve*.
ubósti infigere, šípové tvoji vbodeny jsú mně 37, 3.
učenie studium 13, 1; doctrina Deut. 2; scientia 138, 6.
učiňenie facere, čas uczynenye tempus faciendi 118, 126; factum 142, 5.
učistiti mundare, vczifczi sě ot hřiecha 18, 14.
učščenie reverentia, vczfczenye mé 68, 20.
udeřiti percutere 77, 20; irruere, vderzily na mě silní 58, 4.
udiviti mirificare, žeti jest vdywyl hospodin svatého svého 4, 4.
údolé vallis 64, 14.
udulánie pusillanimitas, ot vdulanye ducha 54, 9.
úfati sperare 4, 6; confidere, v hospodina vffayu 10, 2.

uhaňenie confusio, vhanenye přikrylo mě 43, 16.
uhaniti confundere, whaneny buďte 39, 15; 13, 6.
uhlé carbones, vhle ohňovo 17, 13 a j.
úhlový anguli, v hlavu w uhlowu 117, 22.
uhnúti sě declinare 118, 51; 138, 19.
uhotovati parare 131, 17.
uhybovati declinare, nevhybuy ſirdczie mého 140, 4; vhybuyuczieho nepoznávach100, 4; 26, 9.
ucho auris, vſſy tvoji 129, 2; wſſy jeho t. j. v-uši in aures 17, 7.
uchvátiti apprehendere 34, 8.
uchýliti declinare 20, 12.
ujednati, proti tobě úpravu vgednaly testamentum posuerunt 82, 6; vzeštie ſirdczu tvému vgednal disposuit 83, 6.
ujieti capere 36, 24.
ukárati exprobrare 101, 92; improperare 73, 10.
úkora opprobrium 68, 8 a j.
ukrotiti compescere, ni sě vkroczyu neque compescaris 82,2.
uličný platearum, bláto vliczne 17, 43.
uložiti disponere, čsož vlozil k Abrahamovi 104, 9.
umdliti, vmdleny jsú infirmati sunt 106, 12.
uměnie scientia 18, 3 a j.
uměti scire 88, 16.
umniti minorare, skota jich nevmnyl 106, 38.
umnožiti multiplicare 64, 10; 125, 2.
umřilec, umrlec mortuus, zapomanutí dán sem jako vmrzylecz 30, 13.
umrlcový mortuorum, posvěcenie vmirlczowe 105, 28.
upatřiti scire, vpatrzie všichni 52, 5; srov. *spatřovati* scrutari, *spatřiti* probare.
uposlúchati attendere 65, 19.
úprava testamentum 24, 10 a j.
upravenie testamentum 49, 16; ordinatio 118, 91.
upustiti immittere, zuby zvieřécie upuſczu v ně Deut. 24; vpuſtil v ústa má piesnici novú 39, 4.
uradovati sě laetari 13, 7.
uroditi gignere 2, 7; parere Ann. 5; *u. sě* nasci 44, 17.
urozuměti, urozoměti intellegere, vrozumyeyte 2, 10; vrozomyel sem 118, 99; 27, 5; 48, 21; 100, 2.
úsilé labor 139, 10; w uſylyu 72, 5.
usiliti firmare 104, 24.
úsilný molestus 54, 4.
usilovati laborare 68, 4.
usk ora, na vſk rúcha jeho in oram vestimenti 132, 2; ŽGloss. tamt. na uz.
usluš v. uslyšěti.
uslyšěti exaudire, vſliſſal mě bóh 4, 2; audire, kto vſlyſſany učiní vše chvály 105, 2; vſluſſ (sic) exaudi 68, 14 srov. s *posluš* v Tandariáši, Star. Skłád. 5. 1 (rým: Artuš).
usmrtiti mortificare, vſmyrtiti 36, 32.
úsnik uter, uvzniku in utre ŽGloss. 77, 13; ŽWittb. má na tom místě wkozniku; ŽPod. vmalſie.
ústa os 9, 7 (28); wſta t. j. v ústa 39, 4; wſtech t. j. v ústech 33, 2 a j.

ustanoviti stabilire 20, 12.
ustati deficere 38, 12.
ustávánie deficere 141, 4.
ustávati deficere 88, 3.
ustavenie testamentum 43, 18 a j.; wſtawenyu t. j. v ustaveniu 77, 37.
ustavičenstvie stabilitas 103, 5.
ustaviti statuere 104, 10; constituere 9, 21; collocare 106, 36; aedificare 77, 69.
ustavovati constituere 139, 3; aedificare 126, 1.
ustlhati (?) persequi 17, 38.
ustrčenie scandalum, sta sě jim k uſtirczenyu 105, 36; 68, 23.
ustřieci custodire 126, 2.
ustřieleti sagittare 63, 6.
ustrnúti infigi, vſtirnul sem v jílu 68, 3; 9, 16.
ustyděti sě crubescere 6, 11.
usúditi iudicare 9, 9.
usvětiti sanctificare 45, 5.
úsvit diluculum 62, 2; 118, 148.
utišiti humilare, zradují sě kosti vtiſſene 50, 10 srovn. *tišiti.*
utkánie occursus 18, 7.
utlačiti conculcare, tmy vtlaczie mě 138, 11.
útočišče refugium 9, 10; wtoczifcze t. j. v útočišče in locum refugii 30, 3.
utrhnúti rapere, jehož sem nevtirhl 68, 5.
utrpenie patientia, vtirpenye chudých 9, 19.
utrpěti sustinere 147, 17.
útržek rapina, utirzkow nerodte oblibovati 61, 11.
utvrditi firmare, vtwirzyw (sic) na tě oči firmabo 31, 8; confirmare, vtwirdil si ruku tvú 37, 3.
uvázati sě več possidere, vwiez sě v syny 78, 11.
uváznúti infigi, zprosti mě z bláta, abych nevwazl 68, 15.
uveseliti laetificare.
uvésti inducere, 87, 8; deducere 7, 6; 21, 16; 54, 24.
uvrci deicere, kóň i wſydaczie (sic) vwirhl u moře Moys. 1; proicere, vojsko jeho vwirchl u moře Moys. 4.
uvlažiti rigare, slzami posteli mú vwlazy 6, 7.
uvykati discere 118, 73; exerceri 118, 27.
uvyknuti exerceri 118, 15; 118, 48; 118, 78.
uzda frenum, wzdie t. j. v uzdě 31, 9.
uzdraviti sanare 29, 3; omylem m. *vzdradovati sě* v. t.
uzřěnie videre, k uzrzienyu 105, 5.
uzřieti aspicere, nevzrzyu člověka Ezech. 11; videre 25, 10.
užitek utilitas 29, 10.
v, ve, u in; mluvil jsem w yazyku mém 38, 5; meč w rtiech jich 58, 8; učiňen geſt w ſpaſenye Isa. 2; w metle 2, 9; w prawedlnoſti 5, 9; w wratech 9, 15; w ſlzach 79, 6; w ſboru 21, 26; we dnech 36, 19; we dſczy Deut. 2; we mnozſtwy 5, 8; we mnye 55, 12; we wnutrz 108, 18; we wſſem 118, 14; we ſlzach 125, 5; we zpowiedy 146, 7; we ſborziech 25, 12; we gmenu 88, 13; v mieſto t. j. *u* miesto 41, 5; v mudroſti 104, 22; v bozie 17, 30; v blatie Hab. 15; v poſtu 34, 13; v pomocz 93, 12;

v wiſtyu 104, 38; v wratech 126, 5 atd.; *u* je v ŽWittb., jako z pravidla v češtině staré, jenom před retnicemi; — wo dom in domum 121, 1; w dom 5, 8; — za náslovné *v u-* psáno častěji w: wſtech t. j. *v ústech* 49, 5 a j.; podobně za náslovné *v o-*: wbraziech m. *v obraziech* 96, 7; zřídka za *v v-* nebo *u v-*: wyſtiu m. *u výštiu* 67, 28; 113, 1; 143 13.

vadnúti tabescere, vidiech i wiednyech 118, 158.

váleti smiech subsannare, ſmych walechu námi 79, 7.

var aestus Puer. 66.

varhany organum, v strunách i vwarhaniech 150, 4

váš vester, ſirdcze waſſe sing. 30, 25; ſirdczie waſſye plur. 47, 14; rucě waſſy 133, 2.

vděditi hereditare 81, 8.

vdiviti magnificare 15, 3.

vdoví, súdcě wdowy iudices viduarum 67, 6.

věc res 63, 4; causa 9, 5; negotium, ot wieczie (sic) chodície 90, 6.

vecěti, weczie ait Deut. 20; odchylné *e* místo *ě* je v češtině staré pravidlem; stb. věštati.

večerajší hesternus, den weczerayſſy 89, 4.

věčný aeternus 76, 6; aeternalis 25, 7; hory wieczne montes saeculi Hab. 6; kralowal wiecznye a wiecznye in aeternum et ultra Moys. 18.

vedě enim, vyvinulo se ze starého *vědě* scio; čso wedie mně jest quid enim 72, 25; a j.

věk saeculum, na wieky 5, 12; zamuťte wieky wiekom in saeculum saeculi 82, 18; na wieky wiekoma 36, 29; na wieky y wieky wiekom in aeternum et saeculum saeculi 9, 6.

velebný copiosus ŽGloss. 129, 7; ŽWittb. má zde welykebne.

velebstvie magnificentia 144, 5.

velebstvo magnificentia 110, 3.

velel'ubstvo magnificentia 95, 6.

veličiti magnificare 71, 17; 33, 4.

veličský magnificus Isa. 5.

veličstvie magnificentia 144, 12.

velikebný v. velebný.

velikost magnitudo 8, 2; magnum 50, 3; magnificentia 28, 4.

velryb cetos Puer. 79.

vep clamor, nenie wep 143, 14.

věřiti credere 26, 13; wierzuczi credibilis 92, 5.

věrnost veritas 85, 11.

věrný fidelis 88, 38; verax 85, 15; *věrně* fiducialiter 11, 6; *za věrné* vero, oni zawierne zezřěli jsú 21, 8; 62, 10.

vesdy, vešdy semper, weſdy 15, 8; weſſdy 18, 15.

veselé laetitia 4, 7; exultatio 41, 5; gaudium, v weſelyu Isa. 3.

veseliti laetificare 45, 5; *v. sě* exultare 2, 11.

veselý iucundus 103, 34; 132, 1; 146, 1.

veslánie immissio 77, 49.

vesno, vesna ver, ty učinil jsi léto i weſno 73, 17; ŽKap. tamt. weſnu; ŽKlem. wedro omylem m. *vesno*.

věstvie v. jestvie.

vešdy v. vesdy.

veštie introitus, weſtie tvého 120, 8; ingressus 67, 25.
větrový, přěd obličějem wietrowym venti 17, 43; na peřiu wietrowem ventorum 17, 11.
vévoda dux 67, 28; 103, 17.
vezdy v. vesdy.
vězenie captivitas, wiezenye 84, 2 a j.
vezřieti conspicere 21, 20; respicere 24, 19.
věžě turris, wiezie silnosti 60, 4.
vchoditi intrare, newchod v súd 142, 2.
vicě (?) wiczie chřbeta jeho posteriora dorsi 67, 14; ŽGloss. tamt. wice, ŽPod. wyecze (podlé J. Jirečka snad dual od *vieko*).
viděnie visio 88, 20; conspectus, přěd tvé widienie 118, 168 a 169.
viděti videre 9, 14; impt. okuste a wydite 33, 9.
viec (nikoli *věč*), adv. z komp. *viece,* amplius, ultra; otejdu a wiecz nebudu 38, 14; neuzřju člověka wiecz Ezech. 11.
viece concilium, ot wieczie velikého 39, 11; wiecich (tak omylem m. *viece*) zlobivých 21, 17. — V. *vicě.*
viečce palpebra, wieczczoma mýma 131, 4.
viera fides 32, 4; veritas 44, 5; 68, 14; 88, 3.
vietr ventus 1, 4; turbo Hab. 14; auster 77, 26.
vina delictum 24, 7.
vinnicě vinea, sadili vinnyczie 106, 37; wynnyczie 77, 47 a j.
vinný vini, ot plodu vinneho 4, 8.
vítěz victor, wytiez Hab. 19.
vládánie potestas 61, 12; imperium Ann. 10.
vlasový capilli, wirch wlaſouich (sic) 67, 22.
vlasť gens 2, 1 a j.; opravovatel ŽWittb. na začátku nesouhlasil s tímto přeložením a dal za ně 2, 1 ſborowe a 2, 8 lidſkoſbory, ale dále nechává je bez opravy.
vlásti regere 2, 9 marg.; dominari 9, 10 (31).
vlastovičí hirundinis, ptáčě wlastowiczie Ezech. 14.
vláščí singularis, wlaſczy zvěř 79, 14; adv. *zvláščě* singulariter, z wlaſſczie sem jáz 140, 10 (Gen. tvaru jmenného).
vlišiti minuere, hledajúcí nebudú wlyſſeny dobrého 33, 11.
vlna fluctus, zvuk wyln 64, 8; všětky wlny 87, 8; gurges, wylna vodná Hab. 10; procella, duch wilny spiritus procellae 106, 25.
vlna lana, wylnu 147, 16.
vlnoskok fluctuatio 54, 23.
vlněnie procella, duch wylnyeny 10, 7.
vníti introire, jáz wendu 5, 8; ingredi, wendy Hab. 16; ve všju zemju wſſel zvuk jich exivit 18, 5; — ascendere 17, 9; 77, 21; oriri Zachar. 78; srov. *vzníti.*
vňutř intus, wnutrz Deut. 25; we wnutrz jeho in interiora eius 108, 18.
voda aqua 17, 12; unda Moys. 8.
vódcě dux, wodczie mój 54, 14.
vodný aquae, búřě wodna 68, 16; aquarum, jezera wodna 106, 35.

vojsko exercitus Moys 4.
volánie clamor 17, 7; obět wolanye hostia vociferationis 26, 7.
vóle voluntas 1, 2; činíte wolyu jeho 102, 21.
volný voluntarius 67, 10; liber 93, 1.
vóz currus 67, 18; quadriga Hab. 8.
vracovati sě redire 77, 39.
vranový corvorum, dětem wranowym 146, 9.
vrah hostis Deut. 27 a 41.
vrátiti reddere, wraczu pomstu vrahóm mým Deut. 41; *v. sě* reverti 103, 29; converti 84, 7; regredi 7, 8.
vražda scandalum, ta cěsta jich wrazda jim 48, 14; srov. *vražě* scandalum.
vražě sors, clerus; na rúcho mé pustili jsú wrazy 21, 19; wrazu rozdělil jim zemju 77, 54; 124, 3; 30, 16; 67, 14; — scandalum, wrazu položili mně 139, 6; 49, 20; srov. *vražda*.
vrbie salices, v wirby 136, 2.
vrci iacere, wyrzy na hospodina péči tvú 54, 23; proicere 21, 11.
vřězánie sculptile 77, 58.
vrch vertex, wirch 67, 22; 7, 17; ſwirchu desuper 49, 4.
vrchní excelsus 77, 56.
vrv zona, jako wirw jíž sě přěpasuje 108, 19.
vsaditi plantare 1, 3.
vsědač ascensor, kóň i wſydaczie (sic) vwirhl u moře Moys. 1.
vsědati ascendere Hab. 8.
vsiesti ascendere, již wſiedly na koně 75, 7.
vslaviti v. vzslaviti.
vsmiešiti sě irridere, hospodin wſmyeſſy sě jemu 36, 13.
vsmieti sě deridere, ty wſmyegeſſ sě jim 58, 9.
vsmrděti sě corrumpi, wſmyrdieli sú sě jiezvy mé 37, 6.
vstáti surgere 19, 9; exsurgere 3, 7; resurgere 1, 5; insurgere 53, 5.
všako, *však*, *-ž* verumtamen, wſſakoz 48, 16; wſakoz ta znamenána jsú nonne haec signata sunt Deut. 34; 61, 2; strany významu *všako* za nonne viz *avšako*.
vščieviti visitare, wſcziewil nás Zachar. 78.
všeliký omnis, wſſeliky člověk 38, 12; adv. *všeliky*, *všelik* utique, strpěl byl bych wſeliky ŽKap. 54, 13; (obět) dalť bych byl wſelik ŽKap. 50, 18, v ŽWittb. na témž místě omylem wliky.
vtipovati sě suspicari 67, 17.
vtúlati v. vztúlati.
vybíjěti expugnare, často wybigiely mě 128, 1.
výbojník excussor 126, 4.
vydřieti eripere 123, 7; 140, 7.
vychoditi egredi 67, 8.
vyjíti egredi, newyndeſſ 59, 12; wyndieſſe ven 40, 7; exire 108, 7.
vykládati proponere 100, 3.
vyloženie propositio 48, 5; 77, 2.
vyložiti extendere, wylozil ruku svú 54, 21; proponere 136, 6.
výmluva eloquium Deut. 2; 104, 19.
vymluviti narrare 21, 23; enarrare 25, 7; eructare, wymluwyta rty má chválu 118, 171.
vymluvovati narrare 77, 4.

vynieti eripere, winmu jeho 90, 15; eruere, aby wynal mě 30, 8; meč wynyely hřiešníci evaginaverunt 36, 4; wynmyete dřvi tollite 95, 8.
vynřieti scatere, winrzy scateat ŽGloss. Hab. 16; ŽWittb. má zde omylem vmrzy; ŽPod. zhemzy.
vyplacenie redemptio Zachar. 68.
vyplacovati redimere 102, 4.
vyplatiti redimere 33, 23; liberare 141, 7.
vypraviti narrare 47, 13; pronuntiare 118, 172; effari 93, 4; — eruere 24, 17; evellere 24, 15; eripere 33, 5.
vyprostiti eripere 16, 13; liberare 81, 4.
vyproščovati eripere, wyprofczygie nedostatečného 34, 10.
vypustiti mittere 134, 9; emittere 42, 3; wypuſtie 33, 8 a wypuſty ŽPod. tamt. immittit.
vypuščovati emittere, jenž wypufczygeſſ studnicě 103, 10.
vyřězovati, na teleti mladém rohy wyrziezuyuczym (sic) super vitulum cornua producentem 68, 32.
vyřihnúti eructare 144, 7 marg.
vysielati emittere, jenž wyſiela úmluvu svú 147, 15.
vysočec altissimus 17, 14 a j.; excelsus 81, 6.
vysoký altus 7, 18; excelsus 77, 35; Isa. 4; 88, 28; summus 18, 7; duchem naywiſſym spiritu principali; jenž nad wyſokem postavil mě super excelsa 17, 34; na výštiu na wyſoc: exitu super summum
výsost altum 7, 8 a j.; sum 41, 8 a j.; summ 7; altitudo 11, 9; 1(
vystěžiti sě emigrare (51, 7.
výstroj egressio 18, 7; wyſczie.
vystúpenie excessus 30,
výšě excelsum, na wyſſ vede mě vítěz Hab. 1
výšiti exaltare 9, 15; ı ficare 9, 18 (39).
výštie exitus, wiſtie 106, 33; egressus 14 profectio 104, 38; ex 67, 28.
vytáhnúti tendere, lučiš wytahl 7, 13.
vytrhnúti evellere, ból tirhne tě 51, 7; extı jenž jsi witrichl mě 2 rapere 7, 3.
vytřiesti, wytrzeſſ meč e frameam 34, 3; ' ŽGloss. tamt.
vyvoditi educere 67, 7 gere, z hnojě wywodi déhо 112, 7; prod jenž wywody zelinu 1 103, 14.
vyvrátiti evertere 117, 1 dere 145, 8.
vyvrci eicere, wywirchl 77, 54.
vyzvěstovati enuntiare 11 pronuntiare 141, 3.
vz- mívá často ten úkol ze slovesa imperfekti stalo se perfektivní (s mem budoucím při praesentní), na př. meditor a *vzmyšlu* medi *čakaju* exspecto a *vzč* exspectabo, *kraľuju* re

vzkraľuju regnabo atp.; totéž platí o *z-*, které bývá místo *vz-*, na př. *miluju* diligo a *zmiluju* diligam; a totéž platí na mnoze také o složeninách s předložkami jinými.
vzbáti sě, newzboyu sě non timebo 3, 7.
vzblahati wzblahayu tobě benedicam 25, 12; 62, 5; 144, 1.
vzbočiti sě recalcitrare Deut. 15.
vzbojovati impugnare 119, 7.
vzbuditi, jáz wzbuzyu jě provocabo Deut. 21; excitare 77, 17; concitare Deut. 16; irritare 5, 11.
vzbydliti, ktož wzbidly v stanu tvém habitabit 14, 1; inhabitare 55, 7; commorari 90, 1; demorari 29, 6.
vzčakati wzczakayu jmene tvého exspectabo 51, 11.
vzčenichati, chřiepy majú a newzczenychayu non odorabunt 113, 6(14).
vzdobývati, ktož wzdobiwa toho requiret 43, 22.
vzdradovati v. vzradovati.
vzdrážditi irritare 105, 7; incitare 73, 18.
vzdrážniti irritare Deut. 21; provocare Deut. 19.
vzdviž holocaustum, tobě obietugyu wzdwyzy hostiam 115, 17; 65, 15; 49, 8; w zdwyzech 65, 13; srov. *vzvýšě*.
vzechtěti velle, jenž wzchocze mnoho volet nimis 111, 1; 36, 3.
vzelhati mentiri, wzelzy tobě nepřietelé mentientur 65, 3.
vzeštie ascensio, wzeſtie 83, 6; assumtio 88, 19 (m. vzětie?).
vzezpěti cantare, wzezpieyu cantabo 107, 2.
vzezpievati, chvály našé wzezpiewamy cantabimus Ezech. 20; wzezpiewayu tobě psallam 107, 4.
vzezvati praes. *vzovu* m. *vzzovu* invocare, jmě hospodinovo wzowu invocabo Deut. 3; boha newzezwaly jsú 52, 6.
vzhájiti prohibere 118, 101.
vzhledati, wzhledayu jmene tvého quaerent 82, 17; requirere 26, 8.
vzhněvati sě, wzhnyewaſſ sě na ny irasceris 84, 6.
vzhořěti sě exardescere, wzhorziel ſie oheň 105, 18; 117, 12.
vzhrděti, srdce skrúšené.. newzhridiey non despicias 50, 19.
vzhřímati intonare 17, 14.
vzhroziti comminari 102, 9; newzhrozil jsi dievčí život non horruisti Ambros. 260^{b}.
vzchlubiti sě, hřiešníci wzchlubie sě gloriabuntur 93, 3.
vzchod ascensus 103, 3; ortus 49, 1; oriens 74, 7.
vzchoditi ascendere 103, 8; ingredi 14, 2; nohy majiu a newzchodye non ambulabunt 113, 7(15).
vzchovati educare 22, 2.
vzchváliti, wzchwalyu jmě tvé laudabo 33, 3; *vzch. sě* gloriari 5, 12.
vzieti sumere 138, 9; accipere 30, 14; auferre 57, 9.
vzímati sumere, obličěj hřiešných wzymate 81, 2.
vzkázati mandare 132, 3.

vzkléti, wzeklnu oni maledicent 108, 28.
vzkochati delectare; dušě wzkocha sě delectabitur 34, 9; 36, 11.
vzkralovati vzkraluge hospodin regnabit 145, 10.
vzkřehtati fremere, hřiešník zuby svými wzkrzehcze fremet 111, 10; stridere 36, 12.
vzkúřiti fumigare; (hory) wzkurzie sě fumigant 103, 32; fumigabunt 143, 5.
vzkušovati probare, wzkuſſowali i viděli diela tvá 94a, 9.
vzkvetnúti florere 89, 6.
vzkvísti florere, pihva ne wzektwe florebit Hab. 17; reflorere, wzkwetlo tělo mé 27, 7; efflorere, wzektwe svatosť má 131, 18.
vzláti increpare 9, 6; arguere 49, 21.
vzlobiti (m. vz-zlobiti), hřiešník wzloby sě irascetur 111, 10.
vzmluviti, jazyk wzmluwi súd loquetur 36, 30; wzmluwi všěcky divy tvé narrabo 9, 2.
vzmnožiti multiplicare 64, 11.
vzmodliti, wzmodle sě jemu všěcky čeledi adorabunt 21, 28.
vzmrzěti (?), všicku kirmyu wzmyzala (sic) jest dušě abominata est 106, 18.
vzmrzkovati, mužě lstivého wzmyrzkuge hospodin abominabitur 5, 7.
vzmysliti meditari, wzmiſlyu meditabor Ezech. 14.
vznésti extollere 133, 2; effere, ani sta sě wzneſle oči moji 130, 1.
vznieti sonare, v zvonečkách wznieczich 150, 5.
vznieti sě exardescere, wzeyme sě oheň 38, 4; oheň sě wznal 17, 9.
vzníti ascendere, kto wzende na horu 23, 3; oriri 71, 7; srov. *vníti*.
vzobcovati communicare, ne wzobczugyu s vyvolenými non communicabo 140, 4.
vzobětovati, wzobietugi tobě sacrificabo 53, 8.
vzpadati v. 5, 8.
vzpěti, tobě wzpieyu psallam 58, 18; wzpiegem cantabimus 20, 14; srov. *vzezpěti*.
vzpievati, wzpiewayu cantabo 12, 6; psallam 9, 3; srov. *vzezpievati*.
vzploditi, wzplodyſſ sílu multiplicabis 137, 3; augere 104, 24.
vzpodvihnúti allevare 144, 14.
vzpolehnúti incumbere 104, 38.
vzpomanúti recordari, wzpomanul sě jest 9, 13 (omylem místo rozpomanul?); meminisse, wzpomyen na mě 24; 7; memorem esse wzpomyen rúhánie tvého 73, 22; 19, 4.
vzpověděti, wzpowiedie nebesa divy tvé confitebuntur 88, 6.
vzpraviti, velikosť tvú wzprawie narrabunt 144, 6.
vzpřěbývati, wzprziebywas v nich habitabis 5, 12.
vzprositi, dcery wzproſie deprecabuntur 44, 13.
vzpýchati delectare, ni jsi wzpichal nepřátel mých 29, 2.
vzpychlati delectari, jáz vedě wzpichly delectabor 103, 34.
vzpytati, wzpytayu scrutabor 118, 115.
vzradovati sě laetari 15, 9 a j.;

vzdradovati sě laetari viz 9, 3; 20, 2; 30, 8; 32, 21.
vzřieti, přistúpi k tobě, wzrzy videbo 5, 5 t. j. vzři, sotva uzři.
vzřihati eructare, den dni wzrzyha slovo 18, 3.
vzrozuměti intellegere 118, 95.
vzrúhati, hospodin wzruha sě jim subsannabit 2, 4; profanare 88, 32; exprobrare 41, 11.
vzrýdati sě fremere, proč sú sě wzridaly vlasti 2, 1.
vzs-: některá ze slov takto se začínajících viz pod vs-.
vzslaviti, tento bóh mój i wzſlawy jej glorificabo Moys. 2.
vztáhnúti v. 135, 12.
vztázati, newztiezet non requiret 9, 13(34).
vzteklstvie insania 39, 5.
vztresktati, wztreſkcze mě corripiet 140, 5.
vztúlati sě, wztulagy sě circuibunt ŽPod. 58, 15; ŽWittb. má zde wtulayu sě.
vztytrati murmurare v. 58, 16 a srov. *tytrati*.
vzvelebiti magnificare 33, 4 marg.
vzveličěti magnificare 11, 5.
vzveličiti magnificare 137, 2 a j.
vzveseliti sě, wzweſely sě exultabo 9, 16.
vzvésti, ľúbo by sě wzwedly cěsty mé utinam dirigantur 118, 5.
vzvěstovati annuntiare 147, 19.
vzvládnúti, bóh wzwladne krajinami dominabitur 58, 14.
vzvléci induere 34, 13.
vzvoditi elevare Ann. 8.
vzvolati, když wzwolayu na tě cum clamavero 140, 1; invocare 49, 15.
vzvolenec electus 77, 31.
vzvoliti eligere 24, 12.
vzvýšě holocaustum, za wzwyſſyu neprosil si 39, 7; srov. *vzdviž*.
vzvýšiti exaltare 9, 12(33); superexaltare Puer. 74; elevare 25, 7.
z, *ze* ex, de; z nebě de caelo 19, 7; z pekla ex inferno 85, 13; z ſkaly 77, 16; z ſyona 19, 3; z zemye 9, 16(37); ze ſmutka 107, 13; ze ztraty 102, 4; ze kirwe Deut. 42.
z-: mnohé složeniny mají *z-* místo a vedlé *vz-*; úkolem složení toho bývá, z imperfektiva učiniti perfektivum, viz *vz-*; také se zastupují a střídají složeniny se *z-* a s *s-*, na př. *z*hladiti a *s*hladiti.
za, *zu li* num, numquid; za li zpoviedati sě bude 29, 10.
zaběhnúti fugere, ot láuie tvého zabiehnu 103, 7; 113, 3.
zabíjěti interficere, zabigieyte 61, 4; occidere, když zabigieſſe jě 77, 34.
zabiti interficere 93, 6; occidere, jáz zabyu Deut. 39 t. j. zabiu.
zabrániti protegere 90, 14.
zábřězk, *zábřězek* diluculum, w zabrziezk ŽGloss. a ŽPod. 77, 34; ŽWittb. tutéž zbrziezek (sic); v zabrziezk ŽGloss. ŽPod. 107, 3; ŽWittb. má zde zabirziek; srov. prvý zabrzezek Exod. 14, 27.
zabřěžďenie (ve tř. II.), *zabřěžděnie* (ve tř. III.) diluculum, ač vezmu peřie w zabrziezdyenye 138, 9; wzbrziezdenye (sic) 56, 9.

zaclon- srov. zaslon-.
zaclonitel protector 17, 31.
zacloniti protegere 63, 3.
zahanbiti confundere 68, 7.
zahubenie desolatio 72, 19.
zahubiti desolare 78, 7.
zajieti mutuari, zayme hřiešný a neotplatí 36, 21.
zajíti recedere 9, 1(22).
zaklopiti concludere Deut. 30.
zákon lex 77, 1; zákona nofiicz legislator 83, 8.
zaléhati insidiari 9, 9(30).
zámek sera 147, 13.
zamietati proicere 50, 13.
zamračiti obscurare 104, 28.
zamúcenie commotio, zamuczenye hlavy 43, 15; conturbatio 30, 21.
zamucovati turbare, zamuczugeſſ hlubokost mořskú 64, 8; conturbare, proč zamuczyugeſſ mě 42, 5; 38, 12.
zámutek tribulatio 70, 20; 90, 15; 141, 3.
zamútiti movere, ač zamuczen budu 12, 6; 14, 5; commovere, (země) zamuczena jest 59, 4 a j.; turbare, dušě má zamuczena jest 6, 4; zamutily sú sě vody 45, 4; 64, 8; Hab. 7; conturbare, kosti mé zamuczeny jsú 30, 11; tribulare, v den zamuczeny in die tribulationis Hab. 16 (srov. zapomanutý oblivionis).
zámysl adinventio 76, 13.
zaplacovati retribuere 37, 21; 34, 12.
zaplatiti retribuere, čsož zaplatit mi 115, 12.
zapojiti inebriare, čiešě má zapoyuczie 22, 5; 64, 10 a 11.
zapomanúti oblivisci, ať zapomanu 58, 12; či-li zapomyene bóh 76, 10; zapomyen ľudu svého 44, 11; nerod zapomanuti 102, 2; proč zapomanul jsi mne 41, 10; zapomanuli ſut skutków jeho 105, 13; v zemi zapomanutey in terra oblivionis 87, 13.
zapomanutie oblivio 9, 19.
zapomnieti oblivisci Deut. 18; 9, 11 (32).
zapuditi repellere 17, 23.
zárodek germen Hab. 17.
zasě, za sě, retro retrorsum; obráceni buďte zaſſye 34, 4; 9, 4; neotešlo zaſie ſirdcze naše 43, 19.
záslon- srov. záclon-
záslona protector 17, 19; 26, 1; protectio 17, 36 a j.
zasloňenie protector 30, 3.
zaslonitel protector 17, 3 a j.
zasloniti protegere 30, 21; obumbrare 90, 4.
zastieniti obumbrare 139, 8.
zástup exercitus Ambros. 260[a]; castra 26, 3.
zastyděti sě erubescere, nezaſtyzyu sě 24, 2; revereri 34, 4.
zasypovati obdormire, proč zaſipugeſſ hospodine 43, 23; proč zaſypugeſſ ŽPod. tamt.
zatisknúti obturare 57, 5.
zatlačiti, zatlaczena jsú ústa obstructum 62, 12.
zatracovati perdere 25, 9; 27, 3.
zatratiti perdere, zatratiſſ všěcky 5, 7; 33, 17; disperdere, pojděte i zatratimy jě impt. 82, 5; 43, 3; a j.
zatrútiti trucidare, aby zatrutily pravé 36, 14.
zatvořiti concludere 16, 10; 30, 9.

zavěrně adv., v. věrný.
záviňenie delictum, zawinenye 58, 13.
závinník delinquens, řiech zawinnykom 74, 5.
závisť odium 24, 19; zelus 68, 10.
zavrci proicere, zawirhl jsi řěči mé 49, 17; zavržený irritus 88, 35.
zavřieti concludere 77, 62.
zažéci accendere 78, 5; succendere, oheň zazehl sě jest Deut. 22; uhlé zazhlo sě 17, 9; incendere, zazzen bude chudý 9, 2 (23); *zažéci sě* exardescere, oheň sě zazze 49, 3.
zažženie incensum, zazzenie 140, 2.
zbáti sě timere Hab. 2.
zběrovati liberare, zbierowal mě 114, 6; my jsmy zbierowany 123, 7.
zbieliti dealbare 67, 15.
zbíjěti occidere, nezbygiey jich 58, 12.
zbojovati, zboyugy (sic) zboyuczye (sic) mě, t. j. zbojuj zbojujúcie, expugna impugnantes 34, 1.
zbósti compungere 29, 13; 34, 16.
zbřězek a *zbřěžděnie* v. zábř. —
zbytečný residuus Deut. 36.
zcěpěněti obrigescere, zcziepieniely všicci Moys. 15.
zdravie sanitas 37, 4; salutare 84, 8 glossa.
zdrážditi irritare 105, 16.
zdviž v. vzdviž.
zeleň olus, jakožto zeleny travné olera herbarum spadnú 36, 2.
zelina herba 89, 6 a j.
zemdlenie defectio 118, 53.
zemdleti infirmari, doňudž nezemdlegyu 57, 8; deficere, zemdleyte 70, 13.
zemdliti infirmare, (dědina) zemdlena jest 67, 10.
zeměnín terrigena, všelicí zemyene 48, 3; incola, když biechu zemany (pl. Instr.) jejie 104, 12.
zemský terrae; terrarum; tlustosť zemſka 140, 7; sěno zemſke 71, 16; krajiny zemſke 21, 28; okol zemſky 95, 13; okirzl zemſky 88, 12; světa zemſkeho 18, 5; okola zemſkeho 71, 8; základi zemſczi 81, 5; podvoji zemſczy Ann. 8; pokolenie zemſka 71, 17; obličěj zemſky 103, 30.
zeschnúti v. zsechnúti.
zespati, jáz sem spal i zeſpal sem sě soporatus sum 3, 6.
zetřěnie contritio 13, 3; 59, 4.
zetřieti conterere 3, 8; allidere, zetrze maľúčké 136, 9; collidere; stolici jeho si zetrziel 88, 45; comminuere, zetru jě jako prach 17, 43.
zěv- srov. zjěv-.
zezřieti respicere, zezrziel na všě 32, 14; considerare 21, 18; srov. *sezřieti*.
zhladiti delere, mé zlosti zhladi 50, 11; srov. *shladiti*.
zhnojiti sě putrescere: viz 37, 6.
zhubitedlný, na stolici zhubitedlney pestilentiae 1, 1 glossa.
zhubiti vastare Deut. 25; consumere Deut. 36; occidere 93, 6.
zhubovati, s uhlím zhubuyuczym cum carbonibus desolatoriis 119, 4.

zhynovati deficere, jakož zhynuge dým 67, 3; zhynugicze jakožto dým 36, 10; vypravil jě z zhynuyuczich (sic) de interitionibus 106, 20.
zhynúti deficere 17, 38; tabescere, zhynuty mi kázala milost tvá 118, 139; consumi 7, 10; perire 40, 6; tehdy snad zhnyech (sic) tunc forte periissem 118, 92.
zchrána v. schrána.
ziesti v. zjiesti.
zjémati capere, již biechu zgemaly jě 105, 46.
zjěvný manifestus, zgiewnye 49, 3.
zjěvenie, zěvenie revelatio, zgiewenye Sim. 32, declaratio, zeuenie ŽGloss. 118, 130, ŽWittb. má tutéž omylem zgiewne.
zjěviti, zěviti manifestare, zgiew sě 79, 2; revelare, zyewy hospodin cěstu tvú 36, 5; *z. sě* apparere 16, 15; innotescere 143, 3.
zjiesti, ziesti comedere, (chrúst) zzie veškeN plod země 104, 35; ŽGloss. též; (chrúst) zzie*dl* vše sěno (*dl* připsáno později) 104, 35.
zkaziti destruere 8, 3; exterminare 79, 14.
zkrvavenec, neshromázdím sňatečków jich zkirwawenczow non congregabo conventicula eorum de sanguinibus 15, 4.
zkrvavý, mužě zkirwaweho virum sanguinum 5, 7.
zkusiti tentare 34, 16; probare 16, 3.
zkušovati examinare, jako zkuſygyu střiebra 65, 10.
zlačněti ač ti zlacznieyu si esuriam 49, 12.
zlámati, zlamayu confringam 74, 11; zlamaymy okovy dirumpamus 2, 3.
zlatný auri u bledosti zlatney 67, 14.
zlišiti frustrare 131, 11.
zlízati lingere, nepřietelé zemju zlyzu lingent 71, 9.
zlob iniquitas 7, 17; malitia, miloval jsi zlob 51, 5; zloby nechtěl nenáviděti 35, 5.
zloba malitia, w zlobě 93, 23.
zlobenie malignitas 34, 17.
zlobiti sě malignari 36, 9; 73, 3.
zlobivník malignans 93, 16.
zlobivý malignus 5, 6; malignans 63, 3; malitiae 140, 4.
zloděj fur 49, 18.
zlosť iniquitas 50, 3 a j.; w zloſtich 105, 43.
zlostný malignus 9, 15 (36); iniquus 50, 15; iniquitatis, cěstu zloſtnu 118, 29.
zlúbiti concupiscere 118, 20.
zmazati unguere 88, 21.
zmek draco, potlačíš lewa i zemka 90, 13.
zmilovati, zmylugi tě diligam 17, 2.
zmlknúti, zmlkly učiňeny sú dásně mé ŽPod. 68, 4; v ŽWittb. tamt. psáno bez l a jen se samohláskou průvodnou: zmykly jsú; srovn. *přěmlknúti.*
zmodliti, k tobě zmodly sě orabo, 5, 4.
zmysliti, jazyk mój zmyſly pravedlnosť meditabitur 34, 28.
zmýti, zmygi lože mé lavabo, 6, 7.
znamenati signare 5, 7; considerare 9, 14 (35) a j.
znamenie signum 64, 9; signi-

ficatio 59, 6; prodigium 45, 9.
znedužněti languescere 87, 10.
znemocněti, znemocznyegi infirmabuntur 9, 4.
zňutř ab intus, znutrz 44, 14.
znýti, hřiešník znyge tabescet 111, 10 marg.; viz Hab. 12.
zoblačiti, popy jeho zoblaczyu spasením induam 131, 16.
zodieti circumornare 143, 12.
zořě aurora, ty jsi stvořil zorzyu 73, 16; diluculum, ráno w zorzie 45, 6 t. j. v zořě, plur. Akk. jako stb. vъ zorę, prêžde zorь, zorjamъ vъschodęštamъ, Miklo sich Lexicon.
zpěčiti supplantare, již smyslili zpieczíty chody mé 139, 5.
zpěti, zpieyu cantabo 56, 8; srovn. *vzp-*.
zpievanie cantatio 70, 6; canticum 97, 1.
zpievati, piesň novú zpiewayu tobě cantabo 143, 9; psallere 67, 33; zpiewayucze mně biechu cantabiles 118, 54.
zpíti sě, zpygy sě inebriabuntur 35, 9.
zplameniti, oheň zplameny nepřátely inflammabit 96, 3.
zpodjieti levare, zpodyal ruku svú 105, 26; elevare, zpodyaly řěky hlas svój 92, 3.
zpodjímati erigere 144, 14.
zpohaněti confundere 24, 4.
zpomanúti meminisse, ač nezpomanu tebe 136, 6; memorare, nebuď zpomanuto jmě 82, 5; recordari, když zpomieniechom Siona 136, 1.
zpověď confessio 41, 5.
zpoviedánie confiteri 141, 8.
zpoviedati sě confiteri, zpowidayu sě tobě confitebor 29, 13; 17, 50; zpowiedati sě budu 7, 18; 6, 6; — tě zpowiedamy te confitemur Ambros. 260[a].
zpraviti iustificare 18, 10; regere 2, 9.
zprositi, u boha zproſſyu deprecabor 29, 9.
zprostitel liberator 17, 3.
zprostiti liberare 7, 2; eripere, tobú zproſczen budu 17, 30; eruere, zproſczyu tě 49, 15.
zprostřieti extendere, zproſtrziel si ruku 137, 7; expandere, zproſtrziel oblak k záslonĕ jich 104, 39; prosternere, aby zproſtrziel jě 105, 26.
zproščovati solvere, hospodin ſproſczyge okované 145, 7.
zprzňenie corruptio, zpirznenye 29, 10.
zprzniti inquinare, zpirzneny ſut cěsty jeho 9, 5 (26); corrumpere 52, 2.
zpytánie scrutinium 63, 7.
zpytati scrutari 63, 7; 118, 34.
zpytovati scrutari 118, 2; inquirere 37, 13.
zradovati sě, zradugi sě kosti exultabunt 50, 10.
zřěnie conspectus 17, 7.
zřiedlnicě pupilla, ostřiehal jeho jako zrziedlnyczie oka svého Deut. 10; 16, 8; palpebra, zrziedlnyczy jeho tiežeta 10, 5.
zřieti respicere, oči jeho zrzie 65, 7.
zrno, zirno jědovaté uva fellis Deut. 32.
zrozuměti, zrozoměti intellegere, dřieve než zrozomyelo 57, 10.

zsaditi plantare, zſadil jsi jě 43, 3; srov. *vsaditi.*

zsechnúti, zeschnúti arescere, exarescere; jako sěno zſechnu 36, 2; zſechla jest moc má 21, 16; kosti mé zſechly 101, 4; (sěno) zſechlo jest 128, 6; zeſchny 89, 6.

zstáti deficere, nebo jsmy zſtaly v hněvě 89, 7; zſtaly jsú pytajúce 68, 7.

zsušiti siccare, ty jsi zſuſſyl řěky 73, 15.

zsytěti satiari, zſytiegy satiabor 16, 15; saturari, jiesti budú i zſytiegy saturabuntur 21, 27; zſytiely ſut 16, 14; 77, 29.

ztenčěti attenuari, ztencziele sta oči moji Ezech. 14.

ztepati, s tvary praesentními podlé třídy I. 4; conterere, ztepeſ lodie tarské 47, 8; confringere, jako sud hrnčieřový ztepeſſ jě 2, 9; occidere, ač ztepeſſ hřiešníky 138, 19; interficere, ztepe jě ruka má Moys. 9.

ztlačiti conculcare 7, 6.

ztleskati, řěky ztleſczy rukú plaudent 97, 8.

ztlustěti impinguari, ztluſtiel Deut. 15.

ztonúti submergi Moys. 10.

ztracenie perditio 87, 12.

ztracovati perdere, neztraczyu mne ne perdas 27, 3.

ztráta interitus 102, 4.

ztratiti perdere, aby ztratily mě 118, 95; 20, 11; 72, 27: 80, 13; exterminare, budú ztraczeny 36, 9.

ztřiesti, střiesti conquassare, ztrzieſſe hlavy 109, 6; contremiscere, ſtrzieſla jsú sě rty má Hab. 16; ztrzieſſeny, jsú ot smutka vexati sunt 106, 39; ŽGloss. tamt. ztrzieſeni.

ztučněti pinguescere 64, 13.

ztučniti impinguare 22, 5.

ztvrděti, ztwirdiey a zeschni induret (wird hart, Thalh.) 89, 6.

zučiti erudire, aby zuczil kniežata 104, 22.

zvěř animal, všeliký zwierz 144, 16; zwierz małúčký 103, 25; ferus, vláští zwierz 79, 14.

zvěren v. 77, 8.

zveseliti sě exultare 15, 9.

zvěstovati, zwyeſtugyu annuntiabo 88, 2; moc tvú zwieſtugyu pronuntiabunt 144, 4.

zvetšěti veterascere, všickni jako rúcho zwetſſiegy 101, 27.

zvieřěcí bestiarum, zuby zwierzieczie Deut. 24.

zvieřě bestia 78, 2; fera 49, 10.

zvláščě v. vláščí.

zvolenec electus 105, 5; srov. *vzvolenec.*

zvučěti sonare, nepřietelé zwuczieli 82, 3.

zžéci, zežhu, zežžeš comburere. ščíty zezze oheň 45, 10; plamen zzehl hřiešníky 105, 18; srov. *sžéci.*

žádánie desiderium 37, 10.

žádati postulare 2, 8; concupiscere 118, 40; desiderare 41, 2.

žádný desiderabilis, (práva) zadnyeyſſye nad zlato desiderabilia 18, 11.

žádúcí desiderabilis 105, 24.

žalostivý afflictionis 43, 20.

žalostný molestus (zmatením s maestus), když mi załoſtny biechu 34, 13; v ŽPod. též.

